

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2022***

Bratislava máj 2023

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/60257 242,

e-mail: sekretariat-UR@svps.sk

Členovia vedenia v roku 2022:

ústredný riaditeľ:

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca osobného úradu:

vedúci odboru legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bíreš DrSc.

MVDr. Zuzana Büchlerová

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Mgr. Paulína Kojnok

JUDr. Bohuslav Harvíľak

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2022** upravené zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov, v oblasti úradnej kontroly zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z. z.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.
4. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011

- Z. z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. ŠVPS SR plnila ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
 6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
 7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa
 - Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR,
 - zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z.,
 - zákona č. 313/2009 o vinohradníctve a vinárstve.

Hlavné úlohy vykonávala ŠVPS SR v roku 2022 v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., ktorý ustanovuje:

ŠVPS SR

1. riadi, usmerňuje, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „RVPS“) (40) a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných kontrolných staníc (ďalej len „HKS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. riadi, usmerňuje a kontroluje úradné veterinárne laboratóriá a Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov,
4. rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhoduje regionálna veterinárna a potravinová správa a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
5. predkladá ministerstvu národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
6. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb,
7. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov veterinárne kontroly
 - prevádzkarní, zariadení a činností, ktoré vykonávajú postupy na zvieratách, chovajú alebo dodávajú zvieratá na účely takého postupu alebo chovajú zvieratá na účely zachovania druhov,
 - prevádzkarní na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov,
 - prevádzkarní pri vývoze do tretích krajín, ak to vyžadujú príslušné orgány tretích krajín podľa príslušných právnych predpisov danej tretej krajiny,
8. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
9. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vykonávala úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody),

nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,

c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,

d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

ŠVPS SR je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Na základe poverenia MPRV SR vykonávala úlohu špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Obsah

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	2
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	11
Strategické ciele ŠVPS SR.....	12
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE.....	17
1. LEGISLATÍVNY PROCES.....	18
1.1. Legislatíva	18
1.2. Odvolacie konania	18
2. ZDRAVIE ZVIERAT	19
2.1. Identifikácia a registrácia zvierat.....	20
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí	27
2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike	27
2.3.1. Besnota.....	28
2.3.2. Klasický mor ošípaných	29
2.3.3. Africký mor ošípaných	32
2.3.4. Aujeszkeho choroba	45
2.3.5. Infekčná bovinná rinotracheitída	45
2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	48
2.3.7. Plán prieskumu katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2022	52
2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE).....	53
2.3.9. Mor a hniloba včelieho plodu	58
2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	59
2.4. Hlásenie ochorení.....	60
3. OCHRANA ZVIERAT	60
3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely	60
3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	61
3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely	63
3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat	68
3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat.....	68
3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch	70
3.4.4. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov	70
3.4.5. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti	71
3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania.....	71
4. KRMIVÁ	73
4.1. Úradné kontroly	73
4.2. Odber úradných vzoriek krmív	75
4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO	75
4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín.....	78

5. VEDĽAJŠIE ŽIVOČÍŠNE PRODUKTY	79
5.1. Úradné kontroly	79
5.2. Odber úradných vzoriek.....	80
6. REZÍDUÁ VETERINÁRNYCH LIEKOV A KONTAMINANTOV, MONITORINGY REZÍDUÍ	81
6.1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	82
6.2. Monitoring poľovnej zveri a rýb.....	91
6.2.1 Monitoring zveri	92
6.2.2. Monitoring rýb	93
6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku	95
6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ	96
6.3.2. Rádiohygienická kontrola	97
7. VETERINÁRNA FARMÁCIA	102
7.1. Úradné kontroly nad zaobchádzaním s veterinárnymi liekmi, prípravkami a pomôckami.....	102
7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov	102
7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky.....	102
7.1.3. Súkromní veterinárni lekári.....	103
7.1.4. Kontroly u chovateľov	103
7.1.5. Iné úradné kontroly.....	103
7.1.6. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov.....	103
7.1.7. Výroba veterinárnych liekov	104
7.1.8. Výrobcovia medikovaných krmív	104
7.1.9. Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami.....	104
7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákazu používania niektorých látok	104
7.3. Úradné kontroly používania biocídnych látok.....	104
7.4. Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.	104
7.5. Úradne kontroly nad dozržiavaním zákona č. 319/2013 Z.z.	105
7.6. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z.z.....	105
8. HRANIČNÁ VETERINÁRNA KONTROLA, VETERINÁRNA CERTIFIKÁCIA A KONTROLY PRI OBCHODE V RÁMCI EÚ, DOVOZOCH A VÝVOZOCH.	106
8.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, nasadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	106
8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných kontrolných staniciach SR... ..	109
8.1.2. Krížové kontroly	113
8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat.....	113
8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín	114

8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín	114
8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2022	115
8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2022	116
8.3. Obchod v rámci EÚ	116
8.4. Kontroly počas transportu	119
8.4.1. Vyhodnotenie kontroly počas prepravy produktov živočíšneho, rastlinného pôvodu a živých zvierat	119
8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	124
9. KONTROLA KRÍŽOVÉHO PLNENIA A DELEGOVANÉ ČINNOSTI.....	125
10. ÚRADNÉ KONTROLY POTRAVIN V ZMYSLE ZÁKONA O POTRAVINÁCH	126
10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkarní	126
10.2. Cílené kontroly	129
10.2.1. Cílená kontrola Veľká noc 2022	129
10.2.2. Cílené sledovanie Vianoce 2022.....	130
10.3. Politika kvality	130
11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU	131
11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu.....	132
11.1.1 Značka kvality SK - potraviny rastlinného pôvodu	136
11.1.2. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín	136
11.1.3. Vývoz potravín neživočíšneho pôvodu do tretích krajín.....	136
11.1.4. Výsledky kontroly označovania GMO potravín	137
11.1.3. Výsledky úradných kontrol internetového predaja	138
11.1.4. Cílené kontroly potravín rastlinného pôvodu	140
11.2. Právoplatné rozhodnutia	142
11.3. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu	142
11.4. Kontrola tabakových výrobkov	142
11.5. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny	143
11.5.1. Výsledky kontrolnej činnosti pri kontrole obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny.....	143
11.5.2. Správne konanie	152
11.6. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína	153
11.6.1. Cílené kontroly u vína.....	155
11.6.2 Správne konania pri víne	156
12 KONTROLA KLASIFIKÁCIE JATOČNE OPRACOVANÝCH TIEL HOVÄDZIEHO DOBYTKA A OŠÍPANÝCH.	157
13. POTRAVINY ŽIVOČÍŠNEHO PÔVODU	158
13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby	158
13.1.1. Prvovýroba – surové mlieko.....	158
13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri	159
13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc	159
13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu.....	159
13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	159

13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch	167
13.2.3. Veterinárne kontroly v schválených/určených prevádzkarní - Africký mor ošípaných.....	167
13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu.....	168
13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov	168
13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu.....	168
13.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarniach	168
13.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej	168
13.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka	169
13.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu.....	169
13.5.5. Úradné kontroly produktov rybolovu, rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov	170
13.6. Odber vzoriek	170
13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	170
13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu	173
13.7. Cílené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu	180
13.7.1. Cílené kontroly produktov živočíšneho pôvodu	180
13.7.2. Osobitné kontroly.....	185
13.8. Politika kvality	186
13.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	187
13.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch a schválených rozrábkarniach	188
13.11. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy.....	188
13.12. Školenia a následné skúšky poľovníkov a preškolenia poľovníkov	188
13.13. Značka kvality SK 2022 - potraviny živočíšneho pôvodu	188
13.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti	189
13.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov	189
13.14.2. Audity FVO.....	191
13.14.3. Audity z iných krajín	191
13.14.4. Zmeny a doplnenia národného plánu kontroly	191
14. LABORATÓRNA DIAGNOSTIKA.....	191
14.1. Úradné laboratória-Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne	192
14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra	192
14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov.....	192
14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen	193

V rámci ústavu je 15 národných referenčných a referenčných laboratórií.....	193
14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice.....	193
14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení úradných vzoriek.....	193
14.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu.....	194
14.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách.....	197
15. SYSTÉM RÝCHLEHO VAROVANIA PRE POTRAVINY A KRMIVÁ.....	198
15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike.....	198
15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike.....	199
15.3. Informácie pre spotrebiteľov.....	207
16. SYSTÉM ADMINISTRATÍVNEJ POMOCI A SPOLUPRÁCE.....	207
16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce.....	208
17. SYSTÉM POTRAVINOVÝCH PODVODOV (FOOD FRAUD).....	209
18. CERTIFIKÁCIA.....	210
18.1. Politika kvality.....	210
18.2. Vydané certifikáty.....	211
18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami.....	212
18.4. Zrušené certifikáty.....	215
19. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE A ICH VÝZNAM PRE ČINNOSŤ ORGANIZÁCIE.....	215
20. ROZPOČET ORGANIZÁCIE.....	219
20.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vrátane vlastnej činnosti ŠVPS SR.....	219
20.2. Plnenie príjmov štátneho rozpočtu k 31.12.2022.....	220
20.2.1. Príjmy štátneho rozpočtu.....	220
20.2.2. Kapitálové príjmy.....	221
20.2.3. Príjmy z poistných udalostí.....	221
20.2.4. Príjmy z EÚ.....	221
20.2.5. Príjmy – duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017.....	222
20.2.6. Príjmy – Model CAF (Common Assessment Framework).....	222
20.2.7. Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR – OEJOD05.....	222
20.2.8. Zlepšenie eGov služieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR – OEJOD06.....	223
20.2.9. Pohľadávky z príjmov RO.....	223
20.3. Čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2022.....	224
20.3.1. Program 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť.....	224
20.3.2. Program 0900802 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola.....	226
20.3.3. Program 08W0102 – potravinový dozor.....	227
20.3.4. Program 0900803 – eradikácia chorôb.....	228

20.3.5. Programe 08W010I – Odborná činnosť pre bezpečnosť potravín.....	228
20.3.6. Program 0EK0K03 – podporná infraštruktúra.....	229
20.3.7. Kapitálové výdavky	230
20.4. Výdavky na samostatných účtoch ŠVPS SR	231
20.4.1. Zdroj 36 – program 0900803.....	231
20.4.2. Zdroj 11P1	231
20.4.3. Krížové kontroly	232
20.4.4. Prehľad o mimorozpočtových účtoch	232
20.5. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2021.	232
20.5.1. Realizované verejné súťaže	233
20.5.2. Finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov ..	234
21. PERSONÁLNE OTÁZKY	234
21.1. Zamestnanci ŠVPS SR a jej podriadených organizácií	234
21.2. Národný plán vzdelávania	234
22. VYHODNOTENIE KONTROLNEJ ČINNOSTI	240
22.1. Interné audity.....	240
22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.	241
22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.	242
22.2. Vnútorne kontroly	243
22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.	243
22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 357/2015 Z.z.	245
22.3. Iné podania, sťažnosti, petície a sprístupňovanie informácií.	246
HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI	251
ZÁVER.....	252

POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na ŠVPS SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, úradnej kontroly potravín a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

Strategické ciele ŠVPS SR

Strategické ciele ŠVPS SR sú spracované a zadefinované, aby boli v maximálnej miere v symbióze s víziou organizácie v jej kľúčových oblastiach pôsobnosti. Strategické ciele sú uvedené v nasledujúcom prehľade cieľov, ktorý okrem strategických cieľov obsahuje aj stratégie na ich dosiahnutie s prepojením na indikátory merania plnenia strategických cieľov.

Hodnota inštitúcie

Cieľ strategický:

- ✓ Systematicky zvyšovať hodnotu inštitúcie pre zainteresované strany (dôveryhodnosť inštitúcie, jej produktov a služieb, efektivita) a jej uznanie na národnej a medzinárodnej úrovni.

Stratégia: Uvedený strategický cieľ plánujeme dosiahnuť prostredníctvom plnenia cieľov vo všetkých ďalších oblastiach stratégie rozvoja cez:

- Rozvoj integrovaného systému KVEPIS a súvisiacich právnych aktov, monitorovanie ich implementácie a pre formuláciu z toho vyplývajúcich opatrení.
- Analýza procesov
- Rozvoj internetového portálu ako dominantného nástroja pre šírenie informácií.

Základné indikátory merania plnenia cieľa:

- Dôveryhodnosť ŠVPS SR
 - ✓ hodnotenie organizácie prostredníctvom používateľov internetovej stránky www.svps.sk
 - ✓ uskutočňovanie prieskumu od zákazníkov, pokiaľ ide o plošné hodnotenie organizácie.

Orientácia na zákazníka – externé výstupy pre zákazníkov

Cieľ strategický :

- ✓ Poskytovať produkty, ktoré uspokojia súčasné a nové potreby zákazníkov – podpora zákazníkov pri tvorbe a monitorovaní implementácie rôznych politík a pri rozhodovacích procesoch
- ✓ Vytváranie nových a zintenzívnenie existujúcich partnerských vzťahov s kľúčovými zákazníkmi a partnermi

Stratégia: Uvedený strategický cieľ chceme dosiahnuť prostredníctvom operatívnych cieľov:

- Poskytovania produktov a služieb – externých výstupov, ktoré v akceptovateľnej miere zohľadňujú nároky zákazníkov a zdrojové možnosti ŠVPS SR, ktoré
 - Napĺňajú potreby zákazníkov vrátane kritéria ich využiteľnosti a včasnosti (výstupy z kontrol, výsledky a mesačné hlásenia úradných kontrol, oznamy

- o nebezpečných potravinách, komfortné zverejňovanie rozhodnutí s možnosťou vyhľadávania podľa kľúčových slov a pod.)
- Sú konzistentné vnútorne a časovo
- Prístupné komfortným „user friendly“ spôsobom
- Vo forme umožňujúcej a uľahčujúcej správnu interpretáciu a využitie pri rozhodovaní zákazníkov- zrozumiteľnosť.
- Posilnenie úradných kontrol potravinového reťazca ako operatívny cieľ navonok k zainteresovaným stranám

Základné indikátory merania plnenia cieľa:

- Počet zavedených elektronických služieb, ktoré prispievajú k riešeniu životných situácií pre podnikateľov – vid' tabuľka na konci
- Počet zavedených elektronických služieb, ktoré prispievajú k riešeniu životných situácií pre občanov
- Počet oprávnených a rozsah opodstatnených sťažností
- Plnenie akčných programov smerujúcich a orientujúcich sa na zákazníka (cieľ, očakávané výsledky)
- Celkový počet aktivít inštitúcie zameraných na zistenie očakávaní kľúčových zákazníkov a partnerov, ktoré sú iniciované ŠVPS SR
- Spokojnosť zákazníkov (s produktmi, s prístupom zamestnancov a samotnej inštitúcie)

Interné procesy

Cieľ strategický:

- ✓ Zabezpečiť efektivitu interných procesov optimalizáciou alokácie ľudských zdrojov pri tvorbe a poskytovaní výstupov tak, aby sa redukovali a eliminovali aktivity nepridávajúce hodnotu a rozvíjali činnosti, ktoré pridávajú hodnotu.

Stratégia: Uvedený strategický cieľ plánujeme dosiahnuť prostredníctvom plnenia cieľov vo všetkých ďalších oblastiach stratégie rozvoja cez **operatívne ciele**:

- Prípravu a zavedenie postupov, ktoré vytvoria predpoklady pre optimalizáciu procesov (EFSA, MPRV SR)
- Posilnenie intranetového portálu ako nástroja pre šírenie informácií.

Základné indikátory merania plnenia cieľa:

- Plnenie navrhnutých postupov podporujúcich efektivitu interných procesov (cieľ, očakávané výstupy)
- Optimalizácia aspoň 3 kľúčových procesov najvyššej úrovne v rámci implementácie systému KVEPIS na úrovni organizácie
- Rozvoj kľúčového systému KVEPIS a hodnotenie jeho percentuálneho dokončenia a či sa kľúčový výsledok dosiahol a či sa dosiahlo zvýšenie efektívnosti procesov (za vyššie náklady sa dosiahol vyšší výsledok alebo za nižšie náklady výsledok rovnaký v rokoch 2025-2026).

Kultúra organizácie

Cieľ strategický:

- ✓ Rozvíjať kultúru zdieľania znalostí zintenzívnením vnútornej komunikácie, ako aj spoluúčasti na dosahovaní výsledkov inštitúcie.

Stratégia: Uvedený strategický cieľ plánujeme dosiahnuť prostredníctvom plnenia cieľov vo všetkých ďalších oblastiach stratégie rozvoja cez:

A. Zvyšovanie úrovne vnútornej komunikácie ako predpokladu zdieľania informácií a znalostí:

- zintenzívnením komunikácie manažmentu vo vzťahu k zamestnancom o zámeroch organizácie,
- nasadením multiodborových tímov na riešenie problémov orientovaných na zlepšenie interných procesov (produktovo orientovaná tímová práca – komunikácia),
- uľahčením prístupu ku kľúčovým znalostiam;

B. Osobný prístup manažéra, ako aj vedúceho tímu v rámci tímovej práce:

- podporovaním snáh nájsť spoločné optimálne riešenia v prospech inštitúcie ako celku a odbúravať úzke útvary princípy
- rozvíjaním atmosféry dôvery, reciprocity a férovosti.

Základné indikátory merania plnenia cieľa:

- kultúra organizácie v zmysle spoločne uznávaných hodnôt organizácie s dôrazom na:
 - vnútornú komunikáciu, prístup ku kľúčovým znalostiam, prácu v multiodborových tímoch,
 - spoluúčasť na dosahovaní výsledkov organizácie
- prieskum spokojnosti zamestnancov s presunom informácií – zlepšenie aspoň o 10% za hodnotené obdobie.

V roku 2022 boli stanovené nasledovné priority

- príprava a realizácia stretnutí v rámci auditov zo strany Európskej komisie
- realizácia projektu efektívna verejná správa (CAF)
- zahájenie riešenia dopytových projektov (Manažment údajov ŠVPS SR" a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“)

v oblasti ochrany zdravia zvierat

- realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizácia v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie
- surveillance a ozdravovanie afrického moru ošípaných
- vylepšovať systém kontroly identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- vylepšovať veterinárny informačný systém
- aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy
- surveillance katarálnej horúčky oviec, ozdravovacie programy infekčnej bovinnej rhinotracheitídy
- monitoring nákaz včiel
- monitoring nákaz u rýb

v oblasti ochrany zvierat (animal welfare)

- ochrana zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely
- vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat
- vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v čase ich zabíjania zvierat – posúdenie súladu vypracovanosti príručky osvedčených postupov (POP) každej prevádzky
- ochrana spoločenských a cirkusových zvierat
- školenie určených osôb v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké účely a pracovníkov bitúnku vykonávajúcich súvisiace úkony s usmrčováním

v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov

- zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
- negociácia veterinárnych podmienok s tretími krajinami
- riadenie a vyhodnocovanie kontrol počas transportu
- vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozočoch do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín

v oblasti laboratórnej diagnostiky

- rozširovanie spektra analýz vykonávaných v rámci úradnej kontroly potravín, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód.
- zavádzanie nových metód v rámci zisťovania falšovaných potravín
- plnenie činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové európske referenčné laboratóriá
- úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia (ďalej len „EK“).

v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu

- vykonávanie úradných kontrol, ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve
- zapájanie sa do systému úradných kontrol pri podozrení z falšovania a potravinových podvodov
- zvyšovanie počtu kontrol výrobkov s chráneným zemepisným označením, chráneným označením pôvodu a zaručených tradičných špecialít
- zefektívnenie účinnosti kontrol, ich výkon na základe analýzy rizík
- organizácia mimoriadnych kontrol
- zavádzanie opatrení proti šíreniu Covid-19 prostredníctvom potravín

v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu

- vykonávanie odberu vzoriek na základe stanoveného plánu založeného na hodnotení rizika
- organizácia mimoriadnych cielených kontrol
- zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach
- zabezpečenie výkonu krížových kontrol
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov vína
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov ovocia a zeleniny

v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie

- vykonávať kontrolu rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola a monitoring poľovnej zveri a rýb
- zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňoch, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou
- prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb liekov na trhu v súlade s platnou legislatívou a ich vystopovateľnosť
- kontroly na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov
- vypracovanie národného plánu opatrení v rámci problematiky antibiotickej rezistencie a jeho realizácia

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

- + Príprava a realizácia stretnutí v rámci auditov zo strany Európskej komisie a tretích krajín na Slovensku v rámci overovania účinnosti úradných kontrol na každom stupni potravinového reťazca
- + Realizácia projektu efektívna verejná správa (CAF, rybné hospodárstvo, kybernetická bezpečnosť)
- + Výkon všetkých prác v rámci dopytových projektov („Manažment údajov ŠVPS SR“ a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“), (digitalizácia odborných činností ŠVPS SR)
- + Realizovať komplexnú analýzu odborných činností organizácií ŠVPS SR z pohľadu personálneho, materiálno-technického a finančného zabezpečenia, dodržiavania národnej a európskej legislatívy a posúdenia možností zvýšenia efektívnosti
- + Zamerať odborné činnosti v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine na presuny zvierat z Ukrajiny, obchodovanie s potravinami, charitatívne pomoci s potravinami

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- + kontinuálne pracovať na implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“
- + na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín, zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom HKS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru EÚ,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtáčej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu afrického moru ošípaných,
- + venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia,
- + spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
 3. nezaujatosť
 4. bezúhonnosť, charakter
 5. objektívnosť, transparentnosť a profesijná zodpovednosť
- + vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívnosti, kreatívnosti umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti,
- + komunikácia so spotrebiteľmi,
- + transparentnosť vo výkone úradných kontrol zabezpečovaná najmä prostredníctvom webového portálu.

ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Zabezpečenie odborných garancií a činnosti bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácii na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, aktívny prístup k informačným technológiám a dokumentácii aj v cudzom jazyku.

1. Legislatívny proces

1.1. Legislatíva

V roku 2022 boli v oblasti pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky schválené tieto zákony

1. Zákon č. **211/2002 Z.z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov
2. Zákon č. **257/2022 Z.z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmto zákonom došlo k zmene zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov
3. Zákon č. **427/2022 Z.z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov – úprava správnych poplatkov vo veterinárnej a potravinovej oblasti.

1.2. Odvolacie konania

V roku 2022 bolo na ŠVPS SR uskutočnených **133** odvolacích konaní proti rozhodnutiam vydaným v správnom konaní na jednotlivých RVPS. Do konca roku 2022 bolo v **123** prípadoch vydané meritórne rozhodnutie a v **10** prípadoch bolo odvolanie vybavené listom bez vydania rozhodnutia vo veci z dôvodu oneskorene podaného odvolania, odvolanie nebolo podané zákonom určeným spôsobom alebo pochybenia v procese oznamovania prvostupňového rozhodnutia, pričom neboli zistené dôvody na obnovu konania alebo na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Pokiaľ ide o meritórne rozhodnutia, v **59** prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia potvrdené a odvolania zamietnuté, v **25** prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom nešlo o zmenu výšky pokuty, v **14** prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom bola zmenená výška pokuty, v **4** prípadoch boli rozhodnutia zrušené a v **19** prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia zrušené a vrátené prvostupňovému orgánu na nové prejednanie. V dvoch prípadoch bolo odvolacie konanie zastavené.

2. Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2022 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.. Hlavné úlohy spočívajú v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej 40 RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu istých chorôb zvierat, na implementáciu programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

ŠVPS SR na úseku zdravia zvierat v roku 2022 vypracovala a predložila MPRV SR na schválenie pätnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

- Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2022-2023;
- Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2022;
- Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2022;
- Národný program eradikácie moru a hniloby včelieho plodu na rok 2022-2023;
- Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na rok 2022 - 2023;
- Národný program eradikácie bakteriálnych chorôb rýb v Slovenskej republike na rok 2022- 2023;
- Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2022;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2022;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníčkov kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2022;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2022;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2022;
- Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR) na Slovensku na rok 2022;
- Národný program eradikácie niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2022;
- Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2022.
- Národný kontrolný program pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku na rok 2022.

ŠVPS SR v rámci svojich právomocí počas roka 2022 vypracovala na úseku zdravia zvierat Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2023 (ďalej len „VPO 2023“) a usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat na základe istých zdravotných štatútov. VPO 2023 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hradených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom pre trinásť skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce

zvieratá, farmové chovy zveri, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom stošesťdesiatšesť druhov preventívnych a diagnostických akcií.

Plán VPO odráža aj nový zákonník zdravia zvierat prijatý na úrovni EÚ ktorý vstúpil do platnosti od 21.04.2021.

Každoročne sú aktualizované resp. spracované národné pohotovostné plány. V roku 2022 bolo 9 plánov pre: slintačku a krívačku; klasický mor ošipaných; aviárna influenza hydiny; pseudomor hydiny; bluetongue; vírusové choroby rýb; transmisívne spongiformné encefalopatie; africký mor ošipaných; exotické choroby povinné hláseniu.

Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sa počas roku 2022 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných EK a Radou Európskej Únie (fyzicky alebo distančne) a brali aj účasť na odborných seminároch, v poradných a kontrolných orgánoch EK, stretnutí organizovaných medzinárodným úradom pre nákazy so sídlom v Paríži (WOAH) ako aj Európskeho nástroja pre monitorovanie a zdoľovanie nákaz GF TAD

2.1. Identifikácia a registrácia zvierat

Cieľom úradných kontrol identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat je zistenie dodržiavania resp. porušovania platnej legislatívy v označovaní zvierat, vedení registrov na farmách, zasielaní hlásení a dokladov k presunu v stanovenom termíne.

K 1.1.2022 bolo v SR evidovaných 434 560 kusov živého hovädzieho dobytku v 13 644 chovoch, 8 603 chovov ošipaných s 500 771 zvieratami a počet chovov s ovcami a kozami 14 371 s 319 437 zvieratami, počet chovov s koňovitými zvieratami bol 6 060 s 16 004 koňovitými zvieratami. Počet zberných stredísk na zhromažďovanie hospodárskych zvierat bol 30, počet sprostredkovateľov nákupu a exportérov bol 150, počet bitúnkov bol 136 a počet aktívnych spracovateľských závodov vedľajších živočíšnych produktov bol 4.

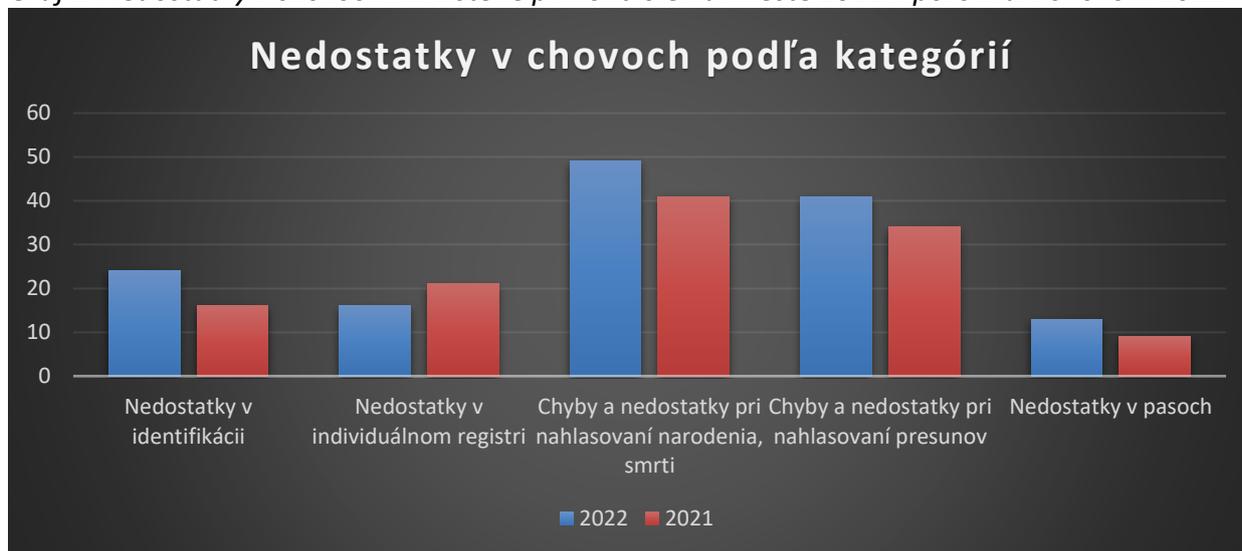
Veterinárni inšpektori v roku 2022 skontrolovali 660 chovov hovädzieho dobytku. Bolo vykonaných 662 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 17 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 54286 kusov hovädzieho dobytku v kontrolovaných chovoch bolo skontrolovaných 47499 zvierat. Na odstránenie zistených nedostatkov boli v 29 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 289 zvierat a v 55 prípadoch boli uložené pokuty.

Tabuľka 1 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2022

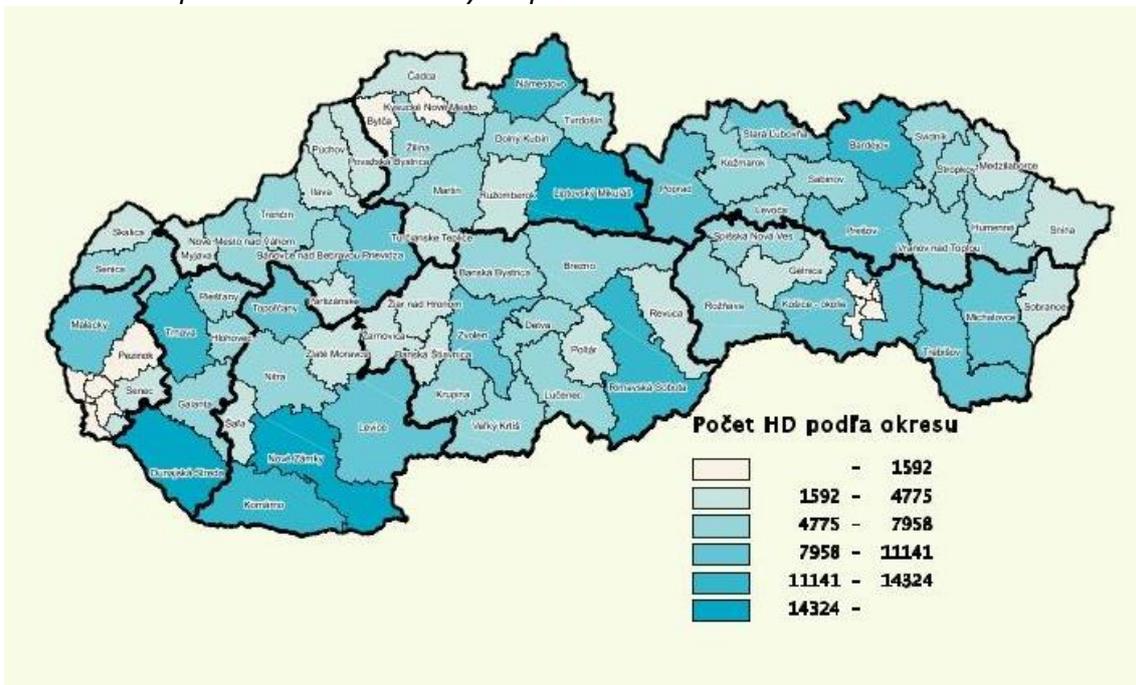
Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
Nedostatky v identifikácii	204	24
Nedostatky v individuálnom registri	178	16
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	218	49
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	293	41
Nedostatky v pasoch	85	13
Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1-4	397	65
Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	227	30
Zvieratá a chovy s nedostatkami spolu	624	95
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	7	3

Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	198	16
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	84	10
Spolu	289	29

Graf 1 Nedostatky v chovoch HD zistené pri kontrole na mieste 2022 v porovnaní s rokom 2021

Obr. 1 Prehľad počtu hovädzieho dobytku podľa okresov

Vykonaných bolo 367 úradných kontrol zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 366 chovoch ošípaných a 6 dodatočných kontrol. Počas kontrol bolo z celkového počtu 26492 kusov ošípaných na farmách skontrolovaných 16847 kusov, pri dodatočných kontrolách 189 kusov. Na základe zistených nedostatkov boli v 25 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 401 kusov ošípaných a v 45 prípadoch bola uložená pokuta.

Tabuľka 2

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2022

Nedostatky podľa kategórií	Chovy	
Nedostatky v identifikácii	24	
Nedostatky v registri	17	
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	40	
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	23	
Spolu	104	
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	305	14
Zneškodnenie zvierat	12	1
Iné opatrenia	84	10
Spolu	401	25

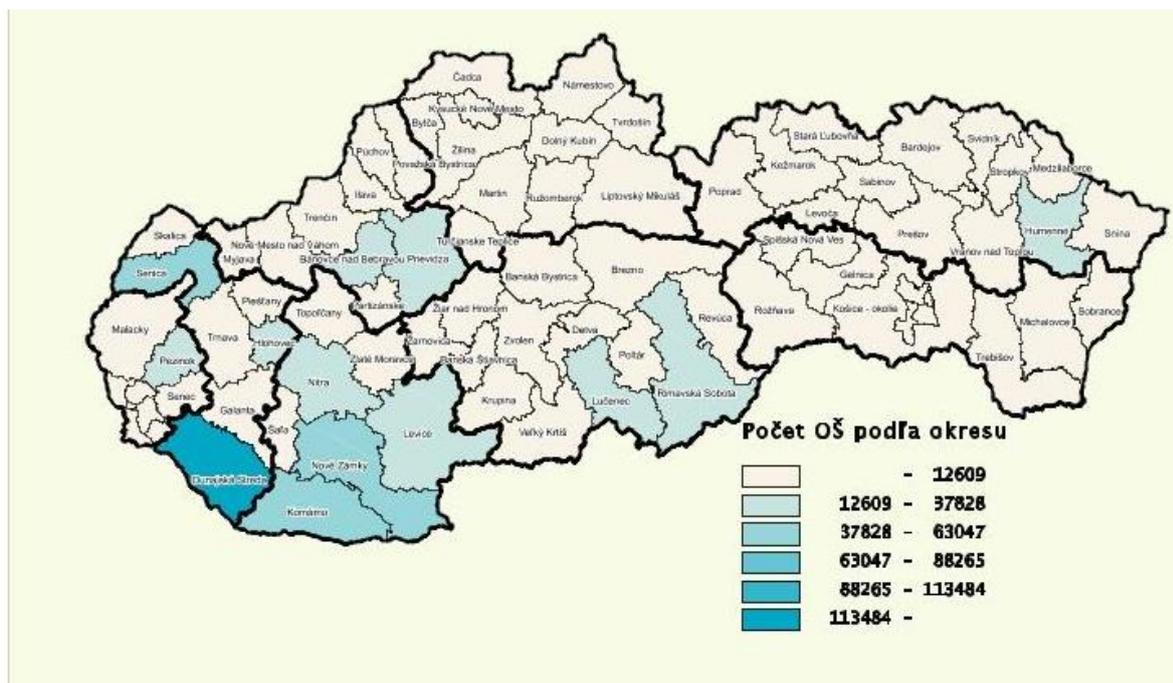
Graf 2

Nedostatky v chovoch ošípaných zistené pri kontrolách na mieste v roku 2022

Obr. 2

Prehľad počtu ošípaných podľa okresov

V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2022 vykonaných 548 úradných kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz v 503 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 17 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 35943 oviec a kôz chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 15881 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 92 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali 1494 zvierat a v 59 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka 3

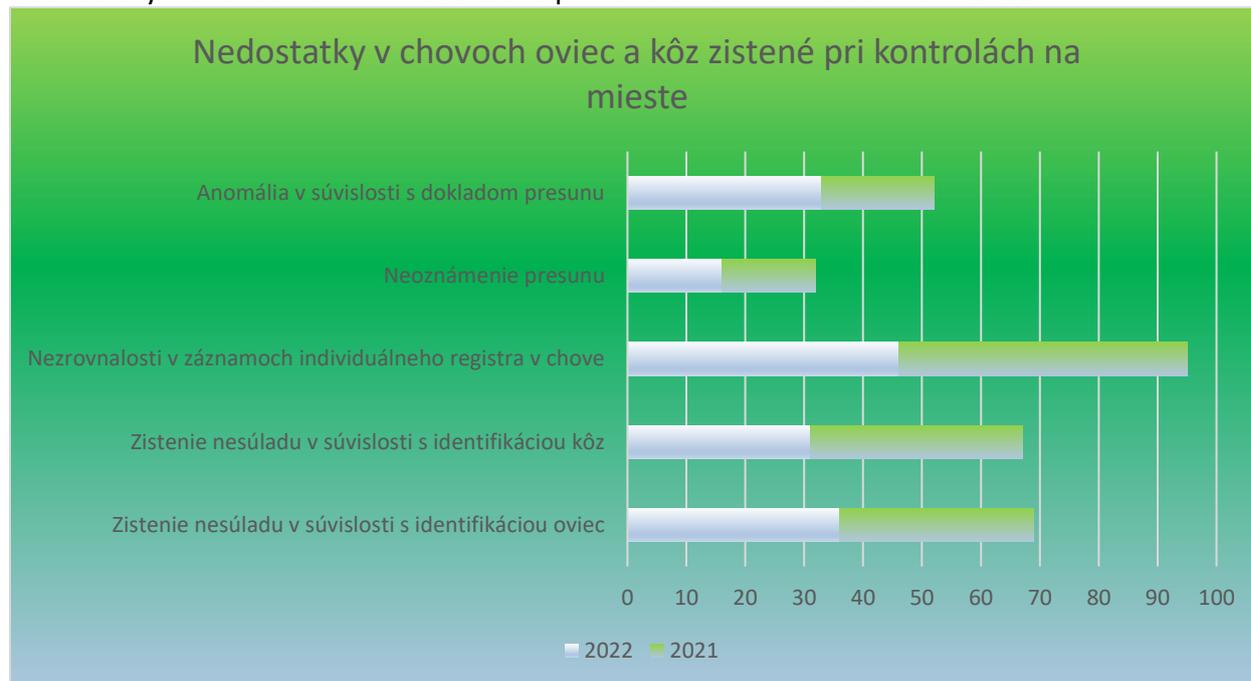
Výsledky kontrol vykonaných v chovoch oviec a kôz na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2022

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1 a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	301	36
1 b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	170	31
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	340	46
3. Neoznámenie presunu	509	16
4. Anomália v súvislosti s dokladom presunu	187	33
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistil len jeden nedostatok uvedený v bodoch 1-4	462	30
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistilo viac nedostatkov uvedených v bodoch 1-4	394	47
Celkový počet nedostatkov v súvislosti so zvieratami a chovmi (body 5. a 6.)	856	77

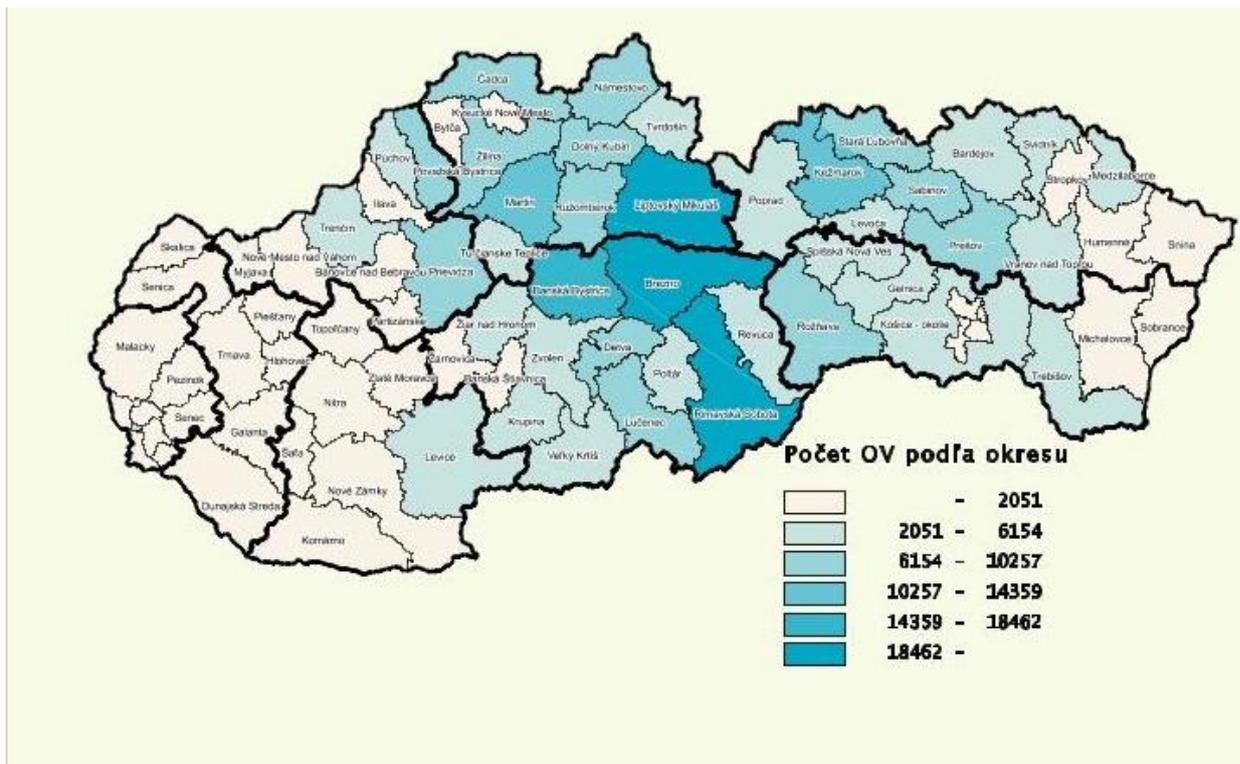
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	30	1
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	752	47
Neškodné odstránenie zvierat	0	0
Iné	712	44
Spolu	1 494	92

Graf č. 3

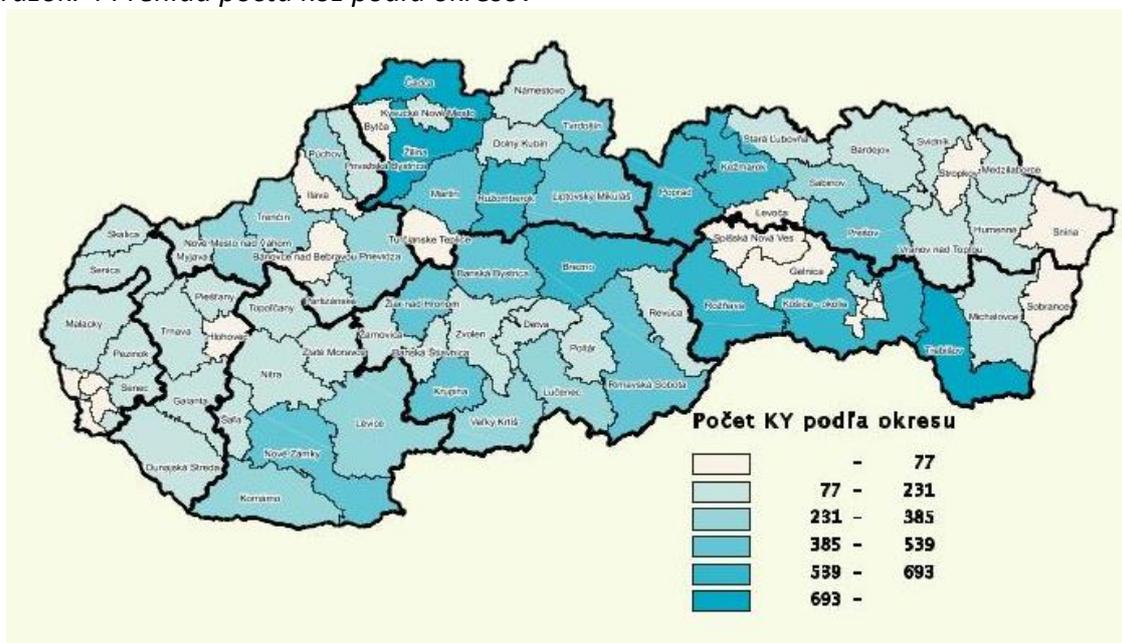
Nedostatky v chovoch oviec a kôz zistené pri kontrolách na mieste v roku 2022

Obr. č. 3 Prehľad počtu oviec podľa okresov

Obrázok. 4 Prehľad počtu kôz podľa okresov

V chovoch koňovitých bolo v roku 2022 vykonaných 157 úradných kontrol identifikácie a registrácie v 154 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 6 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 778 koňovitých chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 757 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 15 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali 62 zvierat a v 7 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

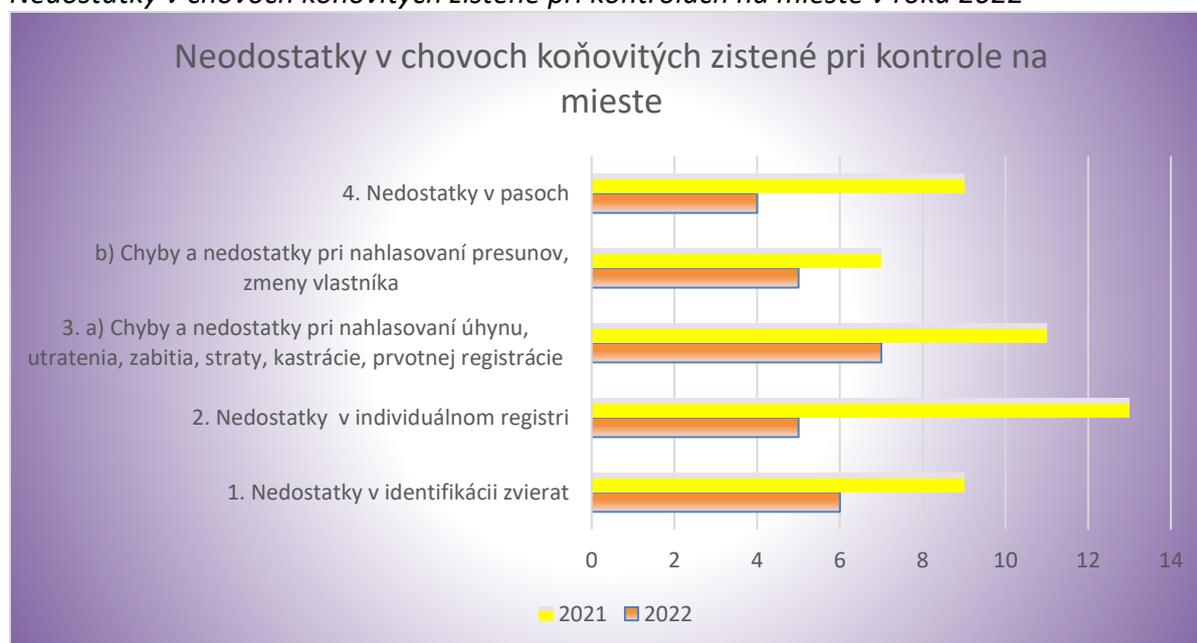
Tabuľka 4

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch koňovitých na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2022

	Počet zvierat	Počet chovov
1. Nedostatky v identifikácii zvierat	14	6
2. Nedostatky v individuálnom registri	12	5
3. a) Chyby a nedostatky pri nahlasovaní úhynu, utratenia, zabitia, straty, kastrácie, prvotnej registrácie	8	7
b) Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov, zmeny vlastníka	14	5
4. Nedostatky v pasoch	11	4
Spolu	59	27
Opatrenia	Počet zvierat	Počet chovov
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	4	3
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	27	5
3. Neškodné odstránenie zvierat	0	0
4. Iné	31	7
Spolu	62	15

Graf 4

Nedostatky v chovoch koňovitých zistené pri kontrolách na mieste v roku 2022

Úradné kontroly identifikácie registrácie zvierat sa vykonávali aj v zberných strediskách na zhromažďovanie hospodárskych zvierat, kde bolo vykonaných 21 kontrol, u exportérov a sprostredkovateľov obchodu sa vykonalo 57 kontrol, na bitúnkoch sa vykonalo 155 úradných kontrol.

2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

Cieľ: monitorovaním chovov vnímavých hospodárskych zvierat potvrdiť priaznivú zverozdravotnú situáciu pokiaľ ide o infekciu MC, BAB, EBL a *Brucella melitensis*

Slovenská republika si počas roka 2022 udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinnej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*).

Na udržanie štatútov bolo v SR vykonaných celkom

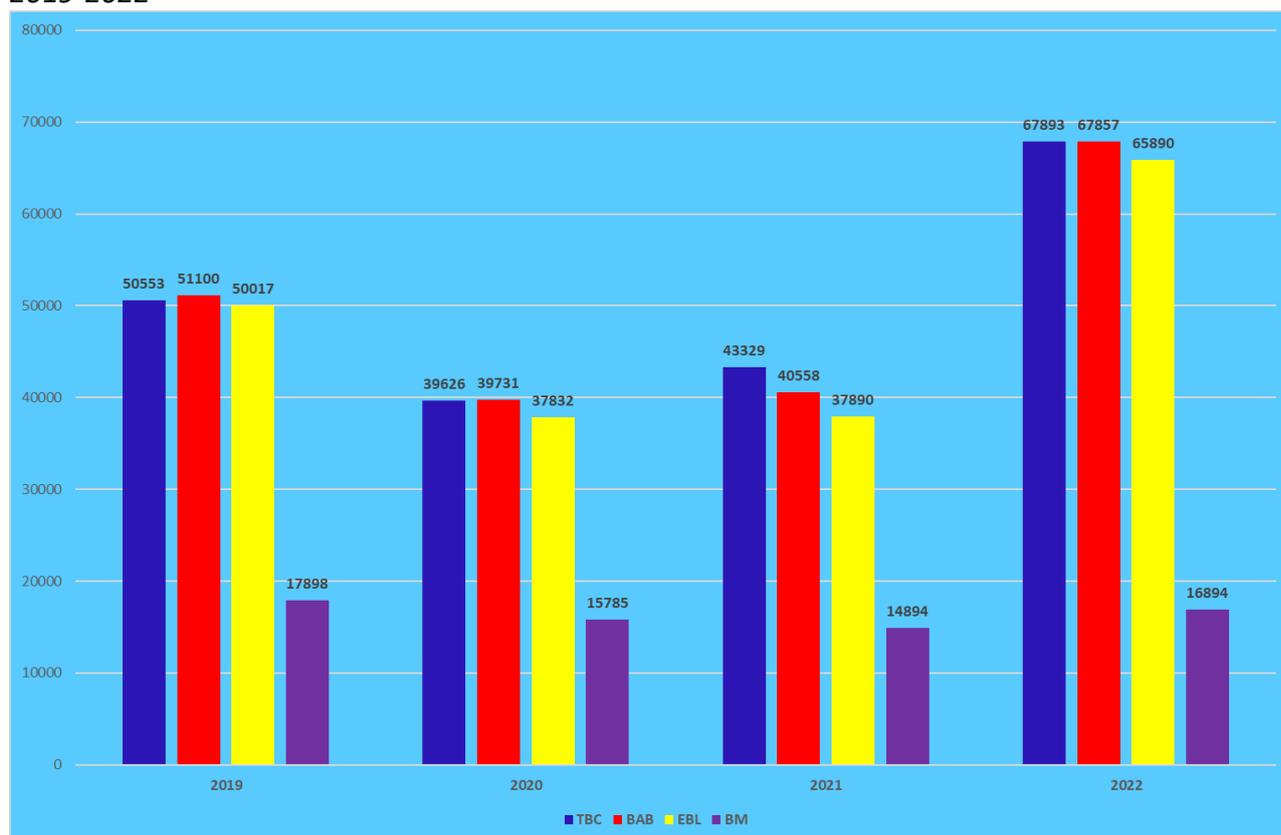
- 67 893 tuberkulínácií hovädzieho dobytku,
- 67 857 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku
- 65 890 vyšetrení na enzootickú bovinnú leukózu.

Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 16 894 oviec a kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Z dôvodov zachovania uznaných štatútov a z dôvodu prevencie šírenia chorôb zvierat ŠVPS SR vypracovala Plán VPO 2022 a metodické usmernenie Klasifikácia chovov, opatrenia na postupné zavádzanie siete dohľadu a zdravotné požiadavky pri premiestňovaní živých zvierat a zárodočných produktov – usmernenie na rok 2022 zo dňa 20. decembra 2021.

Graf 5

Prehľad počtu zvierat vyšetrených na TBC, brucelózu, leukózu HD a brucelózu oviec v rokoch 2019-2022

2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2022 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali výskyt 14 rôznych chorôb zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnisk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 5

Sumárny výkaz nálezov za SR Obdobie od januára do decembra 2022				
Druh nákazy	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská 31.12.2022
A120 sui Africký mor ošípaných	5	4 360	7	1
A 121 fau Africký mor diviakov	85	176	5	265
A150 avi Mor hydiny	1	35	10	0
A150 fau Mor hydiny (u divožijúcej)	3	37	3	0
B053 fau Echinokokóza/Hydatidóza	1	1	1	0
B110 bov Infekčná boviná rinotracheitída	1	749	0	3
B160 ovi Klusavka	1	791	2	3
B059 bov Paratuberkulóza	0	0	0	2
B058 mus Besnota	1	1	0	1
B452 api Mor včelieho plodu	58	1 024	125	78
B453 api Hniloba včelieho plodu	8	148	3	9
B406 pis herpesvíroza kaprov koi	1	-	0	1
C619 avi Salmonelózy	2	29 689	2	0
ON01 kliešťová encefalitída	1	868	1	0
C655 bov Trichofytóza	3	420	3	0
C855 avi Aviárne salmonelózy – okrem týfu	2	44 700	2	0

2.3.1. Besnota

Ciele programu

- **lepšiť chorobnú situáciu u voľne žijúcich a domácich zvierat**
- **znižovať riziko prenosu besnoty na domáce zvieratá a ľudí**
- **odstraňovať bariéry v pohybe šeliem a iných vnímavých druhov zvierat**
- **minimalizovať vládne výdavky na prevenciu a tlmenie besnoty v rezorte pôdohospodárstva a zdravotníctva**
- **zabrániť vstupu besnoty na Slovensko zo susedných krajín**
- **pokračovať vo vykonávaní orálnej vakcinácie líšok a psíkov medvedíkovitých**
- **včas detegovať výskyt besnoty**
- **zamedziť vzniku nových prípadov besnoty v Slovenskej republike**

Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2022-2023 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) bol a je zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvieratom. Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2022, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu a spolufinancovanej EÚ. Nakoľko Česká republika a Rakúsko sú vyhlásené za krajiny bez výskytu besnoty a v Maďarsku je priaznivá situácia vo výskyte besnoty, vakcinačné územie Slovenskej republiky bolo zmenšené o územia RVPS : Bratislava, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Senica, Komárno, Nové Zámky, Levice, Nitra, Topoľčany, Šaľa, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Púchov, Žiar nad Hronom, Zvolen, Veľký Krtíš, Lučenec, Rimavská Sobota,

Banská Bystrica a Martin. Na území RVPS Liptovský Mikuláš sa vakcinovalo iba územie okresu Liptovský Mikuláš.

Tabuľka 6 Orálna vakcinácia líšok v roku 2022

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2022	363 480	4 316
Jesenná kampaň 2022	363 480	4 316

Laboratórnou diagnostikou kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a podozrivých zvierat sa overovala a zabezpečovala ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty.

Tabuľka 7 Počet testovaných zvierat v roku 2022

Domáce zvieratá					Voľne žijúce zvieratá				
pes	mačka	hovädzí dobytok	ovce	iné	liška hrđzavá	psík medvedíkovitý	kuna	iné	netopier
77	51	0	1	3	844	23	3	8	0

Od augusta 2006 do januára 2013 bola Slovenská republika bez výskytu besnoty. V roku 2015 bolo potvrdených 5 prípadov besnoty u líšok, v bezprostrednej blízkosti poľských hraníc. V rokoch 2014, 2016-2021 nebol v Slovenskej republike potvrdený prípad besnoty. SR bola do mesiaca september 2022 krajina bez výskytu besnoty. V septembri 2022 sa potvrdil pozitívny výsledok u jazveca (voľne žijúceho zvierata) v okrese Humenné v blízkej vzdialenosti hranice s Poľskom a Ukrajinu a infikovaného vírusom, ktorý cirkuluje v súčasnosti práve v Poľsku a na Ukrajine. Napriek všetkým opatreniam došlo k reintrodukcii besnoty. Obidva prípady súvisia s výskytom besnoty na Ukrajine a v Poľsku (september 2022 jazvec v okrese Humenné, december 2022 pes odchytený v okrese Michalovce).

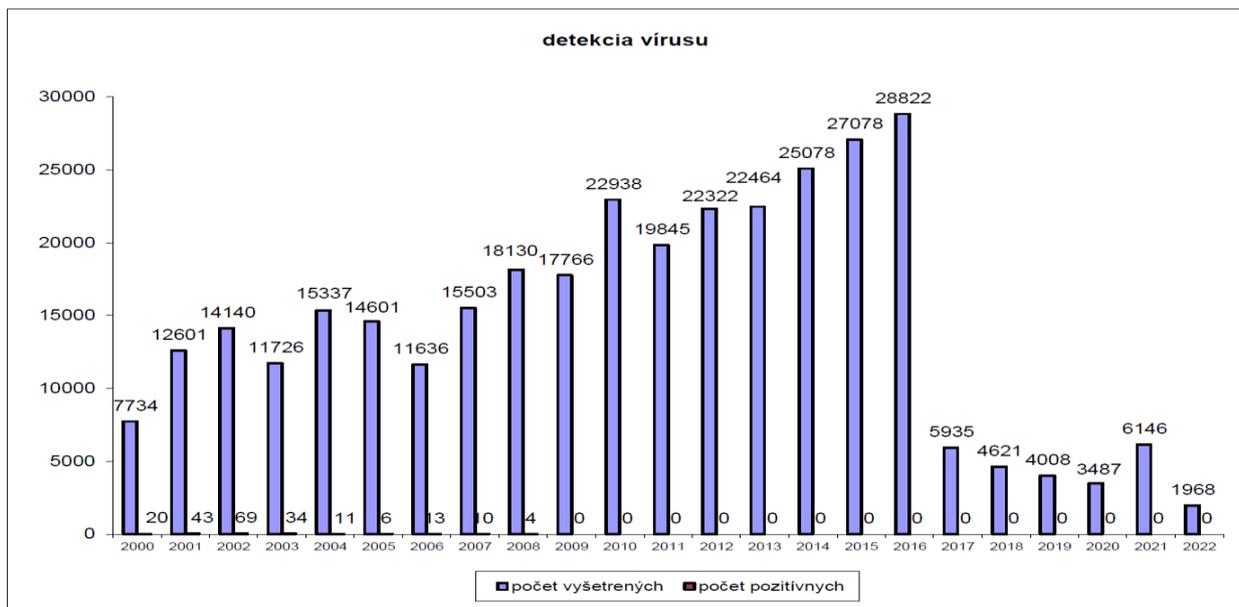
2.3.2. Klasický mor ošípaných

Cieľ: udržať štatút bez výskytu KMO pre Slovenskú republiku

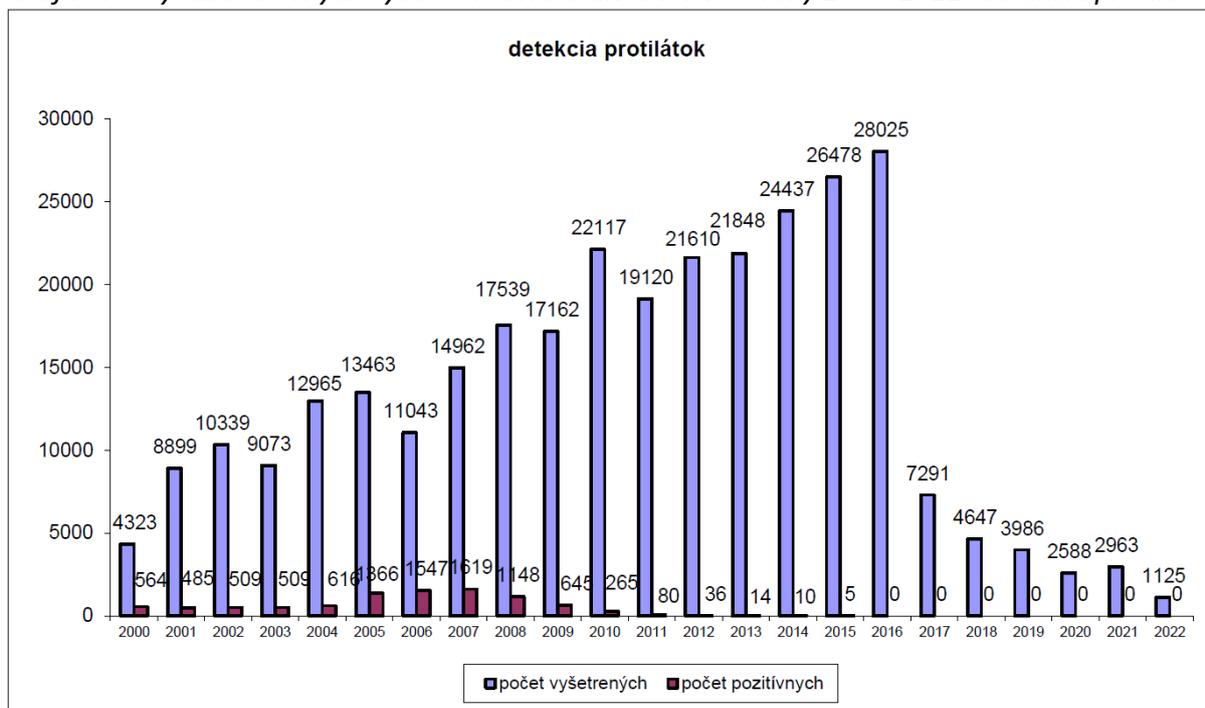
Monitoring klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviačej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2022, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný z prostriedkov EÚ.

V priebehu roka 2022 sa v Slovenskej republike nevyskytol žiaden prípad KMO v chovoch domácich ošípaných a u diviačej zveri.

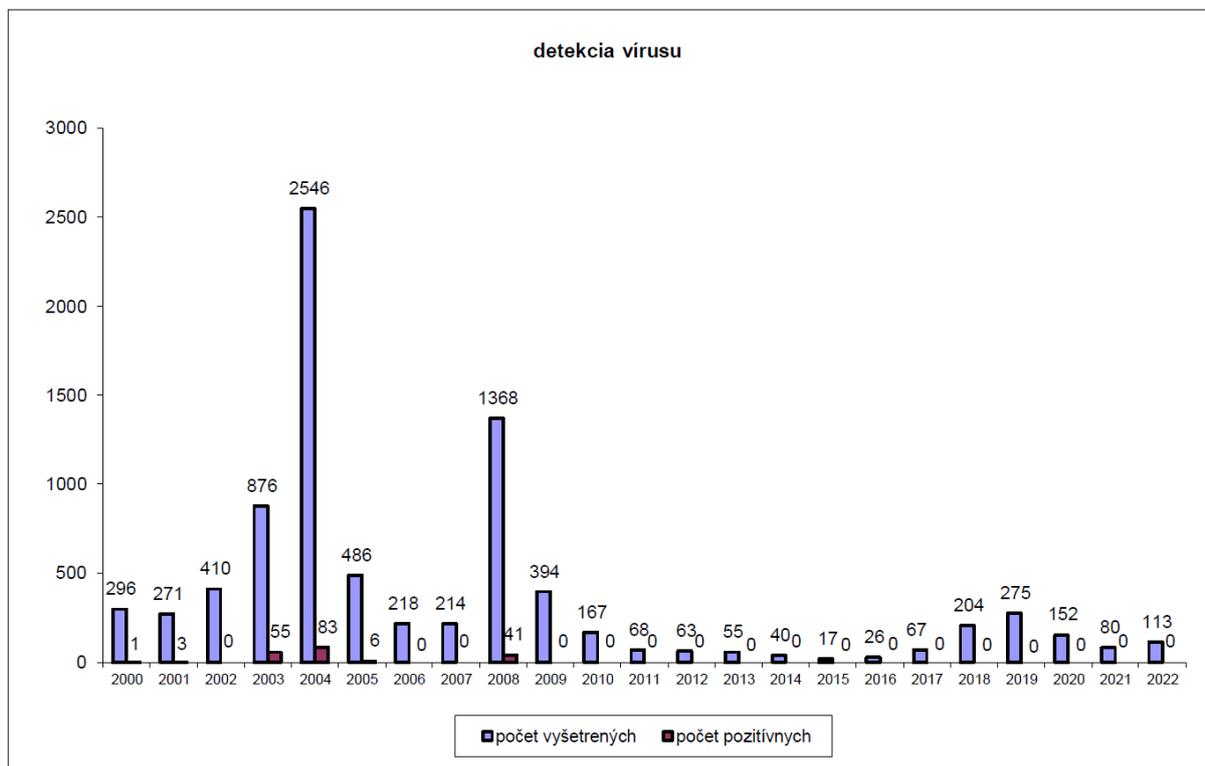
Graf 6 Počty laboratórnych vyšetrení KMO u diviakov v SR roky 2000 -2022 – detekcia vírusu

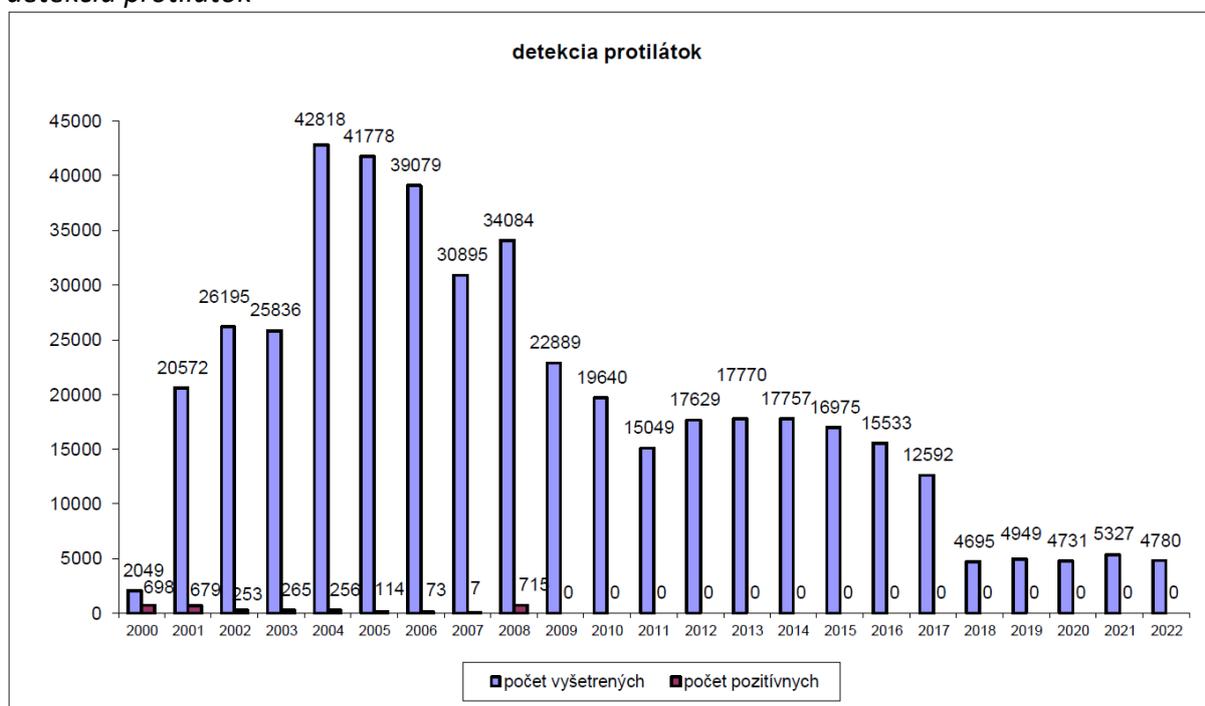
Graf 7 Počty laboratórných vyšetrení KMO u diviakov v SR roky 2000-2022–detekcia protilátok

Graf 8 Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných v SR roky 2000 - 2022 - detekcia vírusu

Graf 9 Počty laboratórnych vyšetrení KMO u domácich ošipáných v SR roky 2000 - 2022 - detekcia protilátok

Od júna 2011 nie je Slovenská republika na zozname infikovaných oblastí pokiaľ ide o KMO .

2.3.3. Africký mor ošípaných

Ciele programu

- **Realizácia opatrení na monitorovanie a dosiahnutie eradikácie AMO.**
- **Plnenie právnych požiadaviek a odporúčaných postupov zmysle usmernení a metodických pokynov týkajúcich sa sledovania AMO u diviakov a domácich ošípaných**
- **Uplatňovanie ustanovení vykonávacieho nariadenia Komisie 2021/605/ EC**
- **implementácia opatrení a postupov dohodnutých s členskými štátmi a predložených vo forme pracovného dokumentu Komisie (SANTE/7113/20151) do vnútroštátnych právnych predpisov a/alebo programov ako Strategický prístup k manažmentu boja proti africkému moru ošípaných v EÚ.**

Monitoring afrického moru ošípaných (ďalej len „AMO“) v diviačej populácii bol vykonaný v súlade s Národným eradikačným programom pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2022, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ.

Historicky prvý výskyt afrického moru ošípaných (AMO) na území SR bol potvrdený 25.7.2019 v obci Strážne v okrese Trebišov, bolo lokalizované 470 metrov od hranice s Maďarskou republikou, kde sa africký mor už dlhodobo vyskytoval v populácii diviakov. Je vysoký predpoklad, že africký mor ošípaných bol na územie SR introdukovaný prostredníctvom infikovaných diviakov z územia Maďarska, čo potvrdzuje aj následný výskyt AMO u diviakov na našom území v tej istej oblasti aj v roku 2020 s následným postupným šírením do ďalších oblastí na území SR v roku 2021 a 2022.

Africký mor u domácich ošípaných

V roku 2022 bolo potvrdených celkom 5 ohnisk AMO u domácich ošípaných v okresoch Prešov, Zvolen, Michalovce a Medzilaborce. Prvé ohnisko v roku 2022 bolo potvrdené na farme ošípaných v okrese Prešov dňa 19.1.2022. Všetky ošípané v ohniskách AMO boli usmrtené. Zároveň boli vytýčené ochranné pásmo a pásmo dohľadu, kde boli prijaté prísne opatrenia najmä v súvislosti s premiestňovaním ošípaných. Ostatný výskyt u domácich ošípaných bol zaznamenaný dňa 26.7.2022 na komerčnej farme v okrese Michalovce.

Prehľad výskytu AMO u domácich ošípaných je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky:

https://www.svps.sk/Zvierata/choroby_AMO_SR.php

Po eradikácii AMO u domácich ošípaných sa ŠVPS SR a RVPS v infikovaných oblastiach u diviakov a v rizikových oblastiach sústreďujú na pravidelný monitoring AMO v chovoch a plnenie biologických opatrení pred zavlečením AMO do chovov od infikovaných diviakov a z infikovaného prostredia.

Africký mor ošípaných u diviakov

Aj napriek každoročne prijatým opatreniam uvedených v Národných eradikačných programoch pre AMO v diviačej populácii na Slovensku v jednotlivých rokoch sa doposiaľ nepodarilo eradikovať AMO v diviačej populácii. V roku 2022 bolo potvrdených 817 pozitívnych nálezov u diviakov v 37 okresoch. Najviac infikovaných diviakov bolo zaznamenané v okresoch Bardejov (149) a Prešov (73). Opatrenia v infikovanej oblasti sú cielené najmä na

spomalenie šírenia infekcie do neinfikovaných oblastí a minimalizácii prežívania vírusu AMO vo vonkajšom prostredí a zahŕňajú najmä:

1. Zákaz lovu diviakov vo vybraných revíroch
2. Zákaz lovu s poľovnými psami
3. Aktívne vyhľadávanie uhynutých diviakov
4. Dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti
5. Individuálny lov diviakov na vnaďiskách
6. Bezpečné nakladanie s vývrhmi a uhynutými diviakmi
7. Bezpečné uskladnenie tiel ulovených diviakov až do obdržania výsledku laboratórneho vyšetrenia

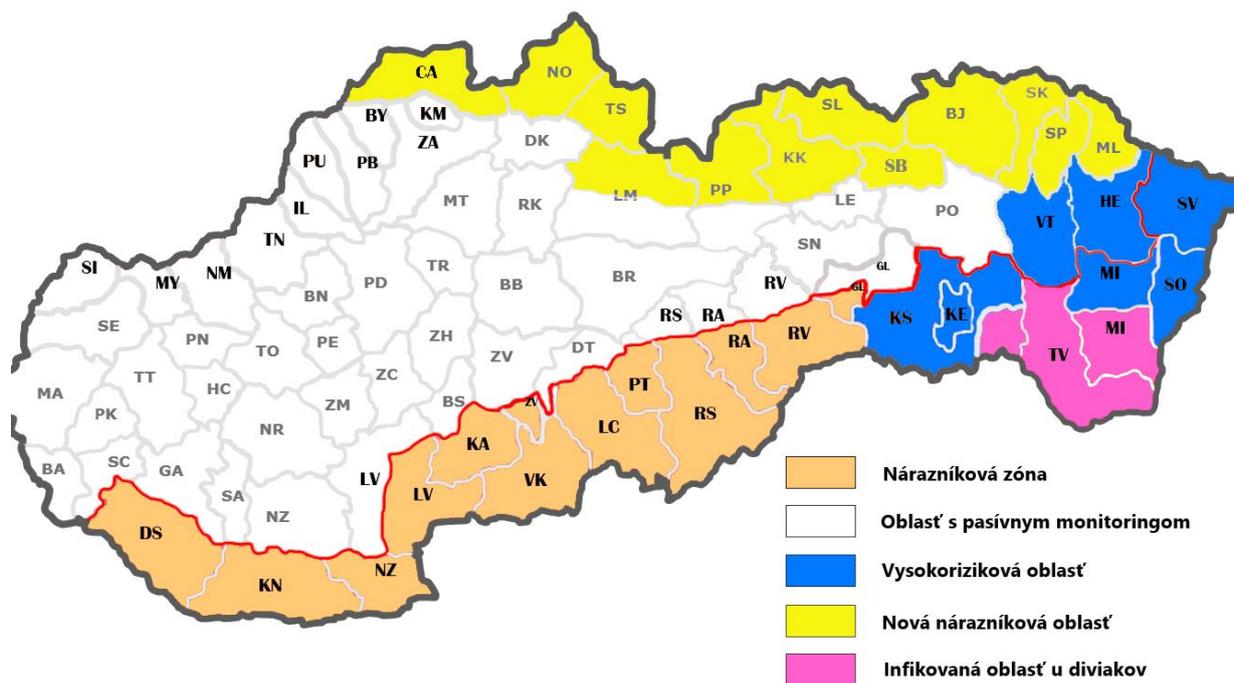
Okrem riešenia aktuálnej situácie v infikovaných oblastiach je nevyhnutné zabezpečiť včasnú detekciu vírusu AMO a zamedzenie šíreniu AMO pozdĺž celej slovensko-maďarskej hranice. Za týmto účelom boli vydané opatrenia pre užívateľov poľovných revírov v celej tzv. „náravníkovej oblasti“ v slovensko-maďarskom pohraničí:

1. Celoročný intenzívny lov diviačej zveri za účelom monitoringu AMO a znižovania denzity diviačej zveri v poľovnom revíri,
2. Opatrenia na zníženie denzity diviačej zveri a dosiahnutie normovaných kmeňových stavov,
3. Sanáciu uhynutej diviačej zveri a vedľajších živočíšnych produktov z ulovenej zveri,
4. Dodržiavanie opatrení pri manipulácii s ulovenými diviakmi, ich zvyškami ako aj s uhynutými diviakmi zabraňujúce šíreniu AMO,
5. Opatrenia na odber a predkladanie vzoriek na vyšetrenie všetkej ulovenej zveri (a nájdenej uhynutej diviačej zveri),
6. Vykonávanie monitoringu u diviačej zveri a odber vzoriek iba osobami vyškolenými na prehliadku zveri po ulovení na mieste alebo osobami vyškolenými regionálnou veterinárnou a potravinovou správou na odber vzoriek na KMO,
7. Vedenie evidencie užívateľom poľovného revíru o každom ulovenom, uhynutom diviakovi a rozdelení diviny,
8. Možnosť uvádzať na trh ulovené diviaky a premiestniť mimo poľovný revír (PR) až po obdržaní negatívneho laboratórneho výsledku na AMO,
9. Možnosť premiestňovania živo odchytených diviakov mimo poľovný revír len do zverníc v rámci náravníkovej oblasti a so súhlasom príslušnej RVPS,
10. Predkladať mesačne príslušnému odboru pozemkového a lesného okresného úradu hlásenia o love a úhyne diviačej zveri podľa ich usmernenia.

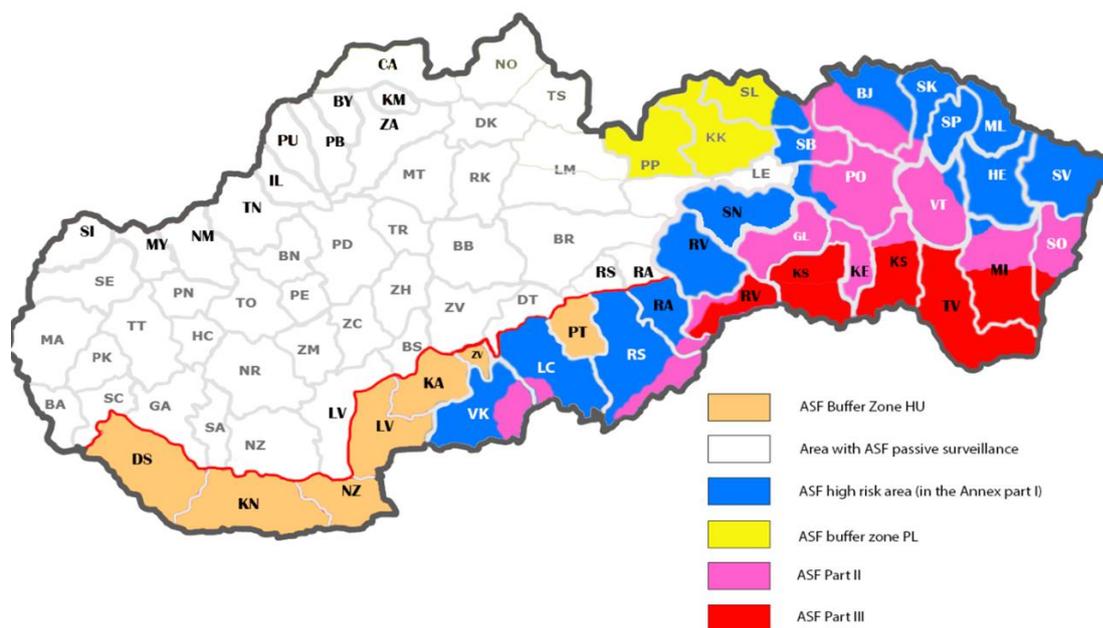
Aktuálna regionalizácia SR vo vzťahu k AMO ako aj prehľad výskytu AMO v diviačej populácii je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Porovnanie regionalizácie SR – AMO – roky 2019-2022

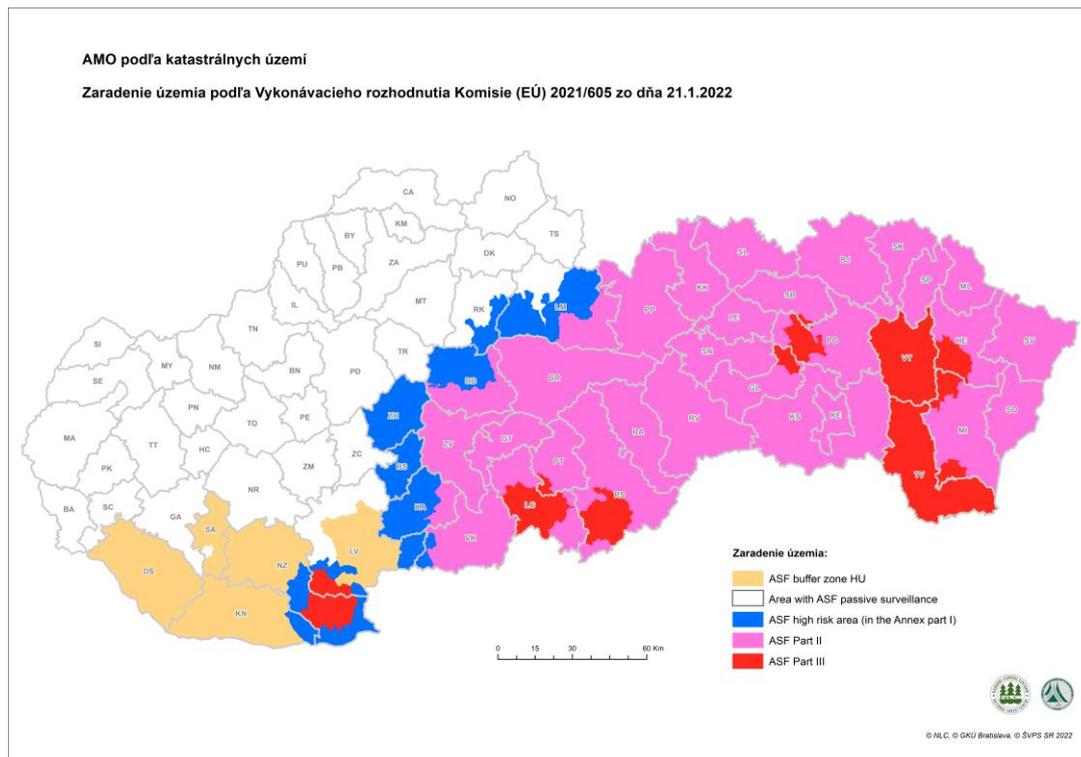
Obrázok č 5 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2019

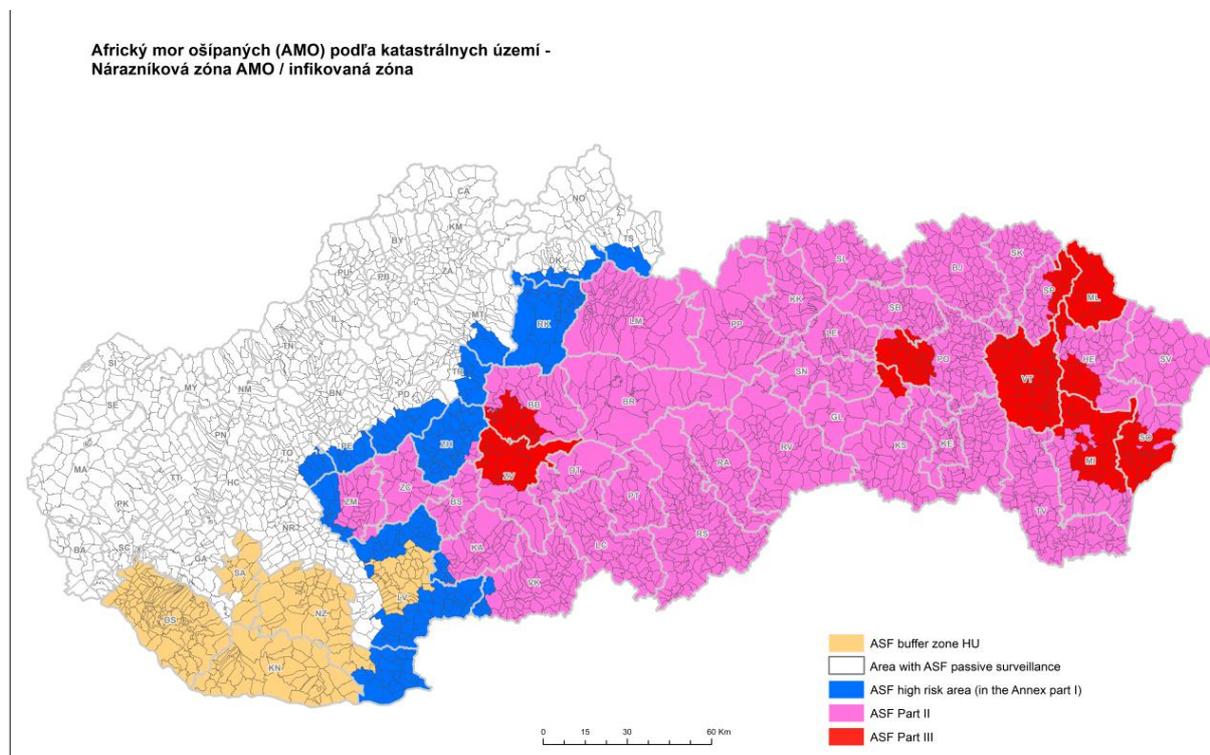
Obrázok 6 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2020

Obrázok 7 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2021

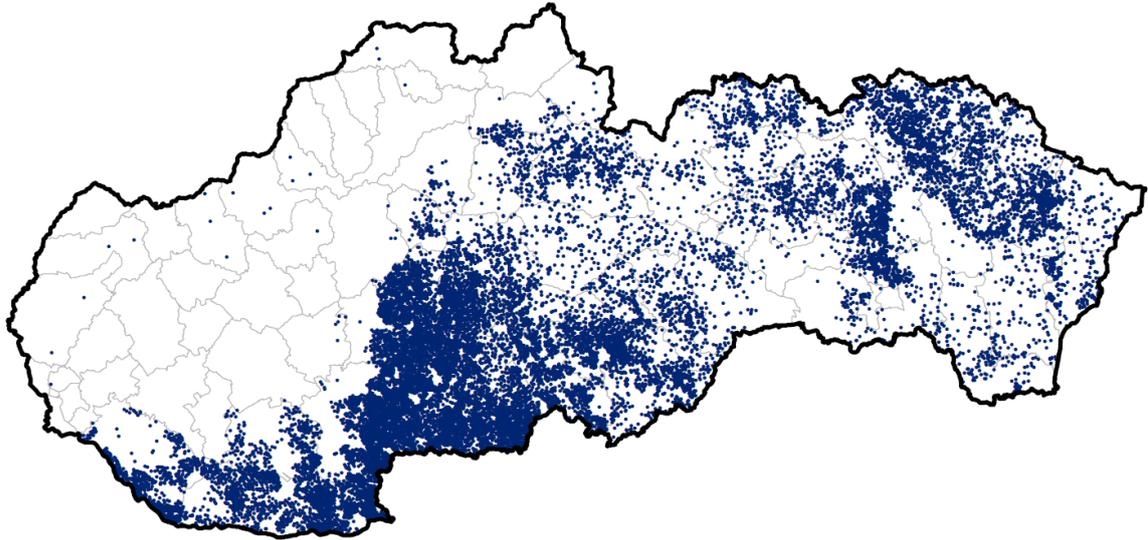
Obrázok 8 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2022

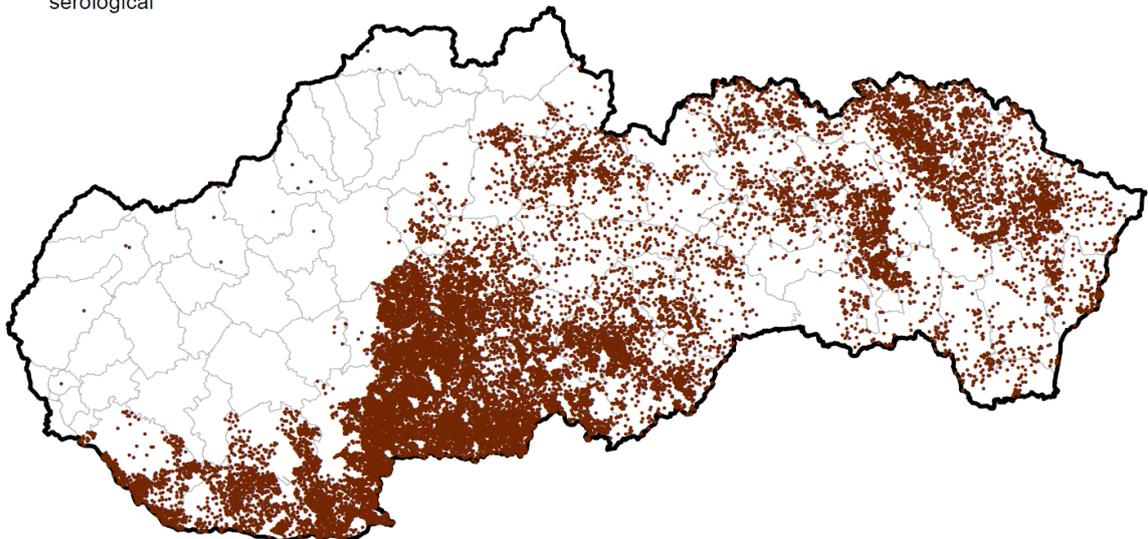
Obrázok 9

Geographical distribution of samples submitted for ASFV investigation in wild boars in Slovakia during 2022 - active surveillance

virological

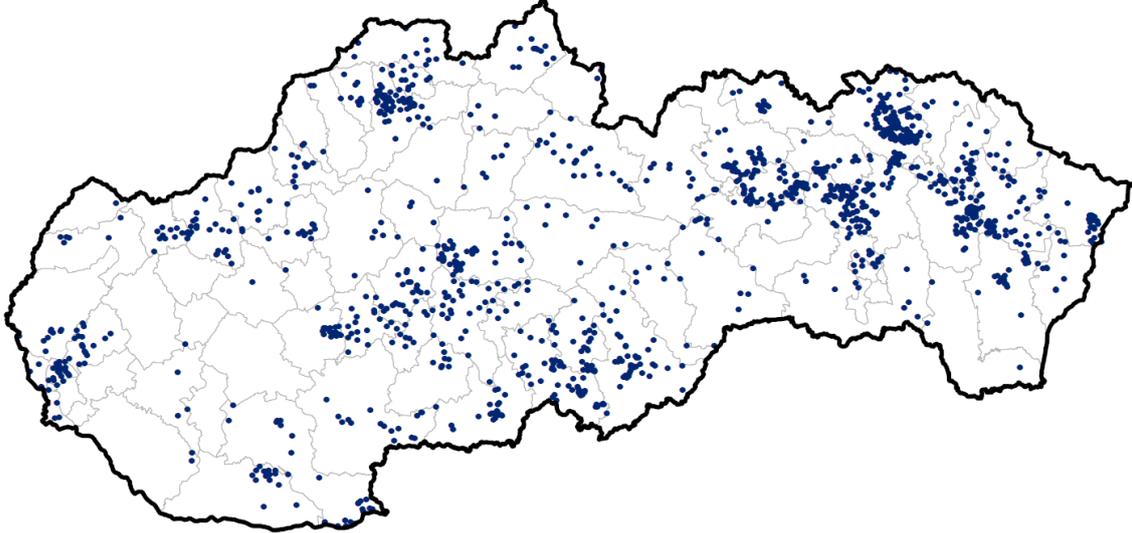

serological

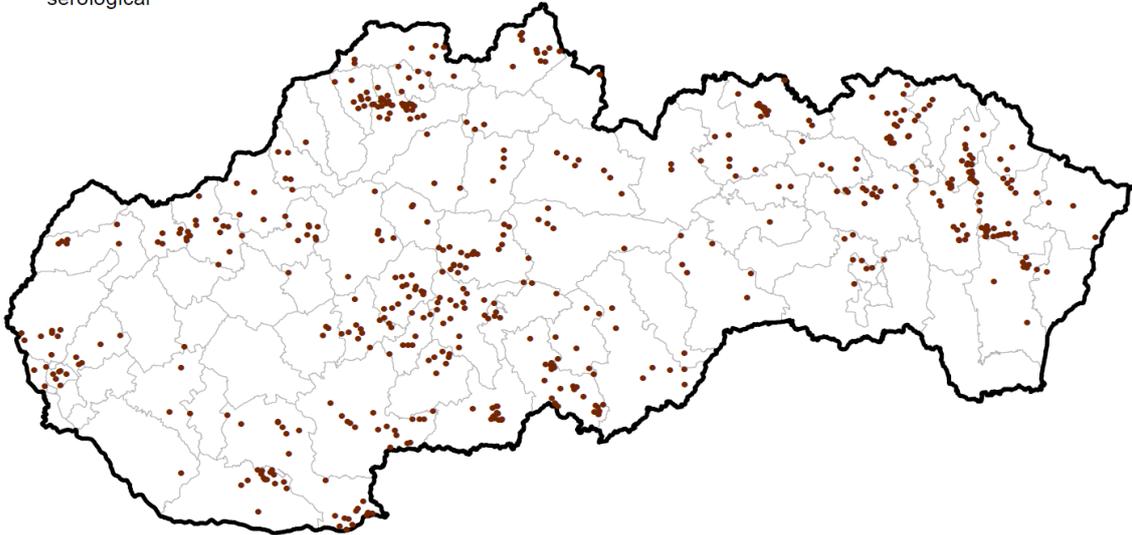

Geographical distribution of samples submitted for ASFV investigation in wild boars in Slovakia during 2022 - passive surveillance

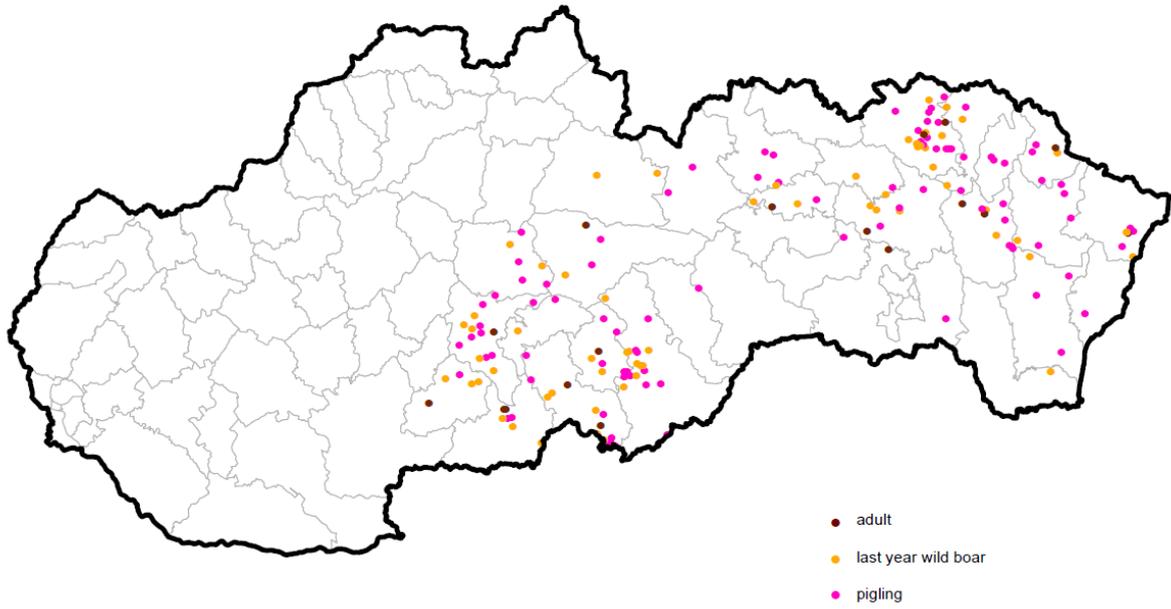
virological

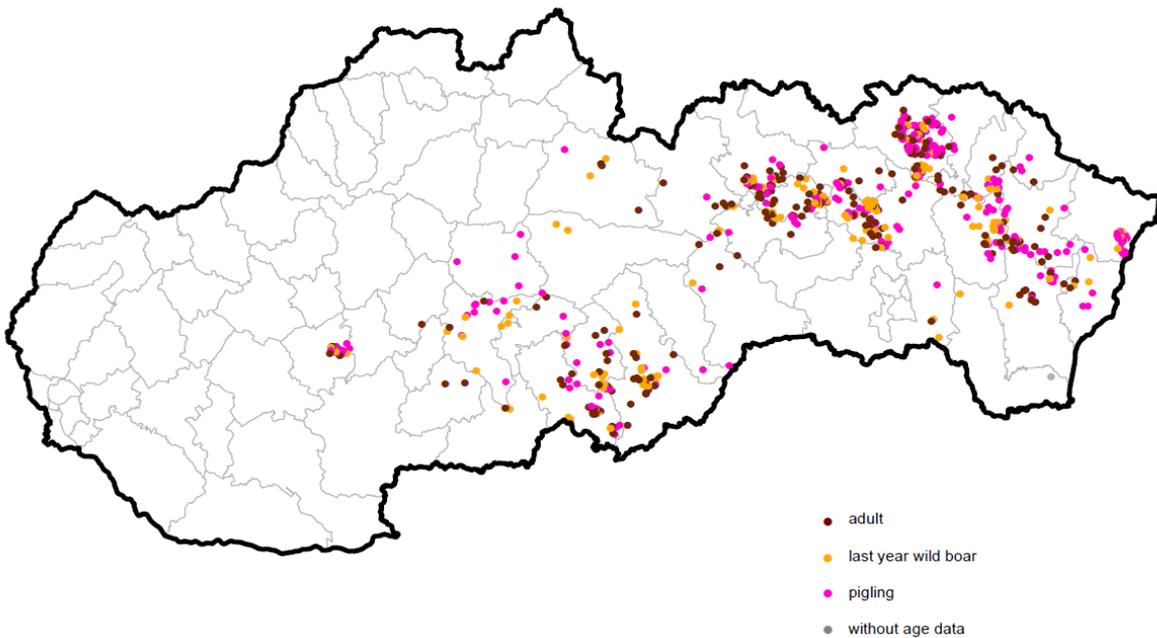
serological

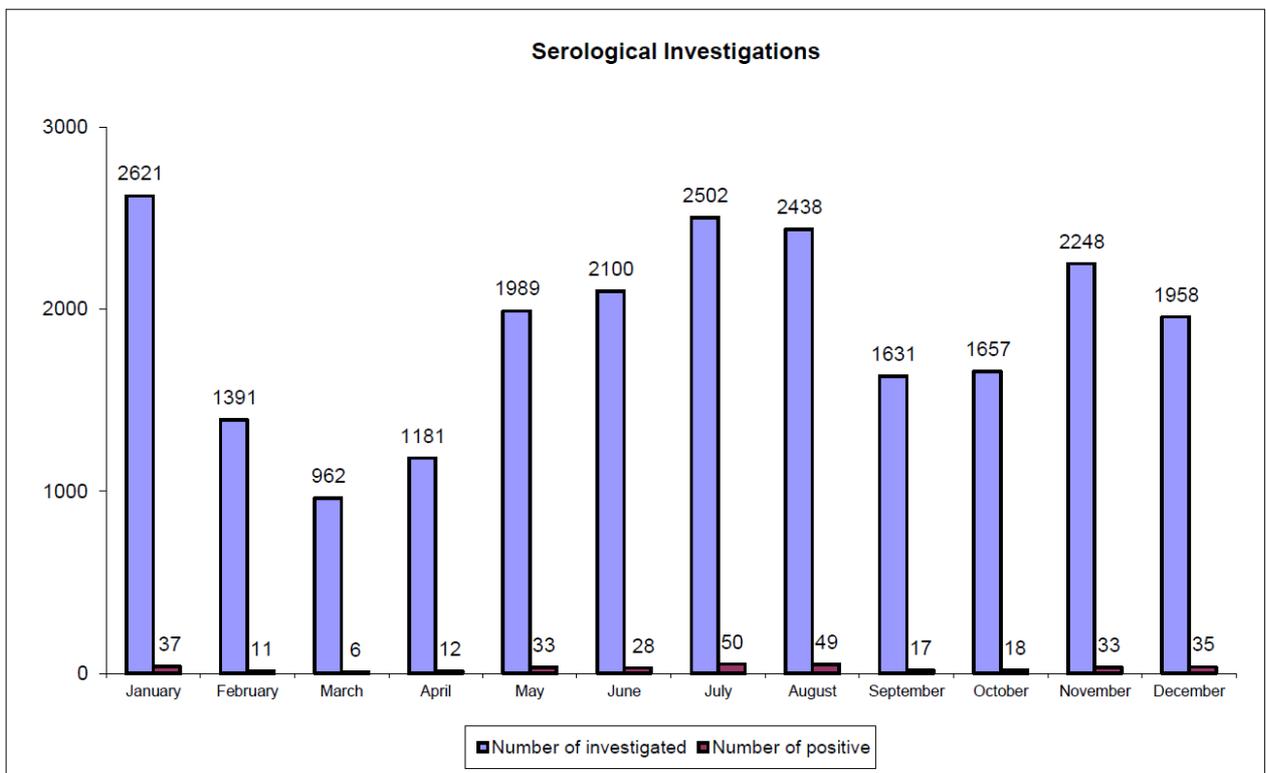
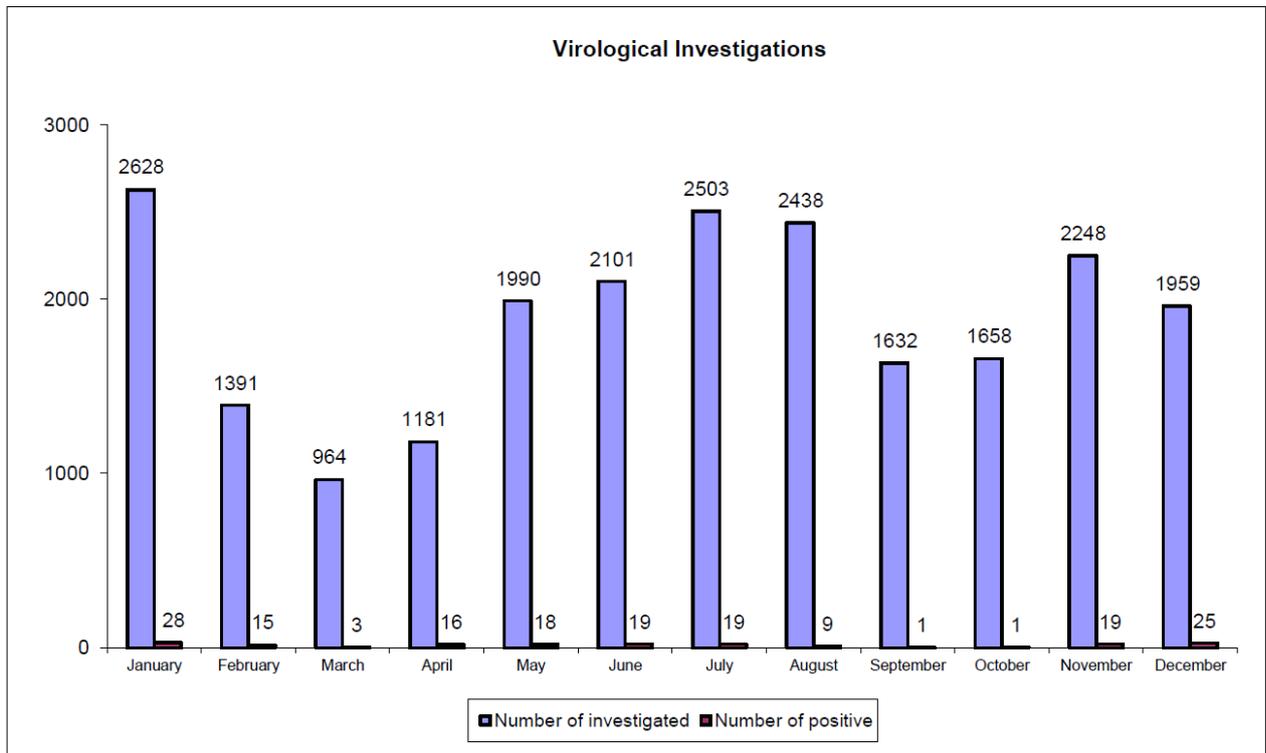
Geographical distribution of wild boars samples positive for ASF virus in Slovakia during 2022 - active surveillance

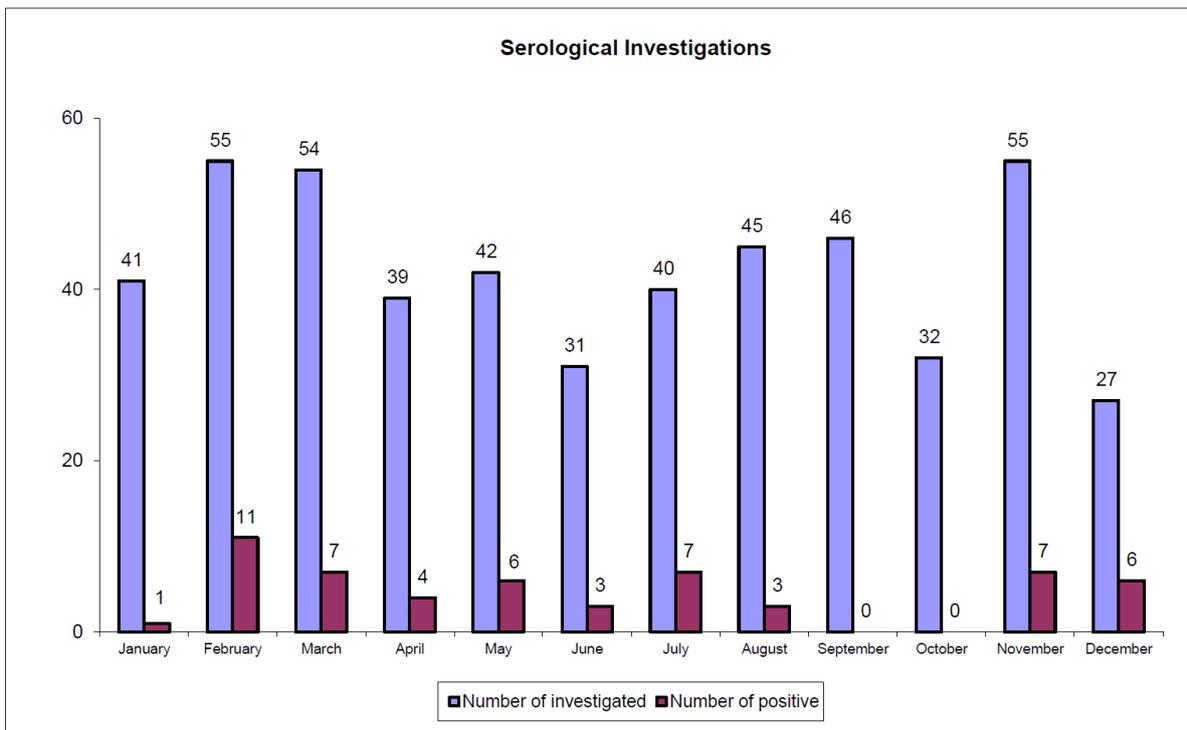
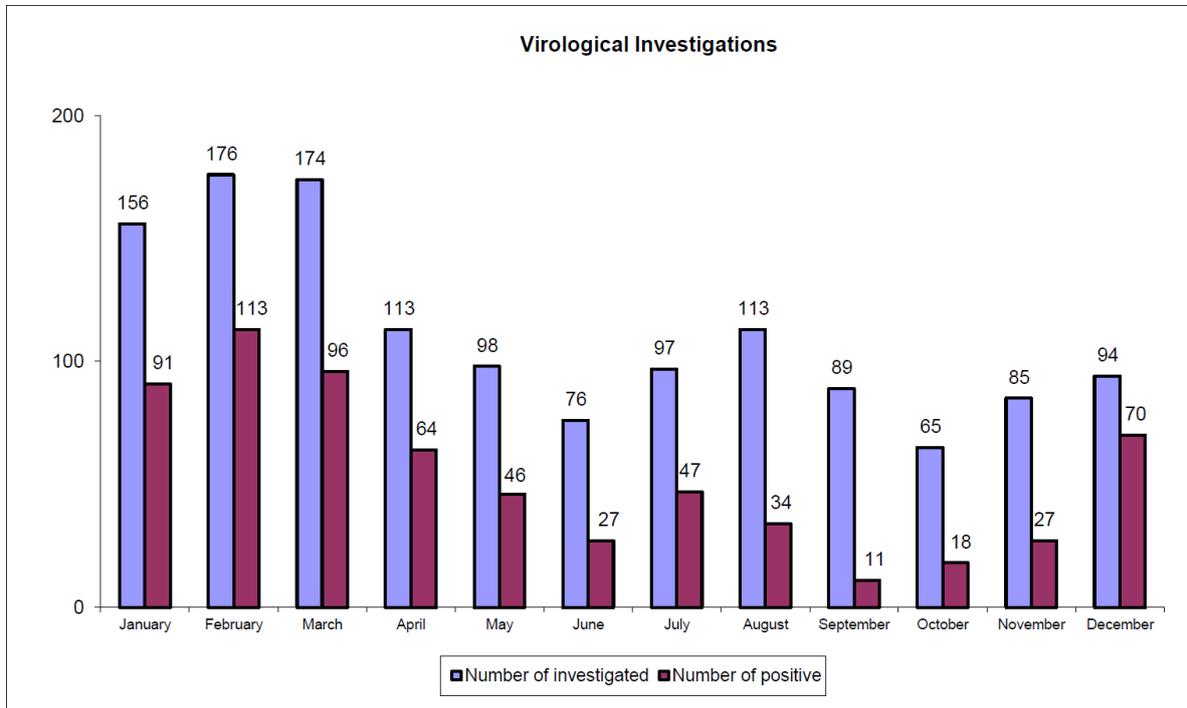
Geographical distribution of wild boars samples positive for ASF virus in Slovakia during 2022 - passive surveillance

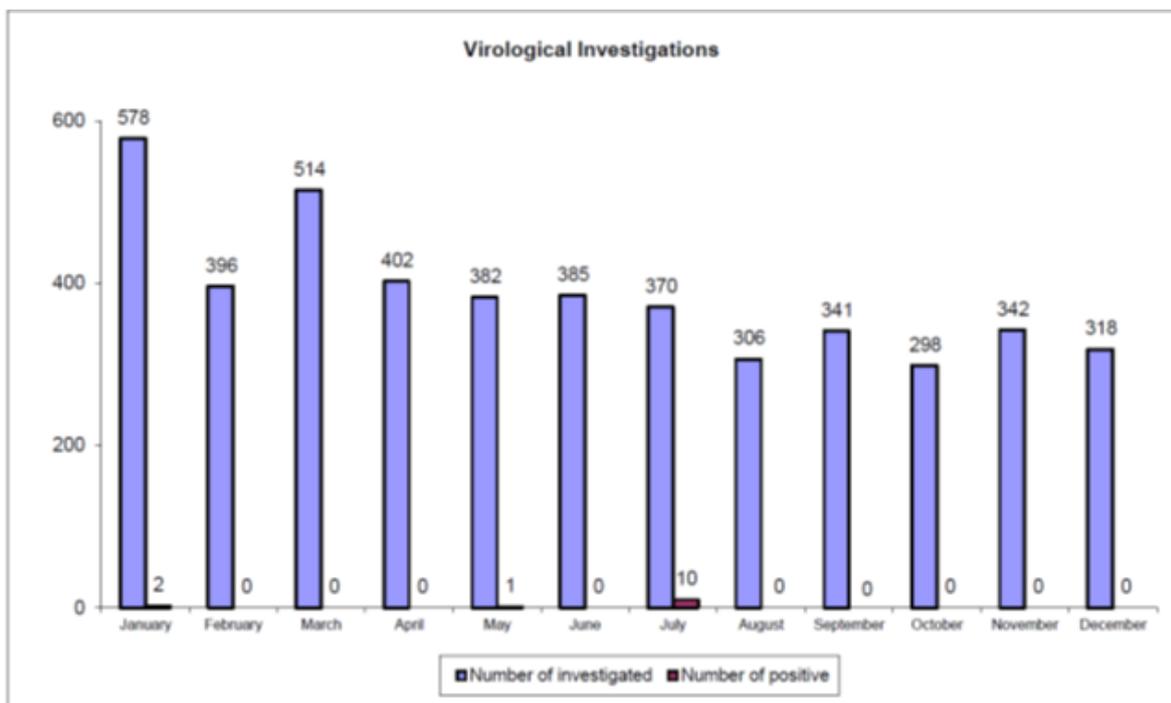

Laboratory Investigations of ASF in wild boars in Slovakia during 2022 - active surveillance

Laboratory Investigations of ASF in wild boars in Slovakia during 2022 - passive surveillance

Tabuľka 8 Kontroly biologickej bezpečnosti chovov ošípaných v infikovanej a rizikovej oblasti AMO – rok 2022

RVPS	Počet chovov s vykonanými kontrolami BB Komerčné chovy	Počet chovov s vykonanými kontrolami BB Nekomerčné chovy	Počet chovov so zistenými nedostatkami
B. Bystrica	9	90	18
Bardejov	2	94	0
D. Kubín	4	6	0
D. Streda	36	46	0
Humenné	2	138	3
Komárno	72	91	7
Košice m.	1	32	0
Košice o.	12	20	3
L. Mikuláš	7	59	0
Levice	19	6	0
Lučenec	19	173	50
Martin	19	14	6
Michalovce	8	150	0
Nové Zámky	2	50	1
Poprad	8	343	7
Prešov	11	157	15
R. Sobota	48	107	15
Rožňava	5	336	7
S. Ľubovňa	3	96	0
S. N. Ves	3	351	21
Svidník	3	12	0
Trebišov	31	586	153
V. Krtíš	29	88	6

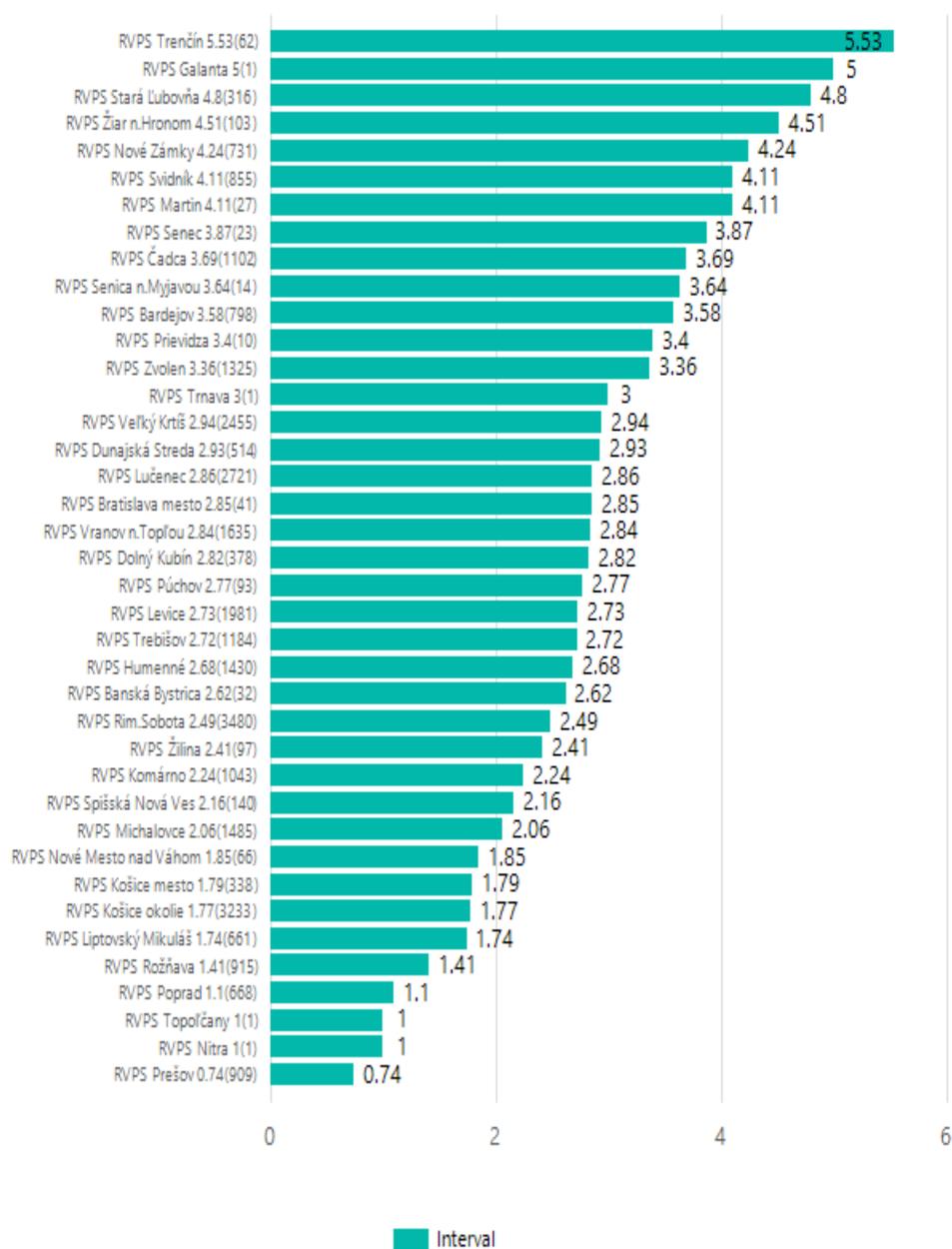
Vranov n. T.	9	123	7
Zvolen	20	383	1
Žiar n. H.	3	2	1

Tabuľka 9 Kontroly poľovních revírov v roku 2022

RVPS	Počet revírov	Bez obmedzení		Nárazník		Part I		Part II		Počet zistených nedostatkov	Počet uložených sankcií	Sumár uložených pokút
		Plán kontroly	vykonané kontroly									
B. Bystrica	53					2	2	24	12			
Lučenec	56							12	15			
R. Sobota	81							16	34			
V. Krtíš	39					1	3	19	20			
Zvolen	61					1	1	21	25			
Žiar n. Hronom	45	2	1			23	9	17	11			
Bardejov	38							22	17			
Humenné	66							16	22			
Poprad	38							8	16	1	1	400
Prešov	45							9	22			
St. Ľubovňa	23							8	8			
Svidník	36							7	4			
Vranov/Topľou	32							7	3			
Košice mesto	4							1	0			
Košiceokolie	60							12	18			
Michalovce	62							25	25			
Rožňava	40							8	2			
Spiš. N. Ves	33							11	24			400
Trebišov	41							9	8			
Bratislava	11	2	0									
Senec	74	15	0									
Dunajská Stred	51			17	9							
Galanta	31	6	1									
Senica	52	11	0									
Trnava	87	17	9									
Nové Mesto	41	8	0									
Prievidza	39	8	0									
Púchov	49	10	0									
Trenčín	45	9	9									
Komárno	52			26	30	0	0					
Levice	89	6	0	9	1	40	0					
Nitra	79	16	0									
Nové Zámky	82	16	0	24	1	35	5					
Šaľa	18	5	3									
Topoľčany	28	5	3									
Čadca	29	6	0									
Doľný Kubín	56	10	10	7	10					2	1	2500
Lipt. Mikuláš	44					14	4	21	6			
Martin	31	6	0			7	1					
Žilina	33	8	6							2		
Spolu	1874	166	42	83	51	123	25	273	292	5		3300

Graf 10

Prehľad priemernej doby vyšetrení prijatých vzoriek na AMO v diagnostickom ústave vo Zvolene obdobie od 01.01.2022 do 31.12.2022

2.3.4. Aujeszkeho choroba

Cieľ: **udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku**

Cielený monitoring Aujeszkeho choroby (MA) v chovoch ošípaných sa v roku 2022 vykonával na základe VPO. Zadefinovaný cieľ aktivít cieľ bol splnený. V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA. V roku 2022 neboli detegované žiadne pozitívne celkové protilátky, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR. Celkovo bolo v roku 2022 vyšetrených 3 590 zvierat.

2.3.5. Infekčná boviná rinotracheitída

Monitoring IBR/IPV v chovoch hovädzieho dobytku v roku 2022 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2022. Cieľom programu je ozdraviť chovy hovädzieho dobytku od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepšil zdravotný stav a odbúrajú sa obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode. Vo vakcinácii sa pokračovalo v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu vykonávaný v roku 2022 v zmysle Plánu VPO pre rok 2022 ako i záverečné vyšetrenia boli hradené z rozpočtu ŠVPS SR.

Stav ozdravovania od IBR na Slovensku

Stav ozdravovania od IBR na Slovensku k 31.12.2022

RVPS	bez výskytu (BV EU)			pozastavený štatút bez výskytu			ozdravované			infikované neozdravované			nevyšetrené (neznámy štatút)		
	malé ch.	stredné	veľké	malé	stredné	veľké	malé	stredné	veľké	malé	stredné	veľké	malé	stredné	veľké
B. Bystrica	0	1	0	0	0	9	0	0	0	0	120	21	241	0	0
Bardejov	33	42	23	0	1	0	0	1	4	0	0	0	1	0	0
Bratislava	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0
Čadca	97	33	11	0	2	1	0	0	2	0	0	0	50	4	0
D. Kubín	0	28	33	350	0	0	0	1	6	0	0	2	784	43	0
D. Streda	25	5	17	0	0	0	0	0	7	0	0	1	27	13	1
Galanta	23	14	12	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0
Humenné	28	42	28	10	1	2	0	2	14	0	0	0	7	1	0
Komárno	32	31	14	18	6	3	0	0	1	0	0	0	17	1	0
Košice m.	3	3	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0
Košice o.	49	41	24	17	2	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0
L. Mikuláš	12	52	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	447	19	0
Levice	4	8	9	17	6	2	0	0	3	3	7	1	20	13	2
Lučenec	76	86	18	4	6	1	0	2	2	0	0	0	129	24	1
Martin	12	16	11	0	1	4	0	0	7	0	0	0	264	25	0
Michalovce	38	24	23	1	1	0	2	5	8	0	0	1	0	1	2
N. M. n. V.	1	5	3	4	12	11	10	1	6	0	6	5	74	0	0
Nitra	19	8	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	15	0
Nové Zámky	0	0	5	0	0	1	0	0	1	0	0	0	66	23	11
Poprad	134	83	31	17	18	1	0	1	5	2	11	9	137	0	1
Prešov	44	49	30	5	1	1	1	11	9	0	0	0	46	6	0
Prievidza	0	1	5	0	1	2	0	8	20	0	0	0	99	36	0
Púchov	8	20	11	6	5	3	0	0	1	0	1	1	128	16	3
R. Sobota	45	84	25	45	19	3	0	6	7	1	1	5	187	6	0
Rožňava	26	40	24	2	1	0	1	2	4	0	0	0	5	0	0
S. Ľubovňa	45	27	14	81	6	1	0	5	7	0	0	0	25	3	0

S. N. Ves	45	33	21	4	0	0	0	0	2	0	0	0	3	1	0
Senec	30	15	11	8	1	0	0	1	3	1	1	0	32	4	0
Senica	30	20	14	4	0	1	0	2	8	0	0	0	30	2	0
Svidník	28	33	16	0	0	0	0	4	9	1	9	7	3	2	0
Šaľa	1	1	0	1	0	0	3	2	1	0	1	0	11	3	1
Topoľčany	34	14	13	1	0	0	0	0	0	0	0	0	18	1	1
Trebišov	37	21	16	3	1	0	1	7	9	0	0	0	7	0	0
Trenčín	8	8	20	3	6	4	0	0	1	0	0	0	48	17	0
Tmava	5	5	18	0	0	0	0	1	11	2	5	0	51	17	12
V. Krtíš	0	2	3	0	2	11	0	0	0	0	0	1	113	27	2
Vranov n. T.	20	16	17	0	1	2	0	1	1	0	0	0	14	5	0
Zvolen	20	12	10	194	33	16	0	0	19	30	0	0	353	92	0
Žiar n. H.	21	38	16	129	2	2	0	8	7	0	0	0	0	1	0
Žilina	41	47	15	24	10	0	0	0	2	1	1	2	110	5	0
Slovensko	1074	1010	613	948	145	81	19	71	190	42	163	56	3619	428	37

2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

Sledované ciele monitoringu chorôb hydiny

Zameranie sa na najzávažnejšie choroby, priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

- a) infekcie spôsobené *Salmonella* spp. (v rámci štyroch národných kontrolných programov),
- b) aviárna influenza u hydiny a voľne žijúcich vtákov (v rámci plánu prieskumu)

Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie:

1. v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2022
2. v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2022
3. v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2022
4. v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2022

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2022

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom tohto programu bolo znížiť výskyt sérotypov *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby zostalo počas roka 2022 pozitívnych maximálne 1 % alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov. V roku 2022 nebol zistený výskyt cieľových sérotypov salmonel v žiadnom reprodukčnom chove.

Tabuľka 10 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v reprodukčných krdľoch kury domácej v roku 2022

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senec	80	0
Trnava	12	0
Komárno	144	0
Púchov	12	0
Nitra	64	0
Šaľa	28	0
Pezinok	86	0
Dunajská Streda	22	0
Spolu	448	0

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2022

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom programu bolo znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u dospelých nosníc *Gallus gallus* tak, aby zostalo počas roka 2022 pozitívnych maximálne 2 % alebo menej dospelých krdľov nosníc. Tento program bol povinný na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníc druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré produkujú vajcia určené na ľudskú spotrebu a uvádzajú tieto vajcia na trh – t.j. vo všetkých komerčných chovoch nosníc. Program sa nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou. V roku 2022 bolo vyšetrených 240 úradných vzoriek, z ktorých v 3 prípadoch bol zistený výskyt cieľového sérotypu (*S. Enteritidis*) v chove nosníc (1 v okrese Poprad a 2 v okrese Veľký Krtíš). Miestne príslušné regionálne veterinárne a potravinové správy nariadili chovateľom opatrenia pri potvrdení salmonelózy, vrátane zákazu uvádzania konzumných vajec na ľudskú spotrebu za účelom ochrany zdravia spotrebiteľov.

Tabuľka 11 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch nosníc v roku 2022

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Banská Bystrica	6	
Bardejov	3	
Dunajská Streda	6	
Galanta	6	
Levice	12	
Lučenec	9	
Liptovský Mikuláš	3	
Komárno	21	
Košice-okolie	6	
Martin	3	
Michalovce	3	
Nitra	9	
Nové Mesto nad Váhom	3	
Nové Zámky	6	
Poprad	36	1x <i>S. Enteritidis</i>
Púchov	3	
Rimavská Sobota	15	
Senec	18	
Senica	3	
Svidník	3	
Trenčín	6	
Trnava	3	
Trebišov	9	
Veľký Krtíš	36	2x <i>S. Enteritidis</i>
Zvolen	12	
Spolu	240	3x <i>S. Enteritidis</i>

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2022

Cieľ: zníženie výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*)

Daný cieľ predpokladá dosiahnutie zníženia počtu pozitívnych krdľov na 1% do 31. decembra 2022. Tento kontrolný program sa vzťahoval na všetky krdle v schválených chovoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike. Program sa nevzťahoval na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2022 bolo vyšetrených 68 úradných vzoriek, z ktorých 3 boli pozitívne na *S. Infantis*, ktorý nepatrí medzi cieľové sérotypy salmonel.

Tabuľka 12 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch brojlerov v roku 2022

RVPS	Mikrobiologické testy	
	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek (+ sérotyp)
Banská Bystrica	4	
Bratislava	12	
Dunajská Streda	2	
Galanta	2	
Komárno	2	
Košice-okolie	2	
Liptovský Mikuláš	2	
Levice	2	
Lučenec	2	
Martin	2	
Michalovce	2	1x <i>S. Infantis</i>
Nitra	2	
Poprad	2	
Púchov	2	
Rimavská Sobota	2	
Rožňava	2	
Senec	2	
Spišská Nová Ves	2	
Svidník	2	
Topoľčany	2	
Trenčín	2	
Trnava	4	
Trebišov	2	1x <i>S. Infantis</i>
Veľký Krtíš	2	
Vranov nad Topľou	2	1x <i>S. Infantis</i>
Zvolen	2	
Žilina	2	
Spolu	68	3x <i>S. Infantis</i>

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2022

Cieľ: Zníženie výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u moriek

- zníženie maximálneho percenta krdľov moriek na výkrm, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej
- zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín.

V roku 2022 bolo vyšetrených 98 úradných vzoriek, z ktorých nebola žiadna pozitívna na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium. Jedna vzorka bola pozitívna na *S. Szentese*, ktorá nepatrí medzi cieľové sérotypy salmonel.

Tabuľka 13 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch moriek v roku 2022

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Galanta	12	0
Komárno	4	0
Levice	10	0
Michalovce	2	0
Nitra	62	1x <i>S. Szentese</i>
Trnava	2	0
Trebišov	2	0
Žilina	4	0
Spolu	98	1x <i>S. Szentese</i>

Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2022 realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2022“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny (aktívny monitoring LPAI)
2. voľne žijúce vtáky (pasívny monitoring HPAI)

Sérologickým vyšetrením bolo vyšetrených spolu 133 chovov hydiny (aktívny monitoring infekcie nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy (LPAI)), z každého chovu bolo vyšetrených 5 – 10 vzoriek krvi (z chovov vodnej hydiny po 20 vzoriek). Všetky vyšetrené vzorky odobraté v rámci aktívneho monitoringu LPAI boli **negatívne**.

Tabuľka 14 Sérologický monitoring vtáčej chrípky v chovoch hydiny na Slovensku v roku 2022

Druh hydiny		Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	nosnice	69	0
	reprodukčné chovy	14	0
	spolu	83	0
Morky	morka domáca	28	0
Vodná hydina	hus domáca	3	0
	kačica domáca	7	0
	spolu	10	0
Ostatná hydina	pernatá zver	9	0
	bežce	3	0
	spolu	12	0
Spolu		133	0

Metódou priamej detekcie vírusu vtáčej chrípky (PCR) bolo v roku 2022 vyšetrených 34 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov (pasívny monitoring vysokopatogénnej aviárnej influenzy (HPAI)). Z týchto vzoriek bolo 14 pozitívnych na vírus aviárnej influenzy. Išlo o 13 labutí veľkých (*Cygnus olor*) v priebehu januára a februára 2022, u ktorých bol identifikovaný subtyp HPAI H5N1; a 1 pozitívnu volavku (*Ardea sp.*) v auguste 2022, kde sa jednalo o Influenzavírus A, ktorý nebol bližšie identifikovaný.

V rámci **pasívneho monitoringu HPAI v chovoch hydiny** (tj. z dôvodu podozrenia na prítomnosť nákazy v chove) bolo metódou PCR zachytené 1 ohnisko HPAI subtypu H5N1 v máji 2022. Jednalo sa o domáci drobnochov kury domácej v okrese Šaľa. Hydina vykazovala klinické príznaky, ktoré zodpovedali príznakom HPAI (apatia, nechutenstvo, výtoky z nosovej dutiny, našuchorené perie, zvýšený úhyn). Pravdepodobným zdrojom nákazy bol priamy kontakt hydiny s voľne žijúcim vtáctvom (chov s voľným výbehom). Okrem toho bol počas roka potvrdený 1 náhodný **záchyt infekcie LPAIV** (v rámci testovania pred premiestnením) subtypu H7N9 v komerčnom chove kury domácej v okrese Komárno. Hydina v tomto chove nevykazovala klinické príznaky ochorenia

2.3.7. Plán prieskumu katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2022

Cieľ:

- **prieskum- monitoring choroby v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez jej výskytu**
- **zhromažďovanie údajov o odhade rizika šírenia tejto choroby na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie pred zavlečením a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.**

Preventívne opatrenia týkajúce sa tejto nákazy boli vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

- Kontrola importovaných vnímavých zvierat
- Monitoring vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónu
- Sérologický monitoring vnímavých zvierat po abortoch

- Dovoz semena od býkov - sérologický monitoring.

V SR sa od 1. 4. 2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových (sérologicky negatívnych) zvierat. V rámci tohto programu bolo v roku 2022 vybratých 77 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 15 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne počas sezónneho výskytu vektora podrobili sérologickému vyšetreniu krvi na BT.

V SR sa od 1.4.2008 vykonával aj entomologický monitoring BT. V roku 2022 sa entomologický prieskum vektorov choroby-pakomárikov už nevykonával.

V roku 2018 Slovenská republika požiadala o zrušenie zakázanej zóny a 30. apríla 2018 bola táto odstránená. V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove.**

Tabuľka 15 Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po abortochoch a v súvislosti s importom v roku 2022.

Vyšetrené zvieratá	Sérologické vyšetrenia	Virologické vyšetrenia
	ELISA	PCR
sentinelové	8 982	0
pred presunom	76	7
import	99	69
prevencia	201	7
Spolu	9 358	83

2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE)

Monitoring BSE u hovädzieho dobytku (HD)

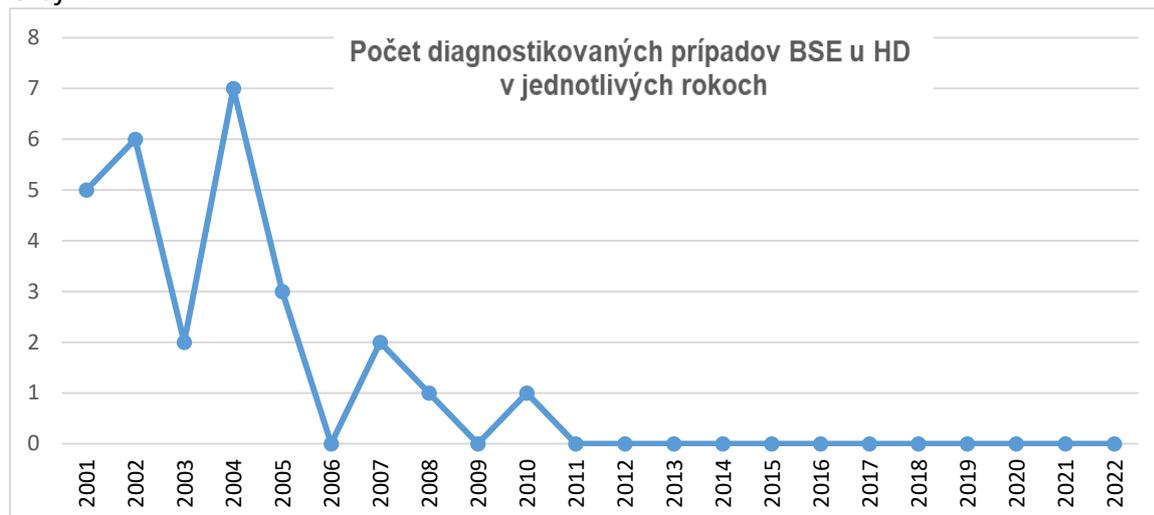
V roku 2022 bolo v Národnom referenčnom laboratóriu pre TSE Veterinárny Ústav Zvolen (ďalej len „NRL pre TSE“) spolu testovaných 8 614 vzoriek na BSE z HD.

V súvislosti s nesprávnym plnením monitoringu BSE u HD v roku 2022 bolo príslušnými RVPS nariadených 13 opatrení na odstránenie nedostatkov, riešených 6 správnych konaní a bolo uložených 16 blokových pokút. Sankcie boli uložené v celkovej výške 5 482 eur.

Tabuľka 16 Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022 v SR

Cielená skupina HD	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	8 614	0
Zabité zdravé	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé z BSE	0	0
Spolu	8 614	0

Graf 11

Od roku 2001 do 31.12.2022 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

Monitoring TSE u oviec a kôz

V roku 2022 bolo v NRL pre TSE spolu testovaných 12 393 vzoriek na TSE z oviec a 375 vzoriek na TSE z kôz.

V súvislosti s nesprávnym plnením monitoringu TSE u oviec a kôz v roku 2022 bolo príslušnými RVPS nariadených 28 opatrení na odstránenie nedostatkov, bolo riešených 8 správnych konaní a bolo uložených 12 blokových pokút. Sankcie boli uložené v celkovej výške 7 031 eur.

Tabuľka 17 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec z **neinfikovaných chovov** za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Cieľená skupina oviec	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabitú	12 382	1*
Zabitú zdravú	0	0
Podozrivú z TSE	0	0
Spolu	12 382	1*

*atypická forma scrapie

Tabuľka 18 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u kôz z **neinfikovaných chovov** za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Cieľená skupina kôz	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabitú	375	0
Zabitú zdravú	0	0
Podozrivú z TSE	0	0
Spolu	375	0

Od roku 2003 do 31.12.2022 nebol v SR diagnostikovaný žiadny prípad scrapie u kôz.

Tabuľka 19 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec a kôz z *infikovaných chovov* za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

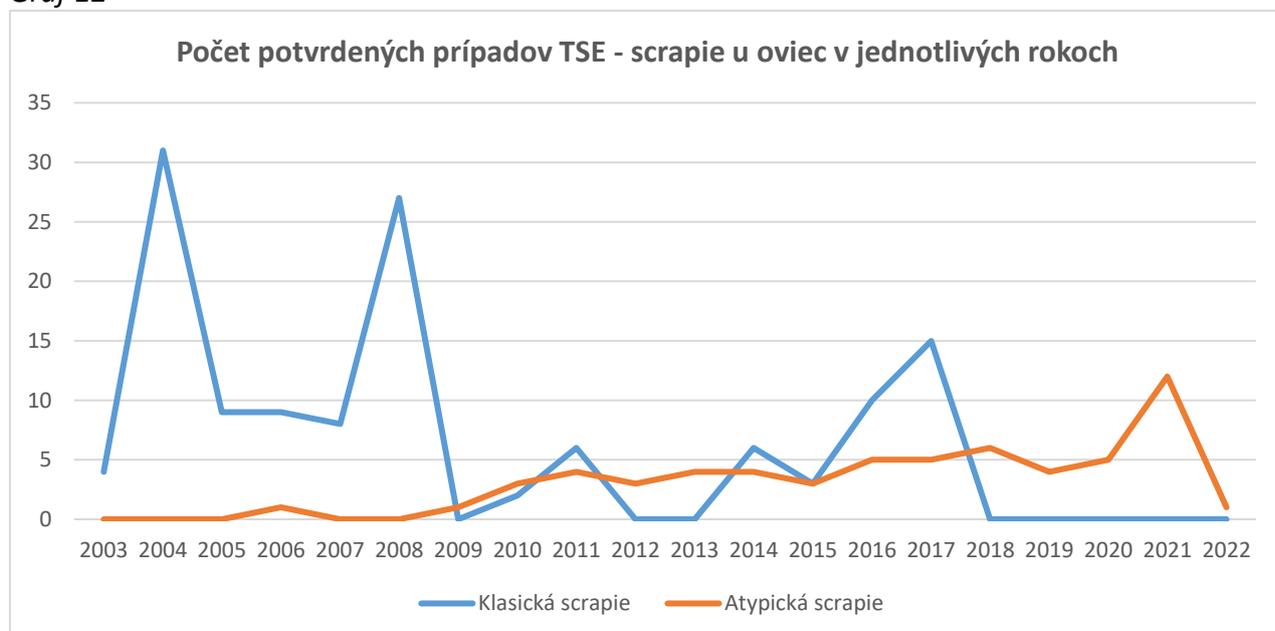
Cielená skupina oviec a kôz	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	11	0
Zabité zdravé	0	0
Podozrivé z TSE	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie klasickej scrapie	0	0
Spolu	11	0

Tabuľka 20 - Počet potvrdených prípadov TSE - scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Rok																				spolu
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
4	31	9	9/1*	8	27	1*	2/3*	6/4*	0/3*	0/4*	6/4*	3/3*	10/5*	15/5*	0/6*	0/4*	0/5*	0/12*	0/1*	130/61*

*atypická forma scrapie

Graf 12

Od roku 2003 do 31.12.2022 bolo v SR spolu potvrdených 191 prípadov scrapie u oviec, 130 prípadov klasickej formy scrapie a 61 prípadov atypickej formy scrapie.

Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými prípadmi scrapie v SR sú zverejnené na webovej stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.

Obrázok 10 Mapa SR s vyznačenými obcami s diagnostikovanými prípadmi TSE - scrapie u oviec v roku 2022

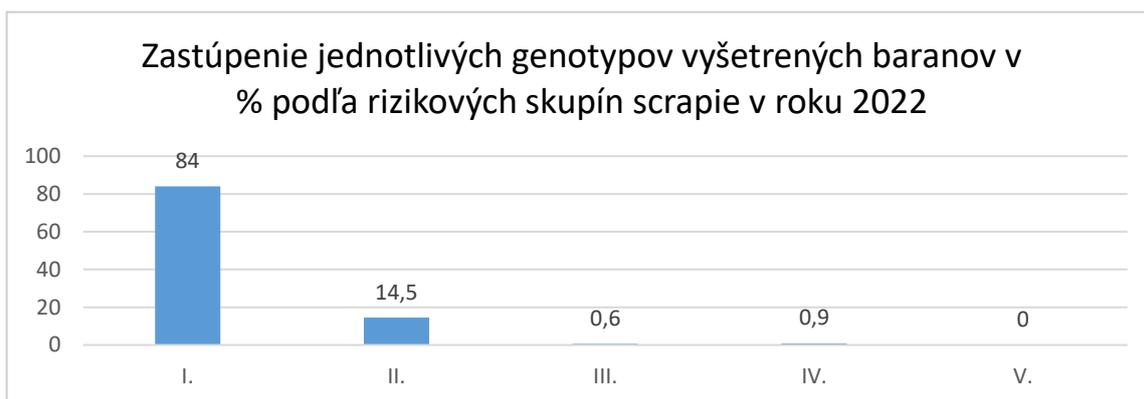
Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2022 (ďalej len „Chovateľský program“)

V roku 2022 bolo v šľachtiteľských a rozmnožovacích chovoch oviec na genotypizáciu vyšetrených spolu 1 229 ks baranov.

Zastúpenie jednotlivých genotypov vyšetrených baranov podľa rizikových skupín

- v rizikovej skupine I. je zistených 84,0 %,
- v rizikovej skupine II. je zistených 14,5 %,
- v rizikovej skupine III. je zistených 0,6 %,
- v rizikovej skupine IV. je zistených 0,9 %,
- v rizikovej skupine V. je zistených 0 %.

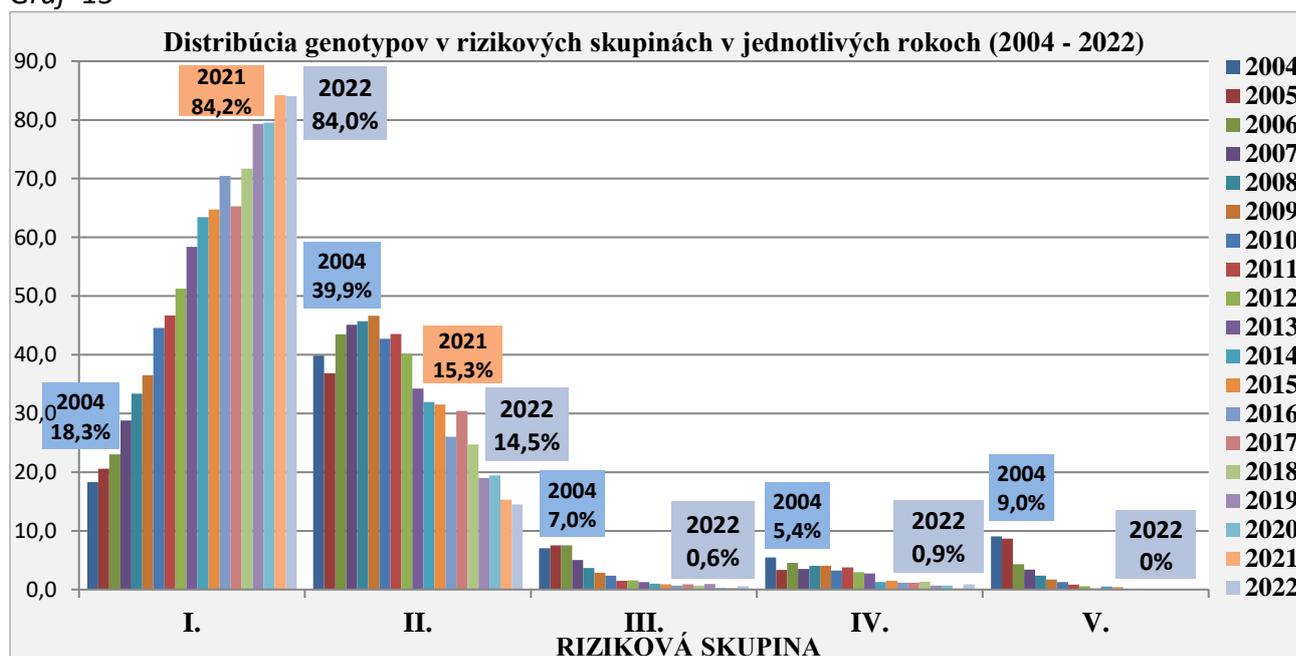
Graf 13

V porovnaní s rokom 2021, po sprísnení kritérií pre vyhovujúci genotyp v roku 2022 klesol počet baranov s vyhovujúcim genotypom z 99,6% (zahrnutá aj III. riziková skupina) na 98,5% baranov z I. a II. rizikovej skupiny.

V roku 2022 neboli podľa Chovateľského programu genotypizované žiadne ovce/samice z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Graf 15

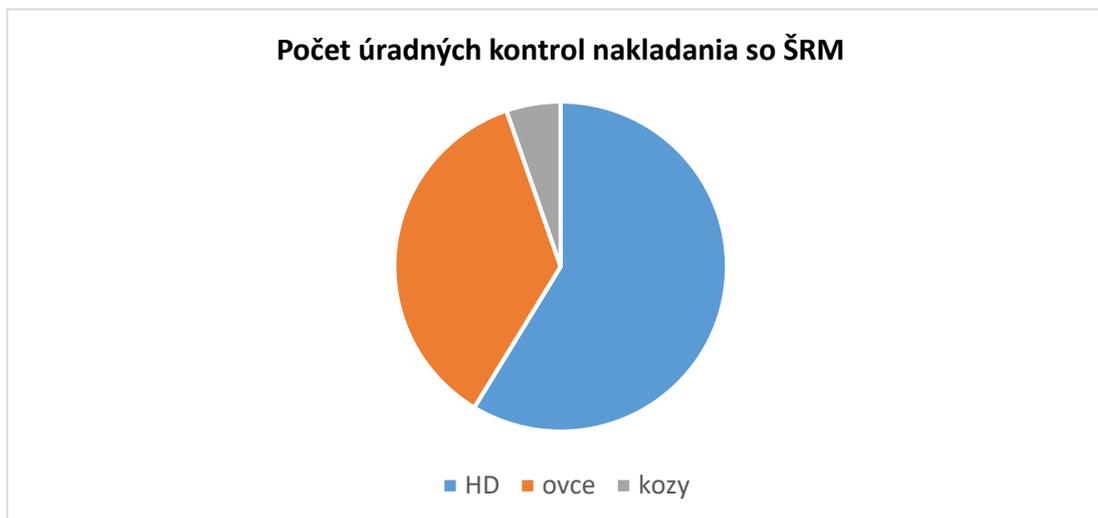
Špecifikovaný rizikový materiál (ŠRM)

Veterinárne kontroly so zameraním na nakladanie so ŠRM u vlastníkov/držiteľov zvierat hovädzieho dobytku (HD), oviec a kôz, ktorí zabíjajú zvieratá na súkromnú domácu spotrebu mimo schválených prevádzkarní, sú vykonávané v zmysle plánu kontrol, každoročne vypracovaného jednotlivými RVPS na základe analýzy rizika.

Za rok 2022 bolo inšpektormi RVPS spolu vykonaných 644 úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM v chovoch:

- hovädzieho dobytku 378 kontrol,
- oviec 232 kontrol,
- kôz 34 kontrol.

Graf 16 Počet vykonaných úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM za rok 2022 u vlastníkov/držiteľov zvierat, podľa druhu zvierat:

V súvislosti s nesprávnym nakladaním so ŠRM bolo v roku 2022 príslušnými RVPS nariadených 9 opatrení na odstránenie nedostatkov, riešených 5 správnych konaní, uložených 24 blokových pokút a 9 rozkazov o uložení pokuty. Sankcie boli uložené v celkovej výške 4 059 eur.

2.3.9. Mor a hniloba včelieho plodu

Cieľ:

- **eradikácia ohnisk moru včelieho plodu a ohniská hniloby včelieho plodu (ďalej len „MVP“ a „HVP“) v chovoch včiel na celom území Slovenskej republiky.**
- **ozdravením chovov zlepšiť zdravotný stav včiel , znížiť straty na produkcii medu a ďalších včelích produktoch,**
- **zabezpečiť optimálne opelenie poľnohospodárskych kultúr a ostatných rastlín**

Monitoring moru včelieho plodu (MVP) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru a hniloby včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2022 - 2023. Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a laboratórna diagnostika choroby.

Tabuľka 20

Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2022

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnísk MVP k 31.12.2022
Bratislavský kraj	13 092	6
Banskobystrický kraj	55 554	10
Košický kraj	57 812	3
Nitriansky kraj	61 816	7
Prešovský kraj	52 344	20
Trenčiansky kraj	35 826	10
Trnavský kraj	29 970	7
Žilinský kraj	36 010	15
Spolu	342 424	78

Tabuľka 21

Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2022

plást			melivo		
pozitívny	negatívny	spolu	pozitívne	negatívne	spolu
213	48	261	62	3 019	3 081

K 31. decembru 2022 bolo v Slovenskej republike evidovaných 78 aktívnych ohnísk moru včelieho plodu. Slovenská republika zaradila v roku 2016 do eradikačného programu na MVP v prípade negatívneho výsledku bakteriologického vyšetrenia plodového plástu na MVP aj vyšetrenie za účelom potvrdenia alebo vylúčenia HVP (hniloby včelieho plodu). V roku 2020 bolo po niekoľkých rokoch bez výskytu HVP potvrdené nové ohnisko na východnom Slovensku. V roku 2022 vzniklo 8 ohnísk hniloby včelieho plodu, k 31.12.2022 bolo evidovaných 9 aktívnych ohnísk.

2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Cieľ

- **včasná detekcia a následná eradikácia ohniska (ohnísk) choroby vírusovej hemoragickej septikémie (VHS) a infekčnej hematopoetickej nekrózy (IHN) v chovoch rýb na celom území Slovenskej republiky.**
- **ozdravením chovov zlepšiť zdravotný stav rýb, znížiť straty na produkcii a odbúrať obchodné prekážky v domácom ako aj zahraničnom obchode**

Vírusová hemoragická septikémia (VHS) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb.

Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. Od roku 2014 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike, ktorý je pokračovaním pilotného programu z roku 2010 a každý rok sa aktualizuje. Na jar a jeseň v roku

2022 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS. V roku 2022 nevzniklo v SR nové ohnisko VHS. V rámci hromadných úhynov bolo 23 vzoriek rýb.

Tabuľka 22 Monitoring VHS v roku 2022

	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar	60	5	65
Jeseň	58	3	61
Spolu	118	8	126

2.4. Hlásenie ochorení

Slovensko je členom medzinárodnej organizácie pre zdravie zvierat (World organisation for animal health = WOAH (ex OIE). Členstvo v tejto organizácii nám umožňuje nie len ľahšie obchodovanie so všetkými druhmi zvierat, stanovenie podmienok prísunu zvierat a odsunu zvierat, ale zabezpečuje aj informácie o náleznej situácii v ostatných krajinách. Do OIE ŠVPS SR nahlasuje každé nové ohnisko nového ochorenia. Dvakrát ročne sa posielajú a hlásia aj šesťmesačné reporty všetkých požadovaných ochorení, ako aj všetky vzniknuté ohniská domácich aj divožijúcich zvierat ochorení ktoré sa území krajiny vyskytujú (napr. AMO). Posielajú sa hlásenia zvlášť pre suchozemské a zvlášť pre vodné zvieratá.

Slovensko je krajina, ktorá má určené štatúty niektorých ochorení. Konkrétne sa jedná o nasledovné ochorenia:

- klasický mor ošípaných – krajina bez výskytu ochorenia
- africký mor koní – krajina bez výskytu ochorenia
- mor malých prežúvavcov – krajina bez výskytu ochorenia
- slintačka a krívačka – krajina bez výskytu
- BSE – krajina so zanedbateľným rizikom

Vyššie uvedené štatúty republiky sa každoročne posudzujú a obnovujú, aby si Slovenská republika udržala predmetné štatúty, je potrebné, aby ŠVPS SR posielala hlásenia k predmetným ochoreniam aj s veľmi podrobnými informáciami o zvieratách vnímavých na tieto ochorenia.

3. Ochrana zvierat

3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

Cieľ : overovanie súladu požiadaviek legislatívy v chovoch HZ a pri ich preprave pokiaľ ide o podmienky a štandardy welfare zvierat

Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely

Pri výkone kontrol v oblasti ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely bolo v roku 2022 hlavným cieľom. Predmetné kontroly vykonávajú úradní veterinárni lekári príslušných RVPS nediskriminačným spôsobom podľa zostavených plánov.

V priebehu roka 2022 bolo v chovoch hospodárskych zvierat vykonaných celkovo **2 082** úradných kontrol (najviac v chovoch hovädzieho dobytku ošípaných, teliat a oviec), počas ktorých bolo identifikovaných **47** porušení jednotlivých ustanovení. Oproti roku 2021 bolo vykonaných o 379 kontrol viac, čo predstavuje medzročný nárast o 18,2 %. Zistenia sa týkali

chovov koní, hovädzieho dobytku a teliat, ošípaných, oviec a kôz. Prehľad kontrol vykonaných na úseku ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely je uvedený v tabuľke č. 23.

V chovoch koní boli zistené porušenia pri plnení veterinárnych opatrení, neoznámení činnosti chovu, zdravotnom stave zvierat (poruchy pohybového aparátu), ochrane zvierat chovaných mimo budov a pri prístupe ku krmivu podľa fyziologických potrieb.

V chovoch hovädzieho dobytku a teliat sa nedostatky týkali výživného stavu zvierat, prístupu ku krmivu a vode, priestoru pre zvieratá, podmienok ustajnenia (ostré hrany a výčnelky, materiály použité pri ustajnení) a ochrany zvierat chovaných mimo budov.

Porušenia v chovoch ošípaných, oviec a kôz sa týkali prístupu ku krmivu a vode, nevhodnej konštrukcie ustajnenia a neoznámenej činnosti chovu.

Tabuľka 23

Počet vykonaných kontrol a počet zistení v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2022

Druhy hospodárskych zvierat	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov	Počet chovov
Hovädzí dobytok	828	16	8 358
Ošípané	366	6	2 923
Teliatá	260	1	2 297
Ovce	245	4	5 216
Kone	99	17	2 063
Kozy	86	3	1 730
Nosnice (nad 350 kusov v chove)	69	0	83
Brojlery (nad 500 kusov v chove)	46	0	102
Zver, farmové chovy	23	0	382
Rybné hospodárstva	22	0	123
Iná hydina	16	0	112
Morky	12	0	26
Ostatné chovy	5	0	7
Bežce	2	0	15
Kačice	2	0	6
Husi	1	0	6
SPOLU	2 082	47	23 449

3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

Prepravu zvierat môžu v súvislosti s hospodárskou činnosťou (ekonomickými aktivitami) a v súlade s platnou legislatívou vykonávať len schválení prepravcovia. Počas prepravy musí zvieratá sprevádzať odborne spôsobilá osoba. Pri preprave na dlhé cesty (nad 8 hodín) je prepravca povinný použiť schválený dopravný prostriedok. V roku 2022 bolo spolu vydaných 78 povolení prepravcov na prepravu živých zvierat, pričom 54 povolení bolo vydaných na krátke cesty (31 povolení pri preprave hospodárskych druhov zvierat, 10 povolení pri preprave hydiny a králikov, po 5 povolení pri preprave rýb a psov/mačiek a 3 povolenia pri preprave iných stavovcov). Žiadateľom o vydanie povolenia prepravcu zvierat na dlhé cesty bolo vyhovené v 24 prípadoch (12 povolení pri preprave psov a mačiek, 6 povolení pri preprave hospodárskych druhov zvierat a 6 povolení pri preprave iných stavovcov na dlhých cestách). V

roku 2022 boli vydané 3 rozhodnutia o zrušení povolenia prepravcu zvierat, rozhodnutím bolo prerušených 12 správnych konaní a v 6 prípadoch bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania, kedy žiadateľ nedoplnil svoje podanie v zákonom stanovenej lehote, a teda mu nemohlo byť vydané povolenie prepravcu. Inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vydali 105 rozhodnutí/osvedčení o spôsobilosti vodičov alebo sprievodcov a 58 rozhodnutí a osvedčení o schválení cestného dopravného prostriedku na dlhé cesty.

Zatiaľ čo kontroly v mieste odoslania a mieste určenia vykonávajú veterinárni inšpektori príslušných RVPS samostatne, kontroly na cestách sú vykonávané v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok na ceste. Počas kontroly sa úradní veterinárni lekári zameriavajú najmä na kontrolu prepravnej dokumentácie (povolenie prepravcu, odborná spôsobilosť osôb vykonávajúcich prepravu zvierat, osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na dlhé cesty), kontrolu prepravovaných zvierat – spôsobilosť zvierat na plánovanú prepravu a fyzický stav zvierat, správnosť spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat a na identifikačnú kontrolu.

Aj v roku 2022 smerovalo hlavné úsilie k monitorovaniu vývozov živých zvierat do Turecka v letných mesiacoch s cieľom minimalizovať negatívne dopady pôsobenia vysokých vonkajších teplôt na dobré životné podmienky zvierat počas prepravy. V období od 15. júna do 15. septembra neboli zaznamenané požiadavky na vývoz hospodárskych druhov zvierat do Turecka, pričom vývoj vonkajších teplôt na bulharsko – tureckej hranici, ako aj na hlavných prepravných trasách, bol v letnom období starostlivo sledovaný.

Počas roka 2022 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných 1 095 kontrol, zistených bolo 35 nedostatkov. Oproti roku 2021 bolo vykonaných o 281 úradných kontrol menej, čo predstavuje pokles o 20,4 %. Najviac nedostatkov (31) sa týkalo prepravnej dokumentácie (nevrátené plány prepravy pri hovädzom dobytku, preprava bez potrebných dokumentov pri preprave HD, psa), 3 nedostatky sa týkali spôsobilosti zvierat na cestu a 1 nedostatok sa týkal použitého dopravného prostriedku (preprava koňa). Z iných druhov zvierat boli najčastejšie prepravované psy (mačky), exotické vtáky, farmová zver, šelmy a ryby.

Údaje o počtoch kontrol, skontrolovaných zvierat, vozidiel, dokladov a o počte zistených nedostatkov sú uvedené v tabuľke č. 24.

Tabuľka 24 Preprava zvierat v roku 2022

Druh zvierat	HD	Ošípané	Ovce, kozy	Hydina	Koňovité	Iné
Počet vykonaných kontrol	499	414	40	56	24	62
Počet skontrolovaných zvierat	8 105	65 849	3 420	1 890 848	37	1 597
Počet skontrolovaných vozidiel	363	38	44	24	62	309

Počet skontrolovaných dokladov	366	37	61	25	61	345
Počet zistených nedostatkov	1	1	0	1	2	30

3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR zabezpečuje ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely v týchto oblastiach:

- **schvaľovanie zariadení** podľa § 6 ods. 2 písm. i) bod. č. 3 zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)
- **schvaľovanie projektov** vykonávaných na zvieratách podľa § 6 ods.2 písm. i) bod 2 zákona projekty.
- **vzdelávanie určených pracovníkov** podľa § 22 nariadenia vlády SR za účelom získania osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa §37 a, § 37.b a § 37c zákona 39/2007 Z. z.
- **povinné preškolenie** podľa § 37 b zákona určených pracovníkov podľa § 22 nariadenia vlády SR 377/2021 Z. z v znení neskorších predpisov
- podľa § 6 zákona metodicky **usmerňuje a každoročne plánuje výkon kontrol** ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely veterinárnym inšpektorom z príslušných Regionálnych veterinárnych a potravinových správ
- **vypracováva podklady na prijatie legislatívy** v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účel
- **poskytuje konzultácie** pre žiadateľov o schválenie zariadení a projektov
- **je národným kontaktným bodom** pre implementáciu Smernice 2010/63/EU na Slovensku. ŠVPS SR ako národný kontaktný bod pre implementáciu Smernice Rady a Európskeho parlamentu 2010/63/EU v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely hlavne :
 - vedie komunikáciu s komisiou formou dotazníkov a vypracovaných hlásení
 - informuje Európsku komisiu o stupni implementácie európskej legislatívy
 - zodpovedá EU komisie na všetky dotazy týkajúce sa transpozície smernice v Slovenskej republike

Pri schvaľovaní projektov ŠVPS SR spolupracuje s Poradným orgánom, ktorý je zriadený hlavným veterinárnym lekárom SR podľa legislatívnych požiadaviek a to nariadenia vlády SR č. NV 377/2012 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely v znení neskorších predpisov (ďalej len „ NV“) a Vyhlášky MPRV SR, ktorou sú ustanovené podrobnosti o požiadavkách na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely (ďalej len „ vyhláška“).

ŠVPS SR, ako odborný garant kurzu odborného vzdelávania v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely :

- vykonala online školenie a preškolenie v rámci vzdelávacej aktivity ochrana zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely pričom v rámci teoretickej časti výučby sa vyškolilo 63 účastníkov a povinné preškolenie absolvovalo 47 účastníkov vykonávajúcich určené funkcie (navrhovanie projektov, vykonávanie projektov, starostlivosť o zvieratá a usmrcovanie zvierat),

- Podľa zákona 39/2007 Z. z. je každý pracovník, ktorý vlastní osvedčenie o odbornej spôsobilosti povinný zúčastňovať sa každé 4 roky preškolenia v oblasti návrh projektu, vykonávanie projektu, starostlivosť o zvieratá a usmrcovanie zvierat.
ŠVPS SR zverejnila v databáze Alures Európskej Komisie :
- netechnické zhrnutia projektov podľa požiadaviek ustanovených v § 40 ods. 4 NV SR, ktoré boli schválené v roku 2022
- všetky aktivity v oblasti dodržiavania a zlepšovania zásad 3R (nahradenie, redukcia a zjemňovanie v projektoch)
- sumár z povinných ročných hlásení od užívateľov o vykonávaní projektov a počte použitých zvierat spolu s komentárom členského štátu, ktoré sú zasielané na Európsku komisiu podľa § 45 ods.2 NV
- počty narodených a nepoužitých zvierat v projektoch za rok 2022
- V roku 2022 sa uskutočnilo 5 zasadnutí Národného výboru na ochranu zvierat používaných na vedecké účely za aktívnej účasti ŠVPS SR.

ŠVPS SR vykonala v súlade s § 6 ods. 2 písm. i) bod 3 a § 39 ods. 2 a 4 zákona 4 kontroly za účelom schválenia zariadenia užívateľa a chovateľa. Kontroly boli vykonané na vlastnú žiadosť žiadateľa, nakoľko užívateľským zariadeniam končila v roku 2022 platnosť rozhodnutia o schválení zariadenia užívateľa, ktorá bola rozhodnutím stanovená na 5 rokov podľa § 19 ods. 1 NV. Schvaľovanie zariadenia chovateľa bola na vlastnú žiadosť žiadateľa.

Tabuľka 25 Počet a druhy vykonaných kontrol v schválených zariadeniach a počet a druhy vydaných rozhodnutí v SR v roku 2022

Druh činnosti	Počet
Posúdenie vhodnosti zariadenia na vykonávanie projektov, chov a dodávanie zvierat - generálna kontrola – schvaľovanie zariadenia (ŠVPS SR)	4
Prerušenie konania pri schvaľovaní zariadenia užívateľa/chovateľa z dôvodu vydania výzvy na odstránenie nedostatkov v žiadosti	4
Kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v schválených zariadeniach vykonávaná inšpektormi z RVPS	4
Počet vydaných rozhodnutí	8

Tabuľka 26

Výsledky z kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely

Druh kontroly	Počet		
	Kontrol	Zistených nedostatkov	Opatrení (§14 ods. 2) zákona
Dokladová	4	0	0
Vedenie záznamov	4	0	0
Fyzická	4	0	0

Typ zariadení	Počet zariadení	Z toho počet skontrolovaných zariadení	Nedostatky – počet	Opatrenia podľa § 14 zákona	Počet kontrol oznámených/neo- známených
Užívateľ	18	4	0	0	4/0
Užívateľ/chovateľ	7	4	0	0	
Dodávateľ	1	0	0	0	
Spolu	26	8	0	0	

V roku 2022 končila platnosť v rozhodnutí o schválení zariadenia užívateľa 4 zariadeniam užívateľa a chovateľa.

ŠVPS SR v rámci vykonávania činností v súlade s § 6 ods. 2 písm. i) bod 2 a 3 Zákona č. 39/2007 Z. z. vydáva:

- rozhodnutia o schvaľovaní zariadení užívateľov, dodávateľov a chovateľov,
- rozhodnutia o schválení projektov,
- v súlade s § 22 vyhlášky zmeny v rozhodnutiach o schválení projektov alebo schválení zariadení užívateľov, ktoré si nevyžadujú vykonanie fyzickej kontroly na mieste podľa § 39 zákona.
- v súlade s § 20 vyhlášky pri zjednodušenom administratívnom postupe podľa § 38 ods. 4 NV a § 39 NV oznámenia o vykonávaní schválených generických projektoch
- podľa § 20 vyhlášky MPRV SR ŠVPS SR vydala **35 oznámení so súhlasom** na vykonávanie generických projektov v roku 2022
- podľa § 37 NV ŠVPS SR spolu s poradným orgánom **spätne zhodnotili 15 projektov**, ktorých klasifikácia krutosti bola stanovená ako „krutá“, alebo v rámci hodnotiaceho procesu sa ustanovilo ŠVPS SR a Poradným orgánom spätne posúdenie projektu

ŠVPS SR ako národný kontaktný bod pre implementáciu Smernice Rady a Európskeho parlamentu 2010/63/EU v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely:

- vedie komunikáciu s komisiou formou dotazníkov a vypracovaných hlásení
- informuje Európsku komisiu o stupni implementácie európskej legislatívy
- zodpovedá EU komisii na všetky dotazy týkajúce sa transpozície smernice v Slovenskej republike
- pripravila podklady na úpravu systému získavania spôsobilosti v § 37a, §37b, §37c zákona 39/2007 Z. z. určených osôb podľa § 22 NV v súlade s požiadavkami európskej legislatívy
- zabezpečila plnenie úloh súvisiacich s NV, ktorým sa zmenil systém zverejňovania netechnických zhrnutí projektov a ich aktualizácii ako aj systém hodnotenia výsledkov spätných posúdení projektov a systém povinného každoročného hlásenia a hlásenia o implementácii smernice, zmeny súvisia s novými vzormi na hlásenie a systémom hlásenia on line
- ŠVPS SR zabezpečila rozposlanie nových šablón na hlásenie počtu použitých zvierat v postupoch, hlásenie počtu narodených a nepoužitých zvierat v rámci implementačného 5 ročného reportu, medzi užívateľov a zabezpečila testovanie systému cez on line bránu na EU Komisiu
- spolupracuje s Národným výborom na ochranu zvierat používaných na vedecké účely zriadeného MPRV SR podľa § 44 nariadenia vlády 377/2012 Z. z.
- aktívne sa zúčastňuje aktivít Slovenskej národnej platformy pre 3Rs-alternatívne metódy a *in vitro* metódy.
- zabezpečuje odborný program školení a preškolení podľa § 22a 23 NV, zabezpečuje lektorskú činnosť a odbornú garanciu pri školení osôb navrhujúcich projekty, vykonávajúcich projekty, vykonávajúcich starostlivosť o zvieratá a osôb usmrcujúcich zvieratá podľa § 22 a 23 nariadenia vlády 377/2012 Z. z.

Tabuľka 27 Počet a druh vydaných rozhodnutí v SR v roku 2022

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o schválení zariadenia užívateľa, chovateľa a dodávateľa (ŠVPS SR)	4
Rozhodnutie o schválení projektu	31
Rozhodnutie o zmenách vykonaných v schválených projektoch	8
Rozhodnutia o prerušení správneho konania	4 pri schvaľovaní zariadení 31 pri schvaľovaní projektov
Spolu	78

Tabuľka 28 Celkový počet schválených zariadení v Slovenskej republike k 31.12.2022

Druh zariadenia	Počet zariadení
Zariadenia užívateľa	18
Chovné zariadenie	7
Dodávateľské zariadenie	1
Spolu	26

Počet zvierat podľa druhov použitých v schválených projektoch za rok 2022 bol 6483 oproti roku 2021, kedy bolo použitých 10 259, predstavujúc pokles o **3 776** zvierat. Zníženie počtu použitých zvierat v projektoch súvisí s pokračovaním pandémie COVID-19 pričom vo viacerých schválených užívateľských zariadeniach sa schválené projekty nevykonávali resp. vykonávali v obmedzenom množstve. Viacerí užívatelia z toho dôvodu požiadali o predĺženie platnosti rozhodnutí o schválení ich projektov a nepodávali si nové projekty.

Všeobecne došlo k poklesu použitia jednotlivých druhov zvierat, napríklad výrazne klesol počet použitých potkanov a myší z 4 978 a 4 304 v roku 2021 na 3135 a 2705 v roku 2022. Naopak zvýšil sa počet použitých mačiek na 22. Zníženie počtov použitých zvierat možno pripísať najmä celkovému poklesu vykonaných projektov. Prehľad počtov jednotlivých druhov zvierat je uvedený v tabuľke č. 28.

Výrazne sa zvýšil počet použitých zvierat v regulovaných projektoch, ktorý tvorí 33,1% z celkového počtu použitých zvierat v porovnaní s predchádzajúcim rokom (20,4%). Viac ako 80% zvierat použitých v regulovaných projektoch sa použilo na vykonávanie kontroly účinnosti a bezpečnosti chemických látok a liekov s čím súvisel aj nárast zvierat použitých v projektoch s klasifikáciou krutý projekt o 794 zvierat. V danom roku narástol aj počet v oblasti základného výskumu, pričom tento tvorí až 63,9% použitých zvierat. Iba 3% zvierat boli použité na translačný a aplikovaný výskum.

Tabuľka 29 Počet zvierat podľa druhov použitých v schválených projektoch za rok 2022

rok	Druh zvierat										
	Myš laboratórna	Potkan laboratórny	Morča domáca	Králik domáci	Mačka domáca	Hovädzí dobytok	Ovce	Kura domáca	Pieskomil mongolský	Ostatné vtáky	spolu
2021	4 304	4 978	315	96	17	0	0	388	22	139	10 259
2022	2 705	3 135	256	75	22	0	0	207	18	65	6 483

Tabuľka 30 Prehľad použitých počtov zvierat podľa účelu projektu

Účel projektu	Počet zvierat	
	rok 2021	rok 2022
Základný výskum	7 985	4 145
Translačný a aplikovaný výskum	160	194
Regulované projekty a rutinné použitie	2 092	2 144
Na vzdelávanie alebo tréning na vysokých školách	22	0

Tabuľka 31 Klasifikácia krutosti postupov a počty použitých zvierat

stupeň	Počet zvierat	
	Rok 2021	Rok 2022
Bez možnosti oživenia	200	175
Postupy so slabou krutosťou	2 325	401
Postupy so strednou krutosťou	5 946	3 325
Postupy kruté	1 788	2 582

Prehľad počtov použitých zvierat v základnom výskume podľa oblastí výskumu:

Na testovanie onkologických ochorení sa použilo 699 zvierat (16,9%)

Na testovanie kardiovaskulárneho a lymfatického systému sa použilo 347 zvierat (8,4%)

Na testovanie nervového systému sa použilo 816 zvierat (19,7%)

Na testovanie gastrointestinálneho systému sa použilo 148 zvierat (3,6%)

Na testovanie muskuloskeletálneho systému sa použilo 19 zvierat (0,5%)

Na testovanie imunitného systému sa použilo 480 zvierat (11,6%)

Na testovanie močovo pohlavného/reprodukčného systému sa použilo 1037 zvierat (25%)

Na testovanie endokrinného systému sa použilo 48 zvierat (1,2%)

Na multisystémové testovanie sa použilo 108 zvierat (2,6%)

Na výskum etológie/správania zvierat/a ich biológie sa použilo 35 zvierat (0,8%)

Tabuľka 32 Prehľad o počte schválených projektov od roku 2015 do 2020

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet schválených projektov	102	79	92	65	54	50	46	31

3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat

3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat

Cieľ

- **kontrola dodržiavania požiadaviek ustanovených vo Vyhláske MPaRV SR č. 283/2020 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat, požiadavkách na odchyt túlavých zvierat a požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvierat.**

Na území SR bolo k 01.01.2022 schválených spolu 49 **karanténnych staníc pre spoločenské zvieratá**, v ktorých bolo v roku 2022 vykonaných 64 úradných kontrol.

K 01.01.2022 bolo na území Slovenskej republiky schválených **38 útulkov pre spoločenské zvieratá**, v ktorých bolo v roku 2022 vykonaných 66 úradných kontrol.

K 01.01.2022 bolo na území Slovenskej republiky schválených 34 **stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat**, v ktorých bolo v roku 2022 vykonaných 17 úradných kontrol.

K 01.01.2022 bolo na území Slovenskej republiky zaregistrovaných 1388 chovných zariadení na chov spoločenských zvierat, v ktorých bolo v roku 2022 vykonaných 305 úradných kontrol.

Počty zistených nedostatkov pri úradných kontrolách, ako aj uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v jednotlivých zariadeniach sú uvedené v tabuľke nižšie

ŠVPS SR na základe platných rozhodnutí o schválení zariadení vedie register všetkých schválených karanténnych staníc a útulkov, stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat v SR. Register je prístupný verejnosti na stránke ŠVPS SR.

Tabuľka 33

Rozbor výsledkov kontrol vykonaných v karanténnych staniciach, útulkoch, registrovaných zariadeniach na chov spoločenských zvierat, strediskách na zhromažďovanie zvierat a sprostredkovateľov obchodu so zvieratami, osoby schválené na odchyt túlavých zvierat za rok 2022

Rok 2022								počet nariadených opatrení			počet správnych konaní		uložené pokuty		
druh zariadenia	počet zariadení v regióne k 1.1.2022	počet plánovaných úradných kontrol	počet vykonaných plánových úradných kontrol	počet vykonaných dodatočných kontrol	počet kontrol vykonaných na podnet/podanie/sťažnosť	počet kontrol s nedostatkami	celkový počet nedostatkov (porušenie platnej legislatívy)	§ 8 ods.3 pí.s. d) e)	§ 12	§ 14	ukončených v kalendárnom roku	neukončených v kalendárnom roku	blokové/rozkazné pokuty - počet	v priestupkovom konaní - počet	v správnom konaní - počet
*registrované CHZ (psy, mačky, iné druhy)	1388	100	111	13	194	57	60	13	0	46	7	3	18	161	1
stredisko na zhromažďovanie zvierat (psy, mačky)	34	20	15	0	2	1	3	1	0	0	0	1	0	0	1
karanténna stanica (psy, mačky)	49	77	61	1	3	2	4	2	0	0	0	1	0	0	0
útulok (psy, mačky)	38	71	63	1	3	2	2	1	0	1	1	1	0	0	0
Spolu	1509	268	250	15	202	62	69	17	0	47	8	6	18	161	2

V roku 2022 ŠVPS SR schválila 6 osôb na odchyt túlavých a zabehnutých zvierat, ktoré majú oprávnenie vykonávať činnosť odchyty. Rovnako ŠVPS SR upravovala aj novú aplikáciu Register odchytených túlavých zvierat (ďalej len „ROTZ“), ktoré je sprístupnená aj pre verejnosť.

V roku 2022 bolo do ROTZ zaevidovaných 2450 zvierat z toho bolo 2400 psov, 36 mačiek, 14 iné druhy zvierat, z uvedeného počtu všetkých odchytených/nájdenných/odovzdaných obci zvierat nebolo 1423 označených čipom, vrátiť pôvodnému majiteľovi sa podarilo 301 zvierat z celkového počtu. Zo všetkých odchytených túlavých zvierat 3 uhynuli.

V roku 2022 ŠVPS SR usmernila regionálne veterinárne a potravinové správa na výkon cieľenej kontroly zameranej na dodržiavanie povinností obcí podľa § 22 ods. 10 zákona č. 39/2007Z. z., teda požiadavku, že obce majú zabezpečovať odchyt túlavých zvierat prostredníctvom osoby schválenej na odchyt túlavých zvierat. V roku 2022 bola cieľená kontrola vykonaná v obciach, ktoré majú viac ako 500 obyvateľov a zároveň menej ako 999 obyvateľov. V rámci tejto cieľenej kontroly, ktorá prebiehala do 15.01.2023 bolo preverených 711 obcí. Právoplatnú zmluvu na vykonávanie odchyty túlavých zvierat s osobou schválenou na odchyt túlavých zvierat malo 407 obcí.

3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch

Cieľ

- **kontrola dodržiavania požiadaviek ustanovených vo Vyhláske Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 350/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o použití zvieratá na účely verejného vystúpenia alebo výcviku za účelom verejného vystúpenia a zoznam zvierat na účely verejného vystúpenia (ďalej len „Vyhláška MPA RV SR č. 350/2019 Z.z.“).**

ŠVPS SR vykonáva úradné kontroly ochrany zvierat používaných v cirkusoch podľa metodického pokynu v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. a Nariadením Komisie (ES) č. 1739/2005, ktorým sa ustanovujú veterinárne požiadavky na pohyb cirkusových zvierat medzi členskými štátmi a Nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a vyššie citovanou vyhláškou.

V roku 2022 Slovenskú republiku navštívilo 6 zahraničných cirkusov.

Slovensko nemá schválený žiaden cirkus.

Kontrola v cirkusoch sa môže vykonávať v čase verejného vystúpenia, v čase výcviku na verejné vystúpenia alebo mimo času drezúry. Inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonali v roku 2022 16 úradných kontrol v cirkusoch a napriek špecifickejšim pravidlám, ktoré sú stanovené vo Vyhláske MPA RV SR č. 350/2019 Z. z. nezistili pri výkone úradnej kontroly v cirkuse žiaden nedostatok

3.4.4. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov

Veterinárni inšpektori vykonávajú v chovoch nebezpečných živočíchov kontroly v súlade s vyhláškou MPRV SR č. 143/2012 o chove nebezpečných živočíchov, ktorá podrobne ustanovuje požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov (ďalej len „Vyhláška MPRV SR č. 143/2012 Z. z.“). Od 1.2.2022 nadobudla účinnosť novela zákona č. 7/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (CITES zákon). Zároveň od 1.3.2022 nadobudla účinnosť novela vyhlášky č. 110/2005 Z. z. o ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (CITES vyhláška). Od 1.3.2022 sa zakazuje držať vybrané exempláre druhov živočíchov a odovzdať ich do držby zariadeniu alebo inej osobe v rámci SR okrem určitých zariadení (napr. zoologické záhrady). Zákaz držby sa vzťahuje na živé zvieratá z rodu *Panthera*, *Neofelis*, *Lynx*, *Acinonyx* a *Puma* a ich krížencov, z čeľade medveďovité (*Ursidae*) z radu primáty (Primates) a na druh korytnačka maľovaná (*Chrysemys picta*).

Na základe novelizácie uvedených právnych predpisov museli inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonať omnoho viac kontrol v zariadeniach na chov a držbu nebezpečných zvierat ako v ostatných rokoch.

Na území SR bolo k 31.12.2022 schválených 96 zariadení na chov a držbu nebezpečných živočíchov. V roku 2022 bolo schválených 19 nových zariadení na chov a držbu nebezpečných zvierat. Celkovo v týchto zariadeniach bolo vykonaných 39 kontrol a 2 dodatočné veterinárne kontroly za účelom skontrolovania plnenia nariadených veterinárnych opatrení. Pri kontrolách boli zistené 2 nedostatky, teda porušenia platnej legislatívy a na základe zistených porušení boli a nariadené veterinárne opatrenia za účelom odstránenia zistených nedostatkov.

3.4.5. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti

V rámci SR je schválených 37 zariadení, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom vystavovania zvierat verejnosti. Z toho je 5 zariadení, ktorým bol orgánom ochrany pridelený štatút ZOO. V roku 2022 bolo schválených 6 nových zariadení na vystavovanie verejnosti. V zariadeniach, ktoré boli schválené na chov a držbu nebezpečných zvierat za účelom vystavovania ich verejnosti bolo vykonaných 39 úradných kontrol inšpektormi miestne príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ. Pri dvoch kontrolách boli zistené nedostatky a subjektom boli uložené opatrenia v zmysle § 8 a jedenkrát opatrenie v súlade s § 14 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania

Ciele:

- **kontrola dodržiavania ustanovení legislatívy pokiaľ ide o ochranu zvierat počas ich zabíjania alebo usmrcovania;**
- **posudzovanie súladu vypracovaných príručiek osvedčených postupov**

Odbor zdravia zvierat ŠVPS SR zabezpečuje vydávanie usmernení v oblasti ochrany zvierat počas usmrcovania na bitúnku a pri domácich zabíjačkách. Veterinári inšpektori ochrany zvierat (VI) a inšpektori úradnej kontroly hygieny potravín (VIH) vykonávajú kontroly ochrany zvierat počas zabíjania na bitúnkoch a pri domácich zabíjačkách .

ŠVPS SR vytvorila a zaviedla komplexný a ucelený systém úradných kontrol dobrých životných podmienok zvierat počas zabíjania. Systém zahŕňa všetky nevyhnutné prvky, postupy a dokumenty potrebné na to, aby sa účinne presadzovali príslušné požiadavky EÚ a aby sa zvieratá počas zabíjania alebo usmrcovania ušetrili od akejkoľvek bolesti, strachu alebo

utrpenia, ktorým sa dá predísť. Orgány správne presadzujú povinnosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, čo pomáha dobrému fungovaniu kontrolného systému a uľahčuje úradníkom monitorovať dobré životné podmienky zvierat počas zabíjania.

Kontroly ochrany zvierat počas usmrcovania boli vykonávané vo frekvencii určenej na základe analýzy rizika, v rámci ktorej je k jednotlivým ukazovateľom dobrých životných podmienok zvierat priradená váha. Na základe toho sa vypracoval operačný cieľ na jeden rok v SR vykonávať minimálne 1 zaznamenanú kontrolu ochrany zvierat na bitúnku ročne alebo maximálne 4 zaznamenané kontroly ročne na každom schválenom bitúnku v SR.

Prioritou pri kontrole dobrých životných podmienok zvierat počas ich zabíjania na bitúnku je spôsob omráčenia, frekvencia zabíjania (na základe, ktorej sa vypočítava frekvencia kontrol vykonávaná veterinárskymi inšpektormi na bitúnku) a druhy zabíjaných zvierat, čím sa zabezpečuje výkon kvalitnej kontroly ochrany zvierat počas usmrcovania na každom bitúnku podľa ich závažnosti.

Veterinárni inšpektori v roku 2022 skontrolovali dobré životné podmienky zvierat pri zabíjaní zvierat pri domácich zabíjačkách (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy) v celkom počte 168 . (z toho viac ako 43 % u domácich ošípaných a 38% hovädzieho dobytku). V rámci kontrol domácich zabíjačiek neboli zistené nedostatky.

Tabuľka 34 Výsledky kontrol na bitúnkoch – nevyhovujúce zistenia

Počet zistených nedostatkov v roku 2022				
Manipulácia, znehybnenie, preháňanie	Ustajnenie	Omráčenie	Vykrvenie	Kontrola dokladov, vedenie záznamov
1	1	1	0	0

Tabuľka 35 Podrobný rozpis vykonaných kontrol s oblasťou - zistených nedostatkov

Kontrolovaná oblasť	Počet		Charakteristika zistených nedostatkov*
	Kontrol	Zistení	
Ustajnenie	338	1	Nerovnosť povrchu v podlahe,
Manipulácia Preháňanie, znehybnenie	366	1	Medzera medzi vykladacou rampou a podlahou koterca
Omráčovanie	336	1	porucha záznamového zariadenia na elektrickom omračovacom zariadení,
Vykrvenie	369	0	
Doklady	296	0	
Vedenie záznamov	303	0	
Sumár	2 008	3	

Príručky osvedčených postupov

ŠVPS SR zabezpečovala činnosti v tejto oblasti - posúdené POP zaslala na MPRV SR za účelom ich zverejnenia na stránke Európskej Komisie 4 schválené POP.

Notifikované POP v roku 2022 prístupné pre verejnosť v roku 2022

Tabuľka 36 Notifikované príručky osvedčených postupov ochrany zvierat počas usmrcovania na bitúnkoch

Dátum notifikácie na MPRV SR	Názov prevádzky	Adresa prevádzky	Druhy a kategórie zabíjaných zvierat
20.1.2022	René Pavlík, SHR	Nováčany 145, 044 21 Nováčany	HD dospelý a teľatá nad 100 kg
10.5.2022	AGROFARMA, spol. s r.o. Červený Kameň	Bitúnok Púchov, Komenského 673/49, 020 01 Púchov	HD, ovce, kozy
22.6.2022	Bitúnok EKOFARMA Breziny	Breziny 133, 962 61 Dobrá Niva	HD, SU, voľne žijúce kopytníky
22.9.2022	Farma Toporec	Cintorínska 89/2, 059 95 Toporec	HD, ovce, kozy

4. Krmivá

Na zabezpečenie efektívneho fungovania činnosti zabezpečovaných orgánmi veterinárnej správy, ŠVPS SR na úseku kontroly krmív vypracováva metodické pokyny na jednotné postupy dotknutých orgánov, ktorými usmerňuje výkon úradných veterinárnych kontrol, upravuje odbery úradných vzoriek na analýzy a stanovuje úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy na úseku kontroly krmív. Úradne kontroly sa riadili platnou legislatívou SR a právnymi normami ES.

Každý rok je aktualizovaný plán odberu úradných vzoriek na analýzy na základe výsledkov z predchádzajúceho roka, novej legislatívy a aj podľa aktuálnej situácie. Podľa aktuálnej situácie v oblasti krmív v Slovenskej republike a potreby je aktualizovaný aj plán úradných kontrol.

4.1. Úradné kontroly

Úradné kontroly v roku 2022 v oblasti kontroly krmív vykonávali RVPS na základe metodických pokynov vydaných ŠVPS SR.

Úradné veterinárne kontroly vykonávané veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku kontroly krmív boli zamerané predovšetkým na:

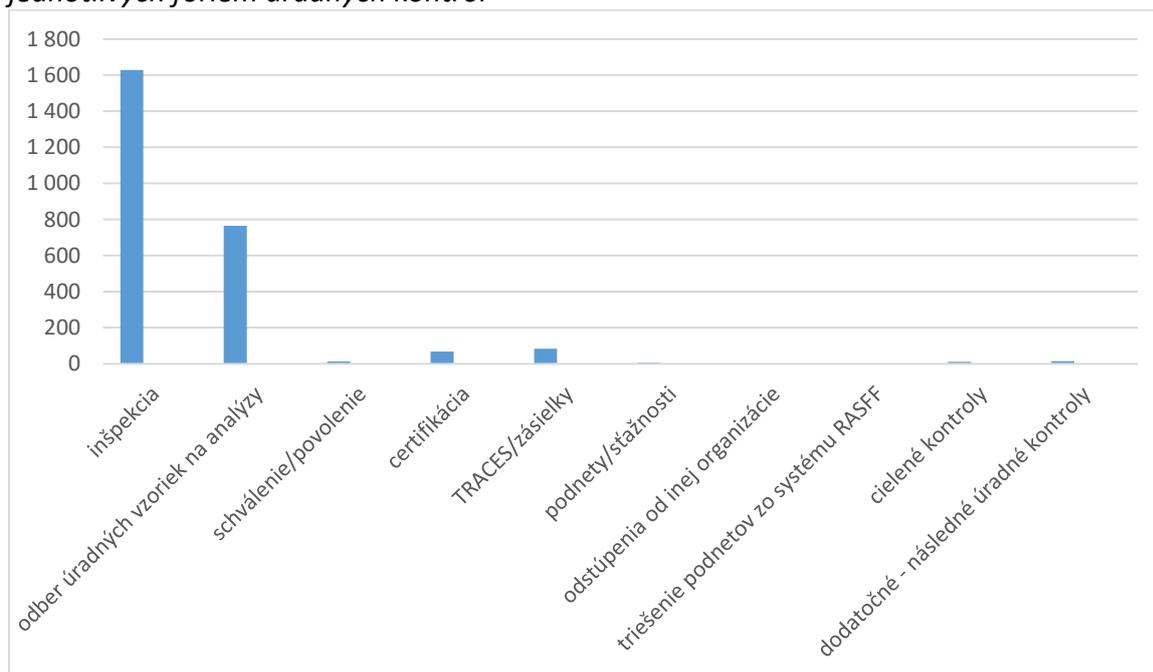
- zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách,
- zdravotnú bezpečnosť krmív v procese výroby,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín a
- zákaz skrmovania kuchynského odpadu hospodárskym zvieratám určeným na výrobu potravín.

Za rok 2022 bolo spolu vykonaných 2 589 úradných veterinárnych kontrol krmív. Úradné kontroly boli vykonávané v týchto formách:

- bežné plánované veterinárne kontroly, inšpekcie – 1 629,
- plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy - 765,
- veterinárne kontroly na základe žiadosti o schválenie/registráciu - 13,
- certifikácia - 68,
- TRACES/zásielky - 84,
- šetrenie podnetov a sťažností - 2,
- odstúpenia od inej organizácie - 0,
- riešenie podnetov zo systému RASFF - 2,
- cielené kontroly – 11,
- dodatočné – následné úradné kontroly - 15.

Kompletný prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2022 podľa jednotlivých foriem je uvedený v grafe č. 19.

Graf 16 Prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2022 podľa jednotlivých foriem úradných kontrol

Pri úradných kontrolách, inšpekciách na úseku krmív boli zisťované tieto nedostatky:

- nedostatočná dokladová evidencia,
- cudzie predmety v krmive,
- nevhodné skladovanie krmív,

- sklad krmív nezabezpečený proti vniknutiu škodcov,
- nepredloženie požadovaných dokumentov počas kontroly,
- nevyhovujúce výsledky vyšetrení vzoriek.

Pri vykonaných bežných plánovaných veterinárnych kontrolách bolo 6 úradných kontrol s nedostatkami pre zistenie porušenia platných právnych predpisov, pri ktorých bolo celkovo zistených 10 nedostatkov. V rámci šetrenia bolo vykonaných 15 dodatočných, následných kontrol na kontrolu splnenia vydaných opatrení. Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS vydali 7 opatrení podľa § 8 a 5 opatrení podľa § 14 zákona č. 39/2007 Z. z.. Uložená bola 1 bloková pokuta vo výške 10 €. Poplatky za dodatočné kontroly boli vo výške 325,55 €.

4.2. Odber úradných vzoriek krmív

4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO

Celkovo bolo odobratých 1 100 úradných vzoriek na úseku kontroly krmív. Spolu nevyhovelo 21 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek. Z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek 11x nevyhovela voda používaná na napájanie zvierat a 10x krmivo.

U 11 nevyhovujúcich vzoriek vody na napájanie zvierat boli prekročené limity:

- 9x bakteriologické ukazovatele,
- 2x NO₂ a NO₃.

Krmivá nevyhoveli u 10 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek:

- 1x ČKT + peroxidové číslo – kafilerický tuk,
- 1x NH₃ – krmna zmes pre hydinu,
- 1x zakázané látky – tetracyklíny – kompletná krmna zmes,
- 4x kokcidostatiká – kompletná krmna zmes,
- 1x zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky,
- 2x stanovenie koncentrácie liekov – medikované krmivá.

V porovnaní s rokom 2021, keď bolo 1,2 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení z celkového počtu vyšetrení úradných vzoriek krmív, bol v roku 2022 zaznamenaný percentuálny nárast nevyhovujúcich vzoriek. Z celkového počtu odobratých a vyšetrených vzoriek bolo 1,91 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení.

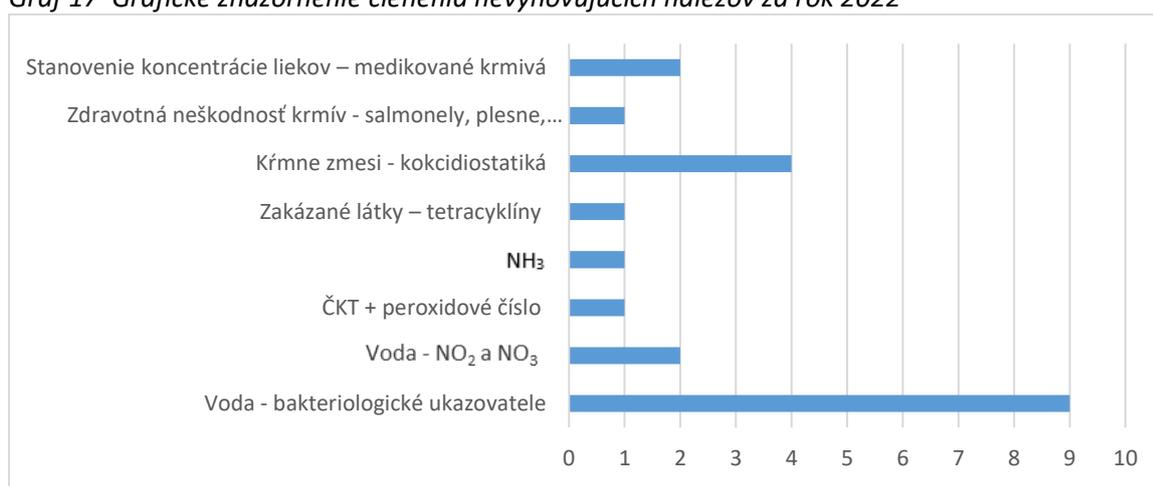
Kompletný prehľad odberov úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľa vyšetrenia za rok 2022 je uvedený v tabuľke č. 37. Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich výsledkov za rok 2022 je znázornený v grafe č. 17.

Tabuľka 37 Prehľad úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľov vyšetrenia za rok 2022

Komodita	Cieľ vyšetrenia	Počet vzoriek		
		Plánova ných	Odobra- tých	Nevyho- vujúcich
Pitná voda	mikrobiologické (E. coli, koliformné, CPM mezofilné, psychrofilné, Clostridium, enterokoky)	40	40	9
Pitná voda	NO ₂ a NO ₃	39	39	2
Pitná voda	ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	39	39	0
Krmivá pre hospodárske zvieratá	živočíšny proteín - krížová kontaminácia	116	116	0
Krmivá pre hospodárske zvieratá	spracovaný živočíšny proteín - HD proteín	77	74	0
Krmivá pre hydinu, ošípané	spracovaný živočíšny proteín – HYD, OŠ	44	43	0
Krmné suroviny živočíšneho pôvodu	ČKT + peroxidové číslo	8	8	1
Krmné suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmné suroviny	NH ₃	5	5	1
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB)	Salmonella, CPM, Clostridium	7	6	0
Krvné produkty, krvné múčky, krvné deriváty, vaječné produkty	Salmonella, CPM	4	4	0
Kafilrický tuk, deriváty tukov, rybí tuk	Salmonella, CPM	2	2	0
Mliečne krmné zmesi	Salmonella, CPM, Clostridium, koliformné	38	37	0
Rybia múčka	Salmonella, CPM	8	8	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá - salámy	Salmonella, CPM	9	9	0
Spracované krmivo - žuvačky	Salmonella, CPM	7	7	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy)	termostatová skúška – anaeróbne sporujúce mezofilné mikroorganizmy	6	6	0
Krmné suroviny, kompletne krmné zmesi a krmivá	mykotoxín - aflatoxín B1	31	31	0
Kompletne krmné zmesi	mykotoxín - ochratoxín A	38	38	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxín - DON (deoxynivalenol)	30	30	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxíny - fumonizíny B1, B2	38	36	0
Krmné suroviny a krmné zmesi	mykotoxín - zearalenon	38	39	0
Krmné zmesi, obilniny a vedľajšie produkty z nich	mykotoxín - T-2 a HT-2 toxín	38	38	0
Objemové krmivá, krmné zmesi, trvalé trávne porasty	dioxíny	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	PCB	42	42	0

Všetky druhy krmív (krmne zmesi, krmne suroviny, šroty)	chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB	30	29	0
Všetky druhy krmív (krmne zmesi, krmne suroviny, šroty)	organofosfáty	39	39	0
Krmne zmesi	zakázané látky - sulfónamidy	20	22	0
Krmivo podávané HZ	zakázané látky - avilamycín	20	19	0
Krmne zmesi pre ryby, hydinu, ošípané	zakázané látky - tetracyklíny	19	19	1
Krmne zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, včely	zakázané látky - tylozín	20	20	0
Krmne zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - β agonisti	21	21	0
Krmne zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - tyreostatiká	19	19	0
Kompletné krmne zmesi pre hydinu a králiky	kocidiostatiká	35	35	4
Kompletné a doplnkové krmne zmesi, krmne suroviny	zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	78	78	1
Krmne zmesi pre ovce	mikroprvky - meď	5	5	0
Krmne zmesi pre ošípané	mikroprvky - zinok	8	8	0
Objemové krmivá, krmne suroviny - obilniny	ťažké kovy - ortuť, arzén	38	38	0
Medikované krmivá	stanovenie koncentrácia liečiva	23	13	2
Krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	toxické látky	0	0	0
Všetky druhy krmív	rádioaktivita	8	8	0
Spolu		1117	1100	21

Graf 17 Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich nálezov za rok 2022

U nevyhovujúcich výsledkov analýz úradných vzoriek krmív a vody na napájanie bolo u 21 nevyhovujúcich vzoriek uložených 19 opatrení. Opatrenia ktoré boli uložené:

- zabezpečiť dôsledné vyčistenie a dezinfekciu zariadení, ktoré slúžia ako zdroj vody,

- vykonať opatrenia na obnovu kvality vody do 5 dní od uloženia opatrenia, informovať RVPS o vykonaných opatreniach,
- z každej vyrobenej šarže medikovaného krmiva vykonať samokontrolu,
- oznámiť RVPS nasledujúcu šaržu medikovaného krmiva na odber suspektnej vzorky,
- oznámiť RVPS nasledujúci nákup kukurice od dodávateľa na odber suspektnej vzorky,
- vykonať mechanické vyčistenie sila č.1 a vykonať úradný odber vzorky krmiva na stanovenie TTC na úhradu majiteľom,
- do vyčistenia vlastného zdroja pitnej vody používať verejný zdroj vody na napájanie do obdržania vyhovujúceho výsledku vyšetrenia pitnej vody na mikrobiologické ukazovatele z akreditovaného laboratória.
- zákaz napájania všetkých zvierat na farme z vlastného zdroja, zabezpečiť možnosť nepretržitého napájania zvierat na farme zdravotne nezávadnou vodou.
- prísun novej - každej ďalšej zásielky živočíšnej múčky od daného výrobcu nahlásiť minimálne 1 deň vopred na RVPS.
- po prísune novej zásielky prevádzkovateľ zabezpečí, aby bola inšpektorom RVPS odobraná úradná veterinárna vzorka na náklady prevádzkovateľa.
- zákaz zapracovania vzorkovanej zásielky do doby obdržania protokolu o skúške (laboratórneho vyšetrenia).
- zákaz používania vody na napájanie zvierat.
- dezinfekcia studne.
- zabezpečiť úpravu pitnej vody, aby bola v súlade s Vyhláškou č. 247/2017 Ministerstva zdravotníctva SR,
- zabezpečiť odber 2 vzoriek pitnej vody v rámci samokontroly,
- doručiť RVPS výsledky laboratórneho vyšetrenia.

4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia 999/2001/ES bolo vykonaných 581 veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol kŕmenia povolených živočíšnych kŕmnych surovín u monogastrických zvierat.

V roku 2022 bolo inšpektormi RVPS odobratých 233 úradných vzoriek na kontrolu prítomnosti cicavčích bielkovín a z toho 74 vzoriek bolo testovaných na prítomnosť hovädzieho proteínu v krmivách pre zvieratá určené na výrobu potravín. Všetky vzorky vyhovelí požiadavkám platnej legislatívy.

5. Vedľajšie živočíšne produkty

5.1. Úradné kontroly

Predmetom úradných veterinárnych kontrol je dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave a používaní VŽP v zmysle platnej legislatívy.

Veterinárnej kontrole podliehajú:

1. schválené subjekty: spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zberné strediská, sklady, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, spracovanie včelích produktov, spracovaní koží a kožušín, vaječných škrupín, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice,
2. registrované činnosti: zber, preprava, uvádzanie VŽP z mliekarenského priemyslu na kŕmenie hospodárskych zvierat, obchodovanie,
3. povolené výnimky pre užívateľov na skrmovanie VŽP pre uznané svorky psov, psy a mačky v útulkoch, zoo zvieratá, chránené vtáky vo voľnej prírode, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá,
4. prevádzkovatelia, ktorí používajú VŽP alebo odvodené produkty na diagnostické, vedecké, výskumné a pedagogické činnosti.

ŠVPS SR vedie a pravidelne aktualizuje zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorí nakladajú s VŽP alebo odvodenými produktmi na www.svps.sk.

Na základe poskytnutých údajov z RVPS bolo v roku 2022 vydaných v správnom konaní 85 rozhodnutí v schvaľovacom procese a 420 povolení. Bolo vydaných 15 záväzných posudkov a 15 stanovísk pri povoľovaní stavieb, územných plánov alebo činnosti nakladania s VŽP.

ŠVPS SR prideliла, odobrala alebo aktualizovala úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2022 v počte 67, vydala potvrdenie o registrácii, aktualizácii registrácie alebo zrušila registráciu pre 78 prevádzkovateľov. Na základe vydaných povolení na výnimku skrmovania VŽP, ŠVPS SR zaevidovala alebo aktualizovala v zozname 330 užívateľov.

ŠVPS SR v rámci svojej pôsobnosti na výkon bežných kontrol a schvaľovacej činnosti vykonala 6 veterinárnych kontrol v spracovateľských zariadení a vydala 2 rozhodnutia na výkon činností. Na obchodovanie s VŽP materiálú kategórie 1 a 2 bolo vydaných 6 rozhodnutí o povolení pre zásielky z iných členských štátov EÚ. V roku 2022 bolo vydaných 6 rozhodnutí na povolenie užívateľom na diagnostické, vzdelávacie a výskumné účely.

V roku 2022 bol celkový počet prevádzkovateľov podliehajúcich kontrole pri manipulácii s VŽP na základe zoznamu a evidencie RVPS **1 878**. Počet vykonaných úradných kontrol (inšpekcie, certifikácia, úradné vzorky na analýzy, ciele kontrol, dodatočné kontroly) vrátane úradných kontrol pri schvaľovaní a povoľovaní nových subjektov bol 1 741.

Súčasťou veterinárnej kontroly nakladania s VŽP sú aj úradné kontroly u producentov VŽP, kam zaraďujeme všetky farmy a miesta, kde sa držia zvieratá, všetky prevádzkarne potravinárskych podnikov, v ktorých sa spracúvajú alebo používajú živočíšne produkty. Tiež sem zaraďujeme aj obchodnú sieť vrátane veľkých skladov na potraviny. Počet producentov VŽP u prevádzkovateľov potravinových produktov, ktorí podliehajú kontrolám nakladania s VŽP za rok 2022 bol cca **16 808**. Inšpektori na úseku hygieny potravín vykonali 7 559 úradných kontrol.

Počet producentov VŽP pri držaní alebo chove zvierat bol v roku 2022 cca **34 729**, vrátane 17 522 včelstiev. Na dodržiavanie požiadaviek nakladania s VŽP bolo vykonaných 1 511 veterinárnych kontrol.

V roku 2022 sa spolu pri 61 kontrolách nakladania s VŽP identifikovalo 81 nedostatkov. Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2022 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky boli odstránené. Zo zistených nedostatkov to boli hlavne nelegálne umiestnenie VŽP KAT 1, neodovzdanie VŽP oprávnenej osobe, chýbajúce, nedostatočne vyplnené alebo nepredložené doklady, neoprávnené uvádzanie na trh, vykonávanie neschválenej alebo neregistrovanej činnosti, nenahlasovanie domácich zabíjačiek, skrmovanie alebo odber VŽP bez povolenia na výnimku, odber VŽP nevhodných na skrmovanie, nevedenie evidencie, neoznačenie priestorov, nevhodné skladovanie VŽP a zlá hygiena priestorov skladovania, nezamedzenie vstupu zvierat alebo cudzích osôb.

V roku 2022 bolo nariadených 86 opatrení a v 22 prípadoch boli uložené pokuty. Podnetov s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi bolo 54 a postúpení od iných organizácií v súvislosti so zisteniami nesúladi s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi bolo 11.

5.2. Odber úradných vzoriek

Veterinárnymi inšpektormi RVPS bolo v zmysle VPO 2022 odobratých 262 úradných vzoriek na analýzy, ktorými sa overovalo dodržanie predpisov a bezpečnosť výrobkov uvádzaných na trh. V 12 prípadoch boli zistené nezhody a bolo nariadených 21 opatrení na ich nápravu.

Tabuľka 38 Výsledky odberu úradných vzoriek na úseku VŽP / odvodených produktov za rok 2022

Cieľ vyšetrenia	Plánovaný počet vzoriek	Počet odobratých vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z počtu odobratých vzoriek	Počet uložených opatrení
Kontrola procesu spracovania - (spracovateľská metóda 1+7)	7	7	0	0
Vaječné produkty, spracované škrupiny, krvné múčky, krvne deriváty - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	0	0	0	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB), hydrolyzované bielkoviny, oškvarky - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	7	6	1	4
Kafilrický tuk 3, tukové deriváty - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	6	6	0	0
VŽP zo spracovaného mlieka určené na priame kŕmenie kŕmenie (surová srvátka, biela voda, kal z odstrediviek a separátov, mledzivo, mlieko) - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	24	23	2	6
Surové krmivo pre zvieratá , medziprodukt do krmív (chladené, mrazené) - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	6	6	0	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy, tlačienky..), návnady a krmivo pre ryby - <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	7	7	1	1
Spracované krmivo (žuvačky, ochucovadla, granule) <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	18	18	2	5

Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy) - termostatová skúška, <i>Salmonella a Enterobacteriaceae</i>	1	1	0	0
Spracovaný hnoj, organické hnojivá (kompost,..), zúrodňujúce látky - <i>Salmonella a E. coli</i>	33	31	2	5
Rezíduá digescie a kompost - <i>Salmonella a E. coli</i>	27	24	1	0
Kafilerické tuky - zvyšné celkové nerozpustné nečistoty	7	7	0	0
Odpadové vody zo spracovateľských závodov	3	2	0	0
Kontrola účinnosti dezinfekcie	77	76	0	0
Kafilerický tuk 1,2/ MKM 1,2-GTH	7	7	2	0
Kafilerický tuk 3 / SŽB 3-GTH	9	9	1	0
Organické hnojivá, zúrodňujúce látky z MKM 2- GTH	1	1	0	0
Dioxíny - kafilerické tuky a tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	10	9	0	0
PCB - kafilerické tuky, tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	10	8	0	0
Vedľajšie živočíšne produkty KAT 3 - HD proteín	7	4	0	0
Vedľajšie živočíšne produkty KAT 3 - proteín ošípaných, hydiny	3	1	0	0
Vedľajšie živočíšne produkty KAT 3 - krv - HD proteín	0	0	0	0
SŽB - živočíšny proteín (HD, ošípané, hydina) - spracovateľ	4	3	0	0
SŽB - živočíšny proteín (HD, ošípané, hydina, hmyz) - sklad	6	5	0	0
SŽB - živočíšny proteín z hmyzu - spracovateľ	1	1	0	0
SPOLU	281	262	12	21

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov, zakázaných látok a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2022 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);

Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);

Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“);

6.1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a v členských štátoch EÚ a taktiež škála tých veterinárnych liekov a látok, ktorých rezíduá boli zistené v predchádzajúcom roku. Taktiež sú sledované rezíduá tých veterinárnych liekov, ktoré určí EK. V rámci NPKR sa taktiež sledujú substancie, ktoré vyvolali v predchádzajúcom období kauzy.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na :

a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;

b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity.

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky

1. stilbény, deriváty stilbénov, ich soli a estery;
2. antityreoidné látky;
3. steroidy;
4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;
5. beta-agonisti;
6. látky uvedené v osobitnom predpise (Nariadenie Komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky
 - a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
 - a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,
 - e) farbivá,
 - f) iné.

Zachytenie rezíduí antibiotík a následne zabránenie ich prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom prevencie vzniku antibakteriálnej rezistencie. Antimikrobiálna rezistencia

je prehlbujúci sa európsky aj celosvetový problém u ľudí aj zvierat, ktorý vedie k obmedzeným alebo slabým možnostiam liečby a ktorý zároveň znižuje kvalitu života. Má závažné ekonomické dôsledky z hľadiska poklesu produktivity a zvyšovania nákladov na zdravotnú starostlivosť. Ďalším cieľom a dosiahnuteľným výsledkom z monitoringu rezíduí antibiotík je odhaliť prípadné nežiaduce účinky nielen antibiotík, ale aj iných liekov patriacich do skupiny napríklad antihelmintík a to v tých prípadoch, ak je dodržaná ochranná lehota podľa písomnej informácie pre používateľov a rezíduá antibiotík či antihelmintík sú napriek tomu zistené v hodnotách prekračujúcich maximálny reziduálny limit. Veľmi dôležitým faktorom je sledovanie rezíduí antibiotík a antihelmintík nameraných pod maximálny reziduálny limit, kde je dôležité zisťovať príčiny výskytu hodnôt pod MRL v rámci úradných kontrol. Ďalším cieľom pri výkone monitoringu je zistiť, či zvieratá v daných chovoch hospodárskych zvierat, kde boli zistené rezíduá, sú rezistentné na predmetné antibiotiká, teda zistiť, či sa v vyskytuje rezistencia voči predmetným antibiotikám. V rámci NPKR sa sledujú aj rezíduá antihelmintík, vzhľadom k tomu, že aj na antihelmintiká vznikla rezistencia. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s environmentálnou záťažou. Na základe zistení v oblasti kontaminantov v rámci EÚ, budú v nasledujúcich rokoch kontaminanty sledované v samostatnom národnom pláne kontroly kontaminantov. Rezíduá z environmentálnej záťaže zisťované u zvierat a v produktoch živočíšneho pôvodu sa v poslednom období dostávajú do popredia a poukazujú na nevyhnutné riešenie environmentálnych záťaží. Taktiež sa sledujú rezíduá zakázaných látok, alebo hormonálnych látok, za účelom odhalenia nelegálneho ošetrovania zvierat a následne s prepojením a odhalením nelegálneho dovozu liekov na územie Slovenska.

V rámci NPKR bol v roku 2022 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 2 991, pričom celkovo bolo odobratých 2 973 vzoriek. Jedna vzorka surového kravského mlieka bola odobratá mimo plánu na základe analýzy rizika. Päť plánovaných vzoriek koní nebolo odobratých, pretože sa kone na bitúniku v roku 2022 nezabíjali a ďalších 11 vzoriek nebolo odobratých pretože sa plánované druhy zvierat nezabíjali (3x králiky, 2x kozy, 1x hovädzí dobytok, 2x hydina a 3x farmová zver). Jedna vzorka hovädzieho dobytky a dve vzorky ošípaných boli odobraté ale znehodnotené počas prepravy a nebolo ich možné vyšetriť. V roku 2022 bolo odobratých 14 suspektných vzoriek.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2022

Hovädzí dobytok

V roku 2022 bolo odobratých a vyšetrených 352 vzoriek od hovädzieho dobytky. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie povoleného limitu sumy PCB nameraná hodnota bola 63,2 ng/g. Limit pre hovädzí dobytok podľa Nariadenia Komisie (ES) č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách je 40 ng/g. Na farme bola vykonaná dodatočná úradná kontrola, počas ktorej bola skontrolovaná skupina zvierat z ktorej pochádzalo teľa s nadlimitným nálezom PCB, spôsob ustajnenia a nátery zariadení v ktorých sú zvieratá držané. Boli odobraté 2 suspektné vzorky a to vzorka krmiva a vzorka svalu zo zvieratá z tej istej skupiny. Výsledky vyšetrení suspektných vzoriek boli vyhovujúce. Chov bude intenzívne sledovaný a kontrolovaný v ďalšom roku.

Ošípané

Od ošípaných bolo odobratých 395 vzoriek. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca podľa Nariadenia vlády SR č. 609/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým

účinkom a beta-agonistických látok v chove hospodárskych zvierat v znaku 17-alfa-19-nortestosteron. Na farme bola vykonaná dodatočná úradná kontrola, počas ktorej bola odobratá vzorka moču od zvierata približnej vekovej skupiny, ktorej výsledok bol vyhovujúci. Inšpektor RVPS vykonal aj farmaceutický dozor a to kontrolu príručného skladu liekov, evidenciu liekov, knihu veterinárnych úkonov a faktúr za lieky. Nebolo zistené žiadne použitie liečiv s obsahom steroidov. Chov bude intenzívne sledovaný a kontrolovaný v ďalšom roku.

Ovce, kozy

Od oviec a kôz bolo odobratých 111 vzoriek. Dve plánované vzorky kôz neboli odobraté, pretože sa kozy na bitúnku nezabíjali. Dve vzorky oviec boli vyhodnotené ako nevyhovujúce. Jedna vzorka nevyhovela pre prekročenie najvyššieho prípustného množstva kadmia. Namerané množstvo bolo 2,820 mg/kg pričom limit je 1 mg/kg podľa Nariadenia Komisie (ES) č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách. Inšpektor RVPS vykonal na farme dodatočnú úradnú kontrolu, počas ktorej nebolo zistené ošetrenie zvierat, ktoré by mohlo spôsobiť výskyt rezíduí kadmia. RVPS vydala pre chovateľa opatrenia: 1.) Zabezpečiť na vlastné náklady úradný odber vzorky objemového krmiva pre ovce na hospodárskom dvore a laboratórne vyšetrenie cielene na obsah kadmia. 2.) Zabezpečiť na vlastné náklady úradný odber vzorky obličky ovce z vlastného chovu na laboratórne vyšetrenie cielene na obsah kadmia. Výsledky vyšetrení dvoch suspektných vzoriek boli vyhovujúce. Zdroj, ktorý spôsobil výskyt rezíduí kadmia nebol odhalený, vzhľadom k tomu, že mohlo dôjsť ku kumulácii kadmia po dlhodobom spásaní porastov z kontaminovanej oblasti.

Druhá vzorka oviec nevyhovela požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 609/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta-agonistických látok v chove hospodárskych zvierat v znaku 17-alfa-19-nortestosteron. Prípád bol postúpený na prešetrenie miestne príslušnej RVPS, v ktorej pôsobnosti je farma pôvodu vzorkovaného zvierata. Miestne príslušná RVPS vykonala dodatočnú úradnú kontrolu na farme, kde bol vykonaný farmaceutický dozor. Vykonaná bola kontrola ambulantnej knihy a podľa záznamov bolo zistené odčervovanie v jarnom období. Synchronizácia ruje nebola vykonávaná. Inšpektor RVPS vykonal úradnú kontrolu u súkromného veterinára, ktorý vykonáva veterinárne úkony na predmetnej farme. Kontrolou nebolo zistené porušenie platnej legislatívy. Suspektná vzorka odobratá nebola.

Kone

V roku 2022 bol naplánovaný odober 5 vzoriek od koní, avšak tie vzorky neboli odobraté, nakoľko sa kone na bitúnku v roku 2022 nezabíjali.

Hydina

Od hydiny bolo odobratých 639 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Ryby

V roku 2022 bolo odobratých 151 vzoriek rýb. Štyri vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce a v jednej vzorke bola zistená prítomnosť leukomalachitovej zelenej, vzorka však neprekročila hodnotu MRPL. Jedna vzorka rýb nevyhovela pre prítomnosť rezíduí skupiny látok B3e. Zistená bola prítomnosť kryštálovej violete v množstve 0,81µg/kg. Ryby boli používané na zarybňovanie. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú úradnú kontrolu, ktorou bolo zistené, že ryby boli nakúpené z Českej republiky. Počas úradnej kontroly sa nepreukázalo používanie zakázaných látok. RVPS vydala opatrenia: nakúpiť len násadovú rybu K1 vyšetrenú na B3e-

farbivá s negatívnym výsledkom a pred zarybnením chovného rybníka upovedomiť RVPS o tejto skutočnosti. Suspektná vzorka nebola odobratá, z dôvodu vypustenej nádrže.

Ďalšia vzorka nevyhovela pre prítomnosť rezíduí skupiny látok B3e, konkrétne pre prítomnosť leukomalachitovej zelenej a vzorka prekročila hodnotu MRPL stanovenú Rozhodnutím komisie č. 2002/657/ES. Rybárstvo Brčná s.r.o. a MO SRZ Martin-Stráne sú dlhodobo sledované v rámci NPKR a v roku 2022 prebehlo aj došetrovanie prípadu z roku 2021. V rámci došetrovania oboch prípadov boli odobraté 2 suspektné vzorky pričom jedna bola posúdená ako nevyhovujúca pre prítomnosť malachitovej a leukomalachitovej zelenej. Ryby z rybníkov, v ktorých vyšli nadlimitné vzorky boli zaradené medzi generačné ryby. Predmetné chovy budú naďalej zaradené do odberov v roku 2023 v rámci NPKR vo zvýšenej miere. RVPS vydala opatrenia: Pre farmu Rybárstvo Brčná s.r.o. - 1. Zákaz používania látok: leukomalachitová zelená, malachitová zelená, kryštálová violeť a brilantová modrá v chove rýb určených na ľudský konzum. 2. Zákaz umiestňovať na ľudský konzum ryby z Rybárstva Brčná s.r.o. a to ryby z rybníka č. G2 a R1, u ktorých bola laboratórnym vyšetrením potvrdená prítomnosť leukomalachitovej zelenej. 3. Zákaz premiestňovania rýb z Rybárstva Brčná s.r.o., ktoré budú určené na ďalší chov za účelom produkcie na ľudský konzum. 4. Zákaz presunu rýb z Rybárstva Brčná s.r.o bez potrebných sprievodných dokladov na presun a bez súhlasu RVPS. Ryby môžu byť určené len na chov generačných rýb v generačných rybníkoch alebo môžu byť určené na zarybnenie nelovných oblastí. V prípade, že ryby budú do takýchto oblastí umiestňované, vodná plocha nesmie mať prítok ani odtok. 5. Zabezpečiť register chovateľa v chove Rybárstvo Brčná s.r.o., a jeho vedenie zodpovednou osobou, ktorá je poverená ošetrojúcim súkromným veterinárnym lekárom v chove. 6. Doložiť na RVPS nadobúdacie doklady k nakúpeným rybám, ktoré sa v chove Rybárstva Brčná s.r.o. aktuálne nachádzajú. 7. Pri nákupe rýb do chovu doložiť na RVPS nadobúdacie doklady a potvrdenie o vyšetrení v chove rýb pôvodu s negatívnym výsledkom na prítomnosť malachitovej zelenej, leukomalachitovej zelenej, brilantovej zelenej, kryštálovej violeti, leukokryštálovej violeti. Opatrenia pre chov MO SRZ Martin-Stráne: 1. Zákaz premiestňovania rýb z chovu rýb Slovenský rybársky zväz – Mestská organizácia Martin, Stráne.

Tretia vzorka taktiež nevyhovela pre prítomnosť rezíduí leukomalachitovej zelenej v množstve 3,00 ug/kg. Išlo o násadové ryby neurčené na ľudskú spotrebu. RVPS vydala opatrenia: 1. Zákaz uvádzania na trh, predaja, premiestňovania rýb z rybníka č.1160 mimo chov –Stredisko SRZ Svit. 2. Po dokončení rekonštrukčných prác v Stredisku Svit premiestniť ryby z rybníka č. 1160 do novovybudovanej sádky a následne vyčistiť rybník č. 1160 od sedimentov. Odobratá bola jedna suspektná vzorka s vyhovujúcim výsledkom.

V ďalšej vzorke bola zistená prítomnosť leukomalachitovej zelenej, vzorka však neprekročila hodnotu MRPL stanovenú Rozhodnutím komisie č. 2002/657/ES pre sumu malachitovej a leukomalachitovej zelenej. Dodatočnou úradnou kontrolou na farme chovu rýb nebolo zistené a preukázané držanie a používanie zakázaných látok. Suspektné vzorky neboli odobrané.

Piata vzorka bola posúdená ako nevyhovujúca pre prítomnosť malachitovej a leukomalachitovej zelenej a vzorka prekročila hodnotu MRPL stanovenú Rozhodnutím komisie č. 2002/657/ES pre sumu malachitovej a leukomalachitovej zelenej. Pri šetrení nebolo preukázané, že chovateľ ryby nelegálne ošetril touto látkou. Rybník, z ktorého pochádzala vzorka rýb, slúži ako rybník, kde sú umiestňované ryby nakúpené ako trhové v jarných mesiacoch, ale nemajú dostatočnú veľkosť na uvedenie na trh v rybníku sú ponechávané až do decembra. Pstruhy z rybníka, kde bol zistený nevyhovujúci výsledok boli vylovené

a zlikvidované v kafilérii. Z ďalšieho rybníka bola odobratá suspektná vzorka, ktorej výsledok bol vyhovujúci.

Surové kravské a ovčie mlieko

V roku 2022 bolo odobratých 371 vzoriek surového kravského mlieka a 138 vzoriek surového ovčieho mlieka. Všetky vzorky mlieka boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Vajcia

V roku 2022 bolo odobratých 223 vzoriek vajec z fariem a z triediarní. Všetky vzorky vajec boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Farmová zver

V roku 2022 bolo odobratých 97 vzoriek farmovej zveri. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Divina

V roku 2022 bolo odobratých 128 vzoriek diviny. Šesť vzoriek bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich. V jednej vzorke diviaka bola nameraná vysoká suma PCB a Suma DDT bola 0,063 mg/kg pri limite 0,05 mg/kg. Analyzovaná vzorka nebola hodnotená pre PCB, nakoľko súčasná legislatíva neobsahuje hygienický limit pre vyšetrovanú komoditu. Diviak ulovený v oblasti s dlhotrvajúcou environmentálnou záťažou a ekologickým problémom Zemplína. ŠVPS SR monitoruje situáciu výskytu kontaminantov (ťažké kovy, PCB, pesticídy a dioxíny) u voľne žijúcej zveri a rýb v zemplínskej oblasti s ekologickou záťažou už od roku 1995. O dlhotrvajúcej environmentálnej záťaži a ekologickom probléme oblasti Zemplína svedčia výsledky analýz odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu. Cielené analýzy zamerané na zistenie hodnôt PCB vo vzorkách rýb ulovených na Zemplínskej šírave od roku 2002 poukazujú na významné, v niektorých vzorkách až niekoľkonásobné, prekročenie hygienických limitov PCB vo všetkých vyšetrovaných vzorkách. Vysoké hodnoty PCB boli zistené vo vzorkách voľne žijúcej zveri ulovenej vo zverníku Orlová Strážske v areáli bývalého štátneho podniku Chemko Strážske, ktorý MV SR vyhlásilo za oblasť so závažnou ekologickou haváriou. Vzhľadom ku skutočnosti, že ide o vzorku voľne žijúcej zveri, ktorá migruje, nie je možné uložiť opatrenie pre poľovný revír. Poľovnímu združeniu bolo uložené opatrenie – odobrať porovnateľnú vzorku diviaka lesného v rámci došetrovania. ŠVPS SR požiadala NPPC o stanovisko k hodnoteniu rizika pre ľudí k uvedenému výsledku vyšetrenia. Odobraté boli 2 suspektné vzorky. Jedna suspektná vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca.

Druhá vzorka diviaka nebola v zhode s požiadavkami Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v znení neskorších predpisov, doplnkov a zmien pre prekročenie maximálneho reziduálneho limitu v parametri Suma DDT. Užívateľovi poľovného revíru bolo zaslané Oznámenie a zákaz – oznámenie o výsledku vyšetrenia a zákaz konzumácie produktov živočíšneho pôvodu – diviaka, u ktorého bola nameraná hodnota sumy DDT prekračujúca maximálny reziduálny limit pre pesticídy, vzhľadom ku skutočnosti, že ide o zdravie škodlivé produkty živočíšneho pôvodu. Zároveň bolo užívateľovi nariadené odstrániť produkty živočíšneho pôvodu ako vedľajší živočíšny produkt kategórie I. a dodanie porovnateľnej suspektnej vzorky diviaka v rámci došetrovania hodnoty sumy DDT prekračujúcej maximálny reziduálny limit vo vzorke svalu diviaka. Produkty živočíšneho pôvodu, ktoré pochádzajú zo zvierat, v ktorých sa zistilo prekročenie maximálnych limitov rezíduí, sú nepožiteľné pre ľudí a musia sa vylúčiť z uvádzania na trh. Odobratá suspektná vzorka bola vyhovujúca.

Tretia vzorka diviaka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálnej hladiny rezíduí ortuti podľa Nariadenia Komisie (EÚ) 2018/73, ktorým sa menia prílohy II a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí zlúčenín ortuti. Nameraná hodnota bola 0,098 mg/kg pričom limit je 0,04 mg/kg. Poľovný revír, v ktorom bol ulovený diviak je zaradená do monitoringu poľovnej zveri v roku 2023. Poľovnícke združenie musí informovať svojich členov o výsledkoch vyšetrení zveri. Suspektná vzorka odobratá nebola.

Ďalšia vzorka divej zveri nevyhovela pre prekročenie maximálneho povoleného limitu rezíduí ortuti. Nameraná hodnota bola 0,174 mg/kg pričom limit je 0,04 mg/kg. RVPS vydala opatrenia: 1. Zabezpečiť odobratie vzorky svaloviny od srnčej zveri a vyšetrenie svaloviny na prítomnosť ortuti v súčinnosti s RVPS a 2. Zákaz konzumácie srnčieho mäsa do vyhovujúceho výsledku. Svalovina uloveného srnca bola zlikvidovaná zakopaním hneď po odbere vzorky. Suspektná vzorka odobratá nebola. RVPS má plánované vzorky v rámci NPKR aj v tomto roku.

Piata vzorka diviny nevyhovela pre prekročenie maximálneho povoleného limitu olova. Nameraná hodnota bola 101,4 mg/kg pričom limit je 1,0 mg/kg. RVPS vydala opatrenia: Informovať členov poľovného združenia o nevyhovujúcej vzorke vo vyšetrenej svalovine z diviaka v parametri - olovo a 2. Informovať členov PZ o zákaze konzumácie svaloviny z miest poškodených strelnou zbraňou. Počas šetrenia sa zistilo, že vzorka bola odobratá v blízkosti strelnej rany. Suspektná vzorka odobratá nebola.

Šiesta vzorka nevyhovela požiadavkám Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v znení neskorších predpisov, doplnkov a zmien pre prekročenie maximálneho reziduálneho limitu v parametri Suma DDT. Diviak bol ulovený z oblasti s environmentálnou záťažou. RVPS nariadila odber suspektnej vzorky, zákaz konzumácie a odstránenie produktov živočíšneho pôvodu ako vedľajší živočíšny produkt kategórie I a RVPS odporúča oboznámiť všetkých členov poľovného združenia s výsledkom vyšetrenia analyzovanej vzorky. Výsledok suspektnej vzorky bol vyhovujúci.

Med

V roku 2022 bolo odobratých 240 vzoriek medu, pričom všetky vzorky medu boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Králiky

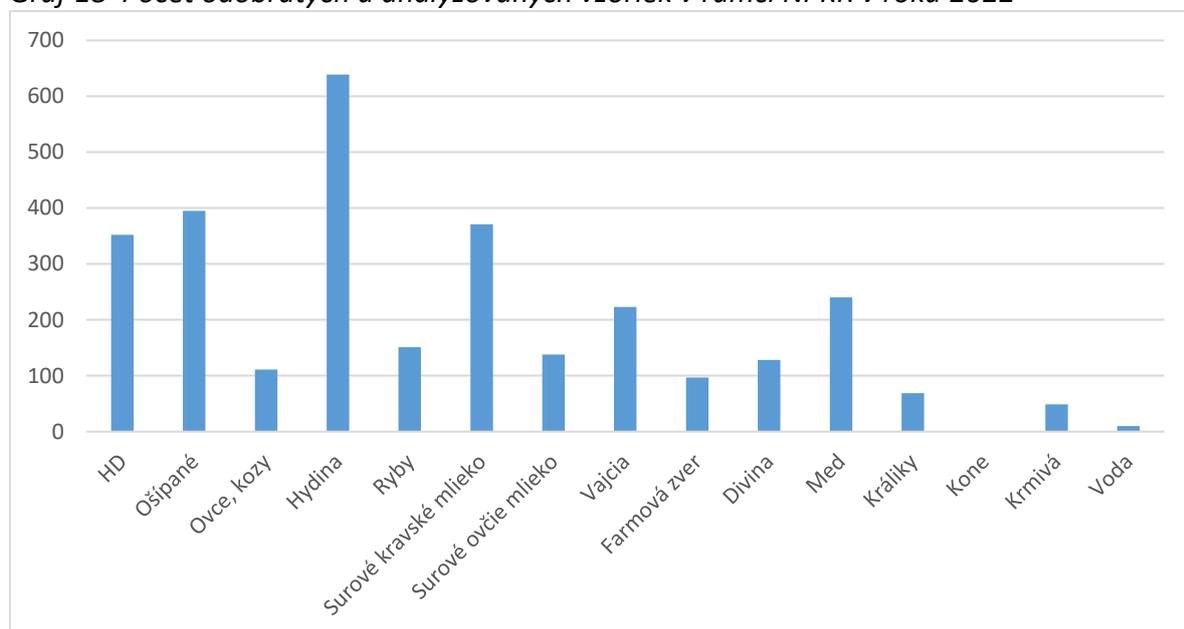
V roku 2022 bolo odobratých 69 vzoriek králikov, pričom všetky vzorky králikov boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Krmivo a napájacia voda

V roku 2022 bolo v rámci NPKR odobratých 49 vzoriek krmiva a 10 vzoriek vody, čo spolu predstavuje 59 vzoriek. Zo 49 vzoriek krmív bolo 12 vzoriek krmiva pre hovädzí dobytok, 11 vzoriek krmiva pre ošípané, 21 vzoriek krmiva pre hydinu a 5 vzoriek krmiva pre králiky. Taktiež bolo odobratých a vyšetrených 10 vzoriek napájacej vody. Jedna vzorka krmiva bola vyhodnotená ako nevyhovujúca podľa smernice Európskeho Parlamentu a Rady 2002/32/ES o nežiadúcich látkach v krmivách pre prekročenie najvyššieho prípustného obsahu diclazurilu. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú úradnú kontrolu na farme. Šetrením bolo zistené, že dodávateľom vzorkovaného krmiva pre králiky bola firma z Maďarska. Pred koncom februára 2022 chovateľ vymenil dodávateľa za De Heus a.s. z Českej republiky. V kompletných

krmných zmesiach dodaných od Maďarského výrobcu, v roku 2022 podľa predložených dokladov bola používaná doplnková krmná látka robenidín. Nevyhovujúci nález bol postúpený na ďalšie šetrenie na ÚKSÚP Bratislava. Inšpektori ÚKSÚP vykonali úradnú kontrolu subjektu. Podľa označenia ide o krmivo pre finálny výkrm králikov. Podľa Nariadenia (EÚ) č.744/2012, ktoré mení a dopĺňa smernicu Európskeho parlamentu a rady 2002/32/ES krmivo prekračuje stanovený obsah diklazurilu (0,036 mg/kg). Maximálny limit je 0,01 mg/kg krmiva s 12% obsahom vlhkosti, je určený pre králiky na výkrm. Na chov v období pred zabitím, krmivo určené na obdobie ochrannej lehoty, je používanie diklazurilu zakázané. V čase kontroly sa krmivo na prevádzke už nenachádzalo. ÚKSÚP dané zistenia zaslal do systému RASFF. Počty odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR za rok 2022 uvádza graf č. 18. Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2022 sú uvedené v tabuľke č. 39.

Graf 18 Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2022

Tabuľka 39 Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2022: CIELENÉ VZORKY

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda		
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV			
Suma A+B	71	0	281	1	61	1	334	0	14	0	97	2	0	0	91	0	548	0	151	4	509	0	223	0	69	0	97	0			128	6	240	0	59	1	
Suma A	71	0	72	0	61	1	93	0	14	0	14	1	0	0	81	0	249	0	15	0	110	0	88	0	14	0	22	0			0	8	0	11	0		
A1	5	0	7	0	8	0	6	0	2	0	1	0	0		8	0	18	0	1	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0	0	0				
A2	5	0	7	0	8	0	6	0	2	0	1	0	0	0	8	0	14	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0	0	0				
A3	10	0	10	0	12	1	25	0	1	0	2	1	0	0	8	0	27	0	2	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0	0	0				
A4	7	0	7	0	10	0	8	0	2	0	1	0	0		8	0	23	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0			0	0	0				
A5	7	0	9	0	12	0	6	0	1	0	1	0	0	0	12	0	62	0	0	0	0	0	0	0	2	0	8	0			0	0	6	0			
A6	37	0	32	0	11	0	42	0	6	0	8	0	0	0	37	0	105	0	12	0	110	0	88	0	4	0	10	0			0	8	0	5	0		
Suma B			209	1			241	0			83	1	0	0	10	0	299	0	136	4	399	0	135	0	55	0	75	0			128	6	232	0	48	1	
Suma B1			12	0			14	0			33	0	0		6	0	142	0	32	0	236	0	50	0	18	0	23	0			0	80	0	2	0		
Suma B2			53	0			60	0			30	0	0	0	2	0	89	0	10	0	80	0	30	0	28	0	31	0			0	46	0	14	1		
B2a			5	0			10	0			6	0	0		2		27	0	5	0	60	0	0		12	0	10	0			0	0	0				
B2b			5	0			10	0			6	0	0		0		38	0	0		0		30	0	12	0	11	0			0	0	10	1			
B2c			4	0			5	0			2	0	0		0		10	0	0		0		0		2		4	0			0	40	0	0			
B2d			10	0			15	0			2	0	0		0		0	0	0		0		0		0		0				0	0	0	0			
B2e			10	0			10	0			2	0	0	0	0		10	0	0		20	0	0		1	0	0	0			0	0	0	0			
B2f			19	0			10	0			12	0	0		0		4	0	5		0		0		1		2				0	6	0	4	0		

B2e+B 2f			0	0			0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0			0	0	0										
Suma B3			34	1			36	0			20	1	0		2	0	68	0	94	4	83	0	55	0	9	0	21	0			12	8	6	106	0	32	0
B3a			8	1			10	0			4	0			0		16	0	2	0	30	0	39	0	7	0	7	0			24	3	32	0	6	0	
B3b			6	0			5	0			4	0			0		0	0	0	0	30	0	0		0		0				0		32	0	6	0	
B3c			12	0			12	0			8	1			0		27	0	4	0	10	0	0		2		14	0			10	4	3	32	0	17	0
B3d			8	0			9	0			4	0			2	0	7	0	2	0	13	0	0		0								0		3	0	
B3e																	0	0	86	4			0	0									0				
B3f																	18	0															10	0			

V roku 2022 došlo k navýšeniu vzoriek v rámci NPKR. Navýšenie sa týkalo vzoriek surového kravského mlieka, surového ovčieho mlieka a vajec. Celkovo došlo k navýšeniu 560 vzoriek.

Surové kravské a ovčie mlieko

V rámci navýšenia bolo odobratých 350 vzoriek surového kravského mlieka a 10 vzoriek surového ovčieho mlieka. Všetky vzorky mlieka boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Vajcia

V rámci navýšenia bolo odobratých 200 vzoriek vajec z fariem a z triediarní. Dve vzorky vajec boli vyhodnotené ako nevyhovujúce. V oboch prípadoch vzorky nevyhoveli požiadavkám Nariadenia Komisie (ES) č. 124/2009, ktorým sa stanovujú najvyššie obsahy prítomnosti kokcidiostatík a histomonostatík v potravinách spôsobené nevyhnutným prenosom týchto látok do necieľového krmiva v platnom znení pre prekročenie maximálneho obsahu narazínu a nikarbazínu. Limit pre narazín je 2 µg/kg a pre nicarbazín 300 µg/kg. V jednej vzorke bola nameraná hodnota narazínu 7,3 µg/kg a nikarbazínu 470 µg/kg. V druhej vzorke boli namerané hodnoty narazínu 4,4 µg/kg a 321 µg/kg nikarbazínu. Vzorky boli odobraté u toho isté prevádzkovateľa. Inšpektorka RVPS vykonala u prevádzkovateľa dodatočnú úradnú kontrolu. Na farme sa chovajú nosnice. Chovateľ kŕmi výlučne len kompletnými kŕmnymi zmesami pre nosnice dodávané spoločnosťou AFEED, a.s.. Krmivo je skladované iba v sile. Bolo pozastavené kŕmenie týmto krmivom zo sila. Nariadené kŕmenie iným vrecovaným krmivom pre nosnice dodané od výrobcu AKVAFISH. Odobratá bola jedna suspektná vzorka, ktorej vyšetrenie ešte nie je ukončené. Prípud je naďalej v šetrení.

Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2022: NAVÝŠENIE VZORIEK

Skupina látok	Mlieko		Skupina látok	Vajcia	
	PV	PPV		PV	PPV
Suma	360	0	Suma	200	2
A6	20	0	A6+B1	42	0
A6+B2e	80	0	B1	38	0
B2a	150	0	B1+A6	10	0
B2e	110	0	B2b	110	2

6.2. Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sa v Slovenskej republike monitorujú od roku 1995 v rámci Čiastkového monitorovacieho systému „Cudzorodé látky v potravinách a krmivách“. Cieľom tohto monitorovacieho systému je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia Slovenskej republiky na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej. Odbery vzoriek sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na možnú environmentálnu záťaž následkom znečistenia životného prostredia.

Pri nálezoch nevyhovujúcich platným maximálnym limitom bolo potrebné zvážiť vykonanie opatrení. Ak to okolnosti umožňovali došetrili sa príčiny, vydali sa pokyny a prijali sa opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

6.2.1 Monitoring zveri

Pre rok 2022 boli určené RVPS a lokality na odber úradných vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s odborom pozemkovým a lesným príslušného okresného úradu a v spolupráci s poľovníckymi organizáciami.

- **Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu zveri**

Pri monitoringu zveri boli sledované v jednotlivých odobratých úradných vzorkách komodít nasledovné parametre:

- svalovina: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni),
dioxíny,
- tuk: kongenéry PCB, (PCB 28, 52, 101,138, 153,180),
chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB),
- krmivo: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni)

- **Výsledky**

V rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri za rok 2022 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 63 úradných vzoriek. Tri vzorky boli posúdené ako nevyhovujúce. Jedna vzorka diviaka nevyhovela pre zvýšené hodnoty olova vo vzorke. Namerané množstvo bolo 1,884 mg/kg pričom limit je 1 mg/kg. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú úradnú kontrolu, pri ktorej sa zistilo, že odber vzorky bol odobratý z blízkosti strelnej rany a mäso uloveného diviaka už bolo skonzumované. Zástupcovia poľovného združenia boli poučení o správnom odbere vzoriek na vyšetrenie.

Ďalšia vzorka diviaka nevyhovela pre prekročenie limitov chlórovaných pesticídov. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú úradnú kontrolu a RVPS uložila opatrenia na zákaz konzumácie daného diviaka a taktiež odstránenie produktov živočíšneho pôvodu, ako vedľajší živočíšny produkt kategórie 1. Odobratá bola jedna suspektná vzorka, ktorej výsledok bol vyhovujúci. O výsledkoch vyšetrení boli informovaní členovia poľovného združenia.

Tretia vzorka diviaka nevyhovela pre prekročenie povoleného limitu sumy DDT. Nameraná hodnota bola 0,2160 mg/kg pričom povolený limit je 0,05 mg/kg. Inšpektor RVPS na základe výsledku vyšetrenia vykonal dodatočnú úradnú kontrolu a RVPS uložila opatrenia:

1. Zákaz konzumácie diviaka z dôvodu zistenia nadlimitných výsledkov a možnom riziku pre zdravie ľudí a neškodné odstránenie produktov živočíšneho pôvodu, ako vedľajší živočíšny produkt. 2. Preukázateľne informovať členov PS HEČKA o nadlimitnom výsledku vyšetrenia a o možnom riziku pre zdravie ľudí. 3. Zabezpečiť odber vzorky diviaka v poľovnom revíri Kazimír s cieľovým zameraním na vyšetrenie POP's. Opakovaný odber vzorky doposiaľ vykonaný nebol vzhľadom na situáciu s africkým morom ošípaných v danej lokalite. RVPS má v rámci monitoringu na rok 2023 naplánované ďalšie vzorky.

Zo 63 vzoriek bolo odobratých:

- 26 vzoriek vysokej zveri,
- 27 vzoriek čiernej zveri,
- 10 vzoriek krmiva,

Vyhodnotenie monitoringu zveri podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 40.

Tabuľka 40 Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2022

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek				Počet nevyhovujúcich vzoriek spolu
		vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu	
Humenné	9	4	4	1	9	1
Lučenec	5	2	2	1	5	0
Michalovce	9	4	4	1	9	0
Nitra	5	2	2	1	5	0
Nové Zámky	5	2	2	1	5	0
Šaľa	5	1	0	1	2	0
Senec	5	2	2	1	5	0
Trenčín	5	2	2	1	5	0
Trebišov	9	3	5	1	9	1
Vranov nad Topľou	9	4	4	1	9	1
Spolu	66	26	27	10	63	3

6.2.2. Monitoring rýb

Pre rok 2022 boli určené RVPS a odberové miesta na vykonanie monitoringu rýb v spolupráci s rybárskymi organizáciami.

- **Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu rýb**

Pri monitoringu rýb boli vo svalovine sledované nasledovné parametre :

- chemické prvky - Hg, As, Pb, Cd, Ni, U₂₃₈,
- kongenéry PCB - PCB 28, 52, 101,138, 153,180,
- chlórované pesticídy - HCH, DDT, HCB,
- dioxíny.

- **Výsledky**

Z celkového počtu 35 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek rýb bolo 7 vzoriek vyhodnotených ako nevyhovujúce pre prekročenú maximálnu hodnotu obsahu niektorých kontaminantov. Nevyhovujúce výsledky boli zistené u dravých aj nedravých druhov rýb. Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2022 podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 39.

Prehľad vzoriek, u ktorých boli prekročené maximálne hodnoty obsahu kontaminantov je uvedený v tabuľke č. 41.

Tabuľka 41 Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2022

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek			Počet nevyhovujúcich vzoriek		
		dravé ryby	nedravé ryby	spolu	dravé ryby	nedravé ryby	spolu
Banská Bystrica	3	0	3	3	0	0	0
Košice-mesto	3	1	2	3	0	1	1
Rožňava	3	3	0	3	0	0	0
Michalovce	6	3	3	6	3	1	4
Nové Zámky	3	1	1	2	1	0	1

Spišská Nová Ves	3	0	3	3	0	0	0
Trebišov	6	3	3	6	1	0	1
Vranov nad Topľou	3	1	2	3	0	0	0
Žiar nad Hronom	3	1	2	3	0	0	0
Zvolen	3	2	1	3	0	0	0
Spolu	36	15	20	35	5	2	7

Tabuľka 42 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rýb za rok 2022

RVPS	Nevyhovujúca vzorka (druh ryby)	Miesto odberu	Kontaminant prekračujúci maximálnu povolenú hodnotu obsahu	Nameraná hodnota kontaminantu	Prípustná maximálna hodnota obsahu
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – výpustný kanál	Suma PCB	198,80 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Štuka severná	ZŠ – výpustný kanál	Suma PCB	131,60 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Pleskáč vysoký	ZŠ – nápuštný kanál	Suma PCB	156,60 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Mrena severná	ZŠ – nápuštný kanál	Suma PCB	1 959,60 ng/g	125 ng/g
Košice-mesto	Podustva	Hornád	chemické prvky - olovo	0,418 mg/kg	0,3 mg/kg
Nové Zámky	Jalec	Nitra	chemické prvky - ortuť	0,95 mg/kg	0,5 mg/kg
Trebišov	Boleň dravý	Topľa	chemické prvky - ortuť	1,0582 mg/kg	0,5 mg/kg

Za RVPS Michalovce zo šiestich odobratých vzoriek nevyhoveli 4 vzorky platným limitom. Vzorky nevyhoveli z dôvodu prekročenia maximálneho limitu sumy PCB. Vzorky boli odobraté na Zemplínskej Šírave – výpustný a nápuštný kanál. Nevyhovujúci nález bol spôsobený pravdepodobne staršou rozsiahlou environmentálnou záťažou v dôsledku kontaminácie toku rieky chemickým podnikom v minulosti vyrábajúcim PCB. RVPS Michalovce vydala v roku 2005 rozhodnutie, v ktorom po vyhodnotení možného závažného rizika pre zdravie ľudí a vzhľadom k dlhodobému výskytu nadmerného množstva PCB v rybách nariadila opatrenia pre miestny rybársky revír - spôsob lovu „chyť a pušť“, ktoré je v platnosti.

Za RVPS Košice mesto bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálneho limitu olova. Nameraná hodnota bola 0,418 mg/kg pričom limit je 0,3 mg/kg. Vykonaná bola dodatočná úradná kontrola a následne aj odber suspektnej vzorky, ktorej výsledok bol vyhovujúci. O výsledkoch vyšetrení boli informovaní členovia rybárskeho zväzu.

RVPS Nové Zámky má z dvoch odobratých vzoriek jednu vyhodnotenú ako nevyhovujúcu pre prekročenie maximálneho povoleného limitu ortuti. Namerané množstvo bolo 0,95 mg/kg pričom limit je max. 0,5 mg/kg. Vzorka bola odobratá v rieke Nitra. Ako možná príčina nálezu nadlimitnej hodnoty ortuti môže byť priemysel na hornej Nitre. RVPS uložila opatrenia: Informovať verejnosť na webovej stránke Slovenského rybárskeho zväzu, Mestskej organizácie Nové Zámky o nevhodnosti konzumácie dravých rýb, ktoré pochádzajú z rieky Nitra z dôvodu zvýšených hladín Ortuti.

Jedna vzorka boleňa dravého nevyhovela pre prekročenie maximálneho limitu ortuti (nameraná hodnota bola 1,0582 mg/kg) za RVPS Trebišov. Na základe výsledku vyšetrenia RVPS uložila opatrenia: 1. Preukázateľne informovať dotknuté osoby o nadlimitných výsledkov. 2. Zabezpečiť, aby v rybárskom revíri Topľa č.1 č. (4-2810-1-1) bolo v priebehu

trvania rybárskej sezóny 2023 na viditeľnom mieste upozornenie o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii rýb ulovených v rieke Topľa z dôvodu nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení pre prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ortuti. RVPS listom upovedomila Slovenský rybársky zväz - miestna organizácia Trebišov o výsledkov vyšetrení úradných vzoriek odobratých v rámci monitoringu poľovnej zveri a rýb.

V roku 2022 bola vyhlásená aj cieľená kontrola na rieke Slaná. Číslo cieľenej kontroly 23/516. Vzhľadom na mimoriadnu situáciu bol RVPS Rožňava nariadený odber 6 vzoriek rýb na rieke Slaná, v ktorých sa vykonali analýzy s cieľom vyšetrenia na chemické prvky. Zo 6 vzoriek RVPS odobrala 4 vzorky, ktorých výsledok bol vyhovujúci. Dve vzorky rýb neboli odobraté vzhľadom na to, že v rieke Slaná došlo k výraznému úhynu rýb a nebolo možné ryby uloviť v potrebnom množstve na vyšetrenie. RVPS Rožňava a lokalita rieky Slaná je zahrnutá do monitoringu poľovnej zveri a rýb v roku 2023.

6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

S ohľadom na stále pretrvávajúcu kontamináciu poľnohospodárskych a lesných pôd v SR antropogénnymi rádionuklidmi a potrebu kontroly možných vstupov ďalších rádionuklidov z potencionálnych zdrojov sa v roku 2022 pokračovalo v monitorovaní vybraných komodít pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby, ako aj z lesného ekosystému. Po začatí vojny na Ukrajine dáta umožňujú sledovať jej možný vplyv na radiačnú situáciu v SR.

Sledovanie vzoriek surového kravského mlieka (SKM) z mliekarní v rámci **monitorovacieho programu SKM/EÚ** bolo v súlade s požiadavkami Odporúčania Komisie (ES) č. 473/2000/ Euratom o aplikácii Článku č.36 Zmluvy Euratom na monitorovanie úrovne rádioaktivity v životnom prostredí pre odhad dávky ionizujúceho žiarenia na populáciu. V roku 2022 sa pokračovalo v dlhodobom sledovaní 5 mliekarenských podnikov, z ktorých jeden (Levice) bol vzorkovaný mesačne a ostatné štvrtročne. Bolo odobraných **28 vzoriek SKM zo zberných tankov** mliekarní, ktoré boli po skončení meraní so zvýšenou citlivosťou na požadovaný veľmi nízky detekčný limit pre rádionuklidy ^{137}Cs , ^{134}Cs a ^{90}Sr . Tieto izotopy sa v životnom prostredí vyskytujú len v dôsledku ľudskej činnosti.

ŠVPS SR v rámci programu „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ (ďalej len „RHK“) sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. Spolu bolo do analytického pracoviska v rámci RHK2022 aj so vzorkami SKM zo sledovaných mliekarní zaslaných 352 úradných vzoriek.

Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu environmentálnej rádioaktivity v Nitre, ktoré je súčasťou Veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

V súčasnej dobe je merateľná antropogénna kontaminácia územia Slovenska tvorená len dlhožijúcimi izotopmi ^{137}Cs ($T_{1/2} = 30,17$ roka) a ^{90}Sr ($T_{1/2} = 28,64$ roka). Kontaminanty pochádzajú z dvoch zdrojov: z dlhodobého globálneho spadajú po atmosférických testoch jadrových zbraní, ktoré prebiehali v 50. a 60. rokoch minulého storočia a najmä z havárie jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Vzhľadom na skutočnosť, že aktivita týchto rádionuklidov poklesne na 1/1000 svojej pôvodnej hodnoty až o 300 rokov (^{137}Cs), resp. 286

rokov (^{90}Sr), je vhodné sledovať ich sekundárnu redistribúciu v životnom prostredí a kontrolovať možné cesty vstupu do organizmu človeka. Po chemickej stránke sa ^{137}Cs správa analogicky ako biogénny draslík a ^{90}Sr ako vápnik. Kritickými kompartmentmi v tele živočíchov sú svalová hmota (Cs) a kosti (Sr). **Okrem týchto rádionuklidov sa v každej vzorke sleduje aj výskyt rádionuklidov s energiami gama žiarenia medzi 100keV až 1900keV, ktoré vznikajú pri použití jadrových zbraní alebo narušení prevádzky jadrových reaktorov.**

V roku 2022 nebola v žiadnej vzorke programu RHK na rozdiel od predchádzajúcich rokov presiahnutá limitná úroveň ^{137}Cs v potravinách $600 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ [1].

Podobne ani v jednej vzorke RHK odobratej v roku 2022 nebola detegovaná prítomnosť izotopu ^{134}Cs , ktorý má kratšiu dobu rádioaktívnej polpremeny ($T_{1/2} = 2,06$ roka), ani ^{131}I (8,02 dňa), ani ďalších rádionuklidov s energiami žiarenia gama v rozmedzí 100keV – 1900keV. Výskyt týchto izotopov by indikoval novú radiačnú udalosť s nekontrolovaným únikom produktov štiepných reakcií.

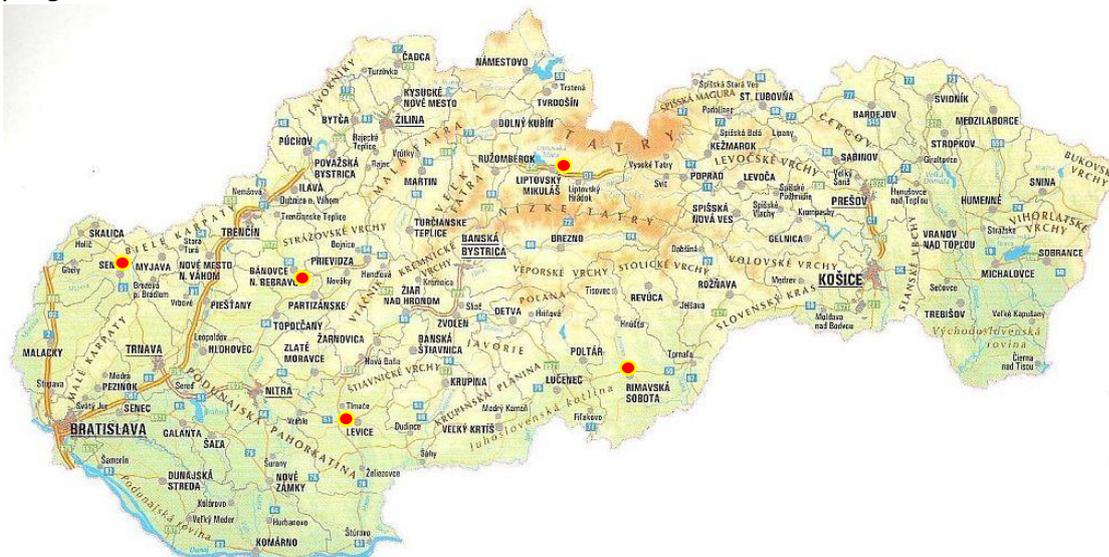
6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ

Bolo odobraných 28 vzoriek zo zberných tankov piatich dlhodobo sledovaných mliekarní (obr. 6). Jedna mliekareň (Levice) bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné (Bánovce nad Bebravou, Liptovský Mikuláš, Rimavská Sobota a Senica) štvrtročne. Vzorky boli analyzované po skoncentrovaní z 2,5 L mlieka a kvôli dosiahnutiu požadovanej citlivosti merania trvala akvizícia jedného spektra v nízkopozadovom laboratóriu 11 dní.

Výsledky analýz poskytujú reprezentatívne hodnoty pre charakterizáciu produkcie surového kravského mlieka na území Slovenska v roku 2022. Priemerná koncentrácia aktivity izotopu ^{137}Cs oproti roku 2021 poklesla na $0,016 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,039 \pm 0,010$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ bola zistená u vzorky mlieka odobranej 6.4.2022 z tanku mliekarne v Leviciach, v ktorom bolo mlieko zo zvozej linky Žemberovce, Bátovce, Drženice. Táto hodnota nevybočila z pásma $0,005$ až $0,051 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, v ktorom by podľa štatistiky lognormálneho rozdelenia výsledkov analýz SKM v sledovaných mliekarňach malo ležať 95 % nameraných hodnôt. Spolu bolo v roku 2022 o vzorkovaných 8 615 hektolitrov mlieka v zberných tankoch uvedených mliekarenských podnikov, priemer na vzorku bol 308 hektolitrov na vzorku. Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs v SKM bola v roku 2022 takmer 3000-násobne menšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K v analyzovaných vzorkách SKM ($47,4 \pm 2,7$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. **Za súčasného rádioekologického stavu poľnohospodársky využívaných území Slovenska je vylúčené prekročenie najvyššej prípustnej úrovne kontaminácie mlieka rádiocéziom ($370 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$) [1].**

V prípade druhého globálneho kontaminantu (stroncium-90) bola v tých istých vzorkách zo sledovaných mliekarní priemerná hodnota objemovej aktivity ^{90}Sr v SKM ($0,020 \pm 0,001$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Objemová aktivita ^{90}Sr v mlieku zo Slovenska sa dlhodobo pohybuje na hranici merateľnosti použitej metódy merania, ktorá však má dostatočnú citlivosť vzhľadom na hodnotu najvyššej povolenej koncentrácie aktivity ^{90}Sr v mlieku ($125 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$) [2].

Obrázok 11 Rozloženie monitorovanej siete mliekarní v rámci európskeho monitorovacieho programu SKM

6.3.2. Rádiohygienická kontrola

Prehľad plánovaného počtu vzoriek podľa jednotlivých komodít odobratých v rámci RHK pre jednotlivé RVPS je uvedený v tabuľke č. 43:

Tabuľka 43

Prehľad plánovaného počtu vzoriek v rámci RHK pre jednotlivé RVPS	Počet plánovaných odberov vzoriek v rámci RHK v roku 2022								
	Surové kravské mlieko	Surové ovčie mlieko	Bravčové mäso	Baranie a ovčie mäso	Med včelí	Jelenia a srnčia zver	Diviak	Huby	spolu
Banská Bystrica		2		1	1	1	4	1	10
Bardejov					1	1	4	1	7
Bratislava - mesto									0
Čadca	2	1		1	1	1	6	1	13
Dolný Kubín	1	1		1	1	1	6	1	12
Dunajská Streda	1		1		1	1	3		7
Galanta			1		1	1	3		6
Humenné	1				1	1	3	1	7
Komárno					1	1	3		5
Košice - okolie		1			1	1	3	1	7
Levice					1	1	4	1	7
Liptovský Mikuláš	2	1		1	1	1	6	1	13
Lučenec	1	1	1	1	1	1	4	1	11
Martin	1	1		1	1	1	6	1	12
Michalovce	1				1	1	3	1	7
N. Mesto n/Váhom	1				1	1	4	1	8
Nitra	2		1		1	1	4	1	10
Nové Zámky	1		1		1	1	3	1	8

Poprad		1		1	1	1	4	1	9
Prešov		1		1	1	1	3	1	8
Prievidza			1		1	1	4	1	8
Púchov		1		1	1	1	4	1	9
Rimavská Sobota	1	1	1	1	1	1	4	1	11
Rožňava		1		1	1	1	3	1	8
Senec	1		1		1	1	4	1	9
Senica	1		1		1	1	4	1	9
Spišská Nová Ves		1		1	1	1	3	1	8
Stará Ľubovňa					1	1	4	1	7
Svidník		1			1	1	4	1	8
Šaľa	1		1		1		1		4
Topoľčany	1		1		1	1	3	1	8
Trebišov	1				1	1	3	1	7
Trenčín					1	1	4	1	7
Trnava	3				1	1	3	1	9
Veľký Krtíš	1	1			1	1	4	1	9
Vranov nad Topľou					1	1	3	1	6
Zvolen	1	1		1	1	1	4	1	10
Žiar nad Hronom	1				1	1	5	2	10
Žilina	1	1			1	1	6	1	11
Spolu	27	18	11	13	38	37	146	35	325

Výsledky:

Bolo dodaných 324 vzoriek podľa harmonogramu RHK 2022

Náhodná kontrola surového kravského mlieka z fariem: 28 vzoriek

Kontrolné vzorky SKM odoberané z fariem (n=28) boli merané bez ich koncentrácie, s nižšou citlivosťou, s priemerom detekčného limitu 137Cs ($0,066 \pm 0,027$) Bq.dm⁻³. Koncentrácia 137Cs prevyšujúca pozadie detektorov bola nameraná v 9 vzorkách (32%) ale len keď bolo možné výraznejšie predĺžiť čas akvizície gama spektra. Najvyššia hodnota koncentrácie 137Cs v mlieku ($0,080 \pm 0,040$)Bq.dm⁻³ bola nameraná vo vzorke z farmy Krasňany (PD Terchová, okr. Žilina).

Priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu 40K ($48,2 \pm 7,2$) Bq.dm⁻³ sa v rámci štatistického rozptylu dobre zhoduje s priemerom vo vzorkách SKM z mliekarenských tankov ($47,4 \pm 5,4$) Bq.dm⁻³.

Surové ovčie mlieko: 18 vzoriek

Kontrolné vzorky surového ovčieho mlieka z fariem boli merané rovnakou metódou ako pri SKM z fariem. Z 18 vzoriek len 5 vzoriek (27,8%) malo koncentráciu 137Cs nad detekčným limitom metódy, ktorého priemer bol ($0,063 \pm 0,020$) Bq.dm⁻³. Najvyššia hodnota koncentrácie 137Cs ($0,150 \pm 0,040$) Bq.dm⁻³ bola vo vzorke z Detvianskej Huty v okrese Detva.

Priemerná koncentrácia aktivity 40K bola ($443,8 \pm 8,6$) Bq.dm⁻³.

Baranie a ovčie mäso: 13 vzoriek

Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity 137Cs ($0,220 \pm 0,070$) Bq.kg⁻¹ bola nájdená vo vzorke z Liptovskej Tepličky v okrese Poprad. Len tri vzorky ovčieho alebo baranieho mäsa prevyšovali detekčný limit metódy s priemerom ($0,121 \pm 0,045$)Bq.kg⁻¹. Priemerný obsah 40K v svalovine bol ($89,2 \pm 20,5$) Bq.kg⁻¹.

Bravčové mäso: 11 vzoriek

Všetky vzorky okrem jednej mali obsah ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy, ktorého priemerná hodnota bola $(0,117 \pm 0,020)$ Bq.kg-1. Vo vzorke z Holiše, okres Lučenec sa nachádzalo $(0,11 \pm 0,09)$ Bq.kg-1 ^{137}Cs . Priemerný obsah prírodného rádionuklidu 40K v mäse bol $(112,3 \pm 14,1)$ Bq.kg-1.

Jelenie mäso: 28 vzoriek

Najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs $(8,48 \pm 1,21)$ Bq.kg-1 bola nameraná v 4-ročnom jeleňovi ulovenom v katastri Sklabiňský Podzámok v okrese Martin, druhá najvyššia hodnota $(6,90 \pm 1,01)$ Bq.kg-1 bola zistená v svalovine rovnako starého jeleňa uloveného v katastri obce Čičmany v okrese Žilina. Len 8 vzoriek (28,6%) presiahlo limit detekovateľnosti, ktorého priemerná hodnota bola $(0,162 \pm 0,064)$ Bq.kg-1. Priemerný obsah 40K bol $(103,7 \pm 27,2)$ Bq.kg-1.

Srnčie a danielie mäso: 7 + 1 vzoriek

Najvyššiu aktivitu ^{137}Cs v svalovine $(9,82 \pm 1,39)$ Bq.kg-1 mal srnec ulovený v katastri Horný Turček v okrese Turčianske Teplice. Priemerný obsah 40K bol $(101,0 \pm 20,2)$ Bq.kg-1.

Diviacie mäso: 146 vzoriek

V žiadnej zo vzoriek svaloviny diviakov zaslaných na analýzu nebola nameraná hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs prevyšujúca 600 Bq.kg-1. Najviac ^{137}Cs mal v sebe lanštiak $(327,0 \pm 26,2)$ Bq.kg-1, ulovený 13.6.2022 v katastri Klokočov pri Turzovke, okres Čadca. Druhý najvyšší nález s aktivitou $(153,6 \pm 16,9)$ Bq.kg-1 ^{137}Cs mal lanštiak ulovený 12.8.2022 v katastri Čierny Balog (Brezno).

V rozsahu aktivít nad 100 Bq.kg-1 ^{137}Cs bol už len jeden nález (diviачa!) z oblasti Spišskej Novej Vsi.

Stredná hodnota koncentrácie ^{137}Cs v svalovine určená z lognormálneho rozdelenia súboru 146 vzoriek diviaka $0,420$ Bq.kg-1 sa oproti minulému roku výrazne znížila. Skutočnosť, že oba najviac kontaminované nálezy nad hornou hranicou hodnôt, v ktorých by sa malo nachádzať 99,75% vzoriek súboru, vypovedá o existencii veľmi veľkých rozdielov z hľadiska koncentračných schopností na lokality viazaných potravných reťazcov.

Početnosť vzorkového súboru tvorí len niekoľko promile z celkového počtu ulovených diviakov na Slovensku počas roku 2022. Vzhľadom na mozaikovú štruktúru kontaminácie lesných ekosystémov izotopom ^{137}Cs a prebiehajúce koncentračné procesy v reťazci lesná pôda – (podzemné) huby - diviaky aj naďalej nie je možné vylúčiť sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou aj 1200 Bq.kg-1, a to najmä v období ich potravnnej núdze.

Priemerná hodnota 40K v svalovine diviaka dosiahla $(100,0 \pm 24,8)$ Bq.kg-1.

Huby: 33 vzoriek

Všetky udávané hodnoty koncentrácie aktivity rádionuklidov sa vzťahujú na vlhkú hmotnosť húb. Pre približný prepočet na sušinu možno použiť násobenie koeficientom 10.

V roku 2022 bola najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs $(12,0 \pm 1,1)$ Bq.kg-1 nájdená vo vzorke z katastra Spišský Hrušov v okrese Spišská Nová Ves. Hladinu 5 Bq.kg-1 presiahlo ešte 5 vzoriek, a to z okresov Banská Štiavnica (2), Prievidza, Košice – okolie a Ružomberok. Stredná hodnota ^{137}Cs podľa lognormálneho rozdelenia $(0,690)$ Bq.kg-1 je nižšia ako minulý rok.

Priemerná hodnota 40K v plodniciach húb dosiahla $(96,2 \pm 50,4)$ Bq.kg-1, maximálna 163,5 Bq.kg-1 vlhkej hmotnosti.

Med včelí: 38 vzoriek

Céziom-137 najviac kontaminovaná vzorka zmiešaného medu ($1,94 \pm 0,18$) Bq.kg-1 z Dolnej Lehoty pri Podbrezovej (Brezno) obsahovala len 1/5 aktivity minuloročného medu z Gerlachova (Poprad). Pod detekčnú úroveň metódy s priemerom ($0,077 \pm 0,031$) Bq.kg-1 bolo 79% vzoriek. Stredná úroveň kontaminácie včelieho medu céziom-137 bola pod hranicou detegovateľnosti.

Priemerná aktivita 40K v mede bola 29,1 Bq.kg-1, maximálna 97,6 Bq.kg-1.

Zhodnotenie rádiohygienickej kontroly za rok 2022

Možnými cestami prieniku ^{137}Cs do človeka sú produkty lesného ekosystému, kde dochádza k cyklickému udržiavaniu prístupných foriem rádioaktívnych izotopov cézia. Z nich je od havárie v Černobylskej jadrovej elektrárni prítomný už len izotop ^{137}Cs . Ten sa rozličnými redistribučnými a koncentračnými mechanizmami dostáva najmä do svaloviny voľne žijúcich zvierat, plodov niektorých plytko koreniacich bobuľovitých rastlín (brusnica čučoriedková) ako aj plodníc mykoríznych húb (Mietelski a i., 2010; Kalač, 2012).

Z koncentračných mechanizmov, ktoré pre ^{137}Cs prichádzajú do úvahy, je najlepšie dokumentovaný jeho prienik do diviaka požieraním podzemných plodníc huby *Elaphomyces granulatus* (Srňka obyčajná). Táto huba veľmi účinne koncentruje rádiocéziom. V čase núdze ju diviaky vyhrabávajú z organickej vrstvy lesnej pôdy (Steiner a Fielitz, 2009). Napriek tomu, že táto huba nerastie na povrchu a pre človeka nie je jedlá, sú hlásené jej nálezy aj na Slovensku.

Stále platí, že nemožno vylúčiť sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou hygienický limit 600 Bq.kg-1 aj v iných oblastiach než je Turzovská vrchovina.

Prehľad najvyšších nameraných hodnôt koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov v období rokov 2005 – 2022 je uvedený v tabuľke č. 44.

V súčasnej rádiologickej situácii na Slovensku nehrozia prieniky antropogénnych rádionuklidov do potravy z poľnohospodárskej výroby založenej na využívaní ornej pôdy.

Tabuľka 44 Najvyššie hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov vo vzorkách programu RHK v období rokov 2005 - 2022

LRR#	Rok odberu	Lokalita	Okres	Koncentrácia aktivity ^{137}Cs (Bq.kg-1)		
35787	2018	Klokočov pri Turzovke	Čadca	1187,0	±	95,0
36022	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	852,3	±	68,3
36379	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	797,2	±	63,8
35988	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	682,3	±	54,6
36341	2020	Medvedzie pri Tvrdošine	Tvrdošín	648,0	±	51,9
36185	2019	Turček - Krahule	Turčianske Teplice	614,2	±	49,2
36063	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	433,9	±	34,8
36030	2019	Oravská Lesná	Námestovo	375,0	±	30,1

36767	2021	Klokočov pri Turzovke	Čadca	371,1	±	29,8
33131	2011	Slovenský Grob	Pezinok	368,5	±	27,7
35638	2018	Beňuš	Brezno	355,0	±	28,4
36884	2021	Vrútky	Martin	346,0	±	27,8
37206	2022	Klokočov pri Turzovke	Čadca	327,0	±	26,2
33654	2012	Hronec	Brezno	306,8	±	32,0
34515	2014	Podsuhá	Ružomberok	286,6	±	21,6
30340	2004	Čremošné	Turčianske Teplice	279,3	±	15,4
33767	2012	Horná Štubňa	Turčianske Teplice	278,4	±	21,0
36827	2021	Suchá Hora	Tvrdošín	278,1	±	22,3
36843	2021	Klokočov pri Turzovke	Čadca	271,9	±	21,8
36424	2020	Korňa	Čadca	267,2	±	21,4
36349	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	257,0	±	20,7
36423	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	242,2	±	19,4
36412	2020	Korňa	Čadca	200,7	±	16,1
35840	2018	Tatranské Matliare	Poprad	188,6	±	15,2
36385	2020	Braváčovo	Brezno	185,1	±	14,9
36525	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	172,3	±	13,9
36973	2021	Tvrdošín	Tvrdošín	169,0	±	13,7
35785	2018	Vysoká nad Kysucou	Čadca	159,4	±	12,9
36413	2020	Korňa	Čadca	155,2	±	12,5
36048	2019	Liptovské Sliache	Ružomberok	154,5	±	12,4
37286	2022	Čierny Balog	Brezno	153,6	±	19,9
34727	2015	Braváčovo	Brezno	147,5	±	30,7
35786	2018	Nižné Ružbachy	Stará Ľubovňa	133,4	±	14,7
35356	2017	Liesek	Tvrdošín	130,8	±	10,7
37043	2021	Novoveská Huta	Spišská Nová Ves	129,5	±	10,4
34366	2014	Liptovská Teplička	Poprad	124,7	±	9,4
36821	2021	Olešná	Čadca	124,5	±	10,0
34367	2014	Hranovnica	Poprad	123,8	±	9,3

7. Veterinárna farmácia

ŠVPS SR vydáva každoročne Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, v ktorom sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor u veľkodistribútorov veterinárnych liekov, vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov a na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat určených na produkciu potravín.

ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkovo, na úseku veterinárnej farmácie v súlade s národnou legislatívou a legislatívou európskej únie bolo vykonaných 2537 úradných kontrol s rôznym zameraním a 1 dodatočná úradná kontrola. Nižší počet úradných kontrol vykonaných RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2022 oproti plánovanému počtu kontrol vyplynul z doznievajúcej pandemickej situácie COVID 19 a opatrení vyplývajúcich z jej priebehu i nedostatočnej personálnej kapacity a dlhodobej práceneschopnosti viacerých inšpektorov RVPS a následne nadmernej pracovnej vyťaženia ostatných inšpektorov.

Prehľad kontrol vykonaných RVPS a ÚŠKVBL v roku 2022 podľa jednotlivých typov subjektov podliehajúcich výkonu štátneho farmaceutického dozoru v zmysle platného metodického pokynu pre rok 2022 je uvedený v tabuľkách č. 43-47.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávania a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov za účelom zabránenia výskytu rezíduí v surovinách a v produktoch živočíšneho pôvodu. RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia. V roku 2022 RVPS správnym konaním udelili 4 pokuty v celkovej výške 160 €.

7.1. Úradné kontroly nad zaobchádzaním s veterinárnymi liekmi, prípravkami a pomôckami

7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

V roku 2022 bolo na území SR evidovaných 21 držiteľov povolenia na maloobchodný predaj veterinárnych liekov. Inšpektori RVPS v roku 2022 vykonali 7 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky.

7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

V roku 2022 bolo podľa podkladov RVPS evidovaných 1 630 verejných lekární, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. Jednotlivé RVPS vykonali v roku 2022 v 220 lekárňach 233 úradných kontrol a 1 dodatočná úradná kontrola. Pri úradných kontrolách boli zistené 3 nedostatky, keď 1 x verejná lekáreň vydala veterinárny liek viazaný na veterinárny lekársky predpis na veterinárny lekársky predpis, ktorý neobsahoval všetky údaje požadované podľa § 122 ods. 8

zákona č. 362/2011 Z. z., 1 x verejná lekáreň vydala bez veterinárneho lekárskeho predpisu veterinárny liek, ktorého výdaj je viazaný na veterinárny lekársky predpis a 1 x neboli pri výdaji veterinárnych liekov určených pre potravinové zvieratá zaznamenané všetky údaje v súlade s § 124 ods. 5 zákona č. 362/2011 Z. z.

7.1.3. Súkromní veterinárni lekári

V roku 2022 pracovalo v SR 809 súkromných veterinárnych lekárov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. RVPS v uplynulom roku vykonali u 182 SVL spolu 195 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách boli zistené 3 nedostatky, a to 2 x ošetrojúci veterinárny lekár v Knihe veterinárnych úkonov neuviedol všetky požadované údaje použitých veterinárnych liekov na farme a 1 x ošetrojúci veterinárny lekár v Knihe veterinárnych úkonov nevedol evidenciu aplikovaných veterinárnych liekov. RVPS za zistené nedostatky udelila 1 pokutu v celkovej výške 30 €.

7.1.4. Kontroly u chovateľov

- **Chovatelia hovädzieho dobytku**

Počas 384 úradných kontrol vykonaných v roku 2022 bolo zistených 7 nedostatkov, keď u chovateľov HD bolo úradnou kontrolou zistené 6 x nevedenie Registra chovateľa a 1 x chýbala Kniha veterinárnych úkonov. RVPS udelila priestupkovým konaním jednému chovateľovi HD pokutu 30 € a druhému chovateľovi HD pokutu 10 €.

- **Chovatelia ošípaných**

Pri 105 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 bol zistený 1 nedostatok, keď chovateľ ošípaných nevedol Register chovateľa.

- **Chovatelia oviec**

Pri 147 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia kôz**

Pri 43 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia hydiny**

Pri 142 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia rýb**

Pri 89 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia včiel**

Pri 120 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 bolo zistených 5 nedostatkov, keď 2 x chovateľ včiel nevedol Register chovateľa, 3 x chovateľ včiel podával veterinárne lieky bez predchádzajúceho poverenia ošetrojúcim veterinárnym lekárom alebo inšpektorom zdravia včiel. RVPS udelila priestupkovým konaním chovateľovi včiel pokutu 90 €.

- **Chovatelia ostatných zvierat**

Pri 45 úradných kontrolách vykonaných v roku 2022 neboli zistené nedostatky.

7.1.5. Iné úradné kontroly

V roku 2022 neboli vykonané žiadne iné úradné kontroly.

7.1.6. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov

V roku 2022 ÚŠKVBL vykonal 5 kontrol, pri ktorých zistil 2 nedostatky týkajúce sa správnej veľkodistribučnej praxe. Inšpektori ÚŠKVBL nariadili opatrenia na bezodkladné

odstránenie zistených nedostatkov. V súlade s platným zákonom podlieha štátny dozor na tomto úseku výlučne ÚŠKVBL.

7.1.7. Výroba veterinárnych liekov

Štátny dozor na tomto úseku v súlade s platným zákonom podlieha výlučne ÚŠKVBL, ktorý v roku 2022 vykonal 6 kontrol. Pri kontrolách ÚŠKVBL zistil 41 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnéj praxe.

7.1.8. Výrobcovia medikovaných krmív

Inšpektori ÚŠKVBL v roku 2022 nevykonali kontrolu výrobcu medikovaných krmív.

7.1.9. Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami

V roku 2022 ÚŠKVBL vykonal 11 vstupných inšpekcií u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom zistil 5 nedostatkov týkajúcich sa požiadaviek na uchovávanie omamných a psychotropných látok a požiadaviek podľa zákona 139/1998 Z. z.

7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákazu používania niektorých látok

V roku 2022 bolo vykonaných 322 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka 45 Prehľad vykonaných kontrol nad dodržiavaním nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z. podľa krajov

Kraj	Počet vykonaných kontrol
Bratislava	8
Trnava	37
Nitra	41
Trenčín	26
Žilina	33
Banská Bystrica	39
Prešov	81
Košice	57
SR spolu	322

7.3. Úradné kontroly používania biocídnych látok

V roku 2022 bolo vykonaných 305 veterinárnych kontrol používania biocídnych látok v chove hospodárskych zvierat podľa zákona č. 319/2013 Z. z., pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.4. Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.

V roku 2022 bolo vykonaných 327 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka 46 Prehľad vykonaných kontrol nad dodržiavaním nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z. podľa krajov

Kraj	Počet vykonaných kontrol
Bratislava	9
Trnava	40
Nitra	41
Trenčín	28
Žilina	28
Banská Bystrica	56
Prešov	76
Košice	49
SR spolu	327

7.5. Úradne kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z.z.

V roku 2022 bolo vykonaných 351 veterinárnych kontrol používania biocídnych látok v chove hospodárskych zvierat podľa zákona č. 319/2013 Z. z., pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.6. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z.z.

V roku 2022 RVPS vykonali 317 veterinárnych kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vo verejných lekárňach, u súkromných veterinárnych lekárov a v špecializovaných predajniach potrieb pre spoločenské zvieratá, pričom neboli zistené nedostatky (tabuľka č. 45).

ÚŠKVBL v roku 2022 nevykonali kontrolu zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami u distribútorov veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok.

Inšpektori ÚŠKVBL v roku 2022 vykonali 12 kontrol výrobcov veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok, pričom sa zistilo 22 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnéj praxe. (tabuľka č. 47).

8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri obchode v rámci EÚ, dovozoch a vývozoach.

8.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

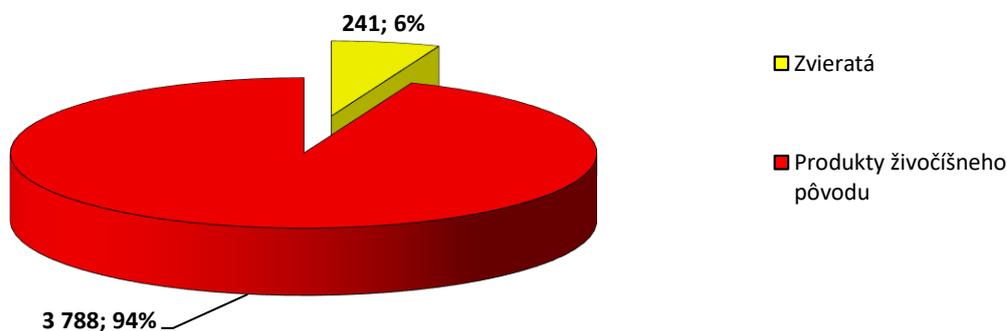
Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EU prostredníctvom HKS na základe striktne harmonizovaných dovozných podmienok. Pri vstupe inšpektor HKS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky. Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórnych vzoriek.

Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený jednotný vstupný zdravotný doklad (CHED) ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu pokiaľ CHED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

Celkovo bolo do Slovenskej republiky za rok 2022 dovezených z tretích krajín 3 788 zásielok produktov živočíšneho pôvodu a 241 zásielok zvierat. Spolu **4 029 zásielok**.

Graf 19

Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2022

Tabuľka 47 Dovozy zvierat a zárodočných produktov do SR z tretích krajín rok 2022

Spolu 241 zásielok	Množstvo Ks/kg/zásielky	Krajina
Kone	77 ks	Argentína, Bielorusko, Ruská federácia, Spojené kráľovstvo, Srbsko, Ukrajina
Živá Hydina	116 694 ks	Spojené kráľovstvo
Ryby	2 111 kg	Japonsko
Plazy a obojživelníky	1 315 ks	Kamerun, Spojené kráľovstvo
Psy a mačky	380 ks	Austrália, Bielorusko, Japonsko, Kazachstan, Ruská federácia, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké
Ostatné živé zvieratá	41 ks	Kanada, Ruská federácia, Spojené arabské emiráty, Spojené štáty americké
Hmyz	3 083 ks	Spojené kráľovstvo
Sperma	7 zásielok	Kanada, Spojené štáty americké

Tabuľka 48 Dovozy živočíšnych produktov z tretích krajín do SR rok 2022

Spolu 3 788 zásielok	Množstvo (kg)	Krajina
Mäso a jedlé droby z hydiny	30 855 496,57	Ukrajina
Ryby, rybie filé, ostatné rybie mäso	840 518,40	Bielorusko, Čína, Kazachstan, Kórejská republika, Ruská federácia, Senegal, Tunisko, Turecko, Uruguaj, Vietnam
Mäso a jedlé droby z oviec a kôz	23 074,20	Nový Zéland
Mäso zo sviň	652 501,83	Spojené kráľovstvo
Živočíšne tuky a oleje	4 867 813,00	Spojené kráľovstvo, Srbsko, Ukrajina
Mäkkýše	42,00	Tunisko
Srvátka	1 788,57	Spojené štáty americké
Syry a tvaroh	39 986,50	Ukrajina
Med včelí a materská kašička	2 464 851,00	Austrália, Čína, Guatemala, Moldavská republika, Turecko, Ukrajina
Črevá prírodné	419 314,00	Albánsko, Čína, Pakistan, Srbsko, Turecko
Ostatné pripravené a konzervované mäso	20 874,00	Ukrajina
Ostatné pripravené alebo konzervované ryby a kaviár	3 925 996,13	Ekvádor, Filipíny, Ghana, Indonézia, Kórejská republika, Malajzia, Maroko, Paua- Nová Guinea, Thajsko, Vietnam
Ostatné pripravené alebo konzervované kôrovce, mäkkýše a ostatné vodné bezstavovce	5 198,00	Indonézia, Kórejská republika
Pekárenské zmesi a výrobky	112 146,55	Kórejská republika, Severné Macedónsko, Spojené kráľovstvo, Srbsko, Thajsko, Turecko, Ukrajina
Pripravená alebo konzervovaná zelenina so živočíšnou zložkou	32 732,88	Kórejská republika, Srbsko

Umelé črevá z tvrdených bielkovín	2 786,00	Ukrajina
Odpad z rýb, kôrovcov	13 327 715,06	Ekvádor, Honduras, Indonézia, Kanada, Kolumbia, Kostarika, panama, Peru, Ruská federácia, Spojené štáty americké, Vietnam
Múčky, prášky a pelety, z mäsa alebo mäsových drobov	5 851 906,00	Srbsko
Krmivá pre zvieratá	2 268 679,22	Čína, India, Kanada, Spojené kráľovstvo, Srbsko, Thajsko, Turecko, Ukrajina
Surové kože a kožky	300 845,00	Bosna a Hercegovina, Srbsko
Nejedlé zmesi zo živočíšnych a rastlinných tukov a olejov a ich frakcie	602 697,00	Ukrajina
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	26 991,84	Čína, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké
Želatína a peptóny	300 305,80	Spojené štáty americké, Turecko, Vietnam
Zberateľské a iné predmety	8 235,10	Južná Afrika, Kazachstan, Kirgizsko, Maurícius, Namíbia, Ruská federácia, Turecko, Zambia, Zimbabwe
Diagnostické alebo laboratórne reagenty na podložke	88,03	Kórejská republika, Spojené kráľovstvo
Opracované rastlinné alebo nerastné rezbárske materiály a výrobky	4 675,71	Kórejská republika

Tabuľka 49 Zamietnuté zásielky z tretích krajín s miestom určenia SR na všetkých HKS EÚ v roku 2022

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	poznámka
Ostatné živé zvieratá, Felis catus	Luhamaa, Estónsko	1	Ruská federácia	Nesprávny certifikát, Nevyhovujúce podmienky prepravy	Zamietnutý vstup do EÚ, vrátenie
Krmivo pre psy alebo mačky	Luka Koper, Slovinsko	1	India	Nezhoda dokumentov/označenia	Zamietnutý vstup do EÚ
Pekárenské výrobky	Kapitan Andreevo, Bulharsko	4	Turecko	Neúplné označenie	Zamietnutý vstup do EÚ
Živočíšne produkty inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Leipzig-Halle – Flughafen, Nemecko	2	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Calais, Francúzsko	1	Spojené kráľovstvo	Iné	Zamietnutý vstup do EÚ

Krmivo pre psy alebo mačky	Frankfurt am Main – Flughafen, Nemecko	1	Čína	Neplatné dátumy, Neúplné označenie	Zamietnutý vstup do EÚ
Zbierky a zberateľské predmety	Grenzkontrollstelle Wien-Schwechat, Rakúsko	1	Maurícius	Neplatné dátumy, Iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäso a jedlé droby z hydiny	Köln-Bonn – Flughafen, Nemecko	1	Spojené štáty americké	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Zbierky a zberateľské predmety	Grenzkontrollstelle Wien-Schwechat, Rakúsko	1	Namíbia	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Syry a tvaroh	Leipzig-Halle – Flughafen, Nemecko	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Köln-Bonn – Flughafen, Nemecko	1	Spojené štáty americké	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Albumíny	Köln-Bonn – Flughafen, Nemecko	2	Spojené štáty americké	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Zbierky a zberateľské predmety	Grenzkontrollstelle Wien-Schwechat, Rakúsko	1	Kirgizsko	Chyba hygieny, Iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Včelí vosk	Leipzig-Halle – Flughafen, Nemecko	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre psy alebo mačky	Vyšné Nemecké, Slovensko	1	Ukrajina	Nesprávny certifikát, Neschválená krajina	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäso a jedlé droby z hydiny	Záhony, Maďarsko	1	Ukrajina	Nezhoda dokumentov/ označenia	Zamietnutý vstup do EÚ
Pečene, ikry a mliečie	Šalčininkai, Litva	1	Bielorusko	Iné	Zamietnutý vstup do EÚ

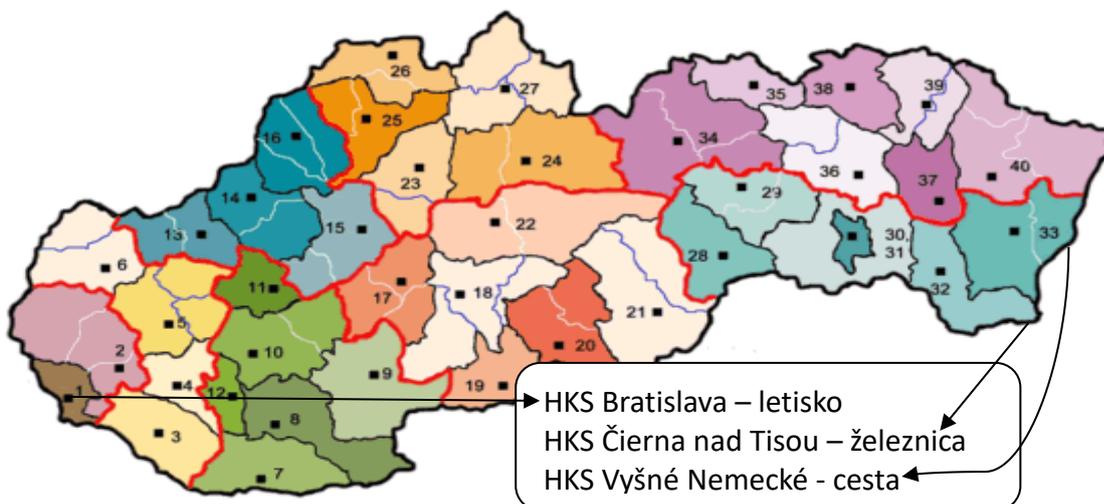
8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných kontrolných staniciach SR

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HKS schválené EK. V SR je členenie HKS nasledovné:

- HKS Vyšné Nemecké – je schválená pre vykonávanie nasledovných kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“, registrovaných zvierat koňovitých „E“ a ostatných zvierat „O“;

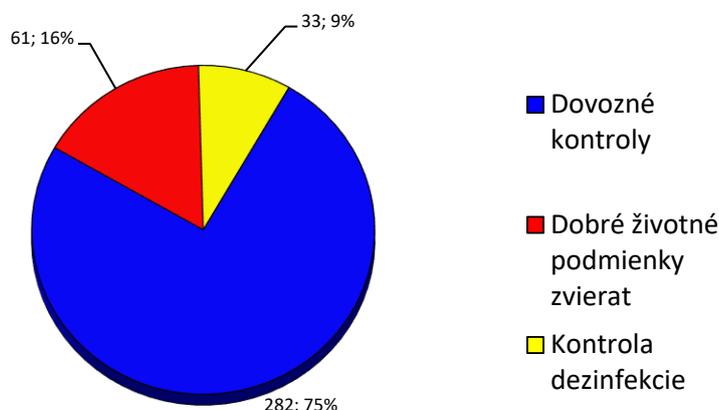
- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.
- HKS Čierna nad Tisou – je schválená pre vykonávanie kontrol:
 - produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t. j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).
 - HKS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR pre vykonávanie kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Obrázok 12

Na HKS SR bolo v roku 2022 vykonaných inšpektormi HKS 376 úradných kontrol.

Graf 20

Tabuľka 50 Dovoz produktov živočíšneho pôvodu a vedľajších živočíšnych produktov do EÚ z tretích krajín cez HKS SR za rok 2022

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Zmrzlina	24	274 094,55	Ukrajina	Česko
Použitý kuchynský olej	29	602 697	Ukrajina	Slovensko
Med včelí	109	2 224 162	Austrália, Ukrajina	Belgicko, Česko, Nemecko, Rakúsko, Slovensko, Taliansko
Krmivo pre psy a mačky	3	1 230	Ukrajina	Česko, Slovensko
Kolagénové črevá	1	3 336	Ukrajina	Česko
Kafilierický tuk	7	154 830	Ukrajina	Slovensko
Živočíšne hnojivá	1	10 967	Ukrajina	Nemecko
Tricholet	3	159,50	Ukrajina	Česko
Syr	1	19 998,49	Ukrajina	Slovensko
Cukrárenské výrobky	73	69 772,8	Ukrajina	Slovensko
Mäsokostná múčka	1	22 012	Ukrajina	Česko
Králičie kože	1	10 479,9	Ukrajina	Česko

Tabuľka 51 Dovoz zvierat a zárodočných produktov do EU z tretích krajín cez HKS SR za rok 2022

Komodita	Zásielky	Množstvo	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Vanessa cardui	2	540 jednotiek	UK	Slovensko
Sperma HD	3	10 351 jednotiek	USA, Kanada	Slovensko
Živé slimaky	6	102 549,8	Ukrajina	Španielsko

Tabuľka 52 Tranzit vstup

Komodita	Zásielky	Množstvo	Tretia krajina pôvodu	Tretia krajina určenia
Včelie kráľovné/včely	6	3 240 ks	Ukrajina	Kanada
Lieskové orechy upravené	1	913,48 kg	Ukrajina	Veľká Británia

Tabuľka 53 Tranzit výstup

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Tretia krajina pôvodu	Tretia krajina určenia
Spermie býčie/prasacie	8	392,66	Kanada, Veľká Británia, Spojené štáty	Ukrajina
Ryby mrazené	1	19 552,50	Veľká Británia	Ukrajina
Krevety mrazené	1	15 680	Veľká Británia	Ukrajina
Hovädzie mäso	1	1 044,80	Spojené štáty	Ukrajina

Tabuľka 54 Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných na HKS SR za rok 2022

Druh vyšetrenia	Cukrárenské výrobky	syr	Med včelí	Žuvačky pre psov	Spolu
Fyzikálno-chemické vyšetrenie			3		3
Mikrobiologické vyšetrenie	9	1		1	11
Rádiologické vyšetrenie					0
Rezíduá a kontaminanty			12		12
Spolu	9	1	15	1	26

Tabuľka 55 Kontrola dobrých životných podmienok zvierat

Druh zvierat	Počet zásielok	Množstvo/ks	Výsledok kontroly
Živá hydina	61	3 132 969	uspokojivá

Tabuľka 56 Ostatné dovozné kontroly v roku 2022

Komodita	Zásielky
Kontrola vozidiel na prepravu zvierat - dezinfekcia	33
Zásielky posúdené ako nepodliehajúce veterinárnej kontrole Poštové zásielky	4 512

Zamietnuté zásielky

V priebehu roku 2022 boli na HKS SR zamietnuté a neprepustené na územie EÚ 3 zásielky.

Tabuľka 57 Zamietnuté zásielky na HKS SR v roku 2022

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
Slimáky živé	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Dokladová kontrola nevyhovujúca	Zamietnutý vstup do EÚ

Mäsokostná múčka	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Dokladová kontrola nevyhovujúca	Zamietnutý vstup do EÚ
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Dokladová kontrola nevyhovujúca	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.2. Krížové kontroly

V súlade s legislatívou EÚ a legislatívou Slovenskej republiky, musí mať veterinárny inšpektor HKS prístup k informáciám o všetkých zásielkach prepustených cez hraničný priechod a musí mu byť umožnené vykonať krížové kontroly určených zásielok, zamerať sa na tovary, potraviny aj zložené potraviny, ktoré indikujú živočíšny pôvod a mohli byť prepustené na územie EÚ bez vykonania hraničných veterinárnych kontrol.

Tieto požiadavky sú zakotvené v Dohode o spolupráci medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky a Finančnou správou Slovenskej republiky.

Za rok 2022 bolo vykonaných **42** krížových kontrol. Pri všetkých kontrolách sa nepreukázalo pochybenie a máme za to, že tovar je správne vyhodnotený a posielaný na predpísanú veterinárnu kontrolu.

8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín

na hranici s Ukrajinou

- cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ublá, Veľké Slemence**
- železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou**

letiská

- letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliač**

V roku 2022 bolo skontrolovaných **5851** dopravných prostriedkov a **1084** peších osôb z dôvodu udelenej výnimky vzhľadom na vojnový stav, t. j. spolu 6935 dopravných prostriedkov.

Z toho CÚ Michalovce bolo skontrolovaných 6928 dopravných prostriedkov, CÚ Bratislava bolo skontrolovaných 6 dopravných prostriedkov, CÚ Prešov-letisko Poprad 1 dopravný prostriedok, v ktorých bolo identifikovaných 8934 spoločenských zvierat - pes, mačka, fretka. Z toho 8927 spoločenských zvierat bolo skontrolovaných CÚ Michalovce, 6 spoločenských zvierat CÚ Bratislava, CÚ Prešov- letisko Poprad skontroloval 1 spoločenské zviera.

Počet neprepustených spoločenských zvierat cez colný priechod z dôvodu nepredloženia pasu alebo veterinárneho certifikátu - 0 prípadov. V 59 prípadov boli spoločenské zvieratá neprepustené z dôvodu nedostatkov v pase alebo vo veterinárnom certifikáte.

8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

V priebehu roku 2022 bolo na priechodoch SR identifikovaných a následne zadržaných XY prípadov nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách. Tieto produkty boli následne zlikvidované. Podľa jednotlivých Colných úradov sa jedná o nasledujúci počet :

CÚ Michalovce – **249 prípadov** výlučne z Ukrajiny. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 2936,851 kg a mlieko a mliečne výrobky v množstve 429,272 kg.

CÚ Bratislava – **5 prípadov** z Ukrajiny a zo Severného Macedónska. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 30,95 kg a mlieko a mliečne výrobky v množstve 2,85 kg.

Celkové množstvo zhabaných osobných zásielok výrobkov živočíšneho pôvodu do Únie:

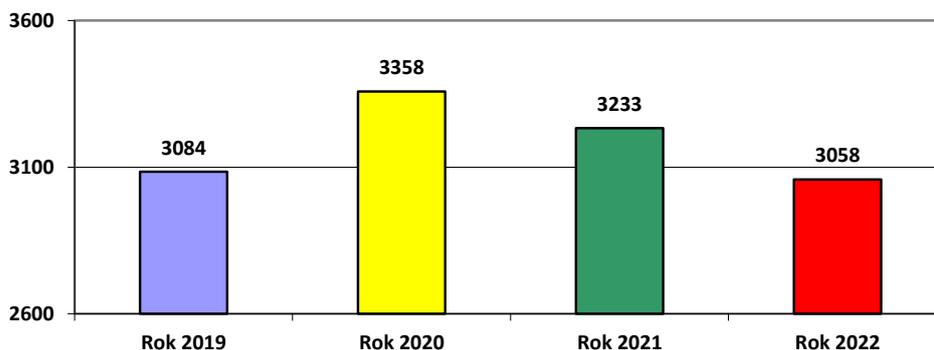
- mäso a mäsové výrobky **2967,801 kg**
- mlieko a mliečne výrobky **432,122 kg**

8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín

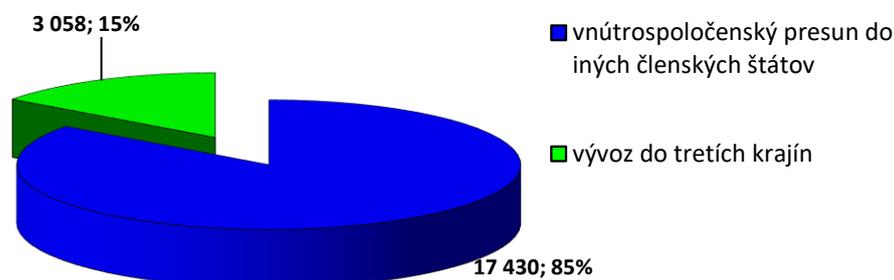
V roku 2022 bolo vystavených do tretích krajín spolu **3 058 certifikátov**, z toho predstavuje vývoz živých zvierat a zárodočných produktov **1 274 certifikátov** a vývoz produktov živočíšneho pôvodu **1 784 certifikátov**. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie.

Graf 21

Počet zásielok zvierat a produktov živočíšneho pôvodu vyvezených zo SR do tretích krajín

Porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ
v roku 2022

8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2022

V roku 2022 bolo realizovaných **1 274 zásielok** vývozu živých zvierat do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 58 Vývoz zvierat a zárodočných produktov do tretích krajín

Živé zvieratá	ks	3. krajina
Kone	66	Albánsko, Nórsko, Rusko, Srbsko, Švajčiarsko, UK, Ukrajina, USA
HD	9339	Albánsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Egypt, Kazachstan, Kosovo, Libanon, Líbya, Severné Macedónsko, Ruská federácia, Turecko, Ukrajina, Uzbekistan
Ošípané	1654	Albánsko
Ovce, kozy	859	Ruská Federácia, Ukrajina
Hydina	3030996	Bielorusko, Egypt, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina, ,
Čmeliaky	192182	Albánsko, Čile, Japonsko, Kórejská republika, Severné Macedónsko, Ruská federácia, Senegal, UK, Srbsko, Taiwan, Ukrajina
Psy a mačky	1 248	Čile, Dominikánska republika, Egypt, Ekvádor, Filipíny, Indonézia, Irak, Izrael, Japonsko, Južná Afrika, Kanada, Kirgizsko, Kolumbia, Kostarika, Kuvajt, Malajzia, Maroko, Mexiko, Panama, Paraguaj, Peru, Ruská federácia, Singapur, Spojené arabské emiráty, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké, Turecko
Ostatné živé zvieratá	113	Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké
Násadové vajcia	38995260	Azerbajdžan, Irak, Kazachstan, Líbya, Ruská federácia, Srbsko, Ukrajina
Sperma	48845	Irán, Kazachstan, Ruská federácia, Srbsko

8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2022

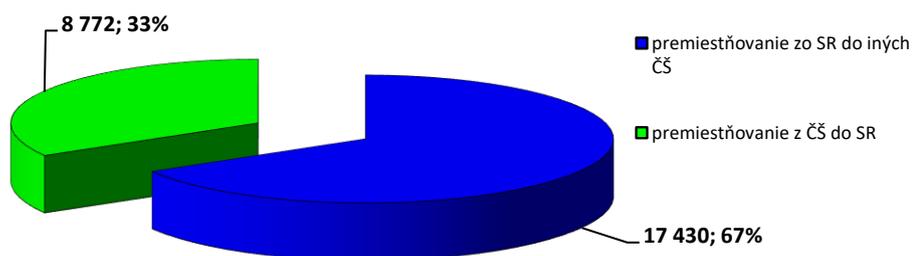
V roku 2022 bolo realizovaných **1 784 zásielok** vývozov produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 59 Vývoz produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín

Produkt	kg	3. krajina
Hydinové mäso, droby, krídla, iné výrobky z hydiny	2 432 039	Čierna Hora, Gabon, Guinea, Kapverdy, Kazachstan, Kirgizsko, Komory, Kongo, Kosovo, Mayotte, Moldavsko, Severomacedónska republika, Ukrajina
Mlieko, mliečne výrobky	6 124 505	Bosna a Hercegovina, Gabon, Gambia, Ghana, India, Izrael, Kórejská ľudovodemokratická republika, Kosovo, Maurícius, Mauritánia, Moldavsko, Nový Zéland, Severomacedónska republika, Srbsko, Sýria, Togo, Ukrajina, USA, Vietnam
Črevá	326 993,72	Albánsko, Čierna Hora, Kazachstan, Srbsko, Ukrajina
Živočíšne tuky, oleje	657 680	Srbsko
Laktóza a laktózový sirup	1 881 250	India, Moldavsko, Turecko, Ukrajina, Vietnam
Rôzne jedlé prípravky, bujóny a polievky	4 951 856,6	Albánsko, Alžírsko, Angola, Bahrajn, Benin, Burkina, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Egypt, Gabon, Ghana, Irak, Japonsko, Jordánsko, Kongo, Kosovo, Kuvajt, Libanon, Lýbia, Maroko, Moldavsko, Niger, Pobrežie Slonoviny, SAE, Saudská Arábia, Senegal, Srbsko, Togo, Turecko, Vietnam
Bielkovinové látky (želatína, kolagén, albumín..)	1 470 034	Alžírsko, Arménsko, Čína, Gruzínsko, India, Indonézia, Izrael, Japonsko, Kanada, Kolumbia, Kórea, Malajzia, Saudská Arábia, Singapur, Srbsko, Taiwan, Thajsko, Turecko, UK, Ukrajina, USA
Prípravky z obilnín, múky, škrobu alebo mlieka	1 434 743,53	Bosna a Hercegovina, Irak, Island, Jordánsko, Kazachstan, Kórea, Kuvajt, Libanon, Senegal, Srbsko, Turecko, Ukrajina, Uzbekistan
Surové kože, kožky	6 692 957,6	Srbsko, Taiwan, Ukrajina, Vietnam
Živ. a rastl. hnojivá	90 869	Čína, India, Ghana, Kamerun, Keňa, Kolumbia, Kuba, Tanzánia, Uganda, Ukrajina
Krmivo pre zvieratá	695 997,98	Bosna a Hercegovina, Gruzínsko, Libanon, Moldavsko, Severomacedónska republika, Srbsko
Prípravky z mäsa alebo rýb	49 296,55	Ukrajina

8.3. Obchod v rámci EÚ

Graf 23 Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odoslaných zo SR do iných členských štátov a naopak

Tabuľka 60 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené zo SR do iných ČŠ rok 2022

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE, KOZY	HYDINA	ŽIVÉ RYBY	PSY a MAČKY	OSTATNÉ ŽIVÉ ZVIERATÁ	HMYZ	NÁS. VAJCIA	ZVER V KOŽI	SPERMA	ČMELE VČELY	SLIMÁKY	KOMERČNÝ DOKUMENT (VŽP)	
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	mn.	ks	kg	jedn.	kolónie	kg	kg	
BELGICKO	105						3 551									
BULHARSKO	10	70				720				8200			1831			55180
CYPRUS							87									
ČESKO	157	1684	17567	13	2411945		347	19		44973160	344298	4436	3832			13867950
DÁNSKO	18						4									
ESTÓNSKO	1															
FÍNSKO	1						15									
FRANCÚZSKO	34					490	188					31	41182			682000
GRÉCKO	1	604	2797	282			2	4 449		960800			15374			
HOLANDSKO	132	847		1744			63	9		922520		10354	172539			117900
CHORVÁTSKO	3	13 500	34730	938	4000					41020			2593			
ÍRSKO							34	5								
LICHTENŠTAJNSKO							4									
LOTYŠSKO	1						1									
LUXEMBURSKO							2									
MAĎARSKO	42	8389	312072	13736	5860472	1600	10	5		96400	16816		6484			16560512
NEMECKO	181	58		1	58364	1510	2 362	28					46789			129000
NORSKO							10			517440						
POĽSKO	22	52879	8494	8052	7179430		1	1 501		2520150			36548			6781528
PORTUGALSKO	21						1 172									
RAKÚSKO	71	7014			24724		255			3063367	74293	1839	11914			1976451
RUMUNSKO	8	119	34384	9	1613467					1459000			3860			1554120
SEVERNÉ ÍRSKO							6	7 424	42							
SLOVINSKO	4	2883			12734			95			61707		380			
ŠPANIELSKO	32	4087					5 265	7					277489			
ŠVAJČIARSKO							758									
ŠVÉDSKO	5						21					3	66			
TALIANSKO	76	2877	400	13891		1636	792	17 999		224640			105750	4700		2083230

Tabuľka 61 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené z ČŠ do SR rok 2022

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE KOZY	HYDINA	ŽIVÉ RYBY	PSY a MAČKY	OSTATNÉ ŽIVÉ ZVIERATÁ	HMYZ	NÁS. VAJCIA	SPERMA	ČMELE a VČELY	ZVER V KOŽI	KOMERČNÝ DOKUMENT (VŽP)
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	mn.	ks	jednotky	kolónie	kg	kg
BELGICKO	118							1	4 305		7798	3056		
BULHARSKO	8													
CYPRUS							1							
ČESKO	543	2953	144536	803	42327411	18930	22	9 247			40259	104		2771890
DÁNSKO	30	2	69589		8000						7020			48090
ESTÓNSKO	15	191												
FÍNSKO							1				1			
FRANCÚZSKO	59	543		768	16400			22			7293			
HOLANDSKO	155	1258	5619		7084450	224		3		70200	28902	269		2006340
CHORVÁTSKO	43		560					8						11878554
ÍRSKO	8	1314					1							
LITVA	8	65			25									
LOTYŠSKO	1	1169												
MAĎARSKO	45	2754	27624	20	8678610	22500	672	59		419720	13319	621	147835	5336846
MALTA												10		
NEMECKO	383	689	829	4	4728031			15		60480	15103	22		155853
POLSKO	139	450	23378	5463	811620			3	1 450	1114360				6234262
PORTUGALSKO	10										7			
RAKÚSKO	424	199		21	14292		9	1		10800	26950	23		19804954
RUMUNSKO	45				7500		26							474000
SEVERNÉ ÍRSKO							1							
SLOVINSKO	53											6	30476	2849280
ŠPANIELSKO	50				77200		18				3	2		
ŠVAJČIARSKO								2						
ŠVÉDSKO	13													
TALIANSKO	75	61					4	2			146			4073310

8.4. Kontroly počas transportu

Kontroly počas transportu sa vykonávajú v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky.

8.4.1. Vyhodnotenie kontroly počas prepravy produktov živočíšneho, rastlinného pôvodu a živých zvierat

Tabuľka 62

Počet kontrolných akcií	12	
Počet hliadok zapojených do kontrol	748	
Počet kontrolovaných zásielok	1556	
Množstvo (t)	2404	
Počet nezrovnalostí	173	11,12% z celkového počtu zásielok
Množstvo (t) nezrovnalostí	119,9	4,99 % z celkovej váhy
Vrátené zásielky	37	21,39% z počtu nezrovnalostí
Množstvo (t) vrátených zásielok	26,68	22,25% zo zásielok s nezrovnalosťami
Počet zahájených správnych konaní	10	
Počet pokút	129	
Suma spolu (EUR)	5520	

Tabuľka 63 Vyhodnotenie kontrol počas transportu január – december 2022

mesiac	počet hliadok	počet kontrolovaných zásielok	Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	množstvo (tona)	počet nezrovnalostí	množstvo s nezrovnalosťami (tona)	vrátené zásielky	Množstvo vrátených zásielok (tona)	počet zahájených správnych konaní	počet pokút	suma
január	34	60	87	118	2	0,1	0	0	0	2	60
február	33	82	150	119	17	11	5	1,7	0	11	570
marec	94	191	344	339	20	8	10	6,9	0	19	840
apríl	92	224	427	315	39	24	10	12,1	1	25	910
máj	61	159	259	248	19	17	0	0	1	17	530
jún	64	130	218	198	16	2,6	5	1,99	2	13	660
júl	64	135	244	252	15	13,8	2	0,6	2	8	230
august	62	134	243	262	16	26,1	3	2,09	1	14	860
september	64	118	194	131	8	3,8	0	0	2	4	140
október	63	117	198	90	3	2	0	0	0	3	170
november	63	117	221	208	12	4,8	1	0,5	0	8	340
december	54	89	155	124	6	6,7	1	0,8	1	5	210
SPOLU	748	1556	2740	2404	173	119,9	37	26,68	10	129	5520
					11,12% z celkového počtu zásielok	4,99 % z celkovej váhy	21,39% z počtu nezrovnalostí	22,25% zo zásielok s nezrovnalosťami			

Tabuľka 64 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2021

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Poľsko (PL)	162	56	34,56
2	Maďarsko (HU)	25	4	16,00
3	Rakúsko (AT)	11	1	9,09
4	Ostatné	116	6	5,17
5	Slovensko (SK)	843	30	3,55
6	Česko (ČR)	131	3	2,29

Tabuľka 65 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2022

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Poľsko (PL)	274	77	28,10
2	Maďarsko (HU)	4	2	50,00
3	Rakúsko (AT)	1	0	0,00
4	Ostatné	57	4	7,02
5	Slovensko (SK)	1757	84	4,78
6	Česko (ČR)	117	6	5,13

Tabuľka 66 Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov za krajinu za rok 2022

Druh nedostatku	Krajina	Počet	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
Nevyhovujúca hygiena	Poľsko	29	53,18
	Slovensko	54	
	Česko	7	
	Maďarsko	0	
	Ostatné	2	
Znemožnená výsledovateľnosť, chýbajúca dokumentácia	Poľsko	41	27,75
	Slovensko	5	
	Česko	2	
	Maďarsko	0	
	Ostatné	0	
Nedodržaný teplotný režim	Poľsko	2	11,56
	Slovensko	14	
	Česko	0	
	Maďarsko	3	
	Ostatné	1	
Chýbajúce značenie	Poľsko	5	5,20
	Slovensko	3	
	Česko	1	
	Maďarsko	0	
	Ostatné	0	
Ostatné	Poľsko	4	12,14
	Slovensko	17	
	Česko	0	
	Maďarsko	0	
	Ostatné	0	

Tabuľka 67

Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov Porovnanie rokov 2021 a 2022					
Rok 2021			Rok 2022		
Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch	Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
1.	Nevyhovujúca hygiena	49,00	1.	Nevyhovujúca hygiena	53,18
2.	Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	30,00	2.	Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	27,75
3.	Chýbajúce označenie	16,00	3.	Chýbajúce označenie	5,20
4.	Nedodržaný teplotný režim	1,00	4.	Nedodržaný teplotný režim	11,56
5.	Ostatné	4,00	5.	Ostatné	12,14

Porovnanie jednotlivých parametrov kontrol V období 01.01.2021 - 31.12.2021 s obdobím 01.01.2022 - 31.12.2022 (prepočet je vyjadrený priemernou hodnotou na jednu kontrolnú akciu)			
	január–december 2021	január- december 2022	
Počet kontrolovaných zásielok (áut)	68,33	129,67	nárast o 61,34 zásielok t.j. 89,77%
Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	107,33	228,33	nárast o 121 komodít t.j. 112,74%
Počet zistených nezrovnalostí	8,33	14,42	nárast o 6,09 nezrovnalostí t.j. 73,11%
Počet vrátených zásielok (áut) do miesta pôvodu	1,33	3,08	nárast o 1,75 zásielky t.j. 56,82 %
Počet správnych konaní	0,66	0,83	nárast o 0,17 t.j. 20,48%
Počet udelených pokút	4,83	460	nárast o 455,17 t.j. o 98,95 %

8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, stanovenej v legislatíve EÚ, je zabezpečiť také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

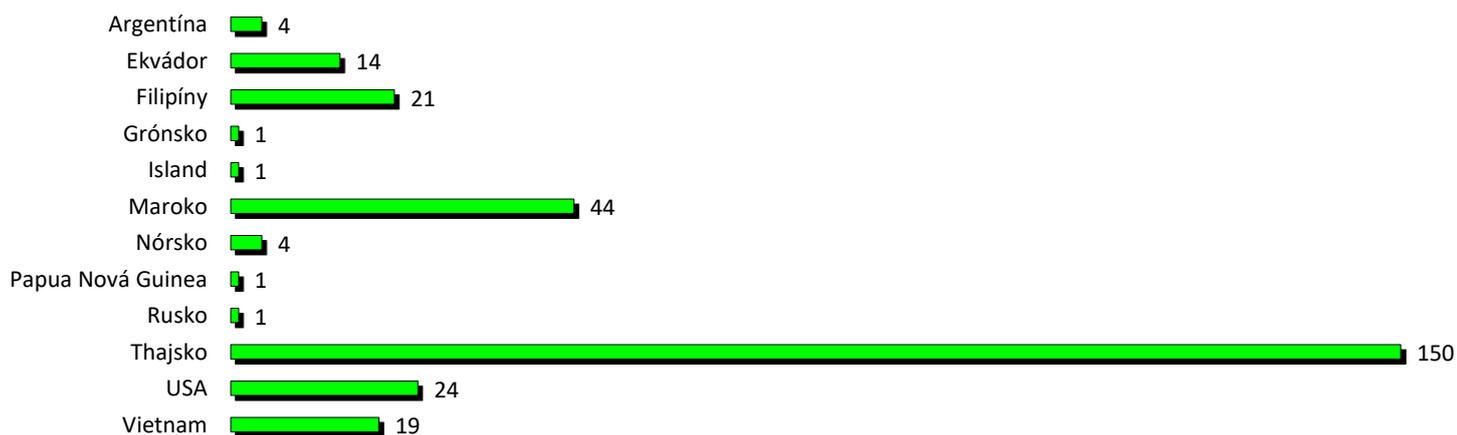
ŠVPS SR je kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008.

Tabuľka 68

Počet zásielok	Hmotnosť (kg)	Krajina pôvodu
4	129 784	Argentína
14	501 926	Ekvádor
21	179 226	Filipíny
1	42 143	Grónsko
1	110 900	Island
44	449 240	Maroko
4	68 477	Nórsko
1	2139	Papua Nová Guinea
1	322 848	Rusko
150	605 184	Thajsko
24	380 380	USA
19	130 694	Vietnam

Graf 24

Za rok 2022 bolo v SR vykonaných 284 kontrol produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

9. Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti

Slovenská republika je ako členský štát EÚ zodpovedná za implementáciu krížového plnenia legislatívy EÚ – „Cross Compliance“ (ďalej len „krížové plnenie“) ako aj za výkon kontrol v rámci krížového plnenia.

Krížové plnenie sa vzťahuje na vyplácanie priamych platieb a niektorých opatrení v rámci PRV 2014 – 2020. Medzi platby v rámci PRV 2014 – 2020 patria platba pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, platba v rámci sústavy NATURA 2000, agroenvironmentálne - klimatické opatrenie, ekologické poľnohospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov. Krížové plnenie sa taktiež vzťahuje na platby v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. V prípade zistenia nedodržavania stanovených požiadaviek a noriem dochádza ku zníženiu, úprave alebo odňatiu vyplácaných prostriedkov.

Kontroly vykonávajú pracovníci rezortných organizácií MPRV SR, ktorými sú PPA, ŠVPS SR a ÚKSÚP. Kontroly dodržiavania pravidiel krížového plnenia sú rozdelené na, tzv. bielu a zelenú oblasť.

Za vykonanie kontrol bielej oblasti zodpovedá ŠVPS SR spolu s inšpektorom krmív ÚKSÚP-u a za vykonanie kontrol za zelenú oblasť zodpovedá PPA a fytoinšpektori ÚKSÚP.

V rámci rizikovej analýzy PPA dodala 335 žiadateľov na kontrolu dodržiavania podmienok hospodárenia. V roku 2022 bolo spolu zaznamenaných 399 správ z kontrol na mieste. Z uvedeného počtu správ z KNM bolo 324 správ z KNM s porušením niektorej s podmienok krížového plnenia, čo predstavuje 81,2 % celkového počtu správ z KNM. Na základe povinnosti v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 v platnom znení, ŠVPS SR nahlásila 11 výsledkov úradných kontrol v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. PPA na základe zistených porušení aj v krížovom plnení.

V zmysle Dohody o delegovaných činnostiach medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA) a Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR vykonáva ŠVPS SR delegované kontrolné činnosti pre potreby PPA na účely uplatňovania Spoločnej organizácie trhu EÚ.

V roku 2022 bolo spolu vykonaných 33 kontrol v rámci Dohody o delegovaní činností. Z celkového počtu kontrol sa vykonalo 23 kontrol životných podmienok zvierat a 10 kontrol trhových opatrení. Celkový prehľad vykonaných kontrol v rámci delegovaných činností v roku 2022 znázorňuje tabuľka:

Tabuľka 68

Výkon delegovaných činností ŠVPS SR za rok 2022	počet kontrol
Životné podmienky zvierat	23
Trhové opatrenia - školské mlieko	5
Trhové opatrenia - školské ovocie a zelenina	5

10. Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách

10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkarní

V Slovenskej republike bolo v roku 2022 celkovo zaregistrovaných v zmysle § 6 zákona 152/1995 Z.z 16 301 právnych subjektov a 28 008 prevádzkarní. Každý prevádzkovateľ vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku, okrem prevádzkovateľov uvedených v osobitnom predpise, musí oznámiť podľa osobitného predpisu príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín každú prevádzkareň podliehajúcu jeho kontrole, ktorá vykonáva činnosť na akomkoľvek stupni výroby, spracúvania a distribúcie potravín na účely registrácie. Prevádzkovateľ vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku, okrem prevádzkovateľov uvedených v osobitnom predpise, musí oznámiť príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín akúkoľvek významnú zmenu činnosti prevádzkarne alebo jej uzatvorenie.

V roku 2022 bolo skontrolovaných 8 378 právnych subjektov. Vykonaných bolo celkovo **49 888** úradných kontrol potravín na všetkých stupňoch v reťazci, pričom z tohto počtu bolo 2 504 kontrol s nedostatkom.

Bežné kontroly v pracovnej dobe boli vykonané v počte 49 138, z čoho bolo 2 232 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 4,5 % kontrol z počtu bežných kontrol.

Kontroly mimo pracovnej doby boli vykonané v počte 750, z čoho bolo 272 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 36,3 % kontrol z počtu kontrol mimo pracovnej doby.

Z celkového počtu 8 378 skontrolovaných právnych subjektov / t.j. u 15 032 **prevádzkarní** / boli zistené nedostatky v 2 003 **prevádzkarňach** (t. j 13,3 %) - (porušenosť v roku 2021 predstavovala 14,0 %).

Najčastejšie boli pri úradných kontrolách na úrovni maloobchodu zisťované uvedené typy nedostatkov:

Tabuľka 69

**Počet kontrol s nedostatkom nie je súčtom celého stĺpca, nakoľko v niektorých prípadoch v rámci 1 úradnej kontroly bolo zistených viac typov nedostatkov*

Typ nedostatku - maloobchod	Počet kontrol s nedostatkom	Počet nedostatkov celkom
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	533	1260
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	446	1022
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	443	1685
Osobná hygiena	372	473
Hygiena skladovania	287	1017
po DS/DMT	264	1039
Hygiena predaja	221	653
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	136	248
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	107	115
HACCP, SPP a podobné systémy	65	187

Najviac nedostatkov 2464 bolo v stredných predajniach a to v 2003 prevádzkarňach. Nedostatky sa týkali označenia, hygieny technologických zariadení, pracovných pomôcok, predaja po dátume spotreby a dobe minimálnej trvanlivosti, hygieny budov a prevádzkarne, osobnej hygieny.

Najvyššia frekvencia nezhôd sa vyskytovala v maloobchode. Prehľad najčastejšie zistených skupín nedostatkov (počty úradných kontrol v zmysle zákona č.152/95 Z. z.) sú uvedené v prehľadových tabuľkách nižšie a porovnaním stavu v roku 2021 a 2022.

Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a následne uložená pokuta v zmysle zákona č.71/1967 o správnom konaní.

Tabuľka 70.

Porovnanie počtu kontrol s nedostatkom v rokoch 2021 a 2022 v obchodnej sieti a vývoj za sledované obdobie v jednotlivých oblastiach

Hypermarkety a supermarkety

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	174	2021
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	91	
Hygiena skladovania	92	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	162	
Hygiena predaja	77	
po DS/DMT	68	
Poškodený obal, tovar	12	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	228	2022
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	122	
Hygiena skladovania	146	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	211	
Hygiena predaja	107	
po DS/DMT	94	
Poškodený obal, tovar	9	

Stredné predajne

Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	202	2021
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	113	
Osobná hygiena	193	
Hygiena skladovania	62	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	179	
Hygiena predaja	77	
po DS/DMT	79	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	204	2022
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	150	
Osobná hygiena	201	
Hygiena skladovania	86	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	173	
Hygiena predaja	69	
po DS/DMT	104	

Malé predajne

Osobná hygiena	129	2021
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	121	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	109	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	70	
Hygiena predaja	55	
Hygiena skladovania	49	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	41	
Osobná hygiena	138	2022
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	137	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	116	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	64	
Hygiena predaja	43	
Hygiena skladovania	54	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	54	

V nižšie uvedenej tabuľke sú uvádzané najviac vyskytujúce sa nedostatky, zoradené podľa počtu úradných kontrol v príslušnom kalendárnom roku zistené na všetkých stupňoch reťazca.

Tabuľka 71

Porovnanie celkového počtu úradných kontrol s nedostatkom v rokoch 2021 a 2022

Oblasť kontroly	Rok	
	2022	2021
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	612	536
Hygiena budov, prevádzky	539	440
Označenie nečitateľné, nedostatočné, nesprávne	509	466
Osobná hygiena	401	387
Hygiena skladovania	334	248
Hygiena predaja	224	211
Predaj po DS/DMT	274	198
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	172	184
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	157	152
Nedostatky v dokumentácii	91	117
DDD, evidencia, výskyt škodcov	86	74
HACCP, SPP a podobné systémy	107	80
Registrácia	45	74
Sanitačný poriadok, evidencia	62	69
Vysledovateľnosť	78	56

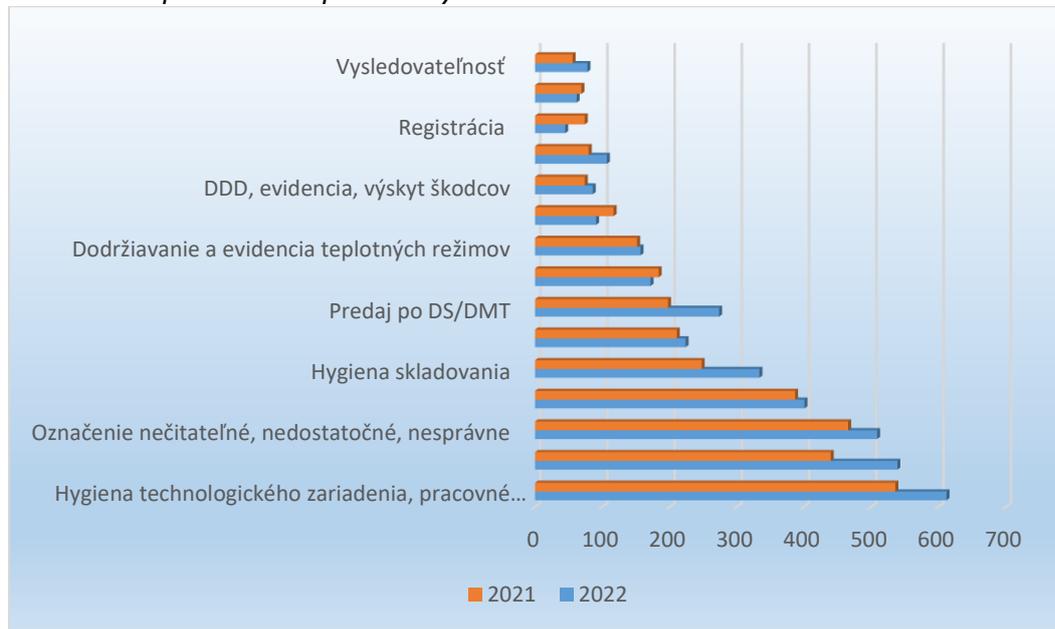
Graf 25

Porovnanie počtu kontrol za roky 2021 až 2022

Graf 26

Porovnanie porušenosti pri úradných kontrolách v rokoch 2021 až 2022

10.2. Cielené kontroly

10.2.1. Cielená kontrola Veľká noc 2022

ŠVPS SR nariadila v roku 2022 všetkým RVPS SR vykonať cieľové kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci. Kontroly boli zamerané aj na odber vzoriek potravín, ktoré nespĺňali požiadavky v predchádzajúcich

rokoch a ktoré sa tradične konzumujú v čase veľkonočných sviatkov. V rámci cieľenej kontroly sa sledovala aj hygiena predaja, skladovania, preprava, manipulácia a dodržiavanie teplotného reťazca potravín. Spolu bolo vykonaných 713 kontrol potravín, pri 15 kontrolách bolo zistených 44 nedostatkov. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 354 vzoriek, 16 nevyhovelo t.j. 4,5 %. Nevyhovujúce vzorky tvorili čokoládové cukrovinky, trvanlivé pečivo, liehoviny, sterilizovaná zelenina, mäsové výrobky a klobásy.

10.2.2. Cieľené sledovanie Vianoce 2022

ŠVPS SR nariadila všetkým RVPS v SR vykonať v mesiacoch november a december sprísnené úradné kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične predávajú v akcii a konzumujú v období Vianoc a Nového roku (vianočné pečivo, práškový cukor, pivo, medovina, kvasená kapusta, mak, sušené huby, mikulášske čokolády a cukrovinky, vianočné čokoládové a nečokoládové cukrovinky, sušené ovocie, orechy zemiaky, liehoviny /vaječný likér, um/). V rámci cieľenej kontroly bolo vykonaných 1 558 cieľených kontrol, pričom pri 33 kontrolách boli zistené nedostatky. Prekontrolovaných bolo 646 právnych subjektov a 1 472 prevádzok. Najviac kontrol bolo vykonaných v stredných predajniach 537, ďalej v malých predajniach 527 a v hyper a supermarketoch 317. Celkovo bolo zistených 125 nedostatkov, z čoho najviac nedostatkov bolo v hygiene technologických zariadení a pomôcok 33, v hygiene budov a prevádzky 23, v hygiene predaja 3 v hygiene skladovania 2 zistené nedostatky, a 7 v označení potravín. Najviac nedostatkov bolo v hyper a supermarketoch 15 a v malých predajniach 4. Na mieste boli uložené 4 blokové pokuty v celkovej hodnote 120 Eur. V rámci cieľenej kontroly bolo do laboratórií ŠVPÚ odobratých 615 vzoriek, z čoho bolo 14 vzoriek nevyhovujúcich.

10.3. Politika kvality

V zmysle Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, § 9a odsek (9) úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti preto inšpektori úradnej kontroly potravín na jednotlivých RVPS kontrolovali aj oprávnenosť použitia loga na výrobkoch s chráneným označením.

V roku 2022 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 1 258 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny rastlinného aj živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 3406 výrobkov, z toho bolo 568 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 2206 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 632 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Podľa krajiny pôvodu išlo najmä o výrobky zo Slovenska, Českej republiky, Talianska, Nemecka, Grécka, Litvy, Francúzska, Španielska, a z iných krajín. Medzi najčastejšie prekontrolované komodity patrili syry, mäsové výrobky, pivo a olivový olej. Pri uvedených kontrolách neboli zistené nedostatky.

Značka kvality SK

V roku 2022 boli inšpektormi RVPS vykonané tiež kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o udelenie/predĺženie Značky kvality SK.

Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v platných Zásadách Značky kvality SK, t. j. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa požiadavky príslušnej legislatívy na označovanie,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky, pričom inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“,
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenie surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

V roku 2022 vykonali inšpektori RVPS a ŠVPS spolu 110 kontrol, pri ktorých bolo posúdených 226 výrobkov rastlinného pôvodu a 168 výrobkov živočíšneho pôvodu. Z toho 166 výrobkov žiadalo o udelenie značky a 228 výrobkov o jej predĺženie.

11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU

Úradná kontrola potravín sa v roku 2022 vykonávala na všetkých stupňoch výroby, spracúvania potravín a ich distribúcie, nad dovozom potravín z tretích krajín a vývozom, nad dodržiavaním podmienok zdravotnej spôsobilosti podľa osobitných predpisov určujúcich požiadavky na osobnú hygienu a hygienu osôb priamo alebo nepriamo zúčastnených na výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestnení na trh ako aj nad dodržiavaním zákazu klamlivej reklamy potravín a pri internetovom predaji.

Cieľom úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu v roku 2022 bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín vyrábaných na našom území, kontrola označovania potravín, vrátane klamlivého označenia a používania nepovolených výživových a zdravotných tvrdení a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov Európskej únie, pričom sa zohľadňovali riziká pre zdravie ľudí, a akékoľvek informácie, ktoré naznačovali pravdepodobnosť toho, že by spotrebiteľia mohli byť uvádzaní do omylu, najmä pokiaľ ide o povahu, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu a o spôsob výroby tovaru. V roku 2022 odbor potravín rastlinného pôvodu taktiež zabezpečoval v oblasti hygieny a bezpečnosti potravín aj usmerňovanie výkonu úradných kontrol pri plánovaných aj pri mimoriadnych kontrolách.

Bezpečnosť potravín je dlhodobo označovaná ako jedna z priorít Slovenska. Oblasť výživy je zásadná z pohľadu dlhodobého zlepšovania zdravotného stavu obyvateľstva a prakticky sa dotýka oblastí produkcie poľnohospodárskych surovín a ich spracovania na potraviny. Za priority pri kontrole potravín rastlinného pôvodu označujeme zdravotnú bezpečnosť potravín v celom stupni potravinového reťazca, udržanie a posilňovanie

funkčnosti systému úradnej kontroly bezpečnosti potravín, ďalší rozvoj komunikácie so spotrebiteľmi a ďalšími zúčastnenými subjektami a otázky výživy. Dostupné aktuálne dáta o potravinách, ktoré má k dispozícii ŠVPS SR sú dôležité pre získavanie podkladov pre prijímanie kvalifikovaných rozhodnutí v procesoch riadenia rizík. V Slovenskej Republike chýba systém zberu dát o spotrebe potravín na individuálnej úrovni, ktorý by zaručoval dlhodobú funkčnú pôsobnosť.

11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu

Najvyšší počet kontrol v roku 2022 sa opäť vykonal v maloobchodnom sektore. Je to spôsobené nielen počtom maloobchodných prevádzkarní v Slovenskej republike, ale aj skutočnosťou, že podiel potravín, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi, bol počas úradných kontrol mnohonásobne vyšší v maloobchodnom sektore ako v prípade výrobcov. ŠVPS SR vykonávala aj roku 2022 kontroly v zariadeniach hromadného stravovania, kde ŠVPS SR vykonáva kontrolu v zmysle zákona č.313/2009 o vinohradníctve a vinárstve, so zameraním na celé spektrum legislatívnych predpisov v týchto zariadeniach. Primeraná pozornosť sa venovala aj kontrole reklamy potravín. Vzhľadom na požiadavky právnych predpisov sa zdá, že najrizikovejšou oblasťou reklamy je predaj na diaľku, kde sa vyskytujú chyby v označení zdravotných tvrdení.

Celkové prehľady výsledkov úradných kontrol

V roku 2022 inšpektori RVPS v SR A ŠVPS SR vykonali **celkovo 49 888 úradných kontrol potravín v zmysle zákona o potravinách.**

Prehľad: Príloha č. 2-vyhodnotenie UK potravín rastlinného pôvodu

1/ V maloobchodnej sieti bolo vykonaných: 32 471, z toho 1983 kontrol z nedostatkom (všetky typy činnosti predaja)
2/ Vo výrobe : 8040 z toho 271 kontrol z nedostatkom
3/ Vo VOS : 3 090, z toho 86 kontrol z nedostatkom
4/ V prvovýrobe : 758, z toho 13 kontrol z nedostatkom
5/ Na iných miestach : 1 401, z toho 108 kontrol z nedostatkom (iné – malé množstvá, internetový predaj, distribútor, dovoz, dodávanie miestnym maloobchodným prevádzkam, dovoz z tretích krajín – osobná spotreba, miestna obmedzená okrajová činnosť, preprava, prvovýroba preprava, sprostredkovateľ, vývoz, charitatívna organizácia, miesto príjmu OZ, dodávanie miestnemu zariadeniu stravovania).

V roku 2022 bolo zistených celkovo 344 (z celkového počtu 15 277) **nevyhovujúcich vzoriek** potravín a iných výrobkov rastlinného, živočíšneho a zmiešaného pôvodu, ktoré neboli v súlade s príslušnou legislatívou.

Veterinárne a potravinové ústavy v Slovenskej republike analyzovali v roku 2022 v komoditách výrobkov rastlinného pôvodu výrobkov 5 432 vzoriek, z ktorých **196** vzoriek, t.j. 3,6 % nevyhovelo požiadavkám Európskej legislatívy, Potravinového kódexu SR, Vyhláškam MPRV SR alebo iným záväzným právnym predpisom v oblasti bezpečnosti a kvality potravín.

Pre porovnanie v roku 2021 bolo odobratých 5 397 rastlinných vzoriek, z ktorých 234 vzoriek, t. j. 4,3 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy.

Rozpis počtu nevyhovujúcich analýz u potravín :

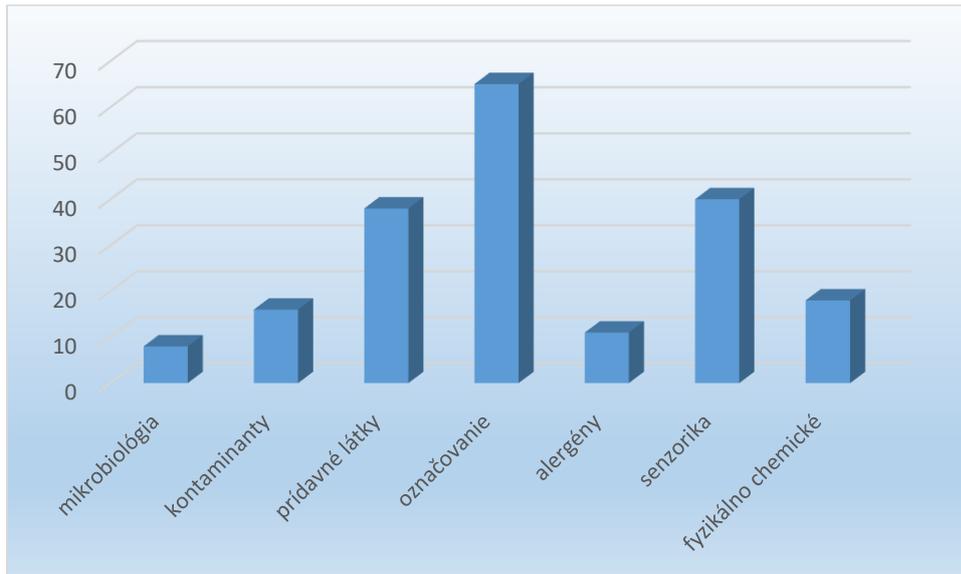
Z celkového počtu vykonaných analýz vzoriek potravín rastlinného pôvodu nevyhovelo platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 8 analýz, v kontaminantoch 16, v prídavných

látkach 38, v označovaní 65, v alergénoch 11, v senzoričných ukazovateľoch 40, vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch 18 analýz (Príloha č. 1) - Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2022

Prehľad nevyhovujúcich analýz vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2022 a porovnanie za rok 2021 je uvedený v grafoch.

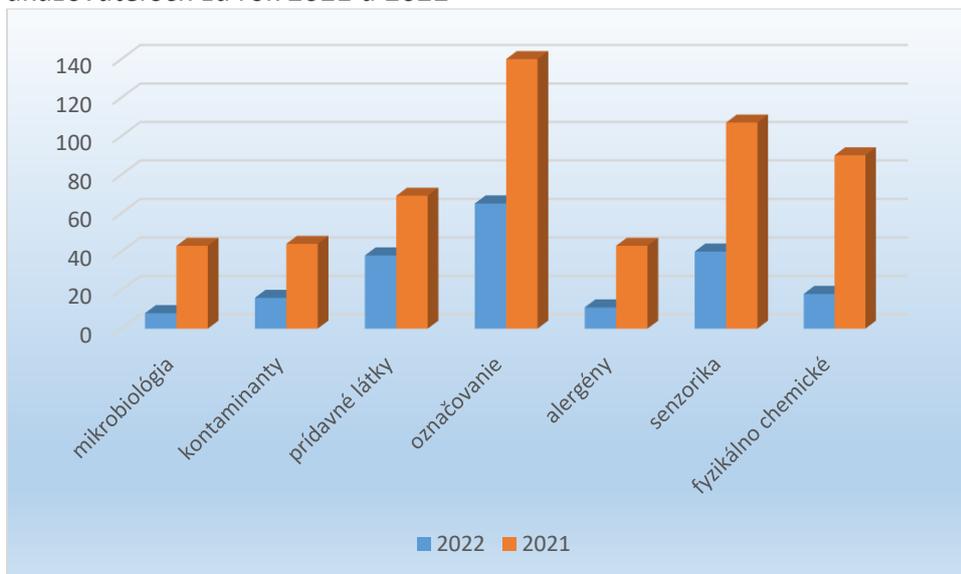
Graf 27

Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2022

Graf 28

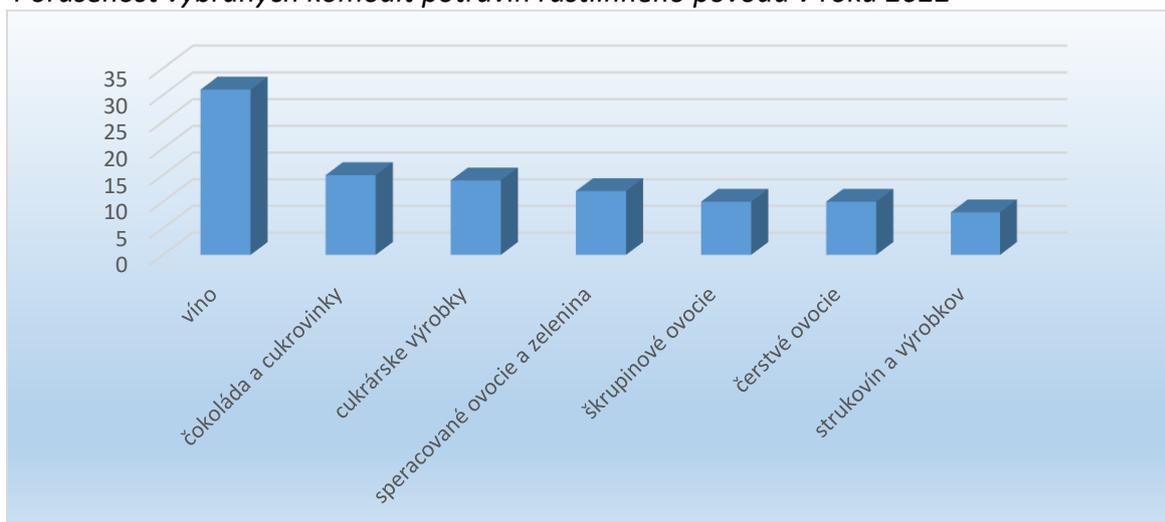
Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2021 a 2022

Z pohľadu jednotlivých rastlinných komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistených u vína 31 (samostatne spracovaná časť), čokolády a cukrovín 15, cukrárskych výrobkov 14, spracovaného ovocia a zeleniny 12, škrupinového ovocia 10, čerstvého ovocia 10, strukovín a výrobkov zo strukovín 8, pekárske výrobky 8, trvanlivého pečiva 6, mlynských výrobkov 6, čerstvej zeleniny 5, horčice a dresingov 4, liehu a liehovín 4, lahôdok 4.

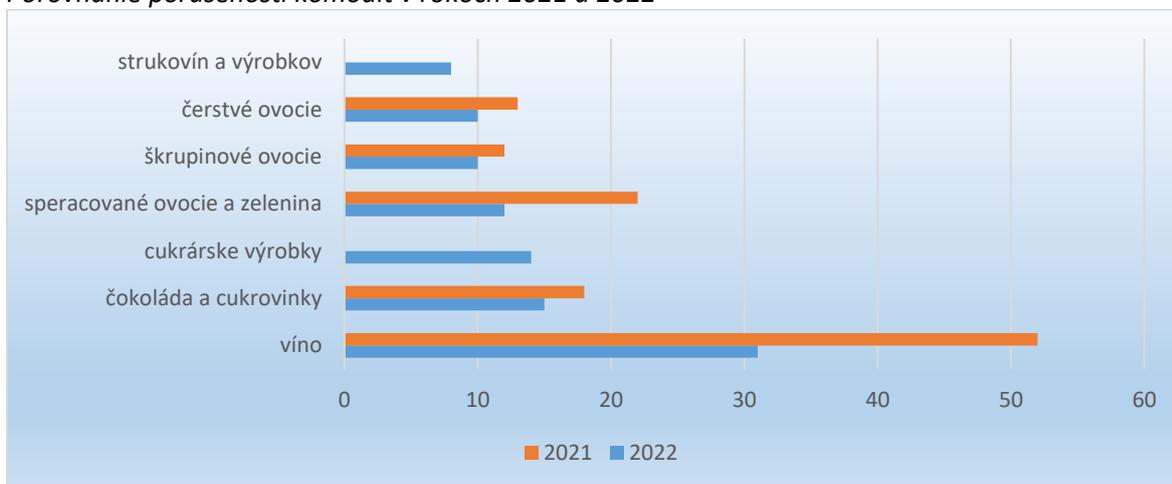
Graf 29

Porušenosť vybraných komodít potravín rastlinného pôvodu v roku 2022

Graf 30

Porovnanie porušenosti komodít v rokoch 2021 a 2022

Tabuľka 72

Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek Rastlinných komodít - okrem vína

Miesto odberu	Odobraté vzorky		
	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
Výroba	5 819	104	5 923
Obchodná sieť	9 106	240	9 346
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín	8	0	8

SPOLU	14 933	344	15 277
--------------	---------------	------------	---------------

Výroba – baliarne, malé množstvá, primárny výrobcovia, výroba, spoločné stravovanie, ostatné.

Obchodná sieť – doprava, dovoz, maloobchodné predajne, veľkoobchodné sklady, predajne výrobcu, internetový predaj

Podrobná analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2022 v jednotlivých komoditách podľa jednotlivých analytických ukazovateľov, celkového počtu a nevyhovujúcich analýz je podrobne rozpísaná v prílohe č. 1

Tabuľka 73 Cielené kontroly potravín rastlinného pôvodu

Číslo cielenej kontroly	Predmet cielenej kontroly	Celkový počet vykonaných kontrol	Celkový počet odobratých vzoriek/c.p. nevyhovujúcich vzoriek
519	Cielená kontrola potravín s chráneným označením predávaných na diaľku Cielená kontrola na základe zvýšeného záujmu spotrebiteľov SR nakupovať potraviny cez internet bola vykonaná u prevádzkovateľov internetového obchodu so zameraním na overenie dodržiavania pravidiel chráneného označovania.	16	16/0
518	Kontrola maku slovenského pôvodu Cielená kontrola potravín bola zameraná na prítomnosť obsahu alkaloidov ópia v analyzovaných vzorkách maku slovenského pôvodu.	2	2/0
517	Kontrola olivových olejov Cielená kontrola so zameraním na ochranu spotrebiteľa pri predaji olivových olejov s cieľným odberom vzoriek olivového oleja v distribučných centrách obchodných reťazcov, prípadne VO- skladoch alebo u distribútorov potravín. Skúšky pozostávali z fyzikálno-chemických analýz a z posúdenia organoleptických vlastností olivového oleja, pričom sa hodnotil súlad výsledkov s deklarovanou kategóriou olivového oleja.	4	5/2
515	Cielená kontrola pšeničnej múky Cielená kontrola zameraná na overenie bezpečnosti a kvality uvedenej komodity na trhu v SR. Všetky odobraté vzorky boli analyzované v znakoch mykotoxíny, fyzikálno- chemické ukazovatele a rezíduá pesticídov.	17	16/1
514	Cielená kontrola obilie 2022 Cielená kontrola zameraná na kontrolu vysledovateľnosti pôvodu potravinárskej pšenice s úradným odberom vzoriek na celú škálu ukazovateľov bezpečnosti a kvality pšenice na Slovenskom trhu.	68	7/1
510	Salmonella v čokoládových výrobkoch Cielená kontrola zameraná na zistenie kontaminácie čokoládových výrobkov Salmoneľou, vzhľadom k výskytu prípadov nákazy <i>Salmonella Typhimurium</i> v niektorých európskych krajinách, ktoré boli spájané s konzumáciou čokoládových výrobkov, bolo predmetom tejto operatívnej cielenej kontroly preverenie prítomnosti Salmonelly v čokoládových výrobkoch na trhu v Slovenskej republike. Odber vzoriek sa uskutočnil v obchodnej sieti SR.	8	7/0
506	Cielená kontrola zameraná na nahlasovanie zásielok nespracovaného ovocia a zeleniny z Poľska 2022 Cielená kontrola zameraná na kontrolu nahlasovania zásielok nespracovaného ovocia a zeleniny z Poľska do elektronického systému Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR „evidencia zásielok“ v súlade s platnou legislatívou a zároveň aj na kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky.	157	Úradná kontrola bez odberu vzorky
505	Cielená kontrola produktov rastlinného pôvodu predávaných ambulantom predajom Cielená kontrola zameraná na stánky s ambulantom predajom potravín z Poľska, v ktorých inšpektori kontrolujú u predávajúcich doklady (oprávnenie na podnikanie, povolenie obce), hygienu predaja, vysledovateľnosť, pôvod tovaru, nahlasovanie zásielok Stánky s ambulantom predajom ovocia a zeleniny a výrobkov z nich umiestnené na miestach, kde je ambulantom predaj potravín zakázaný.	61	Úradná kontrola bez odberu vzorky

11.1.1 Značka kvality SK - potraviny rastlinného pôvodu

V roku 2022 boli inšpektormi RVPS vykonané tiež kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o udelenie/predĺženie Značky kvality SK.

V roku 2022 vykonali inšpektori RVPS a ŠVPS spolu 71 kontrol, pri ktorých bolo posúdených 226 výrobkov rastlinného pôvodu. Z toho 147 výrobkov žiadalo o udelenie značky a 79 výrobkov o jej predĺženie.

11.1.2. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín

Úradné kontroly potravín neživočíšneho pôvodu sú vykonávané v zmysle čl. 44 a čl. 47 NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín. Úradná kontrola pozostáva z dokumentačnej, identifikačnej a fyzickej kontroly spojenej s odberom vzoriek. Komodity podliehajú importným kontrolám v určitých frekvenciách podľa ich rizikovosti.

V roku 2022 bolo vykonaných 52 importných úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu. Počas importných kontrol bolo odobratých 25 vzoriek, z ktorých 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám legislatívy. Jedna vzorka sušených marhúl z Turecka, odobraté inšpektormi RVPS, obsahovali nadlimitné množstvo konzervačných látok a jedna vzorka sušených fíg z Turecka obsahovala nadlimitné množstvo mykotoxínov. Vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce. Zásielka sušených marhúl bola vrátená do krajiny pôvodu a zásielka sušených fíg bola zničená.

Tabuľka 74 Počty zásielok potravín neživočíšneho pôvodu kontrolovaných na HIS a RVPS

	Počet zásielok	Nevyhovujúce zásielky	Nevyhovujúce vzorky
Vyšné Nemecké	19	0	0
Čierna nad Tisou	0	0	0
Bratislava letisko	4	0	0
RVPS podľa čl. 47.	6	1	1
RVPS podľa čl. 44.	17	1	1
SPOLU	46	2	2

Tabuľka 75

Prehľad počtu zásielok z niektorých krajín, kde bola vykonaná úradná kontrola

Krajina	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Turecko	21	242513,9
Ukrajina	19	432191,33
Čína	4	134
Irán	2	12000
SPOLU	46	297867,23

11.1.3. Vývoz potravín neživočíšneho pôvodu do tretích krajín

V zmysle §23 ods.14 zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách vydáva ŠVPS SR úradný certifikát prevádzkovateľom, ktorí umiestňujú potraviny na trh tretej krajiny. Úradný certifikát

sa vydáva len prevádzkovateľom, ktorí vyrábajú potraviny v prevádzkarňach so sídlom na území Slovenskej republiky sú registrovaní podľa §6 zákona o potravinách, a u ktorých sa vykonáva pravidelná úradná kontrola potravín. Za rok 2022 vydala ŠVPSSR na základe žiadostí PPP 649 certifikátov na vývoz potravín neživočíšneho pôvodu do tretích krajín.

11.1.4. Výsledky kontroly označovania GMO potravín

V rámci úradných kontrol vykonávaných inšpektormi RVPS sa kontroluje súlad s vyhláškou MPRV SR č. 243/2015 Z. z. o požiadavkách na označovanie potravín a nariadeniami (ES) č. 1829/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a (ES) č. 1830/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov.

Úradné kontroly potravín sa vykonávajú v celom reťazci, prednostne u dovozcov z tretích krajín, výrobcov potravín rastlinného pôvodu, ako aj pri uvádzaní na trh a manipulácii s potravinami rastlinného pôvodu (VO-sklady, obchodná sieť), vrátane sledovania prahovej hodnoty 0,9 % v rámci analyzovaných vzoriek. Jedná sa hlavne o kontroly náhodného výskytu GMO u surovín a vo výrobkoch, ktoré nebudú mať v označení uvedené „vyrobené z geneticky modifikovaných surovín“ a o kontroly na neautorizované produkty. Pri dovozoch z tretích krajín sa postupovalo v zmysle legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny. Vzorky boli analyzované vo VPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium) a VPÚ Bratislava.

Výsledky úradnej kontroly na zisťovanie prítomnosti GMO v potravinách za rok 2022 sú spracované podľa komodít a laboratória, ktoré analýzy vykonalo.

Analýzy 78 vzoriek preukázali nasledovné pozitívne výsledky v 9 prípadoch, čo predstavuje 11,54 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek potravín:

- do 0,1 % príslušnej zložky potravinu (LOQ): žiadna vzorka
- do 0,9 % príslušnej zložky potravinu: 9 vzoriek
 - 1 vzorka: GM kukurica: Bt11, MON89034 a MON87460 a
 - 8 vzoriek: GM sója: MON89788, MON40-3-2
- nad 0,9 % príslušnej zložky potravinu: žiadna vzorka

Tabuľka 76 Analyzované vzorky GMO za rok 2022

Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	počet vzoriek		Spolu
		RVPS	RÚVZ	
Sója a výrobky zo sóje	negatívny	14	3	17
	pozitívny	3	5	8
Kukurica a výrobky z kukurice	negatívny	11	1	12
	pozitívny	1	0	1
Ryža výrobky z ryže	negatívny	24	2	26
	pozitívny	0	0	0
Ľan	negatívny	8	0	8
	pozitívny	0	0	0
Pšenica	negatívny	6	0	6
	pozitívny	0	0	0
Iné	negatívny	0	0	0
	pozitívny	0	0	0
SPOLU		67	11	78

11.1.3. Výsledky úradných kontrol internetového predaja

V roku 2022 vykonali inšpektori úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu 188 kontrol potravín pri internetovom obchode. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov a súlad s Nariadením Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Počas 13 kontrol boli zistené nedostatky, čo predstavuje 24,44 % z celkového počtu kontrol. Do konca roka 2022 bolo začatých 8 správnych konaní u prevádzkovateľov internetového obchodu (PIO).

Tabuľka 77

Prehľad výsledkov úradných kontrol internetového predaja.

	PIO	Počet prevádzok	Bez nedostatku	S nedostatkom	Celkom
Plánovaná úradná	158	160	156	4	160
Dodatočná úradná	8	8	9	0	9
Podania a podnety	3	3	0	3	3
Cielená kontrola potravín s chráneným označovaním	14	14	10	6	16
SPOLU	183	185	175	13	188

Tabuľka 78

Najčastejšie nedostatky zistené pri úradných kontrolách internetového predaja

Najčastejšie nedostatky
Porušenie §6 zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách – registrácia prevádzkarne/neohlásenie činnosti predaja potravín prostredníctvom internetového predaja.
Nesprávne označovanie výrobkov/neposkytnutie všetkých povinných údajov o ponúkaných potravinách.
Nedostatky pri poskytovaní výživových a zdravotných tvrdeniach.

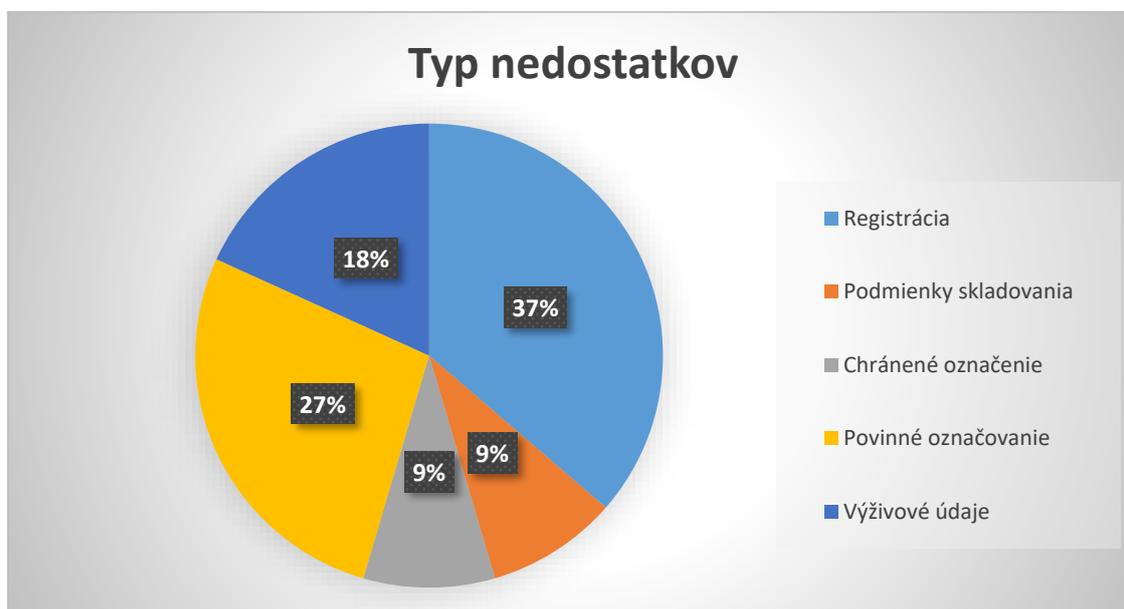
V mesiaci december 2022 bola vyhlásená ŠVPS SR cielená kontrola potravín zameraná na chránené označenie niektorých druhov potravín ponúkaných prostredníctvom internetového obchodu. Vykonali ju úradní inšpektormi z 12 regionálnych veterinárnych a potravinových správ, v pôsobnosti ktorých sa jednotliví prevádzkovatelia internetového obchodu nachádzali.

RVPS	Názov výrobku s chráneným označením
Dolný Kubín	Zázrivský korbáčik, Zázrivské vojky
Levice	Tekovský salámový syr
Spišská Nová Ves	Slovenská bryndza
Liptovský Mikuláš	Ovčí salašnícky syr, Ovčí kravský syr – salašnícky, Liptovské droby
Poprad	Liptovská saláma
Čadca	Tradičné špekačky
Košice-mesto	Tradičná lovecká saláma

Senica	Skalický trdelník
Senec	Stupavské zelé
Stará Ľubovňa	Spišská borovička
Veľký Krtíš	Hrušovský lepník
Nové Zámky	Paprika Žitava/Žitavská paprika

Bolo skontrolovaných **16** internetových stránok a **16** potravín s chráneným označením. Z týchto produktov bolo **10** bez zistených nedostatkov a **6** so zistenými nedostatkami v **6** internetových obchodoch. Z celkového počtu vykonaných kontrol predstavovalo **62,5%** produktov bez zistených nedostatkov a **37,5%** predstavovali produkty s nedostatkami.

Graf 31

Zistené nedostatky sa týkali povinnej registrácie, označovania povinných údajov zobrazovaných na internetovej stránke a v dodržiavaní chráneného označenia. Pri úradných kontrolách orgán úradnej kontroly potravín stále zisťuje prevádzkovateľov, ktorých prevádzky nie sú registrované na príslušnej RVPS a tým sa porušujú ustanovenia §6 zákona NRSR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Na internetových stránkach sú ponúkané produkty, ktoré nie sú alebo sú nesprávne označené povinnými údajmi. A to najmä chýbajúce osobitné podmienky skladovania, neúplne uvedené obchodné meno prevádzkovateľa eshopu, neuvedený zoznam zložiek, alergénov, výživových údajov. Je potrebné zdôrazniť, že v takýchto prípadoch dochádza k porušeniu ustanovenia článku 14 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004.

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonáva aj úradnú kontrolu potravín ponúkaných prostredníctvom predaja na diaľku v zmysle základného legislatívneho rámca EÚ (Nariadenie EU-178/2002, 1169/2011, 852/2004, 1924/2006, zákona č.102/2014). Inšpektori

RVPS SR ďalej vykonávali kontrolu dodržiavania zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a zákona č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji (ďalej len zákon 108/2000) súlad podmienok zmlúv uzavretých na diaľku so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Predmetom kontroly bolo preverenie: oprávnenia k podnikaniu, povinnosti predávajúceho pred uzavretím zmluvy, informačných povinnosti predávajúceho, informácií o odstúpení od zmluvy, zákaz predaja, z hľadiska dodržiavania zákona 108/2000. Zákaz klamanie spotrebiteľa upravuje § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého predávajúci nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach. Nekalé obchodné praktiky sú zakázané podľa § 7 zákona o ochrane spotrebiteľa. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania (zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil), ako aj agresívna obchodná praktika (používa obťažovanie, nátlak vrátane fyzickej sily alebo neprimeraný vplyv).

11.1.4. Cielené kontroly potravín rastlinného pôvodu

Číslo cielenej kontroly	Predmet cielenej kontroly	Celkový počet vykonaných kontrol	Celkový počet odobratých vzoriek/c.p. nevyhovujúcich vzoriek
519	Cielená kontrola potravín s chráneným označením predávaných na diaľku Cielená kontrola na základe zvýšeného záujmu spotrebiteľov SR nakupovať potraviny cez internet bola vykonaná u prevádzkovateľov internetového obchodu so zameraním na overenie dodržiavania pravidiel chráneného označovania.	16	16/0
518	Kontrola maku slovenského pôvodu Cielená kontrola potravín bola zameraná na prítomnosť obsahu alkaloidov ópia v analyzovaných vzorkách maku slovenského pôvodu.	2	2/0
517	Kontrola olivových olejov Cielená kontrola so zameraním na ochranu spotrebiteľa pri predaji olivových olejov s cieľným odberom vzoriek olivového oleja v distribučných centrách obchodných reťazcov, prípadne VO- skladoch alebo u distribútorov potravín. Skúšky pozostávali z fyzikálno-chemických analýz a z posúdenia organoleptických vlastností olivového oleja, pričom sa hodnotil súlad výsledkov s deklarovanou kategóriou olivového oleja.	4	5/2

515	<p>Cielená kontrola pšeničnej múky Cielená kontrola zameraná na overenie bezpečnosti a kvality uvedenej komodity na trhu v SR. Všetky odobraté vzorky boli analyzované v znakoch mykotoxíny, fyzikálno- chemické ukazovatele a rezíduá pesticídov.</p>	17	16/1
514	<p>Cielená kontrola obilie 2022 Cielená kontrola zameraná na kontrolu výsledovateľnosti pôvodu potravinárskej pšenice s úradným odberom vzoriek na celú škálu ukazovateľov bezpečnosti a kvality pšenice na Slovenskom trhu.</p>	68	7/1
510	<p>Salmonella v čokoládových výrobkoch Cielená kontrola zameraná na zistenie kontaminácie čokoládových výrobkov Salmonelou, vzhľadom k výskytu prípadov nákazy <i>Salmonella Typhimurium</i> v niektorých európskych krajinách, ktoré boli spájané s konzumáciou čokoládových výrobkov, bolo predmetom tejto operatívnej cieľenej kontroly preverenie prítomnosti Salmonelly v čokoládových výrobkoch na trhu v Slovenskej republike. Odber vzoriek sa uskutočnil v obchodnej sieti SR.</p>	8	7/0
506	<p>Cielená kontrola zameraná na nahlasovanie zásielok nespracovaného ovocia a zeleniny z Poľska 2022 Cielená kontrola zameraná na kontrolu nahlasovania zásielok nespracovaného ovocia a zeleniny z Poľska do elektronického systému Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR „evidencia zásielok“ v súlade s platnou legislatívou a zároveň aj na kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky.</p>	157	Úradná kontrola bez odberu vzorky
505	<p>Cielená kontrola produktov rastlinného pôvodu predávaných ambulantným predajom Cielená kontrola zameraná na stánky s ambulantným predajom potravín z Poľska, v ktorých inšpektori kontrolujú u predávajúcich doklady (oprávnenie na podnikanie, povolenie obce), hygienu predaja, výsledovateľnosť, pôvod tovaru, nahlasovanie zásielok Stánky s ambulantným predajom ovocia a zeleniny a výrobkov z nich umiestnené na miestach, kde je ambulantný predaj potravín zakázaný.</p>	61	Úradná kontrola bez odberu vzorky

11.2. Právoplatné rozhodnutia

V roku 2022 nadobudlo v správnom konaní právoplatnosť 1 093 rozhodnutí miestne príslušných RVPS pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote 3 784 195 €, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 3 462,2 € a maximálna suma uloženej pokuty bola 1 000 000 €.

Tabuľka 80 Prehľad o právoplatných rozhodnutiach v roku 2022

Počet právoplatných rozhodnutí	Suma uložených pokút v €	Priemer sumy uložených pokút v €	Maximálne suma uloženej pokuty v €
1 093	3 784 195	3 462,2	1 000 000

11.3. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu

V roku 2022 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu audity, so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnéj praxe s platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 15 auditov pri výkone ktorých bolo zistených 17 nezhôd.

Tabuľka 81 Výsledky auditov v roku 2022

Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Audity bez nedostatkov	Audity s nedostatkom
Veľkoobchodný sklad	1	1	0	1
Predaj konečným spotrebiteľom na mieste vo vlastnej predajni	1	1	1	0
Výrobcovia – rastlinné komodity	13	13	7	6
Celkový súčet	15	15	8	7

11.4. Kontrola tabakových výrobkov

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávajú u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji konečnému spotrebiteľovi, ako aj vykonávanie ďalších činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR vykonala v roku 2022 v zmysle zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch v znení neskorších prepisov 592 kontrol. ŠVPS SR vykonala kontrolu tabakových výrobkov u 237 právnych subjektov v 582 prevádzkach.

Kontroly tabakových výrobkov boli zamerané hlavne na kontrolu označovania tabakových výrobkov, požiadavky na skladovanie a prepravu tabakových výrobkov, registráciu prevádzkarní a podmienky umiestňovania tabakových výrobkov na trh.

Vykonané kontroly zahŕňali celý sortiment tabakových výrobkov (výrobky určené na fajčenie, žuvanie, šnupanie a cmúľanie), kontrolou bolo preverené, či nie je uvádzaný do obehu tabak na vnútorné použitie a výrobky napodobňujúce tvarom a vzhľadom tabakové výrobky alebo tabakové potreby vo forme potravinárskych výrobkov.

Tabuľka 82 Počet kontrol tabakových výrobkov v jednotlivých typoch prevádzok

Typ činnosti	Počet kontrolovaných	Počet kontrolovaných	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom	Počet správnych konaní	Súčet Pokuta v správnom konaní
Distribútor	2	2	1	1	2	1	500
Hypermarkety a supermarkety	16	80	83		83		
Malá predajňa - Stánkový predaj (okrem trhového miesta)	31	70	71		71		
Malé predajne	117	164	164		164		
Malé predajne - Čerpacia stanica	21	31	30	1	31		
Malé predajne - DM, hračky...	1	1	1		1		
Stredné predajne	52	190	192		192		
Veľkoobchodný sklad	36	44	45		45		
Výroba	2	2	2		2		
Celkový súčet	237	582	589	2	591	1	500

11.5. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa v roku 2022 vykonávala v zmysle legislatívy EÚ - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 a národnej legislatívy – Zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu, u prvovýrobcov (pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

11.5.1. Výsledky kontrolnej činnosti pri kontrole obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

K 31.12.2022 vykonávalo kontrolu zhody 49 inšpektorov autorizovaných na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v zmysle § 9 zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MP SR č. 50/2005. o autorizácii na výkon kontroly kvality rastlinných produktov. Inšpektori vykonali 2 420 kontrol na všetkých stupňoch obchodu, z čoho pri 351 kontrolách boli zistené nedostatky v obchodnej kvalite. Najviac kontrol bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách, celkom 2 103 kontrol. Vo veľkoobchodných skladoch 217 kontrol, u prvovýrobcov 100 kontrol. Počas kontrol bolo vykonaných 14 990 hodnotení čerstvého ovocia a zeleniny na mieste (HNM), 14 282 vzoriek plodín vyhovel osobitným

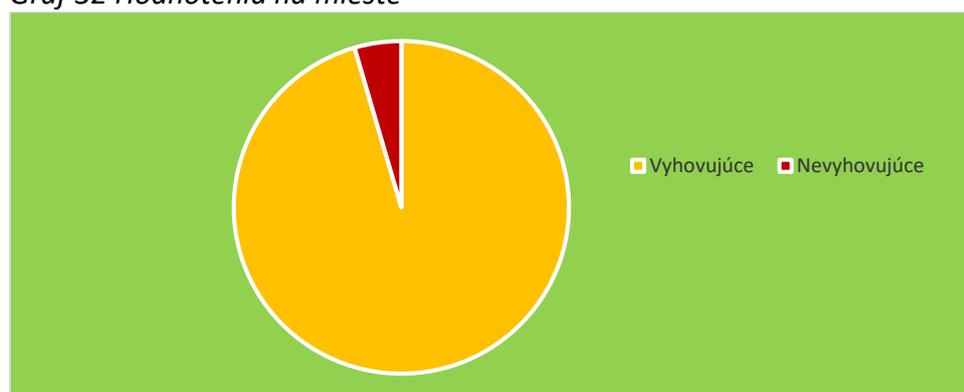
normám kvality a všeobecnej norme, čo predstavuje 95,3 % a 708 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kvalitu osobitných noriem a všeobecnej normy, čo predstavuje 4,7 %. Najviac hodnotení plodín na mieste bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách 13 712, pričom 13 015 plodín vyhovelo osobitným normám a všeobecnej norme kvality, 697 plodín nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej normy. Vo veľkoobchodných skladoch (VOS) bolo vykonaných 1 051 hodnotení obchodnej kvality plodín, z čoho 1 040 plodín vyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej norme a 11 vzoriek plodín nevyhovovalo. U prvovýrobcov (PV) bolo vykonaných 227 hodnotení plodín na mieste, hodnotené plodiny vyhoveľi požiadavkám noriem. Celkovo bolo spolu hodnotených 2 406 136,04 kg čerstvého ovocia a zeleniny, z toho 2 372 010,11 kg bolo vyhovujúcich. Nálezy o nezhode boli vydané celkovo na 34 125,93 kg nevyhovujúcich plodín. Najväčšie množstvo nevyhovujúcich plodín 26 820,6 kg bolo zistené vo veľkoobchodných skladoch, v maloobchodných jednotkách bolo 7 305,33 kg nevyhovujúcich plodín. Pri dovoze čerstvého ovocia a zeleniny z tretích krajín do EÚ bolo vykonaných 13 kontrol zhody a 15 HNM, pri vývoze 36 kontroly zhody a 54 HNM.

Najviac kontrol zhody HNM bolo vykonaných u plodiny jablká – 1 578 kontrol zhody, rajčiaky – 1 467 kontrol zhody a paprika zeleninová – 1 146 kontrol zhody. V kilogramoch bolo prekontrolovaných najviac mandarínok – 534 076,37 kg jablák – 502 885,02 kg, a citrónov – 467 878,74 kg. Najviac nevyhovujúcich plodín bolo u rajčiakov – 75, u jablák – 57 a u hrozna stolového – 54. V kilogramoch bolo najviac nevyhovujúcich plodín u broskýň a nektáriniek – 18 908,8 kg, citrónov – 3 780,3 kg a u mandarínok – 3 141,42 kg. Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín zo Slovenska – 132, Španielska – 122 a Poľska - 70, u 48 plodín nebola uvedená krajina pôvodu. Vady na ovocí a zelenine boli vo väčšine prípadov spôsobené nesprávnou manipuláciou s tovarom pri skladovaní a predaji, nesúvisia s ich pôvodom.

Tabuľka 83 Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho počet HNM nevyhovujúcich	Nevyhovujúci tovar v kg
Maloobchod	2103	13712	697	7305,33
Veľkoobchod	217	1051	11	26820,6
Prvovýroba	100	227	0	0
Spolu	2420	14990	708	34125,93

Graf 32 Hodnotenia na mieste

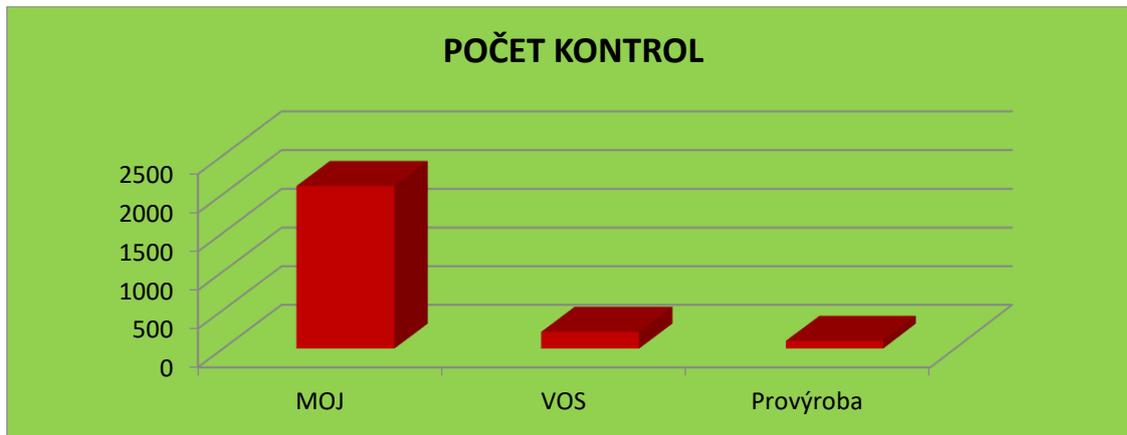
Tabuľka 83 Hmotnosť plodín hodnotených na mieste

HNM	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Spolu kg	2406136,04	2372010,11	34125,93

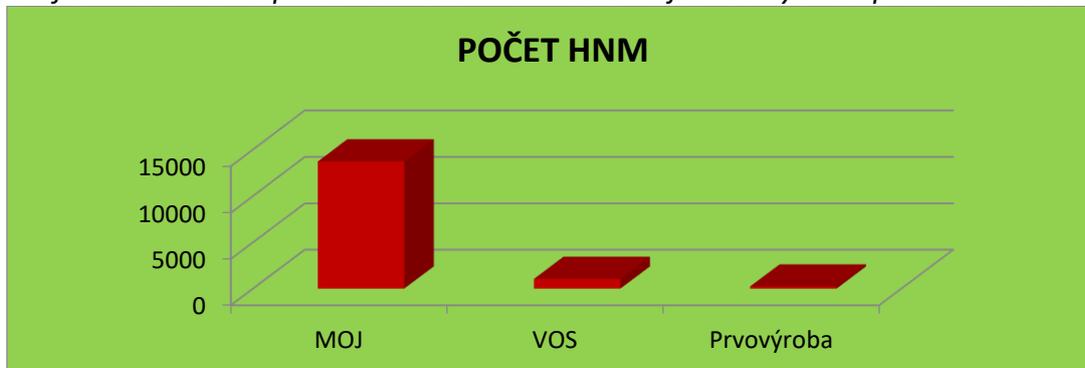
Tabuľka 84 Počet kontrol pri dovoze a vývoze

Kontrola	Počet kontrol	Počet HNM	Množstvo v kg
dovoz	13	15	271235,0
vývoz	36	54	730830,4

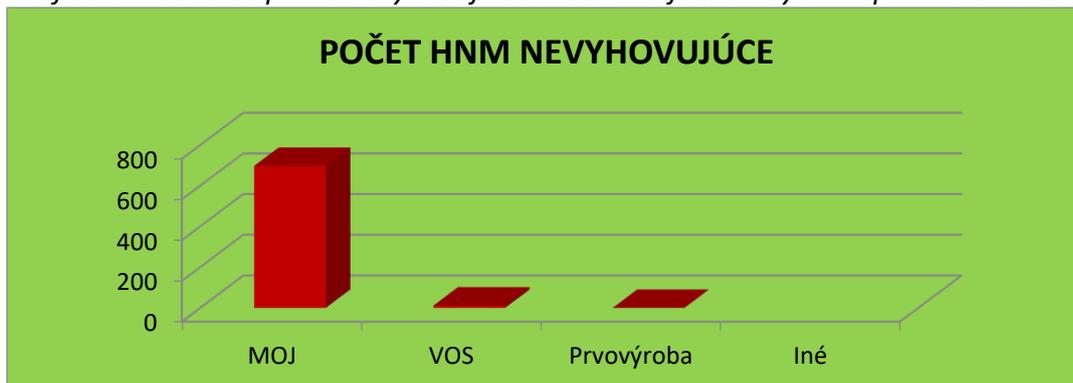
Graf 33 Porovnanie počtu kontrol zhody s obchodnými normami na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf 34 Porovnanie počtu hodnotení na mieste na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf 35 Porovnanie počtu nevyhovujúcich HNM na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf 36 Porovnanie kontrolovanej hmotnosti plodín

Najviac kontrol bolo vykonaných na RVPS Komárno v počte 138 na RVPS Martin 133 a na RVPS Bratislava 122 kontrol. Najviac kontrol zhody obchodnej kvality bolo vykonaných na RVPS Dunajská Streda a to 1 231 kontrol zhody, na RVPS Bratislava 958 a RVPS Levice 842 kontrol zhody. Najviac nevyhovujúcich plodín pri kontrole zhody bolo zistených na RVPS Trebišov a to 89, RVPS Dunajská Streda 82 a RVPS Liptovský Mikuláš 81. Nálezy o nezhode na najväčšie množstvo plodín boli vydané na RVPS Košice mesto 24 336,46 kg, RVPS Púchov 2 631,05 kg a RVPS Trebišov 683,28 kg. Nevyhovujúce plodiny neboli zistené na RVPS Rimavská Sobota, RVPS Nové Mesto nad Váhom, RVPS Rožňava, RVPS Lučenec a RVPS Stará Ľubovňa.

Tabuľka 84 Prehľad počtu autorizovaných inšpektorov, počtu kontrol a počtu hodnotení zhody na mieste v jednotlivých RVPS SR

RVPS	Počet inšpektorov	Počet kontrol	Počet HNM spolu	Počet nevyhovujúce HNM	%
Bratislava	2	122	958	33	3,4
Banská Bystrica	-	17	169	4	2,4
Bardejov	1	27	144	1	0,7
Čadca	1	20	195	14	7,2
Dolný Kubín	1	49	250	7	2,8
Dunajská Streda	1	112	1231	82	6,7
Galanta	-	-	-	-	-
Humenné	1	71	286	10	3,5
Košice mesto	3	97	635	42	6,6
Komárno	3	138	613	11	1,8
Košice okolie	1	36	212	7	3,3
Lučenec	1	28	135	0	0,0
Liptovský Mikuláš	1	58	359	81	22,6
Levice	2	118	842	5	0,6
Michalovce	-	13	83	8	9,6
Martin	2	133	777	16	2,1
Nové Mesto nad Váhom	1	25	119	0	0,0
Nitra	1	40	186	5	2,7

Nové Zámky	1	86	470	61	13,0
Prievidza	2	51	564	2	0,4
Prešov	2	113	582	21	3,6
Poprad	-	31	227	37	16,3
Púchov	2	44	289	8	2,8
Rimavská Sobota	1	23	105	0	0,0
Rožňava	1	77	416	0	0,0
Šaľa	2	90	441	15	3,4
Senec	1	97	646	11	1,7
Senica nad Myjavou	1	97	404	31	7,7
Svidník	-	20	138	9	6,5
Stará Ľubovňa	1	29	144	0	0,0
Spišská Nová Ves	-	14	101	9	8,9
Trenčín	1	98	474	3	0,6
Topoľčany	2	49	315	2	0,6
Trnava	3	107	772	10	1,3
Trebišov	2	86	546	89	16,3
Veľký Krtíš	1	51	303	8	2,6
Vranov nad Topľou	1	28	139	17	12,2
Zvolen	1	48	229	16	7,0
Žilina	1	28	259	21	8,1
Ziar nad Hronom	1	48	232	12	5,2
Spolu	49	2 420	14 990	708	4,7

■ RVPS bez autorizovaného inšpektora. Na **RVPS Banská Bystrica** vykonáva kontroly inšpektor RVPS Liptovský Mikuláš, RVPS Veľký Krtíš, RVPS Zvolen, na **RVPS Galanta** vykonáva kontroly inšpektor RVPS Dunajská Streda, RVPS Šaľa, na **RVPS Michalovce** vykonáva kontroly inšpektor RVPS Košice mesto a RVPS Trebišov, na **Spišská Nová Ves** vykonáva kontroly inšpektor RVPS Prešov, na **RVPS Svidník** vykonáva kontroly inšpektor RVPS Bardejov a RVPS Vranov nad Topľou, RVPS Prešov, na **RVPS Poprad** vykonáva kontroly inšpektor RVOPS Prešov.

Porovnanie kontrol za roky 2020 až 2022

V roku 2022 boli okrem množstva nevyhovujúceho tovaru v kg všetky ukazovatele v porovnávaných rokoch najvyššie. Nižšie bolo len množstvo nevyhovujúceho tovaru

Tabuľka 85 Porovnanie počtu kontrol za roky 2020 až 2022

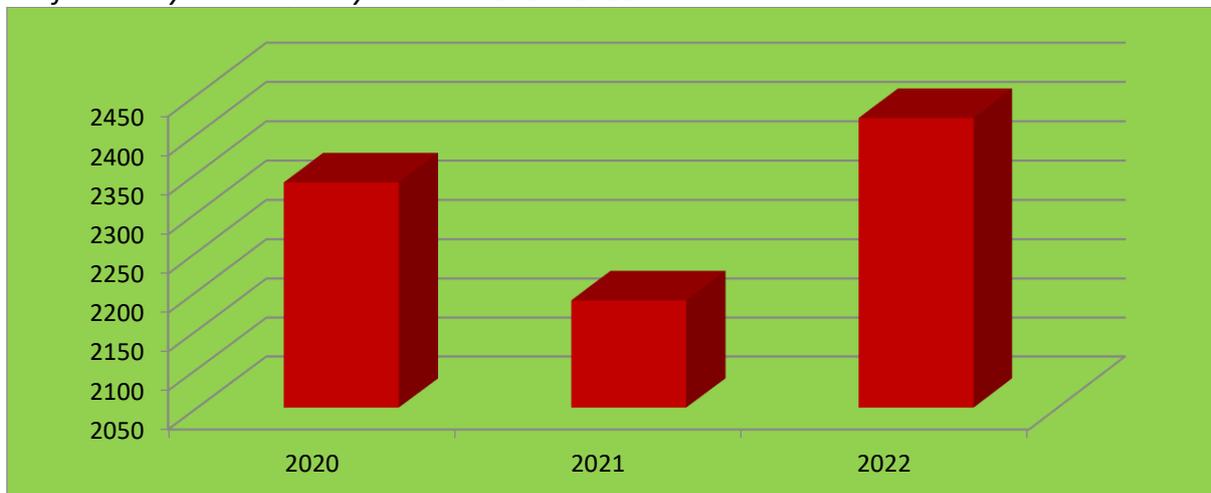
Kontroly zhody / Rok	2020	2021	2022
Počet kontrol	2 338	2 188	2 420
HNM celkom	13 445	12 993	14 990
HNM nevyhovujúce	699	650	708
Tovar celkom kg	1 192 694,92	1 595 230,82	2 406 136,04
Nevyhovujúci tovar kg	42 001,02	11 145,67	34 125,93

Tabuľka 86 Porovnanie počtu kontrol na rôznom stupni obchodu v rokoch 2020 – 2022

Miesto kontroly	Počet kontrol		
	2020	2021	2022
Maloobchod	2098	1914	2103

Veľkoobchod	172	191	217
Prvovýroba	68	83	100
Spolu	2 338	2 188	2 420

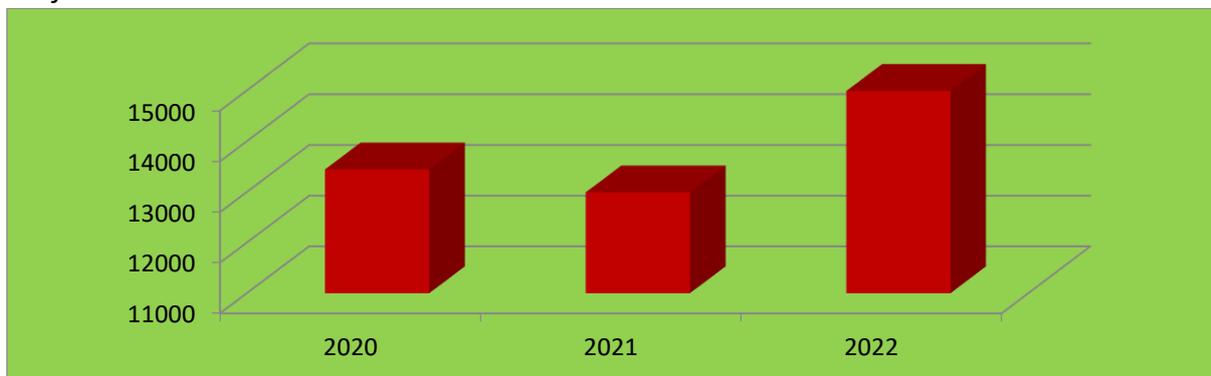
Graf 37 Počty kontrol zhody v rokoch 2020 -2022

Tabuľka 87 Porovnanie počtu hodnotení na mieste na rôznych stupňoch obchodu v rokoch 2020 – 2022

Miesto kontroly	Počet HNM 2020	Počet HNM 2021	Počet HNM 2022
Maloobchod	12 376	11 808	13 712
Veľkoobchod	911	1 014	1 051
Prvovýroba	158	171	227
Spolu	13 445	12 993	14 990

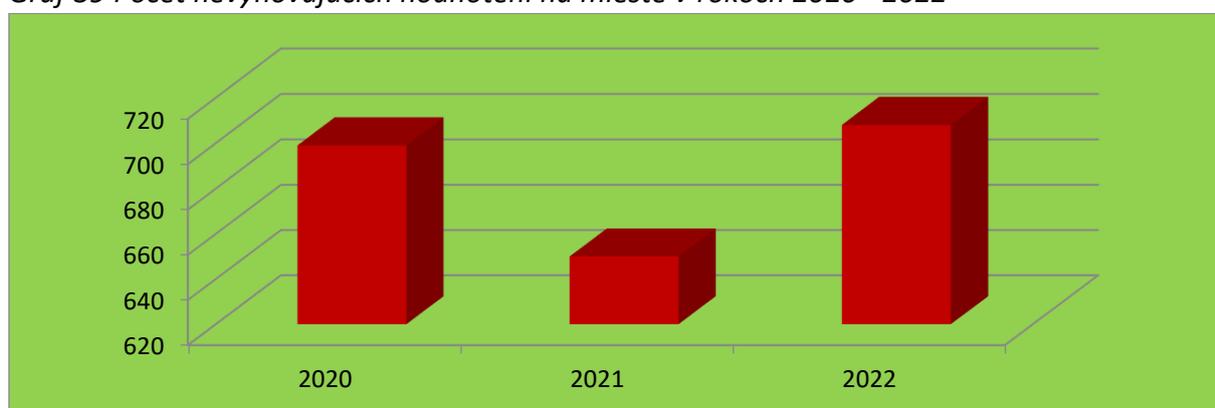
Graf 38 Počet hodnotení na mieste v rokoch 2020 -2022

Tabuľka 88 Porovnanie počtu nevyhovujúcich vzoriek pri hodnotení na mieste na rôznych stupňoch obchodu v rokoch 2020 – 2022

Miesto kontroly	Počet nevyh. HNM 2020	Počet nevyh. HNM 2021	Počet nevyh. HNM 2022
Maloobchod	686	630	697
Veľkoobchod	13	10	11
Prvovýroba	0	0	0
Spolu	699	640	708

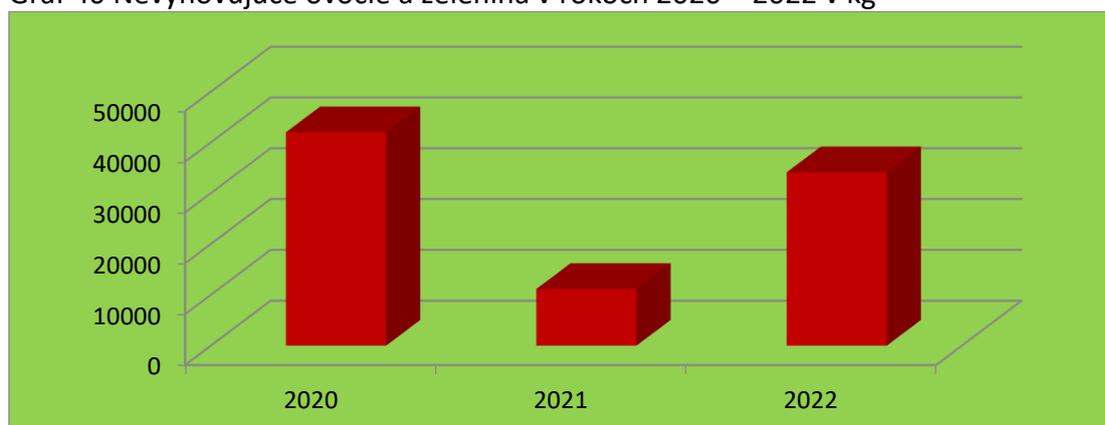
Graf 39 Počet nevyhovujúcich hodnotení na mieste v rokoch 2020 - 2022

Tabuľka 89 Porovnanie nevyhovujúceho množstva ovocia a zeleniny pri hodnotení na mieste v rokoch 2020 - 2022

Rok	2020	2021	2022
kg	42001,02	11145,67	34125,93

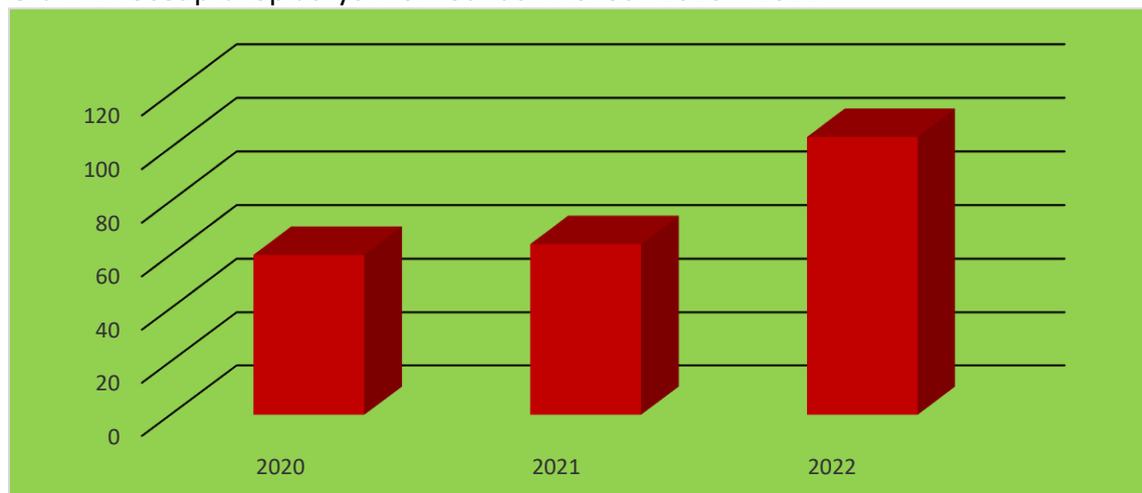
Graf 40 Nevyhovujúce ovocie a zelenina v rokoch 2020 – 2022 v kg

Tabuľka 90 Porovnanie počtu právoplatných rozhodnutí v rokoch 2020 - 2022

Rok	2020	2021	2022
počet	60	64	104

Graf 41 Počet právoplatných rozhodnutí v rokoch 2020 – 2022

Tabuľka 91 Porovnanie výšky pokút v Euro uložených v rokoch 2020 – 2022

Rok	2020	2021	2022
Euro	96 466	112 150	197 200

Graf 42 Uložené pokuty v rokoch 2020 – 2022

Tabuľka 92 Porovnanie počtu skontrolovaného tovaru a výsledkov HNM za roky 2019 až 2021

Kontroly zhody/Rok	2019	2020	2021
Tovar celkom kg	1 437 685,91	1 192 694,92	1 595 230,82
Nevyhovujúci tovar kg	23 049,26	42 001,02	11 145,67
Miesto kontroly	Počet nevyh. HNM	Počet nevyh. HNM	Počet nevyh. HNM
Maloobchod	629	686	630
Veľkoobchod	18	13	10
Prvovýroba	1	0	0
Spolu	649	699	640

Cielená kontrola - Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny po pracovnom čase

V roku 2022 vykonali autorizovaní inšpektori pre kontrolu zhody s obchodnými normami v rámci tematických kontrol po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu na území SR spolu 313 kontrol supermarketov a hypermarketov. Z uvedeného počtu kontrol bolo 78 kontrol so zisteniami porušenia požiadaviek na kvalitu OZ, čo je 24,9 % kontrol s nedostatkom. Počas kontroly vykonali inšpektori 2 419 hodnotení na mieste v celkovom množstve 90 097,82 kg, v 186 prípadoch plodiny nevyhoveli hodnoteniu na mieste, čo predstavuje spolu 1 777,15 kg ovocia a zeleniny. Celkom bolo hodnotených 71 druhov ovocia a zeleniny podliehajúcim požiadavkám všeobecnej normy a požiadavkám špecifických noriem NK č. 543/2011, príloha č. I.

Tabuľka 93 Počet cielených kontrol na jednotlivých RVPS

RVPS	Počet kontrol	Počet kontrol s nedostatkom	Počet HNM	HNM nevyhovujúce
Bratislava	1	0	8	0
Banská Bystrica	3	0	30	0
Bardejov	2	0	10	0
Čadca	-	-	-	-
Dolný Kubín	8	1	47	1
Dunajská Streda	10	3	153	7
Galanta	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-
Košice mesto	21	11	213	23
Komárno	5	0	23	0
Košice okolie	3	1	17	1
Lučenec	9	0	45	0
Liptovský Mikuláš	18	11	133	52
Levice	22	1	185	3
Martin	61	8	415	8
Michalovce	-	-	-	-
Nové Mesto nad Váhom	10	0	48	0
Nitra	1	1	5	1
Nové Zámky	14	8	96	16
Prievidza	2	1	20	2
Prešov	1	1	5	1
Poprad	3	1	30	3
Púchov	4	3	50	6
Rimavská Sobota	-	-	-	-
Rožňava	1	0	9	0
Šaľa	3	2	15	4
Senec	7	1	70	1
Senica nad Myjavou	-	-	-	-
Spišská Nová ves	4	2	37	2

Stará Ľubovňa	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-
Trenčín	10	0	50	0
Topoľčany	6	0	57	0
Trnava	34	0	215	0
Trebišov	20	11	194	24
Veľký Krtíš	4	0	40	0
Vranov nad Topľou	4	1	20	5
Žilina	11	2	109	7
Žiar nad Hronom	5	4	35	10
Zvolen	6	4	35	9
Spolu	313	78	2419	186

Na RVPS Čadca, RVPS Galanta, RVPS Humenné, RVPS Michalovce, RVPS Rimavská Sobota, RVPS Senica nad Myjavou, RVPS Stará Ľubovňa, RVPS Svidník nebola vykonaná žiadna cieľená kontrola.

11.5.2. Správne konanie

V roku 2022 bolo právoplatne ukončených 104 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č.491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v pôsobnosti 23 RVPS. Na základe porušenia tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 197 200 €.

Tabuľka 94 Prehľad právoplatne ukončených správnych konaní RVPS a výška uložených pokút

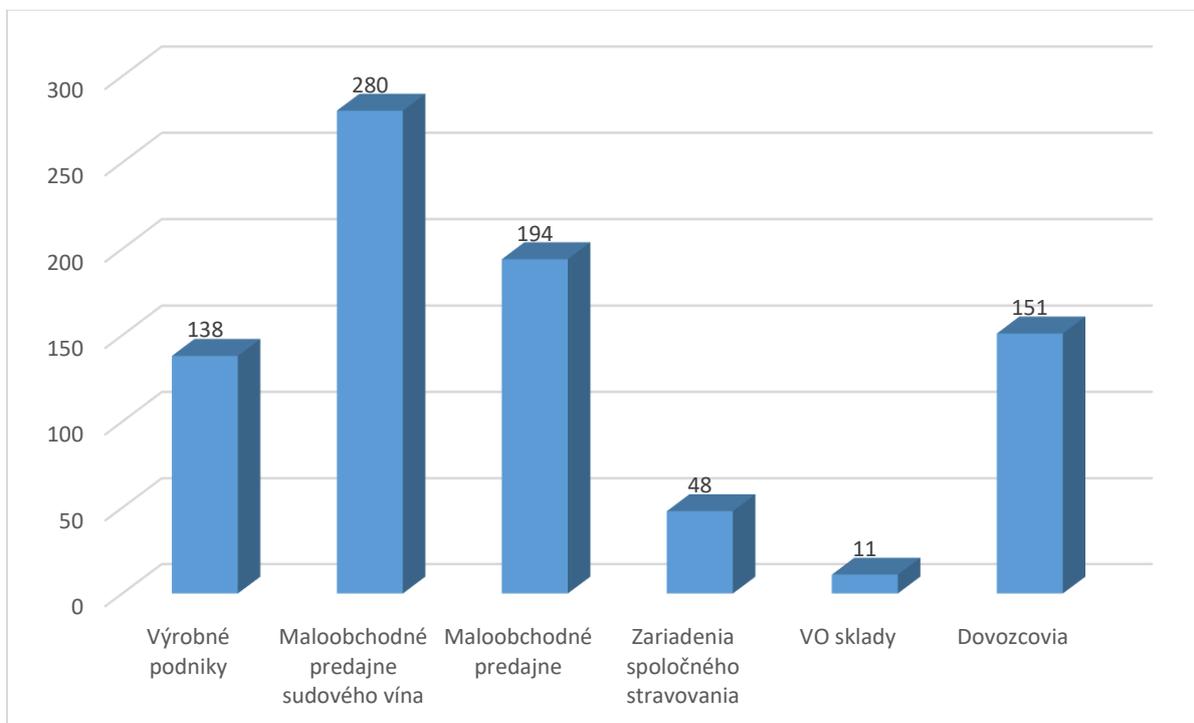
Správne konanie na RVPS	Právoplatne ukončené	Pokuta €
Bratislava	17	20 900
Bardejov	1	2 000
Dunajská Streda	4	3 400
Komárno	2	8 000
Liptovský Mikuláš	19	73 500
Levice	2	2 500
Martin	9	13 450
Nové Mesto nad Váhom	1	1 900
Nitra	1	1 000
Nové Zámky	1	4 000
Prievidza	2	2 000
Poprad	4	8 350
Púchov	5	2 200
Senec	3	3 000
Senica nad Myjavou	1	1 000
Spišská Nová Ves	1	500
Trenčín	1	800
Topoľčany	4	2 700
Trebišov	8	16 200
Vranov nad Topľou	2	1 200
Žilina	9	18 900

Žiar nad Hronom	3	6 000
Zvolen	4	3 700
Spolu	104	197 200

11.6. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína

V roku 2022 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov. Celkovo bolo vykonaných 823 kontrol, z toho 138 kontrol vo výrobe, 280 kontrol v maloobchodných predajniach sudových vín, 194 kontrol v maloobchodných predajniach, veľkoobchodných skladoch 11 kontrol, 48 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania. Počas roka 2022 bolo vykonaných 151 kontrol pri dovoze vína z tretích krajín.

Graf 43 Počet kontrol na jednotlivých stupňoch v roku 2022

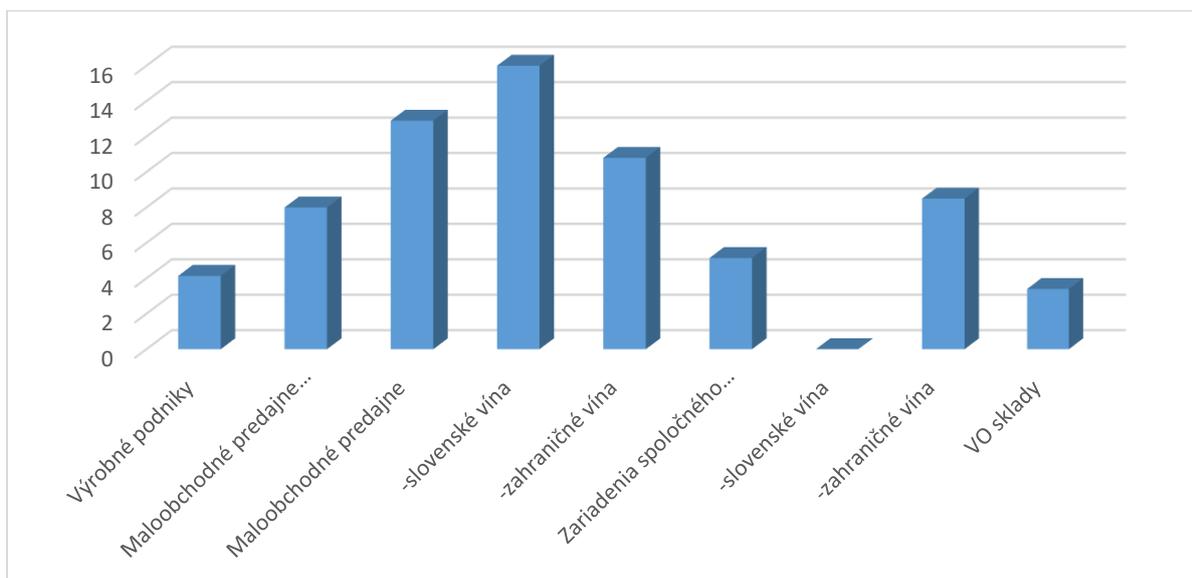

Tabuľka 95 Počet vzoriek hodnotených na mieste (HNM) a odozatých do laboratórií VPÚ SR

Miesto kontroly	Vzorky HNM	Nevyhovujúce HNM	Vzorky odozaté do laboratórií	Nevyhovujúce vzorky v laboratóriách	Vzorky spolu/ nevyhovujúce spolu
Výrobné podniky	158	0	35	8	193/8
Maloobchodné	491	19	110	29	601/48

predajne sudového vína					
Maloobchodné predajne	155	1	100	32	255/33
-slovenské vína	75	0	50	20	125/20
-zahraničné vína	80	1	50	12	130/13
Zariadenia spoločného stravovania					
-slovenské vína	40	0	10	0	50/0
-zahraničné vína	42	1	5	3	47/4
VO sklady					
-slovenské vína	7	0	3	0	10/0
-zahraničné vína	15	0	4	1	19/1
Dovozcovia	45	0	25	0	70/0

Graf 44 Percento nevyhovujúcich vín

V roku 2022 celkovo bolo vyhodnotených 1245 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 96 vzoriek, čo predstavuje 7,7 % porušenosť.

V priebehu roka 2022 sa vykonalo 953 hodnotení na mieste (HNM), do laboratórií VPÚ a colného laboratória Bratislava bolo odobratých 292 vzoriek z čoho 73 vzoriek bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich.

Porovnanie zistení v rokoch 2020, 2021 a 2022

V roku 2020 celkovo bolo vyhodnotených 1 949 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 89 vzoriek, čo bola 4,56 % porušenosť. V roku 2021 celkovo bolo

vyhodnotených 1355 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 54 vzoriek, 4,0 % porušeností. V roku 2022 celkovo bolo vyhodnotených 1245 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 96 vzoriek, čo predstavuje 7,7 % porušeností, čo je o 3,7 % vyššia porušenosť ako v roku 2021

Porovnanie počtu zistených nedostatkov v maloobchodných jednotkách:

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Predajne sudového vína	5,3 %	3,3%	7,9 %
Maloobchodné jednotky	11,1 %	8,4%	12,9 %

Maloobchodné reťazce

Najviac nedostatkov bolo zistených v maloobchodných predajniach (12,9 %), pri vínach s pretlakom oxidu siričitého (perlivé a perlivé šumivé vína) slovenskej aj zahraničnej produkcie. Nedostatky hlavne v nesprávnom tlaku CO₂, nesprávne označenom zvyškovom cukre a nesprávne uvedenej kategórii vína. Pri zahraničných vínach nedostatky boli hlavne v najnižších kategóriách vín BZO s uvedením odrody, ďalej vo vyšších kategóriách CHZO a CHOP. Najviac nedostatkov pri zahraničných vínach bolo označovanie spotrebiteľských balení t.j. neuvedenie povinných údajov v štátnom jazyku, neprimerane malé dolepký v štátnom jazyku – údaje boli na dolepkách nečitateľné. Vo vínach boli zistené nedostatky v senzorických znakoch - oxidácia, nečistá vôňa po prídavkoch syntetických aróm, po potuchline, prchavých kyselinách, mikrobiálny rozklad, myšina. V chuťových parametroch - chuť nečistá po nežiadúcich mikrobiálnych procesoch, neharmonická až nezodpovedajúca hroznovému vínu. V analytických znakoch boli zistené nesprávne údaje o obsahu alkoholu a zvyškového cukru na etikete. Vína boli pôvodom z Maďarska, Talianska, Španielska a zmes vín z EU plnené do 2 litrových PET fliaš a 1 litrových sklenených fliaš.

11.6.1. Cielené kontroly u vína

Cielená kontrola zameraná na kvalitu a pretlak oxidu uhličitého v šumivých, perlivých a sýtených vínach

Tabuľka 96

Krajina	Počet vzoriek odber	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Chybné označovanie	Chybný tlak	Chybná analytika	% porušení
Slovensko	58	28	28	8	10	48,3 %
Taliansko	36	10	5	10	1	28 %
Španielsko	6	0	0	0	0	0
Nemecko	7	3	3	0	1	43%
Moldavsko	1	1	1	0	0	-
Spolu	108	42				38,9 %

Počas cielenej kontroly uskutočnenej od 1.2. 2022 do 25.2. 2022 sa inšpektori oddelenia kontroly vína zamerali na predaj vín s pretlakom CO₂ predávaných v maloobchodných jednotkách. Inšpektori kontrolu správnosti označovania hodnotili na mieste a pri podozrení na nekvalitu fľašových vín, odoberali vzorky do laboratórií ŠVPÚ. Celkovo bolo vykonaných 56 kontrol, počas ktorých bolo celkovo odobratých 108 vzoriek vín,

pričom nevyhovujúcich, so zistenými nedostatkami bolo 42 vín (porušenosť 38,9 %). V označovaní spotrebiteľských balení bolo nevyhovujúcich 37 vzoriek (porušenosť 34,2 %). V analytických znakoch nevyhovovalo 12 vín (porušenosť 11,1 %) za nesprávne deklarovaný obsah zvyškového cukru. Pri kontrole správnosti pretlaku CO₂ bolo zistených 18 nevyhovujúcich vzoriek (porušenosť 16,6 %) s prekročeným, resp. vyšším pretlakom CO₂, a to v kategórii perlivých a perlivých sýtených vín. Podľa platnej legislatívy pretlak CO₂ pre uvedené kategórie „*má byť v rozpätí najmenej 1 bar a najviac 2,5 baru*“. Namerané hodnoty prekračovali hodnotu 2,5 baru.

Vyhodnotenie podľa krajiny pôvodu:

U vín pôvodom zo Slovenskej republiky bolo nevyhovujúcich 28 vzoriek, čo predstavuje celková porušenosť 48,3 %. V označovaní nevyhovovalo 28 vzoriek. Najviac nedostatkov bolo v nesprávnom označovaní chráneného označenia pôvodu (CHOP) vinohradníckej oblasti, obce hlavne v kategórii sýtených perlivých vín. Pri zisťovaní pretlaku CO₂ bolo odobratých 8 vzoriek zo slovenskej produkcie. Najviac nedostatkov bolo zistených v kategórii sýtených perlivých vín. V analytických znakoch nevyhovovalo 10 vzoriek pre nesprávne deklarovaný obsah zvyškového cukru. U vín pôvodom zo zahraničia pochádzalo najviac nevyhovujúcich vzoriek z Talianska, a to v počte 10, čo predstavuje porušenosť 27,8 %. Pri označovaní nevyhovovalo 5 vzoriek. Najviac nedostatkov bolo v chýbajúcich povinných údajoch v slovenskom jazyku, uvedenie nesprávnej kategórie vína v slovenskom jazyku, neuvedenie výrobnéj dávky a zavádzajúceho označovania v slovenskom jazyku, vyššej kategórie vína a neuvedenie obsahu alkoholu na etikete. Pri zisťovaní pretlaku CO₂ boli v kategóriách perlivých vín zistené nedostatky pri 10 vzorkách. V analytických znakoch nevyhovovala 1 vzorka pre nesprávne deklarovaný obsah zvyškového cukru.

Cielená kontrola zameraná na pravosť pôvodu vína a geografický pôvod vyrábaných slovenských a zahraničných vín zisťované analýzou NMR.

V priebehu od mája do konca septembra bolo celkovo odobratých 78 vzoriek vinárskych produktov, z čoho 31 vzoriek nevyhovovalo (prídanie cukru, vody, geograf. pôvod), čo predstavuje 39,7 % porušenosť. Pri kontrole hroznových vín bola porušenosť 26,5 %. Odber vzoriek vín bol vykonávaný v obchodných reťazcoch. Vzorky pochádzali od 30-tich právnych subjektov. Pri kontrolách vín bolo zistené, že 5 z 13-ich vzoriek fľašovaných vín bolo nevyhovujúcich v kategórii Chráneného označenia pôvodu (CHOP) s označením akostné odrodové vína zatriedené a certifikované UKSUP-om. Dôvod porušenosti - falšovania bol v prídavku nadlimitného prídavku repného cukru. Pri kontrole burčiakov bola porušenosť 62 %. Najviac úradných vzoriek burčiakov bolo odoberaných na jarmokoch v rámci celého Slovenska. Väčšina odobraných vzoriek burčiakov na jarmokoch nebola predávaná priamo výrobcami, ale priekupníkmi. Dôvod porušenosti - falšovania bol v prídavku nadlimitného prídavku repného cukru a vody.

11.6.2 Správne konania pri víne

Vína so zistenými nedostatkami boli stiahnuté z predaja a voči predajcom bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty. O množstve stiahnutého vína z predaja ako aj o likvidácii vína musel predajca informovať ŠVPS SR v rámci procesu správneho konania. Celkovo bolo vydaných 25 rozhodnutí v správnom konaní.

12 Kontrola klasifikácie jatočne opracovaných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných.

Kontrola klasifikácie jatočných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných sa vykonáva na celom území Slovenskej republiky na 92 bitúnkoch. Úradná kontrola klasifikácie JOT sa vykonáva na základe zákona č. 491/2001 Z.z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007. Inšpekčnú skupinu tvorili 2 autorizovaní inšpektori. Po októbri 1 autorizovaný inšpektor ŠVPS SR. ŠVPSSR vykonala spolu 141 kontrol klasifikácie JOT HD a ošípaných.

Klasifikácia jatočných tiel HD sa vykonáva na 50 bitúnkoch. Z uvedeného počtu sa na 1 bitúнку sa poráža viac ako 75 ks HD za týždeň a na 49 bitúnkoch sa poráža menej ako 75 ks HD za týždeň.

Klasifikácia jatočných tiel ošípaných sa vykonáva na 42 bitúnkoch. Z uvedeného počtu sú 2 veľkokapacitné s kapacitou porážania nad 500 ks ošípaných týždenne a 40 nízko kapacitných s kapacitou porážania menej ako 500 ks ošípaných týždenne.

Zistené nedostatky pri kontrole za rok 2022	počty nedostatkov
nadhodnocovanie tried mäsitosti HD	29
podhodnocovanie tried mäsitosti HD	6
nadhodnocovanie tried pretučnenosti HD	14
podhodnocovanie tried pretučnenosti HD	19
nesprávne opracovanie jatočného tela HD	28
nedostatky pri označovaní HD	14
nesprávne zatriedenie jatočných tiel ošípaných	21
nesprávne opracovanie jatočného tela ošípaných	118
nesprávne miesto vpichu	14
nesprávny uhol vpichu	5
nevykonávanie klasifikácie	3

Uvedené nedostatky boli riešené v zmysle zákona č.491/2001 a to uložením opatrení na mieste na odstránenie nedostatkov zistených pri kontrole klasifikácie jatočne opracovaných tiel, ktorých plnenie bolo kontrolované pri následnej kontrole. Na ukladanie opatrení sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Kontroly klasifikácie JOT HD a ošípaných za rok 2022

Počet kusov HD / týždeň	Bitúanky	Frekvencia	Vykonané kontroly	Plnenie
1 - 10	34	1	41	120,6
11 - 74	15	2	30	100,0
75 a viac	1	8	6	75,0
SPOLU	50		77	106,9

Počet kusov ošípaných /	Bitúnky	Frekvencia	Vykonané kontroly	Plnenie
1 - 200	34	1	38	111,8
201- 499	6	2	12	100,0
500 a viac	2	8	14	87,5
SPOLU	42		64	103,2

13. Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2022 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2021-2024 v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES. Úradné/veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu sa vykonávali podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a podľa zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov v súlade s nariadením (EÚ) 2017/625 v záujme ochrany zdravia zvierat a zdravia ľudí na všetkých stupňoch potravinového reťazca (od prvovýroby až po maloobchodný predaj).

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. Zisťovanie mikrobiologickej kontaminácie a chemickej kontaminácie (kontaminanty, reziduá veterinárnych liekov, reziduá pesticídov, prídavné látky)
2. Kontrola označovania potravín (alergény) v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov
3. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín)
4. Monitorovať riziko z mikrobiologickej kontaminácie salmonelami v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov.
5. Zdravotná kontrola mäsa z jatočných ošípaných a z diviačej populácie pôvodom zo stredoeurópskeho regiónu a z ostatných členských štátov podľa aktuálnej nálezovej situácie AMO

13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinári lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

13.1.1. Prvovýroba – surové mlieko

K 31.12.2022 bolo v Slovenskej republike registrovaných 770 produkčných chovov mlieka, z toho produkčných chovov surového kravského mlieka 425, surového ovčieho mlieka 277 a surového kozieho mlieka 68. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 792 veterinárnych kontrol. V 82 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (10,65 %), čo je zlepšenie oproti roku 2021 o 1,05 %. Najčastejšie sa zisťovali stavebno - technické nedostatky, nedostatky vo vedení dokumentácie a v dodržiavaní hygienických podmienok. Na základe zistených nedostatkov bolo spolu uložených 244

opatrení na ich odstránenie (9 rozhodnutie v správnom konaní a 87 iných opatrení RVPS) a bola uložená 2 pokuty v hodnote 450 €.

V roku 2022 sa vykonal u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj odber

13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri

V roku 2022 sa v Slovenskej republike nachádzalo 103 zberných stredísk na uchovávanie ulovenej voľne žijúcej zveri (ďalej len zberne), z toho 2 zberne mali prerušenú činnosť.

Inšpektori jednotlivých RVPS, v ktorých pôsobnosti sa zberne nachádzajú, vykonal 293 kontrol, pri ktorých bol zistený 1 nedostatok.

13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc

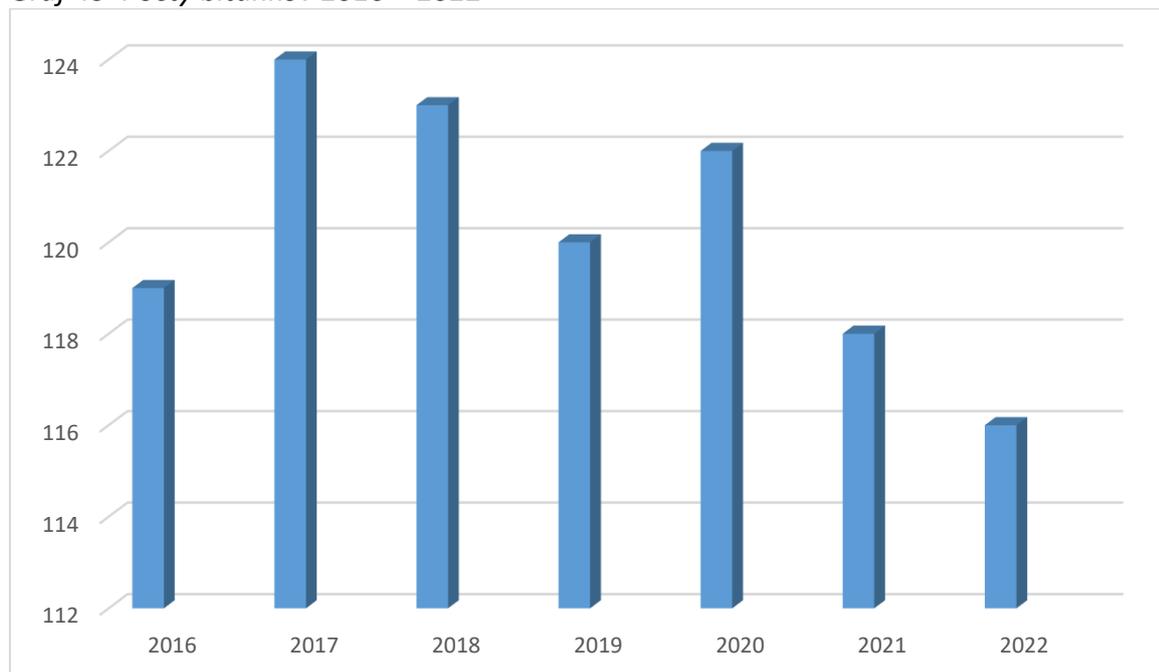
V roku 2022 bolo vykonaných 202 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec - v schválených chovoch nosníc. Boli zistené 3 nedostatky.

13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu

13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2022 úradní veterinárni lekári RVPS vykonal úradné kontroly v 116 schválených prevádzkarňach pre zabíjanie *domácich kopytníkov* (ďalej len „bitúnkov“), čo predstavuje oproti roku 2021 pokles o 2 prevádzkarne.

Graf 45 Počty bitúnkov 2016 – 2022

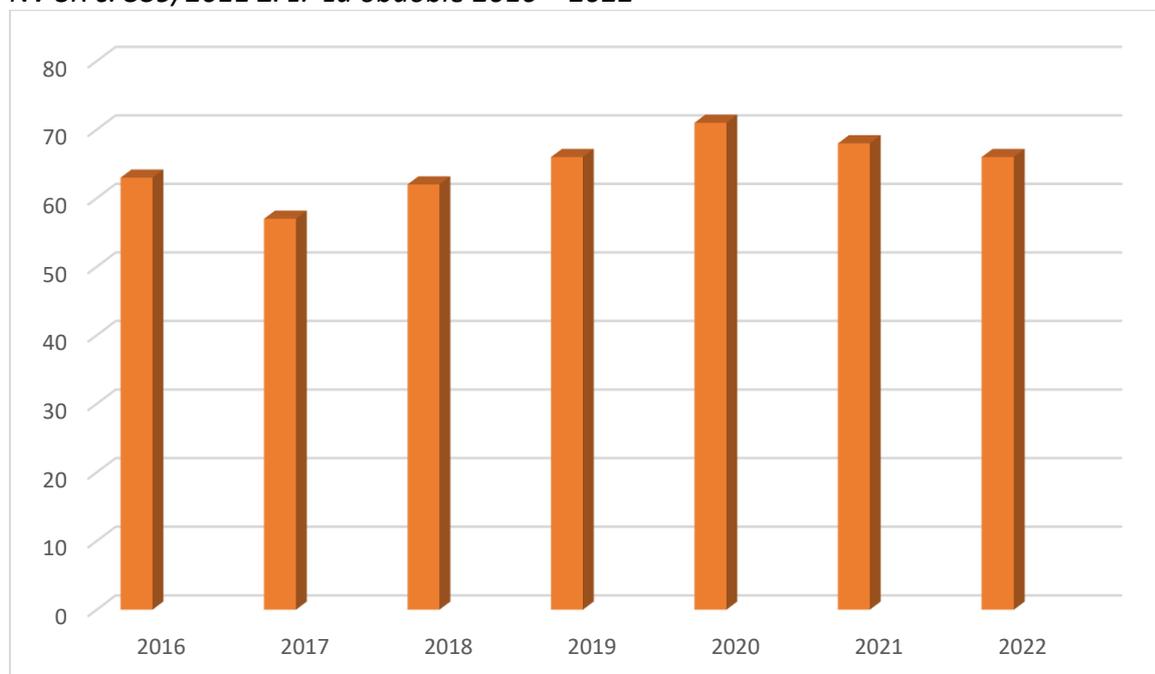
V zozname schválených bitúnkov pre domáce kopytníky evidujeme 66 prevádzkarní, ktorým boli schválené úpravy požiadaviek na konštrukcie, usporiadania a vybavenia podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. a týkal sa bitúnkov s malým objemom výroby, kde sa zabíja najviac 30 dobytčích jednotiek za týždeň. Oproti roku 2021 to predstavovalo pokles o 2 prevádzkarne s malým objemom výroby, pričom tieto prevádzkarne k 31.12.2022 predstavovali 56,9% k celkovému počtu evidovaných bitúnkov, čo predstavuje oproti roku 2021 pokles o 0,7%.

Tabuľka 97 Počet bitúnkov s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2016 - 2022

Počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		63	57	62	66	71	68
Percentuálny počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami k celkovému počtu bitúnkov	52,1%	46,3%	50,4%	55,0%	58,1%	57,6%	56,9%

Najväčšie zastúpenie u bitúnkov s malým objemom výroby sú prevádzkarne schválené len pre zabíjanie hovädzieho dobytku v počte 19 bitúnkov. U bitúnkov s malým objemom výroby schválených len pre zabíjanie ošípaných to predstavuje 9 prevádzkarní.

Graf 46 Počet bitúnkov s malým objemom so štruktúrnymi výnimkami schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2016 – 2022

Veterinárne prehliadky *ante mortem* a *post mortem* boli vykonané celkom u 660 282 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti r. 2021 pokles o 100 257 kusov. Od začiatku kalendárneho roka 2019 je preukázaný systematický pokles v zabíjaní domácich kopytníkov na slovenských bitúnkoch. Z toho 166 576 kusov domácich kopytníkov (25,23%) je pôvodom z iných členských krajín EÚ a tretích krajín, čo oproti r. 2021 predstavuje pokles o 41 322 kusov prehliadnutých jatočných zvierat. Nepoživateľné telá domácich kopytníkov spolu pôvodom zo SR a z iných členských štátov EÚ vrátane z tretích krajín predstavujú 542 kusov, čo oproti roku 2021 predstavuje pokles o 83 kusov a k celkovému počtu veterinárne prehliadnutých domácich kopytníkov v hodnotiacom kalendárnom roku 0,082%. Naliehavé zabitia boli vykonané u 120 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje k celkovému počtu zabitých domácich kopytníkov v hodnotiacom kalendárnom roku 0,018%.

U bitúnkov so štrukturálnymi výnimkami boli naliehavo zabité a veterinárne prehliadnuté 2 kusy domácich kopytníkov, čo predstavovalo k celkovému počtu zabitých domácich kopytníkov na bitúnoch so štrukturálnymi výnimkami 0,011%.

V zozname schválených bitúnkov pre mäso z hydiny evidujeme 7 prevádzkarní pričom nebola zistená žiadna zmena v porovnaní s rokom 2021. Veterinárna prehliadka bola vykonaná u 45 634 712 kusov hydiny, čo predstavuje oproti roku 2021 pokles o 555 627 kusov zabitej a prehliadnutej hydiny. Z celkového počtu zabitej a veterinárne prehliadnutej hydiny bolo 42 020 225 pôvodom zo SR a 3 614 847 z iných členských krajín EÚ a tretích krajín. Z toho najväčším dodávateľom bola Česká republika s počtom 3 573 655 kusmi jatočnej hydiny. Posúdených ako nepoživateľné celé telá bolo 442 592 kusov, čo celkovo predstavuje oproti roku 2021 pokles o 61 641 zabitej hydiny, z toho pre technologické nedostatky 81 517 tiel, čo v porovnaní s r. 2021 predstavuje pokles o 28 334 kusov. Z vodnej hydiny bolo zabitých 13 710 kusov kačíc.

Úradní veterinárni lekári vykonali tiež prehliadku post mortem (po zastrelení) u 34 973 kusov zastrelenej voľne žijúcej zveri, z toho 26 837 vysokej a 6 434 malej zajacovitej zveri a 1 702 ks kačiče divej. Nárast bol preukázaný najmä u zastrelenej malej zajacovitej zveri o 3 146 kusov. Z farmovej zveri bolo veterinárne prehliadnutých 1 ks jelenia 9 kusov danielia zver a 110 kusov pštrosov, čo v porovnaní s r. 2021 predstavuje nárast o 44 pštrosov. Posúdené ako nepoživateľné bolo 196 tiel voľne žijúcej zveri a to najmä pre rozstrieľanosť a zaparenosť, čo predstavuje oproti roku 2021 nárast o 71 tiel zastrelenej prevažne malej zajacovitej zveri.

Mäso z nepoživateľných tiel domácich kopytníkov, hydiny a voľne žijúcej zveri sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie vedľajších živočíšnych produktov.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel hovädzieho dobytku boli najčastejšou diagnózou parazitózy, najmä pre nález živých motolíc v žľčovodoch pečeni u 355 kusov a v prípade chronických zmien u 28 kusov pečeni, čo v prípade celkovej motolíčnatosti hovädzieho dobytku predstavuje oproti roku 2021 pokles nálezov o 123 kusov. U teliat a mladého hovädzieho dobytku najčastejšou diagnózou bola askaridóza (298 tiel).

Z ďalších nálezov pri prehliadke po zabití bolo u 3 jatočných tiel hovädzieho dobytku potvrdená uhrovnosť, čo predstavuje nárast o 3 kusy hovädzieho dobytku. Ďalšie zistenia sa týkali vychudnutosti a vodnatelnosti (18 tiel), iných zmyslových odchýlok (28 tiel) a iných neinfekčných chorôb (17 tiel).

U ošípaných boli najčastejšími zisteniami parazitózy, najmä askaridózy u 23 008 prípadov, čo predstavuje v porovnaní s r. 2021 pokles o 455 kusov tiel jatočných ošípaných.

Pre výrazné odchýlky zmyslových vlastností najmä v prípade samčieho pachu z kancov a kryptorchidov bolo posúdených 106 jatočných tiel ako nepoživateľné, čo oproti roku 2020 predstavuje nárast o 16 jatočných tiel. Ochorenia neinfekčného charakteru, vodnatelnosť mäsa, vychudnutosť, iné odchýlky zmyslových vlastností a škody technologickým postupom boli zistené u 263 kusov tiel jatočných ošípaných, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2021 pokles o 128 kusov tiel jatočných ošípaných.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel mladého hovädzieho dobytku (teliat) vo veku do 12 mesiacov, prevažne najčastejšou diagnózou bola vychudnutosť a vodnatelnosť (hydrémia) mäsa a iné odchýlky zmyslových vlastností u 8 tiel, čo predstavuje v porovnaní s r. 2021 pokles nálezov o 3 kusy jatočného tela.

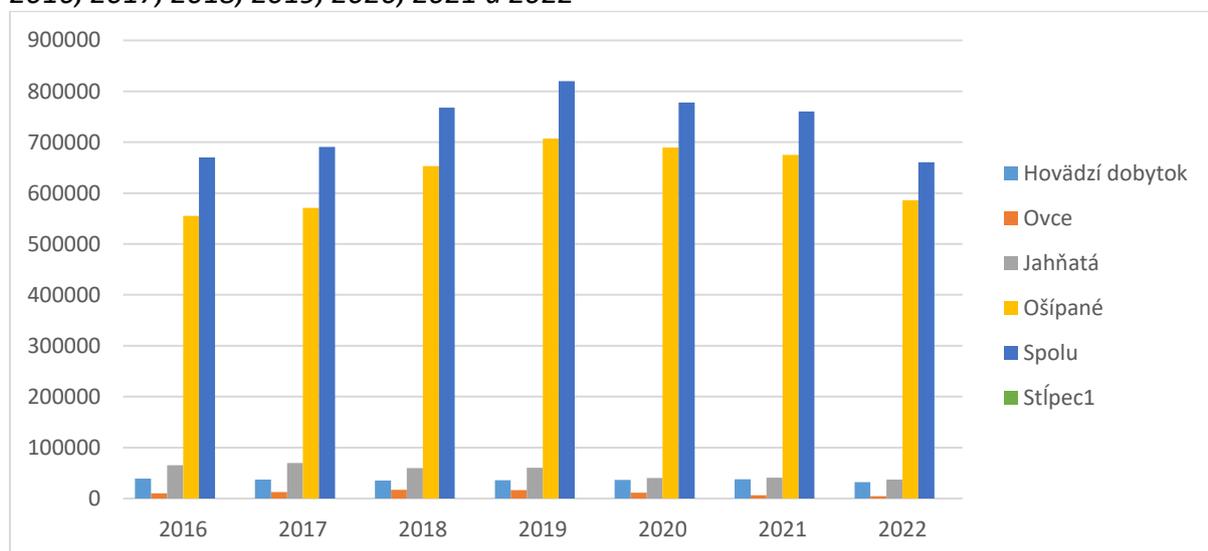
V prípade jatočných oviec 17 jatočných tiel bolo posúdených ako nepoživateľné pre zistené odchýlky zmyslových vlastností, vychudnutosť, vodnatelnosť a iné neinfekčné choroby.

V prípade parazitóz v 24 prípadoch bol zistený nález živých motolíc a v 744 prípadoch s nálezom chronických zmien po parazitózach, čo predstavuje v porovnaní s r. 2021 pokles o 305 nálezov. Z ďalších parazitóz boli zistené echinokokóza u 698 jatočných tiel, uhrovnosť u 228 jatočných tiel, pľúcna červivosť u 24 jatočných tiel a sarkocystóza u 64 jatočných tiel.

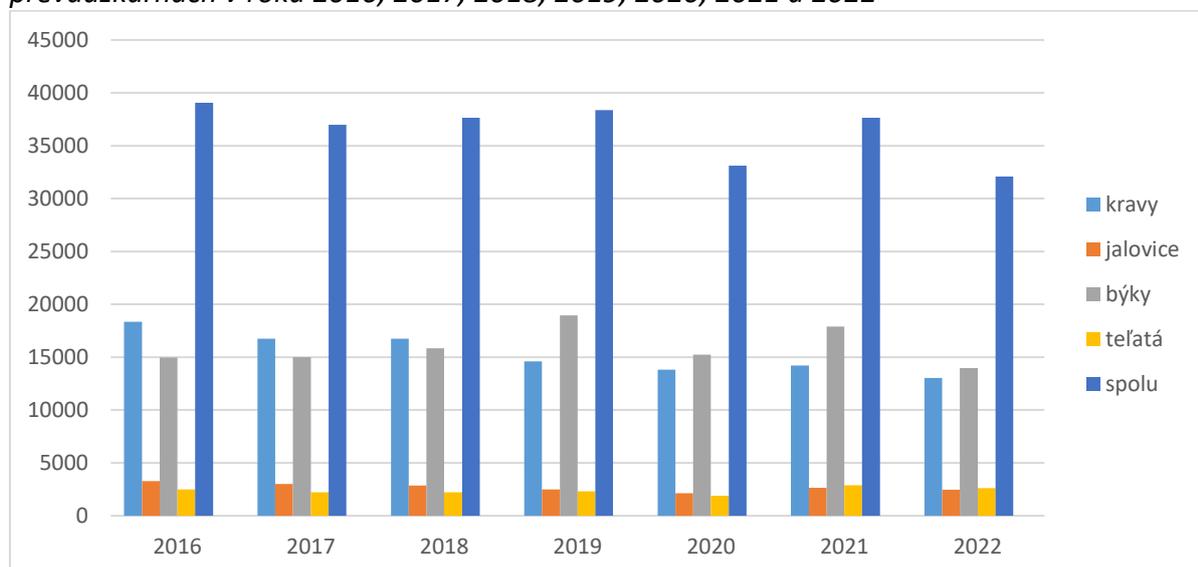
Pri úradnej veterinárnej prehliadke tiel jatočnej hydiny prevažne najčastejšou diagnózou boli infekčné choroby, technologické poškodenia, neinfekčné ochorenia, zakrpatenosť, kachexia, edémová choroba, choroby tráviacich a dýchacích orgánov a vodnateľnosť. Porovnaním z r. 2021 bolo v prípade technologických poškodení tiel hydiny zistený pokles nálezov o 28 334 kusov hydiny.

Odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie sa vykonávalo v rámci úradných prehliadok *ante mortem* a *post mortem* podľa Delegovaného Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2019/624 z 8. februára 2019 vždy, ak to bolo potrebné na dosiahnutie konečnej diagnózy alebo na zisťovanie prítomnosti choroby zvierat alebo pri podozrení na rezíduá antimikrobiálnych látok.

Graf 47 Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v rokoch 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

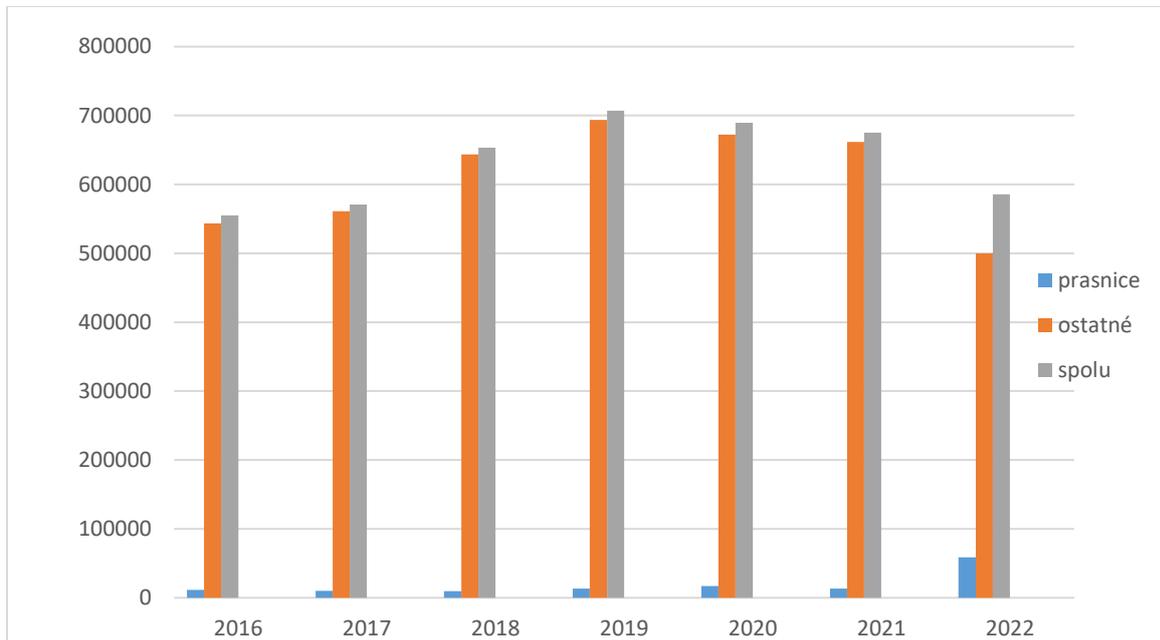

Graf 48 Počet zabitých domácich kopytníkov - hovädzieho dobytku v schválených prevádzkarňach v roku 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

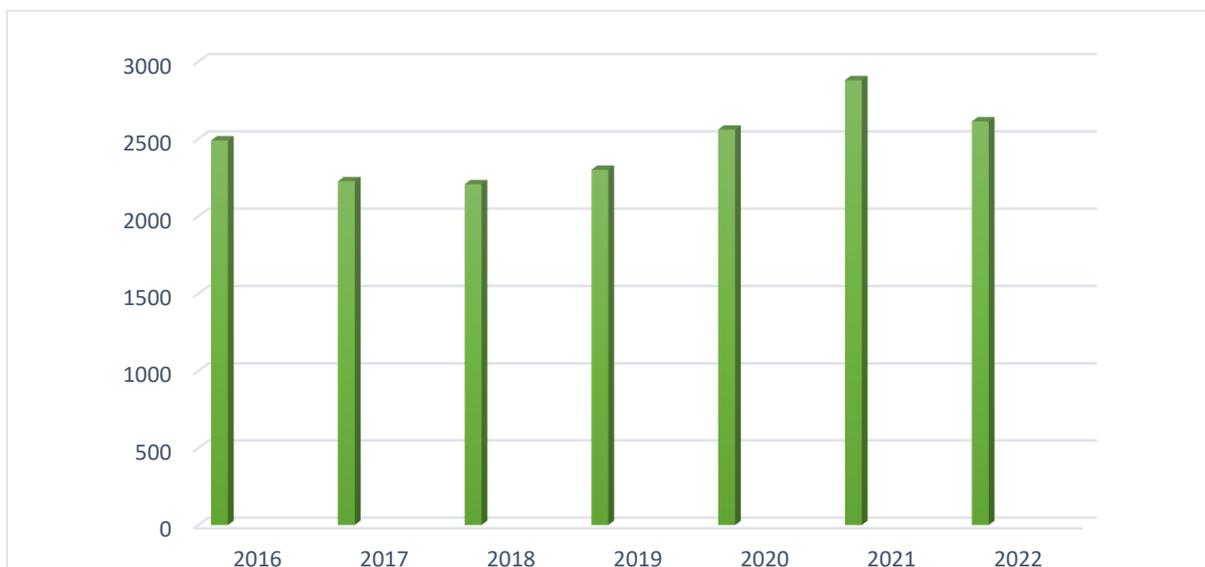
Graf 49

Počet zabitých domácich kopytníkov - ošípaných v schválených prevádzkarňach v roku 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

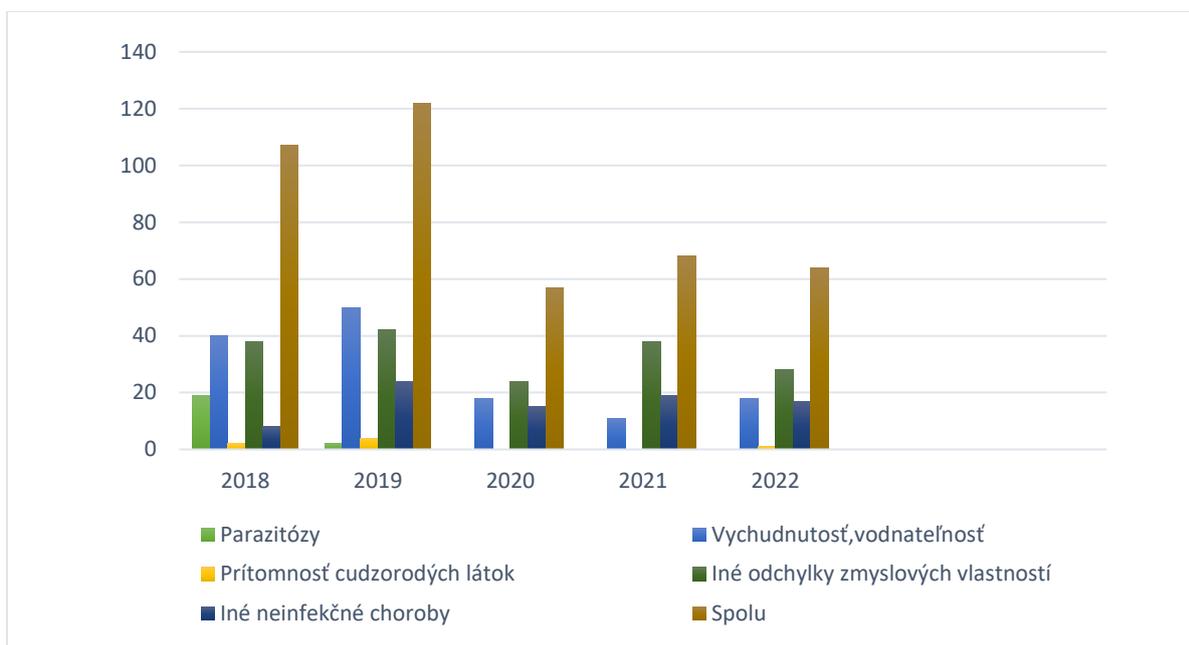
Graf 50

Počet zabitých domácich kopytníkov - teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v roku 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

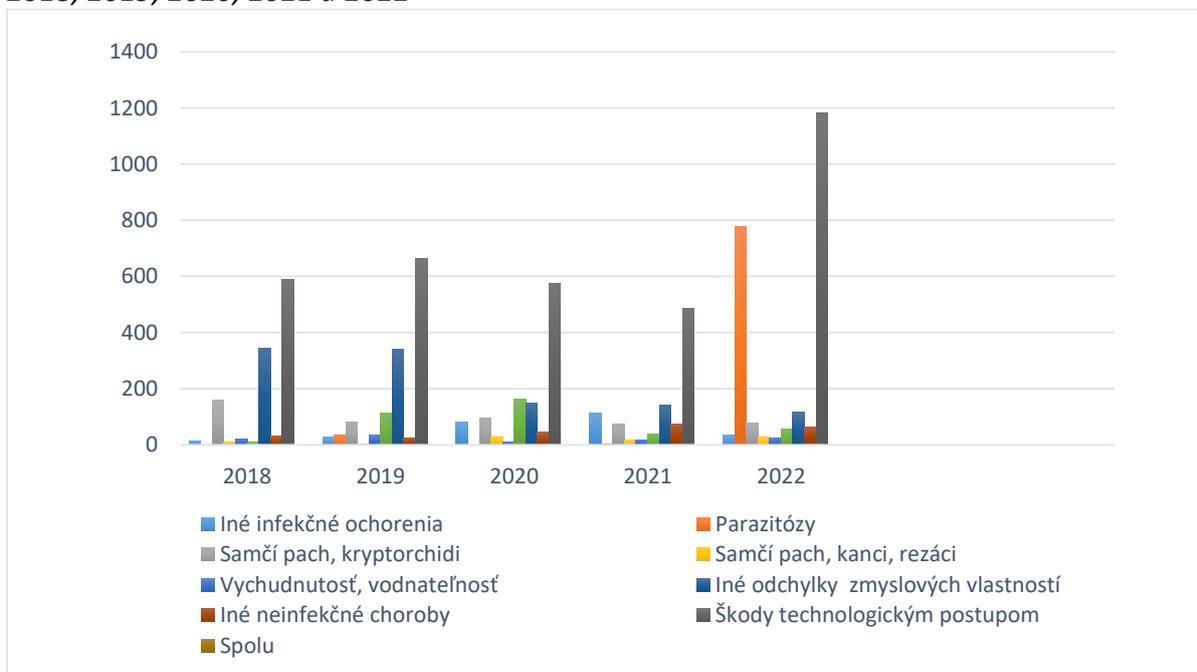
Graf 51

Výsledky najčastejších nálezov pri prehliadke jatočných tel post mortem u hovädzieho dobytká nad 12 mesiacov v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

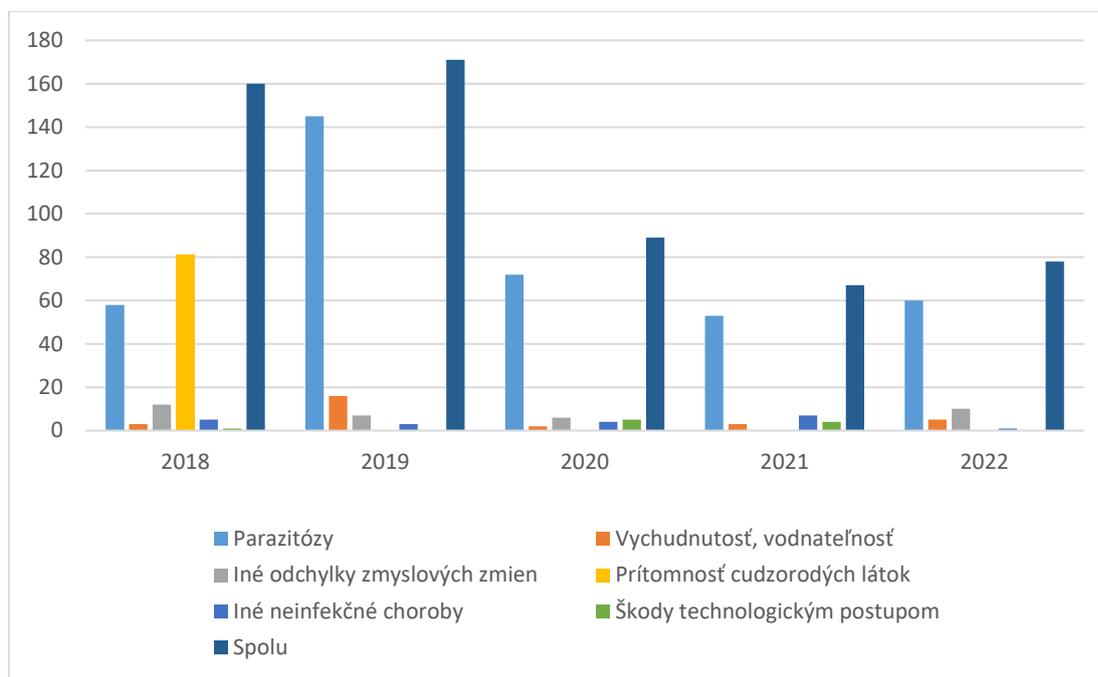
Graf 52

Výsledky najčastejších nálezov pri prehliadke jatočných tel post mortem u ošípaných v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

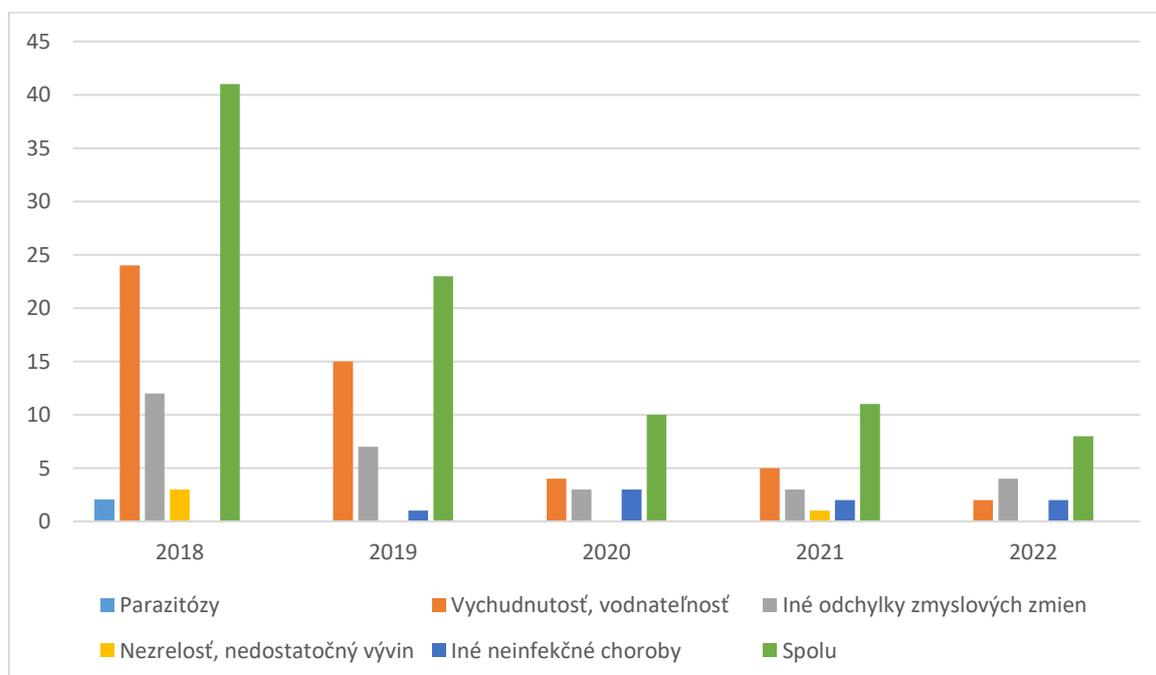
Graf 53

Výsledky najčastejších nálezov pri prehliadke jatočných tel post mortem u oviec v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

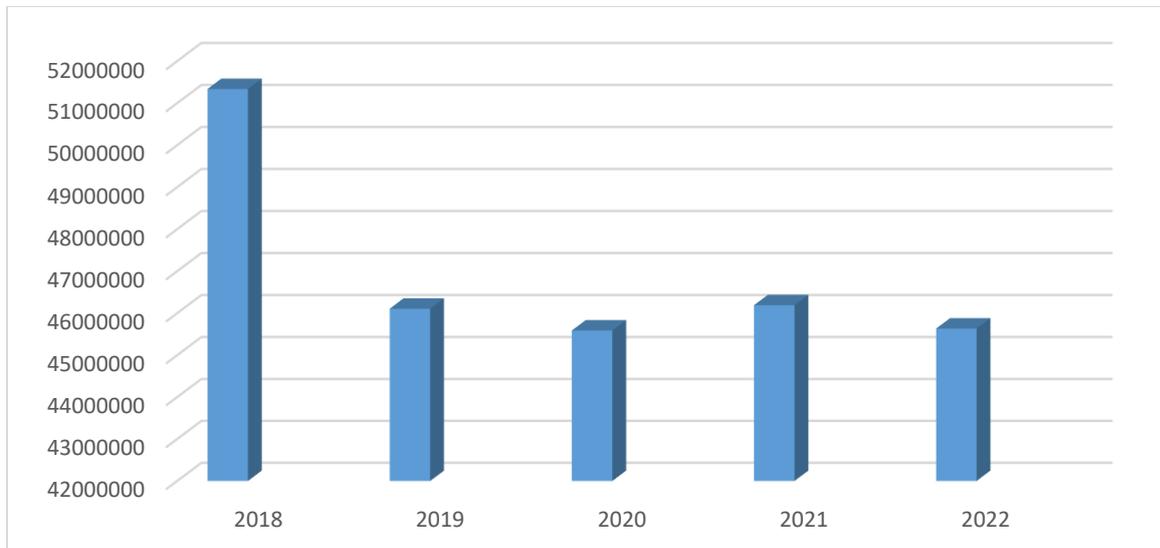
Graf 54

Výsledky najčastejších nálezov pri prehliadke jatočných tel post mortem u teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

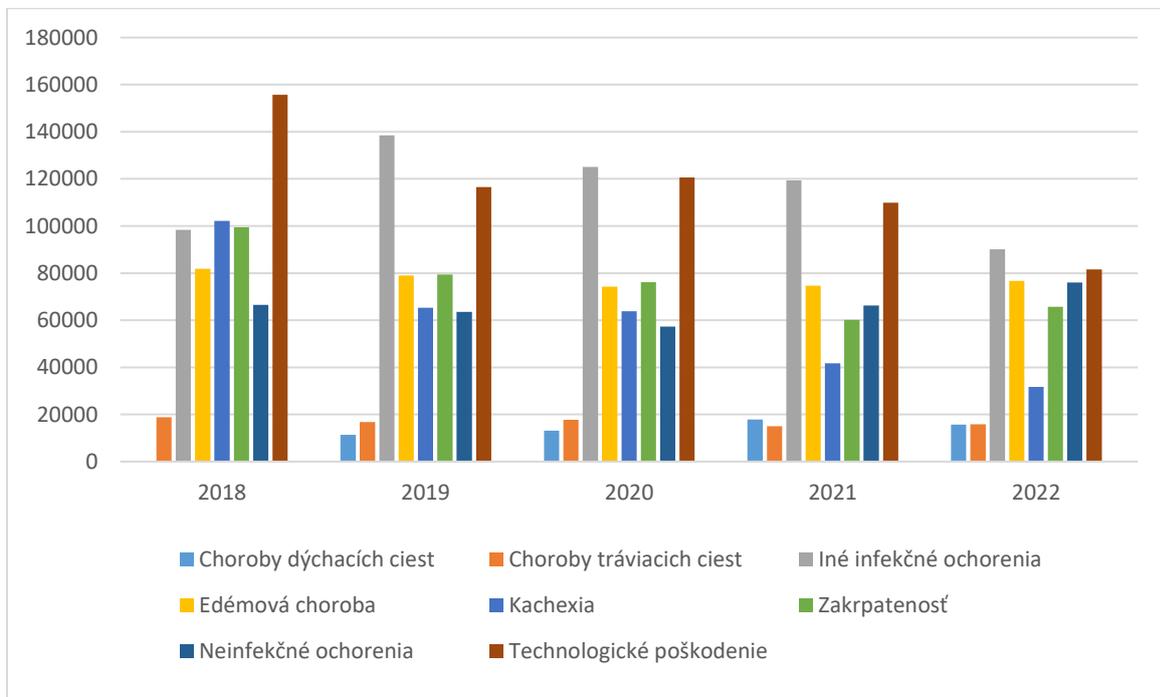
Graf 55

Veterinárna prehliadka hydiny v schválených prevádzkarňach v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

Graf 56

Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u hydiny v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

- **Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch**

V roku 2022 úradní veterinárni lekári/veterinárni inšpektori vykonali v 1 548 schválených prevádzkarňach a v schválených skladoch spolu 20 943 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 174 prevádzkarňach (11,24 %). Spolu bolo zistených 887 nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli stavebno - technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, stropy), nedostatky v čistote priestorov a zariadení a v HACCP. Za zistené nedostatky bolo prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložených 976 opatrení (v 17 rozhodnutiach a v 342 iných opatreniach), 29 pokút v hodnote 33 500 €.

- **Audity prevádzkarní**

V roku 2022 bol vykonaný 1 audit prevádzkarne v sektore mäsové výrobky, škvarené živočíšne tuky, ošetrované žalúdky, mechúre a črevá. Hodnotenie: v sektore mäsové výrobky, škvarené živočíšne tuky, ošetrované žalúdky, mechúre a črevá bol vyhodnotený ako prijateľný systém správnej hygienickej praxe a systém založený na zásadách HACCP ako výborný.

- **Schvaľovanie prevádzkarní**

V roku 2022 regionálne veterinárne a potravinové správy na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov vykonávali osobitné veterinárne kontroly na mieste v prevádzkarňach, ktoré podliehajú schváleniu (sklady, samostatne stojace prebalovacie prevádzkarne, bitúnky pre domáce kopytníky a hydinu, rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov a hydiny, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne ich mäsa a mäsa zveriny zo zveri z farmových chovov, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarkov, mletého mäsa, mäsových prípravkov a mechanicky separovaného mäsa, prevádzkarne pre produkty rybolovu, prevádzkarne na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarne a spracovateľské prevádzkarne vajec, spracovateľské prevádzkarne na ošetrované žalúdky, mechúre a črevá, balenie medu) a na základe týchto osobitných kontrol vydali 69 rozhodnutí o podmiennečnom schválení prevádzkarne, 19 rozhodnutí o predĺžení podmiennečného schválenia a 91 rozhodnutí o úplnom schválení prevádzkarne. 15 prevádzkovateľom, ktorí nevykonávali danú činnosť nepretržite po dobu 12 mesiacov a 63 prevádzkovateľom, ktorí oznámili ukončenie činnosti, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o schválení, vydali RVPS rozhodnutia o zrušení schválenia. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svpssr.sk>.

13.2.3. Veterinárne kontroly v schválených/určených prevádzkarní - Africký mor ošípaných

V súvislosti s africkým morom ošípaných v Slovenskej republike a na základe VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605 v platnom znení zo 7. apríla 2021, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných, regionálne veterinárne a potravinové správy v SR vykonávajú osobitné schvaľovanie bitúnkov, rozrábkarne a prevádzkarní na spracovanie mäsa podľa článku 41 hore uvedeného Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ). Týka sa prevádzkarní, ktoré si podali žiadosť o schválenie podľa článku 41 na zabíjanie jatočných ošípaných, získavanie mäsa z nich a výrobu produktov z mäsa

z jatočných ošípaných pôvodom z reštrikčných (oblastí) s výskytom afrického moru ošípaných (AMO).

K 31.12.2022 bolo regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami schválených:

37 bitúnkov pre zabíjanie ošípaných

62 rozrábkarní pre bravčové mäso

10 prevádzkarní na mleté mäso

18 prevádzkarní pre mäsové prípravky

49 spracovateľských prevádzkarní pre mäsové výrobky

37 spracovateľských prevádzkarní pre škvarené živočíšne tuky a oškvarky

5 spracovateľských prevádzkarní pre ošetrené žalúdky, mechúre a črevá

4 prevádzkarne pre manipuláciu so zverou

3 rozrábkarne pre mäso z diviacej zveri

13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2022 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 1 328 zásielkach, ktoré predstavovali 18 275 479,98 kg. V rámci týchto veterinárnych kontrol bolo odobratých 47 vzoriek.

13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov

V roku 2022 bolo v SR zaregistrovaných 2 950 miest určenia a RVPS vykonali 3 584 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov. Pri zistení nedostatkov bolo uložených 29 opatrení. Bolo uložených 8 pokút v celkovej sume 4 090 € podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami boli: nedostatky, ktoré sa týkali nenahlasovania zásielok alebo oneskorené hlásenie zásielok, nedostatky v dokumentácií a označovaní, stavebno-technické nedostatky.

Pri kontrolách v mieste určenia bolo v roku 2022 odobratých 2 076 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 40 vzoriek bolo nevyhovujúcich (1,93 %).

13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

13.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarniach

Výsledky úradných kontrol potravín živočíšneho pôvodu vykonávané na úrovni maloobchodných predajní okrem odberu vzoriek sú spoločné s výsledkami úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V roku 2022 bolo skontrolovaných 8 378 právnych subjektov, v ktorých sa uskutočnilo 49 888 úradných kontrol potravín na všetkých stupňoch z toho 2 504 kontrol bolo s nedostatkami. Najviac nedostatkov sa týkalo celkovej hygieny.

13.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

Regionálne veterinárne a potravinové správy priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj

a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. V roku 2022 bolo vykonaných 596 kontrol, u 15 prevádzkovateľov bolo zistených 26 nedostatkov. V roku 2022 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme vykonaný odber 149 vzoriek surového mlieka na vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok. Rezíduá sa nezistili v žiadnej vzorke.

K 31.12.2022 bolo spolu zaregistrovaných 10 132 prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov. Prehľad registrácie je uvedený v tabuľke:

Tabuľka 98

Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	135
Surové mlieko	444
Vajcia	765
Včelí med	6 758
Mäso z hydiny zabitej na farme	357
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	107
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1 566
Spolu:	10 132

13.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2022 sa v zozname vedenom ŠVPS SR nachádzalo 91 zaregistrovaných mliečnych automatov na predaj surového kravského mlieka, čo je o 8 mliečne automaty menej ako bolo k 31.12. 2021. V roku 2022 bolo 10 mliečnych automatov zrušených a zaregistrované boli 4 nové mliečne automaty. Jednotlivé RVPS, v ktorých pôsobnosti sa nachádzajú mliečne automaty posielajú mesačne na ŠVPS SR za každý mliečny automat priemerné množstvo predaného mlieka za deň v litroch, kĺzavý geometrický priemer CPM a PSB, ako aj informácie o všetkých zmenách v počte mliečnych automatov aj o prerušení činnosti mliečného automatu. Tieto informácie sa na ŠVPS SR spracovávajú, aktualizujú a mesačne vyhodnocujú.

13.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2022 bolo podľa § 40 zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 387 maloobchodných prevádzkarní vykonávajúcich výrobné činnosti, v ktorých bolo vykonaných 1 178 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 29 prevádzkarniach (2,46 %). Najčastejšie išlo o nedostatky v hygiene priestorov a zariadení a stavebno-technické nedostatky. K 31.12.2022 bolo podľa zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 166 skladov, v ktorých bolo vykonaných 243 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 3 skladoch (1,81 %), jednalo sa hlavne o stavebno-technické nedostatky.

13.5.5. Úradné kontroly produktov rybolovu, rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov

V roku 2022 inšpektori RVPS vykonali spolu 2 019 úradných kontrol produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov. Pri 3 úradných kontrolách boli zistené tieto tri nedostatky: Na príslušnom označení alebo etikete neboli informácie o oblasti, v ktorej bol produkt ulovený alebo odchovaný, a kategória rybárskeho výstroja použitého pri rybolove a informácia o dátume minimálnej trvanlivosti, v prípade nebalených produktov rybolovu neboli povinné informácie uvedené poskytnuté pri maloobchodnom predaji prostredníctvom komerčných oznamov, ako sú vývesné tabule alebo plagáty.

13.6. Odber vzoriek

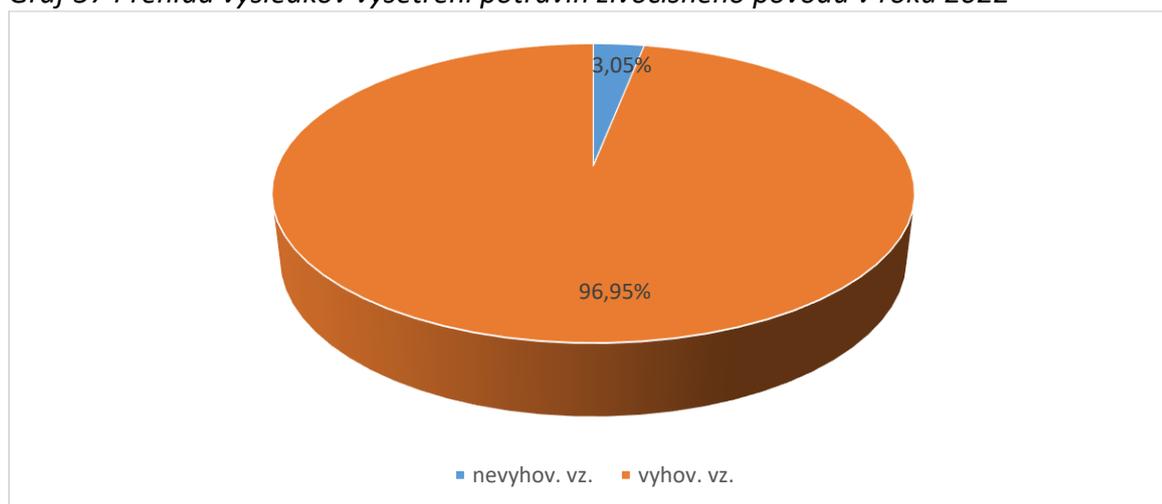
V roku 2022 bolo odobratých 4 857 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu a 250 vzoriek (prevažne sterov) zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*.

13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

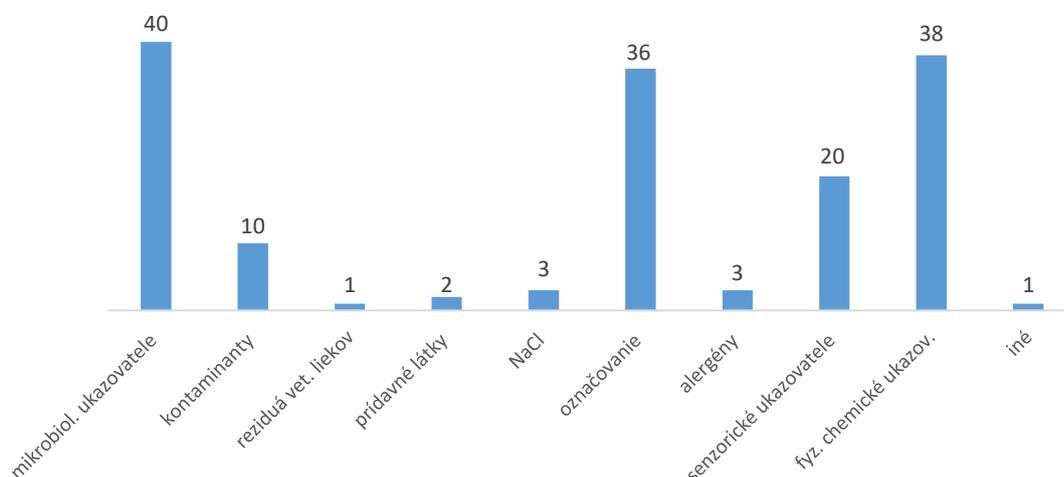
V roku 2022 bolo odobratých spolu 4 857 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 148 vzoriek (3,05 %), čo je v porovnaní s rokom 2021 zhoršenie o 0,21 %. Najviac, 40 vzoriek, nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám, fyzikálno-chemickým ukazovateľom nevyhovelo 38 vzoriek. Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 36 vzoriek, sensorickým požiadavkám nevyhovelo 20 vzoriek, kontaminanty boli zistené u 10 vzoriek, na obsah osobitnej prísady - NaCl nevyhovelo 3 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhovela 2 vzorky požiadavkám na označovanie alergénov nevyhovela 3 vzorky a 1 vzorka nevyhovela požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov a na iné ukazovatele.

Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2022 je v Prílohe č.1.

Graf 57 Prehľad výsledkov vyšetrení potravín živočíšneho pôvodu v roku 2022

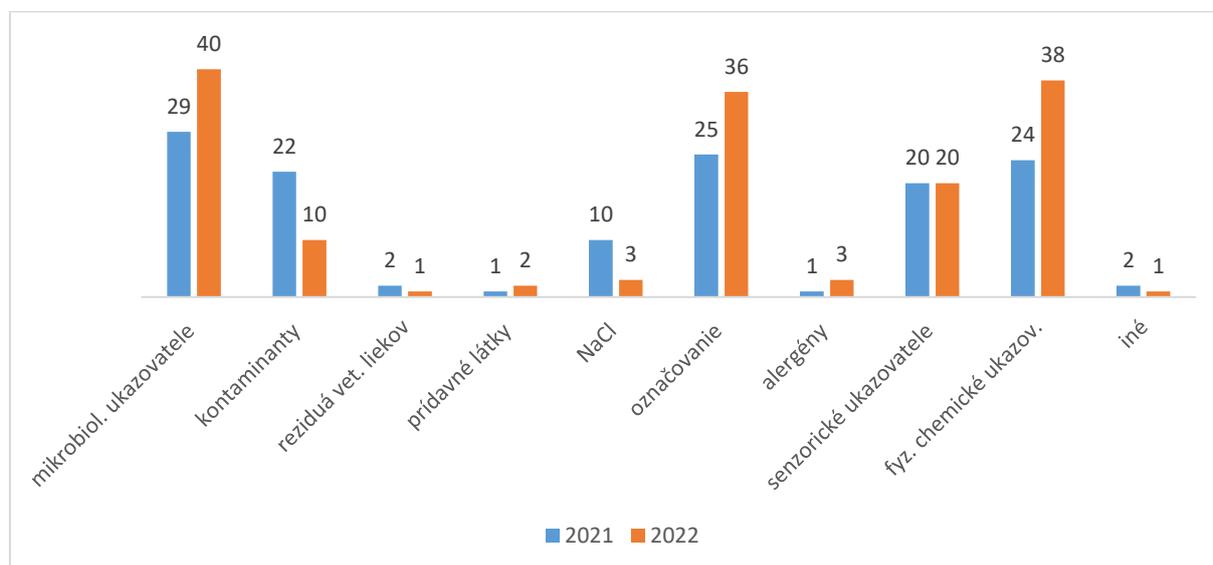

Graf 58 Prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov v r. 2022

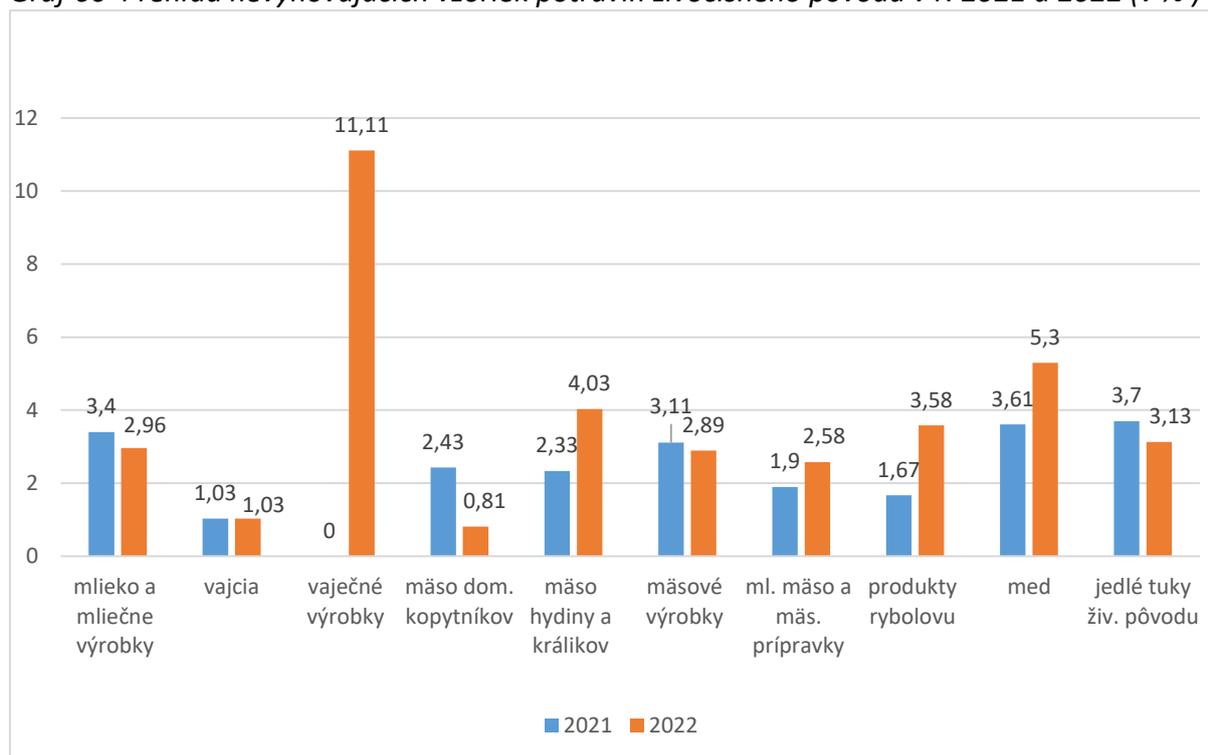
Graf 59

Prehľad počtov nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrených ukazovateľov v r. 2021 a 2022

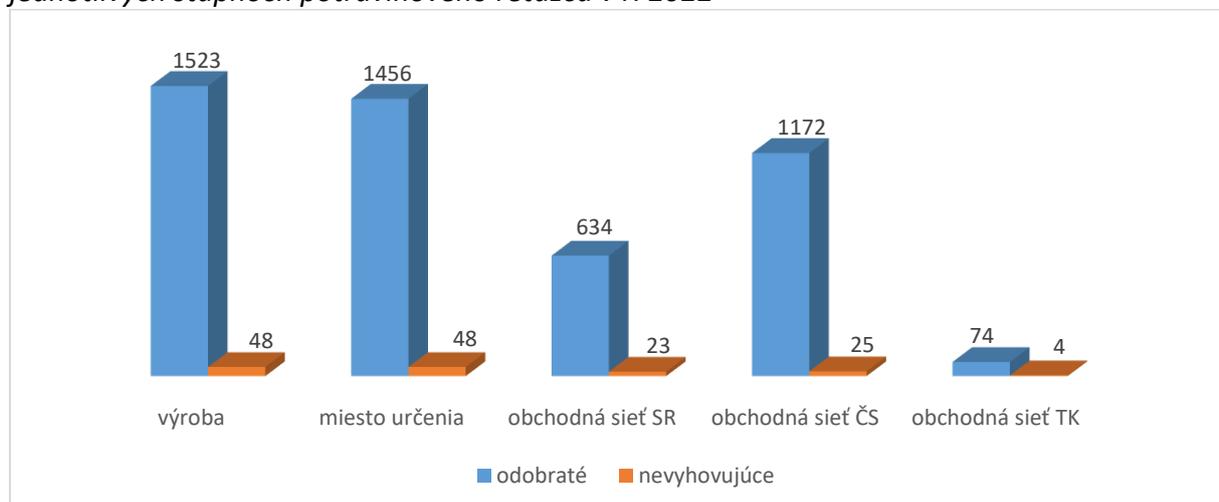
Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri vaječné výrobky 11,11%. Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu bolo nasledovné: med 5,3 %, mäso hydiny a králikov 4,03 %, produkty rybolovu 3,58 %, jedlé tuky živočíšneho pôvodu 3,13%, mlieko a mliečne výrobky 2,96 %, mäsových výrobkoch 2,89 %, vajcia 2,74 %, mleté mäso a mäsové prípravky 2,58 %, a mäso domácich kopytníkov 0,81 %. Vyhoveli všetky vzorky zveriny, mechanicky separovaného mäsa, želatíny.

Graf 60 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v r. 2021 a 2022 (v %)

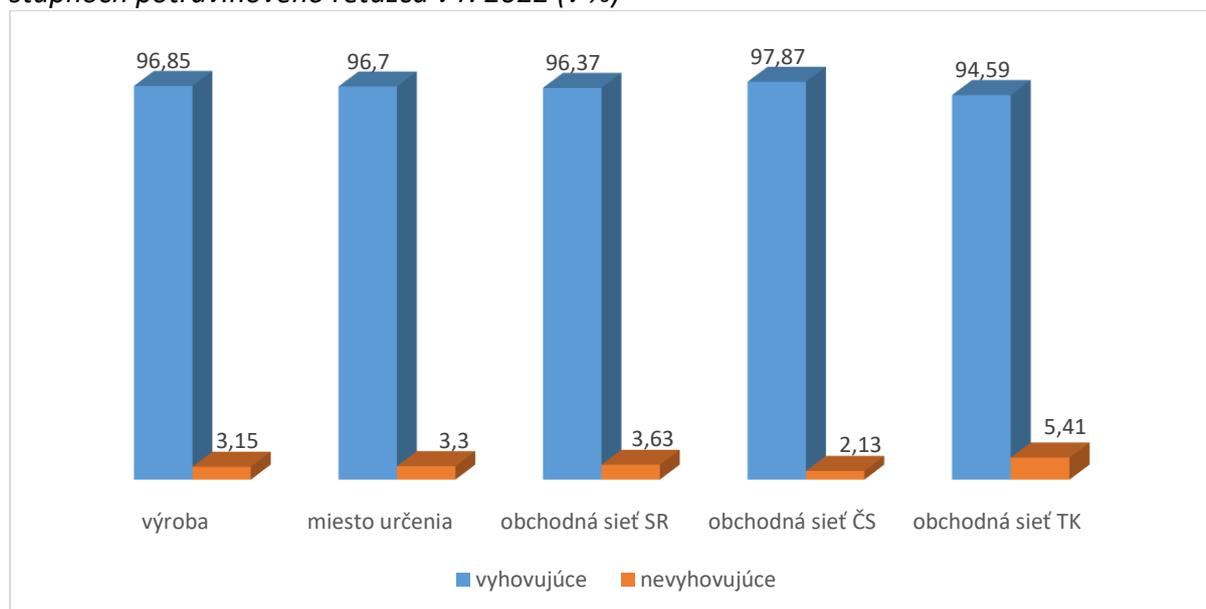
Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (Príloha č. 2). V spracovateľských prevádzkarniach (výroba) bolo odoberatých 1 523 vzoriek, nevyhovelo 48 (3,15 %), čo je oproti roku 2021 zlepšenie o 0,27 %. V maloobchodnej sieti bolo spolu odoberatých 1 880 vzoriek, nevyhovelo 52 (2,77 %) (v roku 2021 nevyhovelo 2,83%); z toho bolo odoberatých 634 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 23 (3,63 %) (v roku 2021 3,88 %); z ostatných členských štátov bolo odoberatých a vyšetrených 1 172 vzoriek, nevyhovelo 25 (2,13 %) (v roku 2021 nevyhovelo 2,1 %); z tretích krajín bolo odoberatých 74 vzoriek potravín, nevyhoveli 4 vzorky (5,41 %) (v roku 2021 4,88 %). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odoberatých a vyšetrených 1 456 vzoriek, 48 vzoriek nevyhovelo (3,3 %) (v roku 2021 nevyhovelo 2,06 %).

Graf 61 Prehľad počtu odoberatých vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek potravín živ. pôvodu na jednotlivých stupňoch potravinového reťazca v r. 2022

Graf 62

Vyhodnotenie vyhovujúcich a nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu na rôznych stupňoch potravinového reťazca v r. 2022 (v %)

13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu

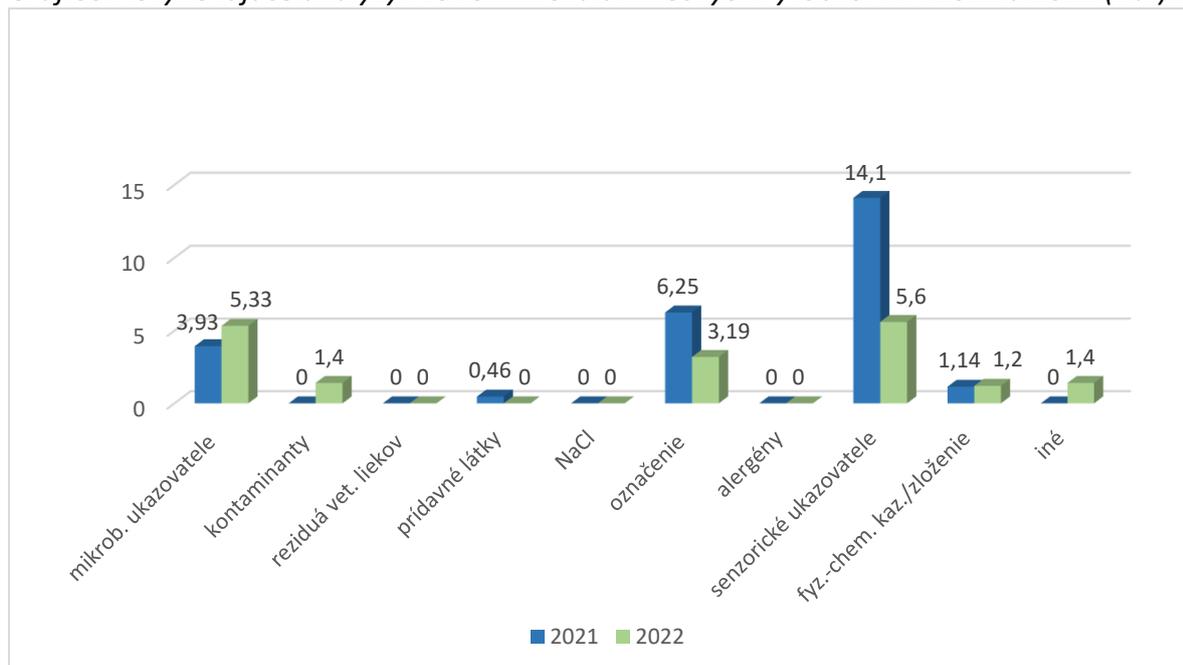
• Mlieko a mliečne výrobky

V roku 2022 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 1 319 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 39 vzoriek (2,96 %), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2021 o 0,4 %. Z celkového počtu 1 319 vzoriek bolo vyšetrených 372 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených zo surového mlieka, nevyhovelo 21 vzoriek (5,65 %) a 947 vzoriek tepelne ošetrovaného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetrovaného mlieka, nevyhovelo 18 vzoriek (1,9 %).

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám – 22 vzoriek (5,33 % z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu). V 12 vzorkách mliečnych výrobkov sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes* a v 3 vzorkách prítomnosť plesní. V jednej vzorke sa zistila prítomnosť *E. coli* a v jednej vzorke bola zistená prítomnosť koliformných baktérií. V ostatných vzorkách (išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus*, ktoré svedčia o sekundárnej kontaminácii. Požiadavkám na zloženie nevyhoveli 3 vzorky (1,2 % z počtu vzoriek odobratých na zloženie). Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 6 vzoriek (3,19 % z počtu odobratých vzoriek na označovanie). Senzorickým požiadavkám nevyhovelo 6 vzoriek (5,6 % z počtu odobratých vzoriek na senzorické hodnotenie), vo väčšine prípadov išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

Jedna vzorka nevyhovela požiadavkám na kontaminanty (1,41 %), na iné vyšetrenia nevyhovela 1 vzorka (1,54 %). Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na prídavné látky, rezíduá inhibičných látok/rezíduá veterinárnych liekov, na osobitnú prísadu NaCl a požiadavkám na označovanie alergénov, rezíduá pesticídov, prítomnosť cudzích tukov.

Graf 63 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov v r. 2021 a 2022 (v %)

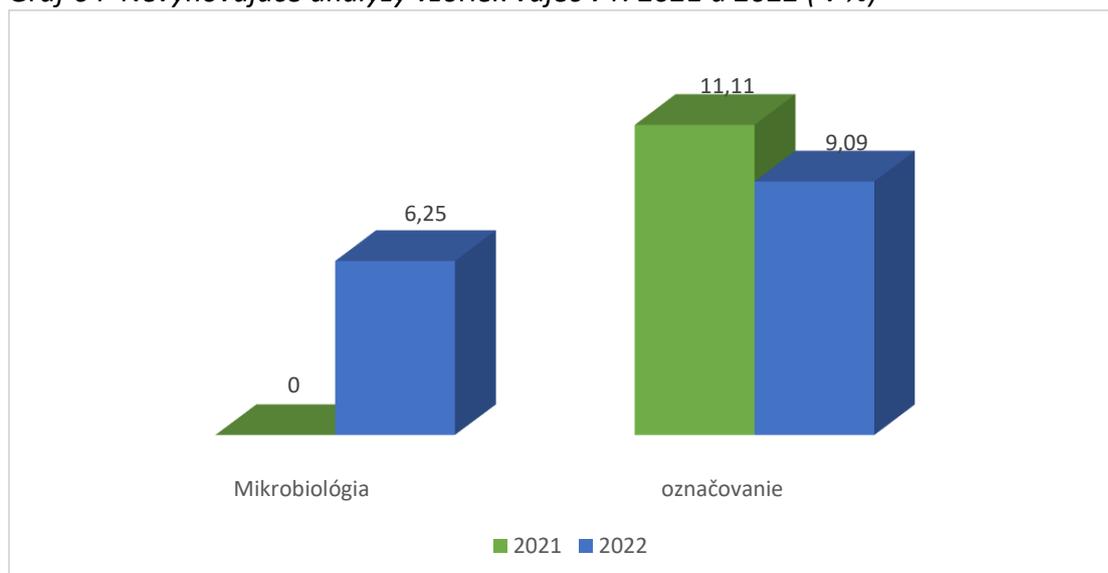

• **Vajcia a vaječné výrobky**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2022 odobratých 73 vzoriek vaječiek, nevyhoveli 2 vzorky (2,74 %), čo je v percentuálnom vyjadrení zhoršenie o 1,71 % oproti roku 2021. Vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie (9,09 % z počtu vzoriek odobratých na označovanie) a mikrobiológiu (6,25 % z počtu vzoriek odobratých na mikrobiológiu).

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2022 odobratých 9 vzoriek vaječných výrobkov, 1 vzorka bola nevyhovujúca na označovanie.

Graf 64 Nevyhovujúce analýzy vzoriek vaječiek v r. 2021 a 2022 (v %)

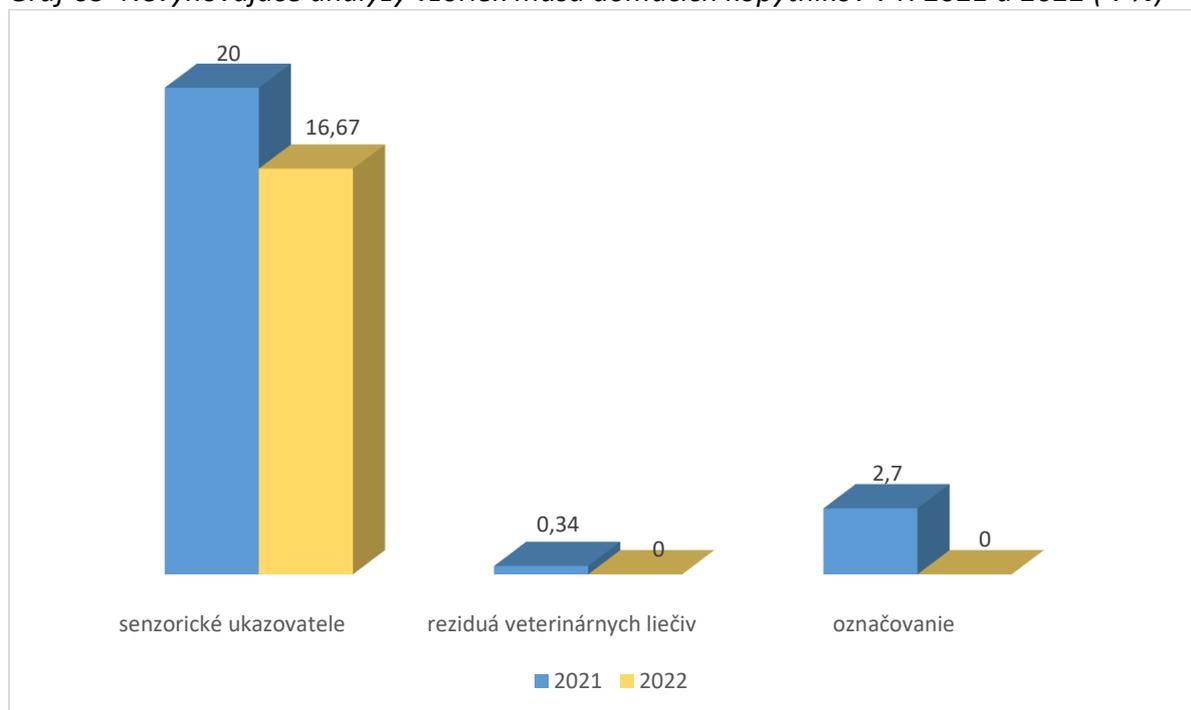

- **Mäso domácich kopytníkov**

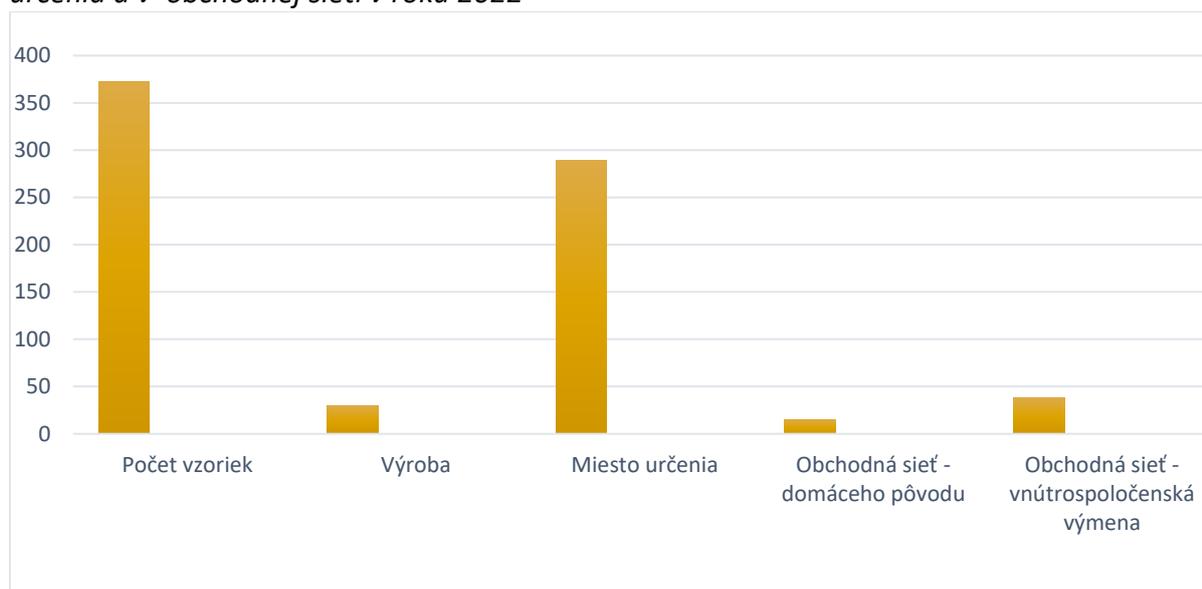
V roku 2022 bolo v prevádzkarniach, v obchodnej sieti a v miestach určenia odobratých spolu 372 vzoriek mäsa domácich kopytníkov. Z toho vo výrobe 30 vzoriek, v miestach určenia 289 vzoriek a v obchodnej sieti 53 vzoriek. Z laboratórnych analýz bolo na mikrobiologické vyšetrenie veterinárnymi inšpektormi odobratých 7 vzoriek, na rezíduá inhibičných látok (RIL) 318 vzoriek, kontaminanty 14 vzoriek, na označovanie 64 vzoriek a senzorické ukazovatele 18 vzoriek. Z vyššie uvedených vzoriek nevyhoveli celkom 3 vzorky (0,81%) pre senzorické ukazovatele.

V prevádzkarniach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov bolo pri veterinárnej prehliadke post mortem odobratých celkom 178 vzoriek, z toho najviac bolo odobratých na rezíduá veterinárnych liekov (inhibičných látok) 92 vzoriek a na mikrobiologické vyšetrenie 12 vzoriek. Z vyššie uvedených vzoriek nevyhoveli celkom 3 vzorky (1,69%) pre nález patogénnych mikroorganizmov.

Graf 65 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa domácich kopytníkov v r. 2021 a 2022 (v %)

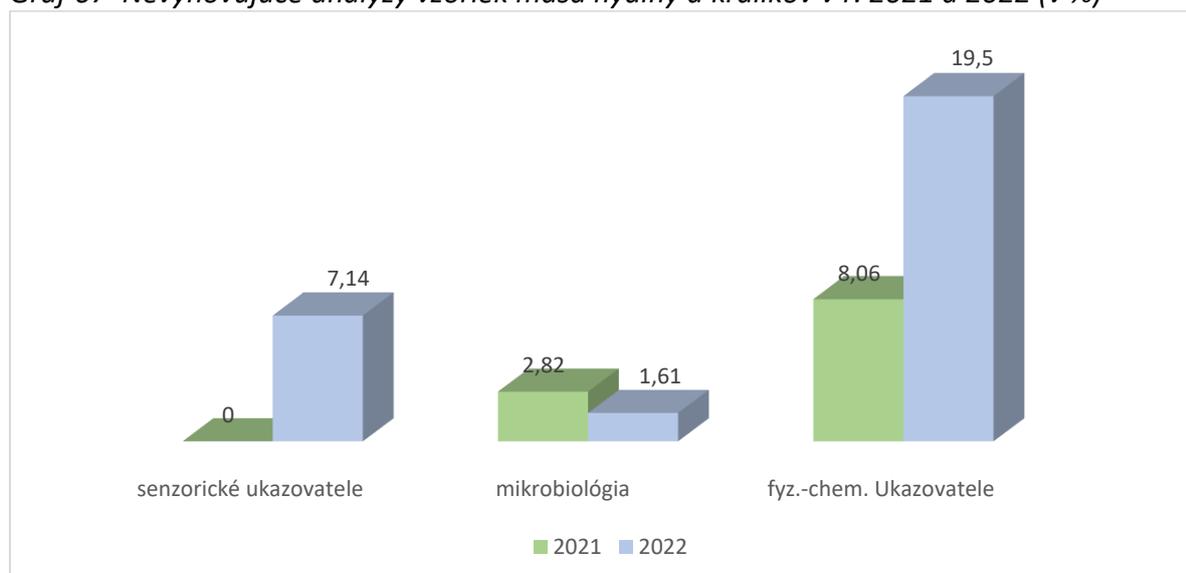
Graf 66 Počet odobratých vzoriek mäsa domácich kopytníkov v prevádzkarniach, v miestach určenia a v obchodnej sieti v roku 2022

- **Mäso hydiny a králikov**

V roku 2022 bolo odobratých 720 vzoriek mäsa hydiny a králikov, nevyhovelo 29 vzoriek (4,03 %), čo je zhoršenie v porovnaní s r. 2021 o 1,57 %. 5 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám (1,61 % z počtu vzoriek odobratých na mikrobiologické ukazovatele) - vo všetkých vzorkách bola zistená prítomnosť *Salmonella enterica* sérovar *enteritidis*. 23 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na fyzikálno - chemické ukazovatele - celkový obsah vody nad stanovený limit (19,5 % z počtu vzoriek odobratých na fyzikálno - chemické ukazovatele) a 1 vzorka na senzorické ukazovatele. Nevyhovujúce vzorky boli odoberané na základe podnetov a podaní, v rámci plánovaných úradných kontrol alebo v rámci cielených kontrol.

Graf 67 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa hydiny a králikov v r. 2021 a 2022 (v %)

- **Zverina**

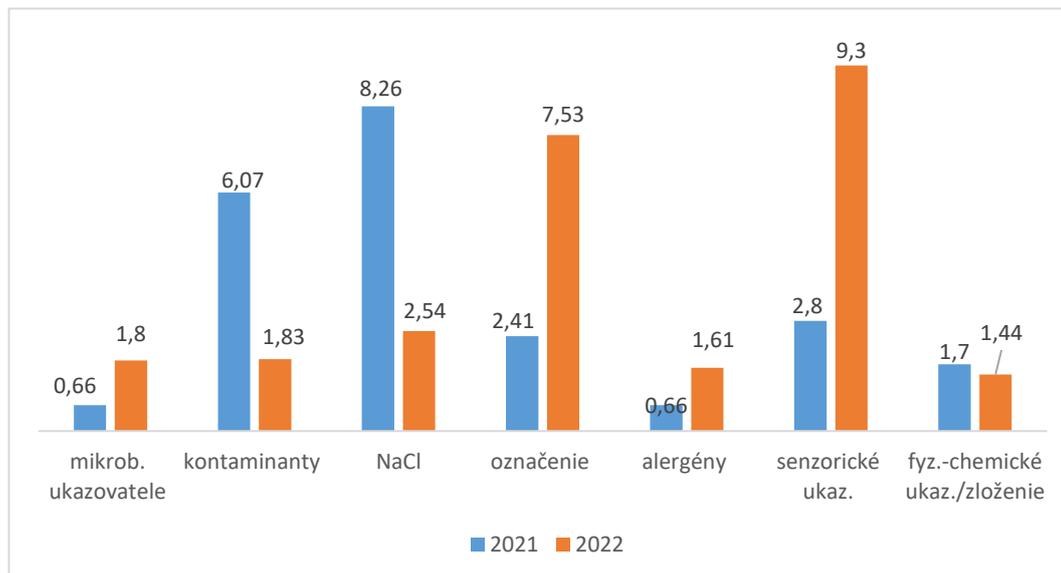
V roku 2022 bolo odobratých 9 vzoriek zveriny, všetky vzorky boli vyhovujúce.

- **Mäsové výrobky**

Pri úradných kontrolách bolo v roku 2022 odobratých 1383 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 40 vzoriek (2,89%), čo je oproti roku 2020 mierne zlepšenie o 0,22%.

Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 11 vzoriek (7,53 % z odobratých vzoriek; v roku 2021 nevyhovelo 2,41 %); najčastejšie išlo o nesplnenie požiadavky na strednú výšku písma. V troch vzorkách sa zistila prítomnosť alergénov (glutén, sójový proteín, prítomnosť mlieka) neuvedených v označení (1,61%); v roku 2021 išlo o jednu vzorku (0,66%), v ktorej bola zistená prítomnosť gluténu. 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám na zloženie (1,44% z analyzovaných na ukazovatele kvality); v roku 2021 to bolo 1,70% (zistil sa menší obsah mäsa, ako bol uvedený v označení); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 3 vzorkách (2,54% z vyšetrených). Tak ako v roku 2021 požiadavkám na prídavné látky vyhoveli všetky vzorky. 8 vzoriek nevyhovelo sensorickým požiadavkám 9,30% (v roku 2021 to bolo 2,80%), išlo o vzorky odobraté v obchodnej sieti. 9 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým kritériám (1,79% z vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes* v 7 vzorkách a potvrdenie prítomnosti plesní pri dvoch vzorkách), v roku 2021 to bolo 0,66%. Požiadavkám na kontaminanty nevyhovelo 6 vzoriek (1,83% z vyšetrených – neprípustný obsah PAU), v roku 2021 to bolo (6,07%).

Graf 68 Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich vzoriek mäsových výrobkov v r. 2021 a 2022 (v %)

- **Mleté mäso a mäsové prípravky, mechanicky separované mäso**

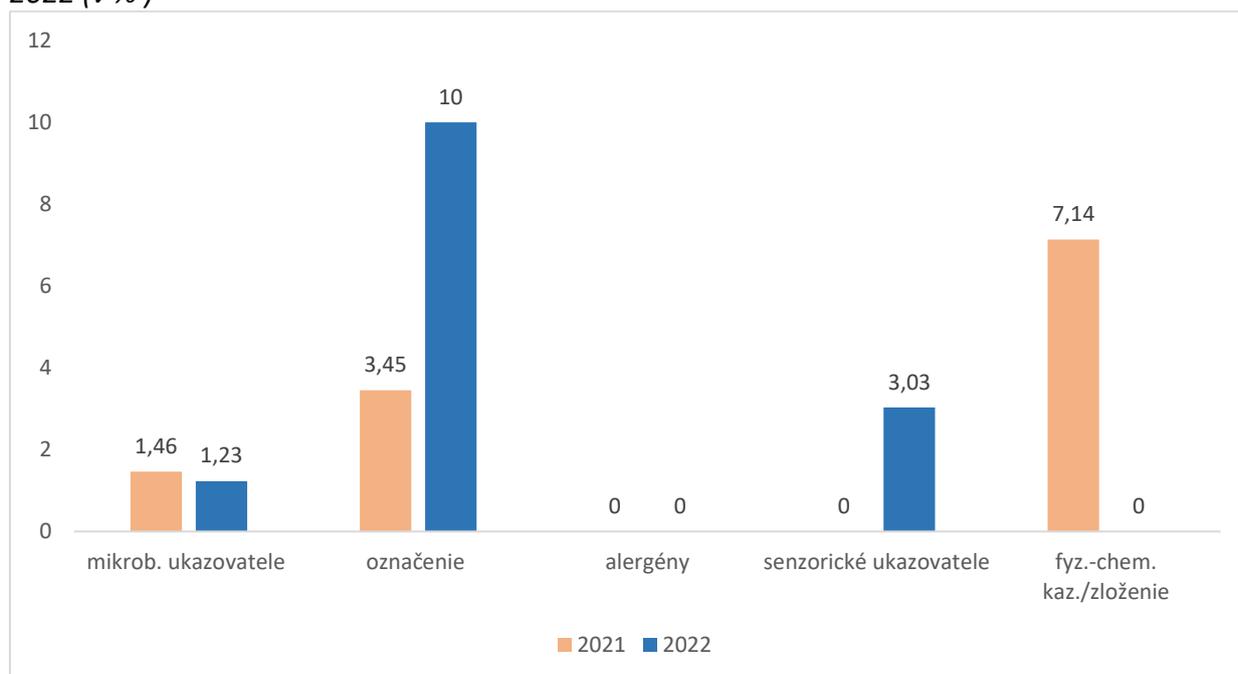
V roku 2022 bolo v SR v rámci úradnej kontroly odobratých RVPS 233 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov.

Nevyhovelo 6 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov (čo je 2,58 % z celkového počtu odobratých vzoriek).

Pre mikrobiologické kritériá nevyhoveli 2 vzorky (čo je 1,23 % z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu), 3 vzorky nevyhoveli kvôli nesprávnemu označeniu (čo je 10 % z počtu odobratých vzoriek na označovanie) a 1 vzorka nevyhovela senzoricným ukazovateľom (čo je 3,03 % z počtu odobratých vzoriek na senzorické ukazovatele).

V roku 2022 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 4 vzoriek mechanicky separovaného mäsa, všetky vzorky boli vyhovujúce.

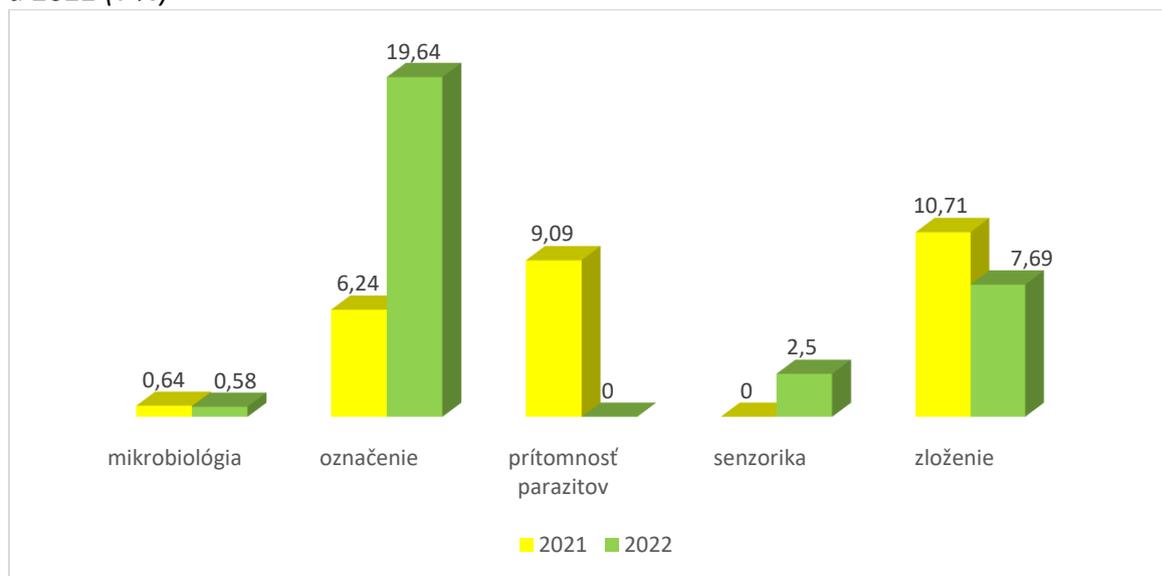
Graf 69 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov v rokoch 2021 a 2022 (v %)

• Produkty rybolovu

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2022 vyšetrených spolu 419 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 15 vzoriek (3,58%), čo je mierne zhoršenie oproti roku 2021 o 1,91%. 11 vzoriek (19,64%) nevyhovelo požiadavkám na označovanie - 6 vzoriek malo názov, ktorý uvádza spotrebiteľa do omylu, jedna vzorka nespĺnila požiadavky na strednú výšku písma, jedna vzorka nemala uvedenú konzervačnú látku v zložení, jedna vzorka nemala uvedené podmienky skladovania, pri jednej vzorke podľa názvu nebol jasný charakter potraviny a názov obsahoval informáciu o tom, že obsahuje sladidlo, avšak v zložení sladidlo nebolo uvedené, a jedna vzorka nemala uvedené množstvo zložky, ktorá sa vyskytuje v názve potraviny. Požiadavkám na zloženie nevyhoveli 2 vzorky (7,69%) - klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb a obsahu rybieho mäsa. Jedna vzorka nevyhovela mikrobiologickým požiadavkám (0,58%) z dôvodu prekročenia povoleného limitu na histamín. Jedna vzorka (2,5%) nevyhovela senzoricným požiadavkám, išlo o vzorku odobratú na základe podnetu spotrebiteľa. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov a prídavné látky.

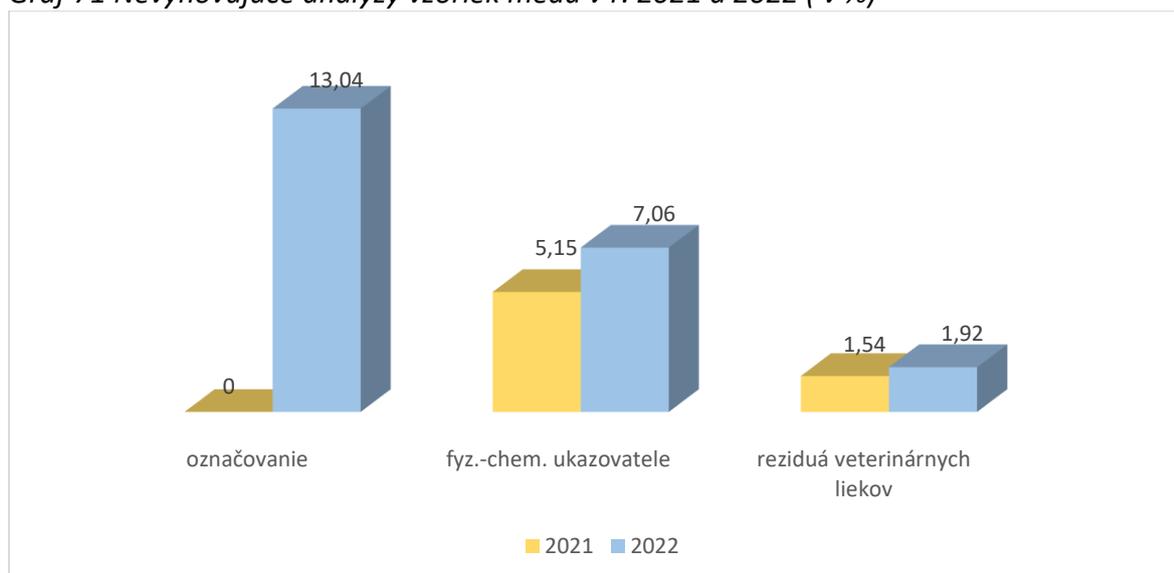
Graf 70 Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich analýz produktov rybolovu v rokoch 2021 a 2022 (v %)

• **Med**

V roku 2022 bolo odobratých 151 vzoriek medu, 8 vzoriek (5,3 %) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2021 ide o zhoršenie o 1,69 %. Príčinou nevyhovujúcich vzoriek bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie (nevyhovelo 6 vzoriek, čo je 7,06 % z počtu vzoriek odobratých na zloženie), v jednej vzorke medu sa zistila prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov -- tylozín (1,92 % z počtu vzoriek odobratých na rezíduá veterinárnych liekov) a pri 3 vzorkách bolo nevyhovujúce označovanie.

Graf 71 Nevyhovujúce analýzy vzoriek medu v r. 2021 a 2022 (v %)

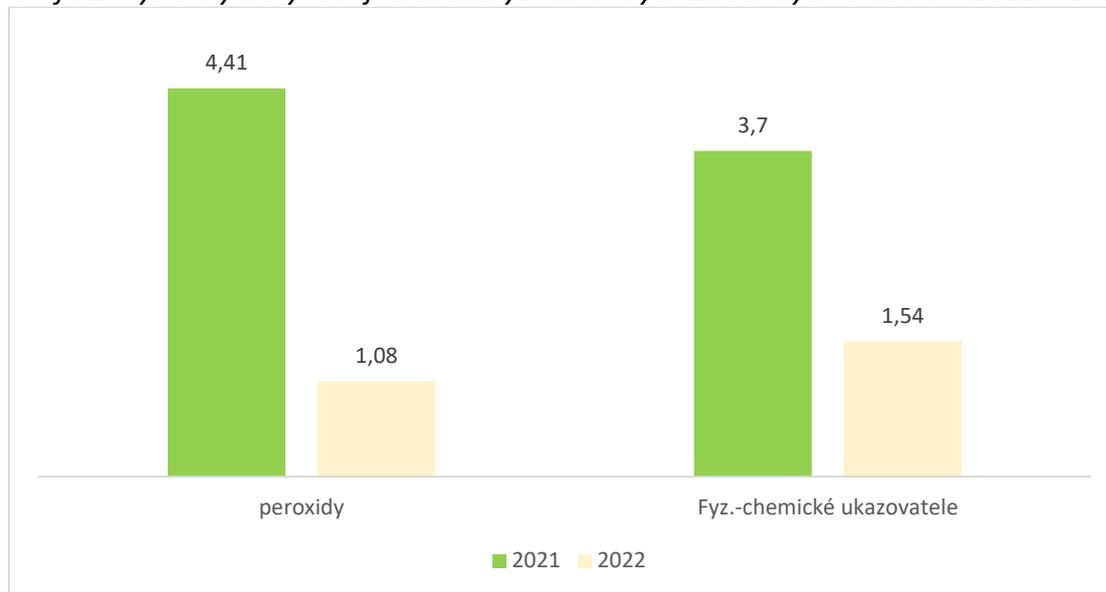
• **Želatína**

V roku 2022 boli odobraté 3 vzorky želatíny a 2 vzorky kolagénu na ľudskú spotrebu. Všetky vzorky vyhovovali.

- **Škvarené živočíšne tuky**

V roku 2022 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 160 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhovelo 5 vzoriek (3,13%), čo je mierne zlepšenie oproti roku 2021 o 0,57%. 4 vzorky nevyhoveli pre prekročenie maximálneho limitu pre peroxidy, jedna vzorka pre nesplnenie normy pre voľné mastné kyseliny.

Graf 72 Výsledky nevyhovujúcich analýz škvarených živočíšnych tukov v r. 2021 a 2022 (v %)

13.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo v roku 2022 v súlade s nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny v platnom znení odobratých 250 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*.

13.7. Cielené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu

13.7.1. Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2022 bolo vykonaných 16 cieľných kontrol produktov živočíšneho pôvodu:

- Cielená kontrola - Veľká noc 2022
- Cielená kontrola hydinového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola medu v miestach určenia
- Cielená kontrola mletého mäsa, mäsových prípravkov a zveriny z farmových chovov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín

- Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z domácich kopytníkov
- Cielená kontrola produktov rybolovu na počet *Listeria monocytogenes*
- Cielená kontrola zabezpečenia označovania hovädzieho mäsa a produktov z neho
- Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho, hydínového mäsa a produktov z nich
- Cielená kontrola nakrájaných mäsových výrobkov (*Listeria monocytogenes*)
- Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladov a maloobchodných prevádzkarní v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných
- Cielená kontrola vysledovateľnosti bravčového mäsa z jatočných ošípaných pôvodom z reštrikčných oblastí afrického moru ošípaných podľa VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605
- Cielená kontrola vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Poľskej republiky
- Cielená kontrola produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Poľskej republiky v miestach určenia
- Cielené sledovanie Vianoce 2022.

- **Cielená kontrola – Veľká noc 2022**

V období pred Veľkou nocou boli vykonané cieľené kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci. Kontrola je zameraná aj na odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu (potraviny domácich výrobcov, potraviny z ostatných členských štátov a potraviny z tretích krajín), ktoré nespĺňali požiadavky v predchádzajúcich rokoch. Spolu bolo vykonaných 713 kontrol potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, pri ktorých sa zistilo 15 nedostatkov. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 354 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 16 vzoriek (4,52 %).

- **Cielená kontrola hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia (skladoch) alebo v rozrábkarňach, prebaľovacích prevádzkarňach, kde neboli predmetom odberu finálne výrobky, ale surovina pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín v príjmovej chladiarni, ktorá bola do daných prevádzkarní dodaná ako do miesta určenia. Kontrola bola vykonávaná aj v maloobchodnej sieti (potraviny z ostatných členských štátov, z tretích krajín), ale iba v prípade, že uvedené maloobchodné siete boli miestom určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo prekontrolovaných 154 právnych subjektov, 198 prevádzok, bolo vykonaných 309 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené.

V rámci kontrol bolo odobratých 237 vzoriek, boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, rezíduá veterinárnych liekov, kontaminanty, fyzikálno - chemické ukazovatele - stanovenie celkového obsahu vody. Z uvedeného počtu odobratých vzoriek 10 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (4,22%).

- **Cielená kontrola mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín**

Predmetom cielenej kontroly bol odber vzoriek mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín. Odber vzoriek bol realizovaný v miestach určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu alebo sa vykonával odber vzoriek suroviny pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín, ktorá bola použitá pri výrobe finálnych výrobkov alebo bol odber vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonaný v maloobchodnej sieti, ale iba v prípade, že maloobchodné siete sú miestom určenia. Vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na mikrobiologické ukazovatele, označenie, fyzikálno-chemické ukazovatele (zloženie), prídavné látky (konzervačné látky) a osobitné prísady (NaCl). Okrem odberu vzoriek bola predmetom cielenej kontroly aj kontrola vysledovateľnosti podľa Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo vykonaných 131 kontrol, nedostatky, ktoré by nesúviseli s nevyhovujúcou analýzou vzoriek, neboli zistené. V rámci tejto cielenej kontroly bolo spolu odobratých a vyšetrených 165 vzoriek, 4 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (2,42 %), konkrétne 3 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na označovanie a jedna vzorka nevyhovela vo fyzikálno-chemickom ukazovateli a v označovaní.

- **Cielená kontrola medu v miestach určenia**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek medu (bez akýchkoľvek iných pridaných látok) pôvodom z krajiny v EÚ alebo mimo EÚ, ale aj med pôvodom z viac ako jedného členského štátu EÚ alebo štátov, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ (zmes medov z EÚ, zmes medov mimo EÚ, zmes medov EÚ a mimo EÚ). Okrem odberu vzoriek medu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola a odber vzoriek bol realizovaný v miestach určenia (skladoch) predmetných produktov živočíšneho pôvodu alebo sa vykonával odber vzoriek suroviny pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín v prevádzkarniach pre zber a balenie medu, ktorá bola použitá pri výrobe finálnych výrobkov. Kontrola bola vykonávaná aj v maloobchodnej sieti (potraviny z ostatných členských štátov, z tretích krajín), ale iba v prípade, že uvedené maloobchodné siete boli miestom určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo prekontrolovaných 9 právnych subjektov, 12 prevádzok, bolo vykonaných 24 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 18 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - označenie, fyz. - chem. znaky: zloženie - sacharóza, glukóza, fruktóza,

hydroxymetylfurfural, enzymová aktivita cudzích enzýmov, E150d amoniakový sulfitový kulér (v prípade tmavo sfarbených medov), 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola mletého mäsa, mäsových prípravkov a zveriny z farmových chovov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia**

Predmetom kontroly bolo mleté mäso a mäsové prípravky z hydínového mäsa určené na spotrebu v surovom stave, mleté mäso a mäsové prípravky z hydínového mäsa určené na spotrebu po tepelnej úprave, mleté mäso a mäsové prípravky z iných živočíšnych druhov ako hydina určené na spotrebu po tepelnej úprave, všetky mäsové prípravky a mleté mäso určené na priamu spotrebu a zverina z farmových chovov.

Vykonával sa úradný odber vzoriek mletého mäsa, mäsových prípravkov a zveriny z farmových chovov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia (skladoch) alebo v rozrábkarňach, prebaľovacích prevádzkarňach, kde neboli predmetom odberu finálne výrobky, ale surovina pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín v príjmovej chladiarni, ktorá bola do daných prevádzkarní dodaná ako do miesta určenia. Kontrola bola vykonávaná aj v maloobchodnej sieti (potraviny z ostatných členských štátov, z tretích krajín), ale iba v prípade, že uvedené maloobchodné siete boli miestom určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu.

Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Spolu bolo vykonaných 83 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 2 kontrolách (2,41 %) V rámci kontrol bolo odobratých 76 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, označenie, senzorické hodnotenie, prídavné látky, rezíduá veterinárnych liekov pričom jedna vzorka nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z domácich kopytníkov**

Cielenú kontrolu vykonávali veterinárni inšpektori v termíne od 01.01.2022 do 31.12.2022 so zameraním na kontroly mäsa z domácich kopytníkov (bravčového, hovädzieho, ovčieho a kozieho mäsa). Predmetom kontroly je uvádzanie mäsa na trh priamo pre konečného spotrebiteľa prostredníctvom maloobchodu (supermarkety, malé obchody, špecializované predajne mäsa), veľkoobchodu (veľkoobchodné predajne) a/alebo prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými krajinami.

Vykonaných bolo 203 úradných kontrol so zistenými 2 nedostatkami v sprievodnej dokumentácii. Odobratých bolo 177 úradných vzoriek, všetky boli vyhovujúce.

- **Cielená kontrola produktov rybolovu**

Cielená kontrola produktov rybolovu v roku 2022 bola zameraná na odber vzoriek údených balených rýb z iných členských štátov a tretích krajín v maloobchodnej sieti na mikrobiologické vyšetrenie na počet *Listeria monocytogenes* a na kontrolu dodržiavania požiadaviek podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) č.931/2011 (kontrola výsledovateľnosti). Spolu bolo odobratých a laboratórne vyšetrených 121 vzoriek, všetky vzorky vyhoveli. RVPS vykonali 155 kontrol výsledovateľnosti, nedostatky neboli zistené.

- **Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho, hydinového mäsa a produktov z nich**

Kontrola označovania predmetných druhov mias a produktov z nich bola zameraná na všetky fázy výrobného procesu - od zabitia, rozrobenia mäsa, skladovania, až po zabalenie a uvádzanie na trh konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom maloobchodu, veľkoobchodu a prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými štátmi. Celkovo bolo prekontrolovaných 1 837 právnych subjektov, 4 794 prevádzok, bolo vykonaných 6 178 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 10 kontrolách (0,16%).

- **Cielená kontrola vajec pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek vajec (iba surových) pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek medu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo v maloobchodnej sieti (potraviny z ostatných členských štátov, z tretích krajín), ale iba v prípade, že uvedené maloobchodné siete boli miestom určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo prekontrolovaných 27 právnych subjektov, 31 prevádzok, bolo vykonaných 47 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 29 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam na rezíduá veterinárnych liekov, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola nakrájaných mäsových výrobkov na *Listeria monocytogenes***

Predmetom cielenej kontroly mäsových výrobkov bol odber vzoriek balených nakrájaných mäsových výrobkov (okrem fermentovaných mäsových výrobkov), ktoré boli laboratórne vyšetrené na *Listeria monocytogenes*. Spolu bolo odobratých 258 vzoriek, jedna vzorka nevyhovela (0,46%). V roku 2021 nevyhovela tiež jedna vzorka.

- **Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladov a maloobchodných prevádzkarní v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v Poľsku, Maďarsku, Nemecku a v ostatných členských štátov podľa aktuálnej nálezovej situácie**

Cielená kontrola 23/499 bola zameraná na spracovateľské prevádzkarne (bitúnky, rozrábkarne, prevádzkarne pre mäsovú výrobu) a miesta určenia zásielok (mraziarenské sklady a maloobchodné prevádzkarne) v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v Poľsku, Maďarsku, Nemecku a v ostatných členských štátov podľa aktuálnej nálezovej situácie.

V rámci cielenej kontroly a jej dodatkov bolo celkovo vykonaných 3 153 kontrol, 8 kontrol s nedostatkom (7x ohľadom nedostatkov v sprievodnej dokumentácii a 1x nenahlásenie do systému zásielok). Veterinárnymi inšpektormi bolo odobratých spolu 3 757 vzoriek na laboratórne vyšetrenie AMO.

- **Cielená kontrola vysledovateľnosti bravčového mäsa z jatočných ošípaných pôvodom z reštrikčných oblastí afrického moru ošípaných podľa VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605**

Cielená kontrola bola zameraná na vysledovateľnosť bravčového mäsa, jeho pôvodu z reštrikčných oblastí afrického moru ošípaných uvedených v prílohe I časť II a/alebo III Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605 v platnom znení.

V období od 01.01.2022 do 31.12.2022 bolo spolu vykonaných 1 071 týchto cielených kontrol, z toho na bitúnkoch 150, u distribútorov 1, dodávanie miestnym prevádzkam 10, hyper a supermarkety 2, malé predajne 32, predaj konečnému spotrebiteľovi 1, rozrábky 458, veľkoobchodný sklad 20, výroba 397 kontrol.

V prípade jednej kontroly boli zistené nedostatky pri vysledovateľnosti .

- **Cielená kontrola produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Poľskej republiky**

Cielená kontrola bola zameraná na kontrolu produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Poľskej republiky v prihraničných okresoch susediacich s Poľskou republikou. Súčasťou úradných kontrol bol úradný odber vzoriek so zameraním na uvádzanie mäsa z domácich kopytníkov, hydinového mäsa, mäsových výrobkov, mletého mäsa a mäsových prípravkov na trh prostredníctvom ambulatného predaja a prebiehala od 21.02.2022 do 29.04.2022.

Vykonaných bolo 95 kontrol s 2 nedostatkami v hygiene a odobratých bolo 5 vzoriek (3 vzorky hydinového mäsa a 2 vzorky mäsových výrobkov). Nevyhovujúca bola 1 vzorka mäsového výrobku v označovaní.

- **Cielená kontrola produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Poľskej republiky v miestach určenia**

Vybrané regionálne veterinárne a potravinové správy vykonávali v termíne od 21.02.2022 do 29.04.2022 v miestach určenia a v rozrábkarňach, prebaľovacích prevádzkarňach alebo v maloobchodnej sieti, ktoré sú miestom určenia cielenú kontrolu produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Poľskej republiky. V rámci úradných kontrol sa vykonával aj úradný odber vzoriek mäsa z domácich kopytníkov, hydinového mäsa, mäsových výrobkov, mletého mäsa a mäsových prípravkov.

Spolu bolo vykonaných 410 kontrol bez nedostatkov a odobratých bolo 360 vzoriek. Mäso domácich kopytníkov bolo 79 vzoriek, hydinové mäso 219 vzoriek, mäsové výrobky 49 vzoriek a mleté mäso a mäsové prípravky bolo 13 vzoriek. Nevyhovovalo 14 vzoriek hydinového mäsa a 7 vzoriek mäsových výrobkov.

13.7.2. Osobitné kontroly

V roku 2022 boli vykonané 3 osobitné kontroly:

- Monitorovanie tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU)
- Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel
- Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch

- **Monitorovanie tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU)**

V roku 2022 pokračovali RVPS v monitorovaní tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu PAU. K 31.12.2022 bolo v SR 13 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov. V rámci monitorovania bolo odobratých 19 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce.

- **Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel**

Podľa Rozhodnutia Komisie č.2013/652/EÚ o monitorovaní a ohlasovaní antimikrobiálnej rezistencie u zootických a komenzálnych baktérii a záverov z auditu DG(SANTE)/2015-7593 z Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) v prevádzkarňach v SR v dňoch 9. - 13.11.2015, ŠVPS SR nariadila pre RVPS vykonávanie úradných kontrol čistoty (stupňa znečistenia) zvierat prisúvaných do schválených prevádzkarní pre zabíjanie domácich kopytníkov (ďalej len „bitúnkoch“) a kontrol hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel. Kontroly čistoty zvierat sú permanentnou súčasťou prehliadky *ante mortem*, pričom prevádzkovateľ v prípade zistených nedostatkov musí prijímať na všetkých stupňoch produkcie a spracovania nápravné opatrenia. Komplexné úradné kontroly systému zabezpečovania čistoty zvierat prisúvaných na bitúnok, ich znečistenia počas ustajnenia pre zabitím, ako aj overovanie plnenia povinností prevádzkovateľom bitúnku ŠVPS SR nariadila vykonávať 2x ročne v polročných intervaloch. Počas kalendárneho roka 2022 bolo takto vykonaných 210 úradných kontrol na bitúnkoch pre zabíjanie hovädzieho dobytku a oviec. Na bitúnkoch schválených na zabíjanie jatočných ošípaných bolo vykonaných 101 úradných kontrol. Prevádzkovatelia na 41 bitúnkoch pre zabíjanie HD mali v roku 2022 v uzatvorených zmluvách z dodávateľmi jatočného hovädzieho dobytku požiadavku na čistotu zvierat, pričom počas kontrolovaného obdobia v 1 prípade prevádzkovateľ uplatnil sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat. V prípade ošípaných 32 prevádzkovateľov bitúnkov malo v uzatvorených zmluvách s dodávateľmi požiadavku na ich čistotu, pričom počas kontrolovaného obdobia neboli zistené nedostatky pri dodávke jatočných zvierat.

- **Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch**

V roku 2022 inšpektori RVPS vykonali v prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov a v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov úradné kontroly označovania a používania prídavných látok podľa nariadenia (ES) č.1333/2008 a úradné kontroly označovania mäsových výrobkov a mäsových prípravkov z hľadiska prídavných látok podľa nariadenia (EÚ) č.1169/2011 na overenie informovania spotrebiteľa. V prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov bolo vykonaných 223 úradných kontrol, pri ktorých boli zistené 3 nedostatky (1x bol zistený nesúlad údajov na etikete výrobku a používaných prídavných prídavných látok, 1x prekročenie maximálneho limitu prídavnej látky, 1x použitie prídavnej látky, ktorá nie je povolená pre daný výrobok) a 75 kontrol bolo vykonaných v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov, zistený bol 1 nedostatok.

13.8. Politika kvality

Podľa § 9a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a podľa nariadenia (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny

vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy na trhu úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) a s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ). Súčasťou úradných kontrol je aj kontrola oprávnenosti použitia symbolu EÚ na týchto potravinách.

V roku 2022 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 839 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 2278 výrobkov, z toho bolo 420 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 1264 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 594 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Podľa krajiny pôvodu išlo najmä o výrobky zo Slovenska, Českej republiky, Talianska, Nemecka, Grécka, Litvy, Francúzska, Maďarska a z iných krajín.

Pri uvedených kontrolách neboli zistené nedostatky.

V mesiacoch november a december 2022 bola vykonaná cieľená kontrola vybraných potravín s chráneným označovaním predávaných na diaľku, ktorej cieľom bolo overenie neoprávneného používania chráneného názvu potravín vyrábaných v Slovenskej republike v prípade chránených zemepisných názvov a chránených názvov týkajúcich sa zaručenej tradičnej špeciality. Pokiaľ ide o potraviny živočíšneho pôvodu, bolo skontrolovaných 8 prevádzkovateľov internetového obchodu. U 2 prevádzkovateľov sa zistilo neoprávnené použitie chráneného názvu Tradičné špekáčky. V prípade troch výrobkov zapísaných v registri zaručených tradičných špecialít (ovčí salašnícky syr, ovčí kravský syr salašnícky a Tradičná lovecká saláma) sa nezistil predaj na diaľku.

Taliansko v rámci systému AAC nahlásilo v roku 2022 Slovenskej republike, že tri mliečne výrobky predávané na diaľku sú označené v názve D.O.P. (tzn. chránené označenie pôvodu), pričom tieto výrobky nie sú zapísané v registri chránených názvov, čím došlo k porušeniu čl. 13 ods. 1 b) a ods. 4 písm. b) nariadenia (EÚ) č.1151/2012. Išlo o vyvolanie mylnej predstavy, že ide o výrobky s chráneným označením pôvodu. Príslušná RVPS v rámci šetrenia vykonala 5 úradných kontrol.

13.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

V Slovenskej republike bolo v roku 2022 odkontrolovaných 658 právnych subjektov, 2 121 prevádzok a vykonaných spolu 3 236 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho vo všetkých fázach výroby od bitúnkov a rozrábkarní mäsa, skladov, miest určenia až po predaj mäsa. Nedostatky ohľadom nesprávneho označenia alebo nesúladu v označení HD mäsa sa zistili pri 4 kontrolách.

Na bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie hovädzieho dobytku, sa počas roku 2022 vykonalo spolu 120 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho.

V rozrábkarniach hovädzieho mäsa sa v roku 2022 vykonalo spolu 285 kontrol.

V skladoch, baliarňach, u distribútorov a sprostredkovateľov bolo vykonaných spolu 116 kontrol.

V kontrolovaných maloobchodných, ambulatných a stánkových predajniach bolo vykonaných 1 037 kontrol.

V stredných predajniach bolo 606 kontrol, Hypermarkety a supermarkety - spolu vykonaných 881 kontrol, Vo výrobe bolo 154 kontrol označovania hovädzieho mäsa.

Pri kontrolách označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho neboli odobraté žiadne vzorky.

13.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch a schválených rozrábkarniach

V roku 2022 vykonali úradní veterinárni lekári RVPS spolu v SR 169 kontrol na 96 schválených bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) zameraných na odstraňovanie a likvidáciu špecifikovaného rizikového materiálu (ďalej len „ŠRM“) z jatočných tiel. Pri kontrolách odstraňovania ŠRM na bitúnkoch boli v 1 prípade zistené nedostatky, ktoré sa týkali hygieny zariadení a skladovania vedľajších živočíšnych produktov.

V rozrábkarniach mäsa domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) bolo v roku 2022 vykonaných spolu 10 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

Frekvencia kontrol v prevádzkarňach bola 1 x polročne.

13.11. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy

V roku 2022 pri nahlásených domácich zabíjačkách hovädzieho dobytku (3 223 ks HD do 24 mesiacov a 2 682 ks HD nad 24 mesiacov veku) nebola odobratá ani jedna vzorka na vyšetrenie BSE.

Na zabíjanie ošípaných, ktoré boli zabíjané v domácnosti chovateľov/majiteľov v roku 2022 bolo nahlásených spolu 14 147 ks. Z nich sa vyšetrovali ošípané v oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca u voľne žijúcej zveri (diviaky, líšky), alebo na žiadosť chovateľa/majiteľa - spolu 224 ks vzoriek. Všetky vyšetrenia na trichinelózu pri domácich zabíjačkách ošípaných boli negatívne.

Malých prežúvavcov (ovce, kozy) bolo spolu zabitých 2 466. Odbery vzoriek na TSE u malých prežúvavcov v domácich chovoch neboli vykonané.

13.12. Školenia a následné skúšky poľovníkov a preškolenia poľovníkov

V roku 2022 vykonala ŠVPS SR ako organizátor prostredníctvom IVVL 10 školení na udelenie certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, ktorých sa zúčastnilo spolu 259 poľovníkov. Po absolvovaní školení sa konalo na rôznych miestach Slovenska 21 záverečných skúšok, ktorých sa zúčastnilo spolu 251 poľovníkov, pričom 9 poľovníkov 9 pri skúške nevyhoveli).

Úspešným absolventom skúšky vystavila ŠVPS SR certifikát na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti na 5 rokov.

V roku 2022 sa konalo aj 13 preškolení poľovníkov a z tohto počtu bolo 6 preškolení online formou.

Preškolení sa zúčastnilo spolu 530 poľovníkov, z toho 309 online. Všetkým účastníkom preškolenia vystavila ŠVPS SR nové certifikáty s dobou platnosti na ďalších 5 rokov.

V roku 2022 ŠVPS SR vystavila spolu 801 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení na základe úspešného vykonania záverečnej skúšky, preškolenia, ale aj kvôli zmene pôsobnosti, straty, či poškodenia certifikátu.

K 31. 12. 2022 bolo v Slovenskej republike platných 3 400 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

13.13. Značka kvality SK 2022 - potraviny živočíšneho pôvodu

Okrem kontrol vykonaných v zmysle zákona o potravinách, boli inšpektormi RVPS v roku 2022 vykonané aj kontroly v zmysle „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín“, keďže podľa „Zásad pre posudzovanie a

udeľovanie Značky kvality na poľnohospodárske produkty a potraviny“ (ďalej len „zásady“), priebežnú kontrolu dodržiavania podmienok rozhodnutia o udelení značky a kontrolu parametrov uvedených v technickej dokumentácii podľa prílohy č. 1, ako aj súlad s požiadavkami legislatívy výrobkov so značkou vykonávajú orgány ŠVPS SR (prostredníctvom príslušných RVPS).

V roku 2022 boli na ŠVPS SR zaslané z MPRV SR spolu 2 žiadosti o vykonanie kontrol na udelenie ZK SK.

Prvá žiadosť bola zaslaná vo februári 2022. V tomto termíne žiadosti o udelenie ZK SK podalo na MPRV SR spolu 16 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov na spolu 49 výrobkov (u 48 výrobkov to bola žiadosť o udelenie ZK SK a u 1 výrobku žiadosť o predĺženie ZK SK). Druhá žiadosť o vykonanie kontroly na udelenie ZK SK bola zaslaná v júni 2022. V tomto termíne žiadosti o udelenie ZK SK podalo na MPRV SR spolu 24 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, pričom jeden prevádzkovateľ neskôr svoju žiadosť zrušil. Týchto 23 prevádzkovateľov podalo žiadosti na udelenie ZK SK pre spolu 168 výrobkov (19 výrobkov udelenie ZK SK a 149 výrobkov predĺženie ZK SK).

Inšpektori RVPS vykonali na základe žiadostí spolu 39 kontrol na udelenie a predĺženie ZK SK, pri ktorých skontrolovali spolu 217 výrobkov živočíšneho pôvodu

13.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti

13.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov

Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov a inými príslušnými výrobcami a prevádzkovateľmi podnikov sú uvedené v bodoch 12.1. a 12.2.

- **Nové, aktualizované alebo revidované postupy kontroly**

V záujme zabezpečenia jednotného postupu vykonávania úradných/veterinárnych kontrol produktov živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike ŠVPS SR vypracovala 49 nových alebo aktualizovaných dokumentovaných postupov a ďalších informácií určených pre RVPS. Ide napr. o: Postup odberu vzoriek a laboratórneho vyšetrenia produktov živočíšneho pôvodu pri úradných kontrolách na rok 2022; spolupráca na vypracovaní podmienok pre ambulantný predaj rýb v roku 2022; usmernenia týkajúce sa cielených kontrol produktov živočíšneho pôvodu vrátane cielených kontrol v súvislosti s africkým morom ošípaných; aktualizácia kontrolného záznamu týkajúceho sa schvaľovania prevádzkarní pre škvarené živočíšne tuky a produkty rybolovu; aktualizácia postupu monitorovania tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu PAU, vykonávania úradných kontrol a postupu povoľovania výnimiek; úprava regiónov, ktoré budú monitorovať pôvodcu zoonózy *Trichinella* u ošípaných zabíjaných u chovateľa pre súkromnú domácu spotrebu od mája 2022; usmernenie týkajúce sa zabíjania domácich kopytníkov v chove pôvodu mobilnou jednotkou okrem naliehavého zabitia; pokyny na vyhodnotenie veterinárnych/úradných kontrol za príslušný rok.

- **Iniciatívy v oblasti odbornej prípravy**

V rámci Národného plánu vzdelávania na rok 2022 sa uskutočnilo 10 vzdelávacích aktivít. 5 aktivít sa uskutočnilo dištančným spôsob a 5 vzdelávacích aktivít sa uskutočnilo fyzicky na IVVL Košice.

Okrem vzdelávacích aktivít v oblasti produktov živočíšneho pôvodu sa veterinári inšpektori pre hygienu potravín živočíšneho pôvodu zúčastnili aj školení organizovaných v ostatných oblastiach v rámci Národného programu vzdelávania organizovaného IVVL napr. rezíduá pesticídov, systém TRACES, oblasť vedľajších živočíšnych produktov, monitoring AMR. V roku 2022 sa žiaden veterinárny inšpektor z odboru/oddelenia produktov živočíšneho pôvodu nezúčastnil školenia organizovaného Európskou komisiou v rámci programu „Better Training for Safer Food“.

Počet účastníkov školenia organizovaného VPÚ, ktoré sa týkalo vyšetovania vzoriek na prítomnosť *Trichinella sp.*, bol v roku 2022 – 4 účastníci z RVPS.

- **osobitné iniciatívy v oblasti kontroly**

V roku 2022 bolo vykonaných 16 cielených kontrol produktov živočíšneho pôvodu a 3 osobitné kontroly. Podrobnosti sú uvedené v časti 12.7. tejto správy.

Od 1. januára 2017 nadobudol účinnosť zákon č.376/2016 Z.z, ktorým sa novelizoval zákon č.152/1995 Z.z. o potravinách, na základe ktorého potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť charitatívnym organizáciám. ŠVPS SR vedie na svojej internetovej stránke aktuálny zoznam zaregistrovaných charitatívnych organizácií pre nakladanie s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti podľa § 6 ods. 7 zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov. K 31.12.2022 bol ich počet 55.

Na základe analýzy rizika Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky príslušná na konanie podľa § 6 ods. 2 písm. ay) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov v súlade s § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodnutiami povolila v kalendárnom roku 2022 výnimku z frekvencie bakteriologického odberu vzoriek (počet aeróbných mikroorganizmov, *Enterobacteriaceae* a *Salmonella*) z povrchov jatočných tiel domácich kopytníkov piatim prevádzkovateľom bitúnkov a 1 povolenie prevádzkarní vyrábajúcej mleté mäso a mäsové prípravky v malých množstvách.

Rozhodnutia o povolení výnimky sa týkali prevádzkarní s malým objemom výroby, ktoré mali schválenú výnimku z požiadaviek na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie podľa Nariadenia vlády SR č. 359/2011 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá.

Daňové úrady v zmysle zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 26 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a oddelenia policajného zboru v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zaslali v roku 2022 na ŠVPS SR (odbor Hygieny produktov živočíšneho pôvodu) spolu 11 výziev o poskytnutí informácií, na ktoré ŠVPS SR jednotlivým žiadateľom aj písomne odpovedala.

Všetkých 11 výziev bolo následne odstúpených na 40 RVPS, aby poskytli informácie, ktoré boli uvedené vo výzvach a ktorými disponujú, takže RVPS vypracovali a zaslali spolu 440 odpovedí/listov (pre jednotlivé daňové úrady, policajný zbor atď.).

Výsledky úradných kontrol potravín sú zverejňované na webe na Portáli úradných kontrol - <http://www.svps.sk/puk/> .

- **poskytovanie poradenstva alebo informácií prevádzkovateľom potravinárskych podnikov**

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2022 tak ako v predchádzajúcich rokoch zúčastňovali ako lektori v rámci rôznych školiacich seminárov organizovaných súkromnými organizáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (napr. školenia pre salaše pred začiatkom salašnickej sezóny organizované Zväzom chovateľov oviec a kôz na Slovensku). Uskutočnili sa pracovné stretnutia so zástupcami Slovenského zväzu spracovateľov mäsa, Zväzu chovateľov ošípaných na Slovensku, Združením mladých farmárov. Združenie mladých farmárov malo záujem na vypracovaní príručky spranej praxe pre mlieko a mliečne výrobky.

Na základe požiadaviek médií sa vypracovávali odpovede na otázky. Odborní zamestnanci poskytujú odborné informácie na základe požiadaviek prevádzkovateľov potravinárskych podnikov telefonicky a aj elektronicky.

V roku 2022 vykonala ŠVPS SR ako organizátor prostredníctvom IVVL 10 školení a 13 preškolení poľovníkov, na získanie certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/>. V novembri 2022 boli zverejnené aktualizované podmienky pre ambulantný predaj rýb v roku 2021. Na internetovej stránke je pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov zverejnený aktuálny zoznam schválených prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu.

13.14.2. Audity FVO

V roku 2022 bol vykonaný jeden audit z Európskej komisie, ktorý sa týkal produktov živočíšneho pôvodu:

DG(SANTE) 2022-7463 S CIEĽOM POSÚDIŤ ZAVEDENÉ SYSTÉMY KONTROLY BEZPEČNOSTI POTRAVÍN, KTORÝMI SA RIADI PRODUKCIA HOVÄDZIEHO MÄSA A JEHO UMIESTNENIE NA TRH VRÁTANE VYSLEDOVATEĽNOSTI v dňoch 28.apríla - 10. mája 2022.

13.14.3. Audity z iných krajín

V roku 2022 sa nevykonala žiaden audit.

13.14.4. Zmeny a doplnenia národného plánu kontroly

V roku 2022 neboli vykonané zmeny vo viacročnom pláne úradných kontrol na roky 2021-2024.

14. Laboratórna diagnostika

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému s certifikácie metodicky usmerňuje Štátny veterinárny a potravinový ústav pri výkone analýz úradne odobratých vzoriek.

Zamestnanci odboru sa zúčastnili nasledovných školení a ďalších významnejších aktivít:

- Účasť na rokovaní vo výboroch expertov EK, v pracovných skupinách pre antimikrobiálnu rezistenciu, mikrobiologické kritéria, RASFF a AAC.
- Účasť na rokovaní odbornej pracovnej skupiny EFSA pre zoonózy
- Účasť na rokovaní odbornej pracovnej skupiny EFSA pre monitoring rezíduí pesticídov
- Účasť na 2 školeniach pracovníka Certifikačného orgánu pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktoré organizovala SNAS
- Školenia a pracovné porady organizované IVVL, MPRV SR a ŠVPS SR.

Laboratórnu diagnostiku vykonával v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat, bezpečnosti a kvality potravín, surovín a krmív od 1.1.2022 do 31.12.2022 Štátny veterinárny a potravinový ústav na 3 Veterinárnych a potravinových ústavoch a 1 Veterinárnom ústave. Spolu v týchto diagnostických laboratóriách v roku 2022 pracovalo 242 pracovníkov, z toho 118 vysokoškolsky vzdelaných, 90 stredoškolsky vzdelaných a 34 pomocného personálu.

14.1. Úradné laboratóriá-Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne

14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,
- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, 3-MCPD, solanínu, kyseliny kyanovodíkovej.

V rámci ústavu je 14 národných referenčných a referenčných laboratórií.

Väčšina odborných činností je sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky a referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie.

14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť salmonel, listérií, kampylobakterov a verotoxinogénnych *E. coli*,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa Nariadenia 470/2009 vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách, analýzy PAU, tropánových alkaloidov,
- analýzy medu na reziduá ATB a dôkaz falšovania medu,
- analýzy na úseku chorôb rýb, produktov rybolovu, dôkaz falšovania druhov rýb,

- analýzy v oblasti antimikrobiálnej rezistencie,
- analýzy GMO v potravinách.

V rámci ústavu je 17 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku,
- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat,
- vykonávanie epidemiologických štúdií, vyšetrení ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec a pod.,
- vykonávanie monitoringu nových ochorení napr. Schmallerbergov vírus, Africký mor ošípaných a pod.,
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu klasického a afrického moru ošípaných u domácich ošípaných a u diviakov, besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, bovinnej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec.

V rámci ústavu je 15 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov,
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu so zameraním na diagnostiku prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách.

V rámci ústavu je 7 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení úradných vzoriek

Z údajov z laboratórneho vyšetřovania vo veterinárnych a potravinových ústavoch a veterinárnom ústave vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy:

- The European Union One Health 2021 Zoonoses Report, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín
- Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2021
- Annual Report on surveillance for avian influenza in poultry and wild birds in Member States of the European Union in 2021, ktorá bola zaslaná do EFSA
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2021 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MPRV SR s podrobným komentárom k výsledkom)

14.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu

Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách vychádza z aktuálnej legislatívy EÚ. Na ŠVPS SR bol pre rok 2022 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduí pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. (Kontrola detskej výživy sa vykonáva v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré zároveň poskytuje podklady do tohto programu). V uvedenom dokumente bol určený druh a počet vzoriek potravín, ktoré sa majú analyzovať v rokoch 2022 až 2024 ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách v danom roku analyzovať. Predmetom kontroly sú podľa viacročného plánu vzorky potravín, pochádzajúce od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EÚ ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený ŠVPÚ - VPÚ Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov.

Výsledky kontroly za rok 2022

Inšpektori RVPS odobrali na analýzu rezíduí pesticídov 378 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia, strukovín a olejnía ako aj výrobkov z nich, 24 vzoriek kravského mlieka a bravčového tuku. Potraviny pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 230 analyzovaných vzorkách t. j. v 57,2 % z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2022 boli odobraté a analyzované vzorky z 2 takýchto zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 11 vzoriek (2,7 %), ktoré boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“.

Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

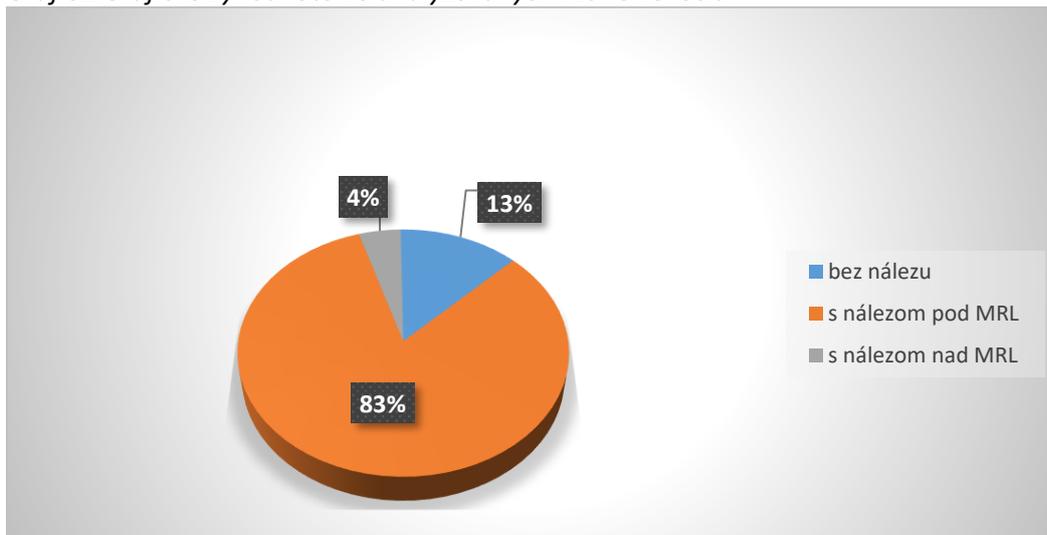
Tabuľka 100 Kontrola rezíduí pesticídov v roku 2022

Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)
Ovocie	180	23	148	8
Zelenina	129	74	55	0
Ostatné potraviny rastlinného pôvodu	69	40	27	3
Potraviny živočíšneho pôvodu	24	24	0	0
<i>BIO potraviny*</i>	15	15	0	0
SPOLU	402	161	230	11

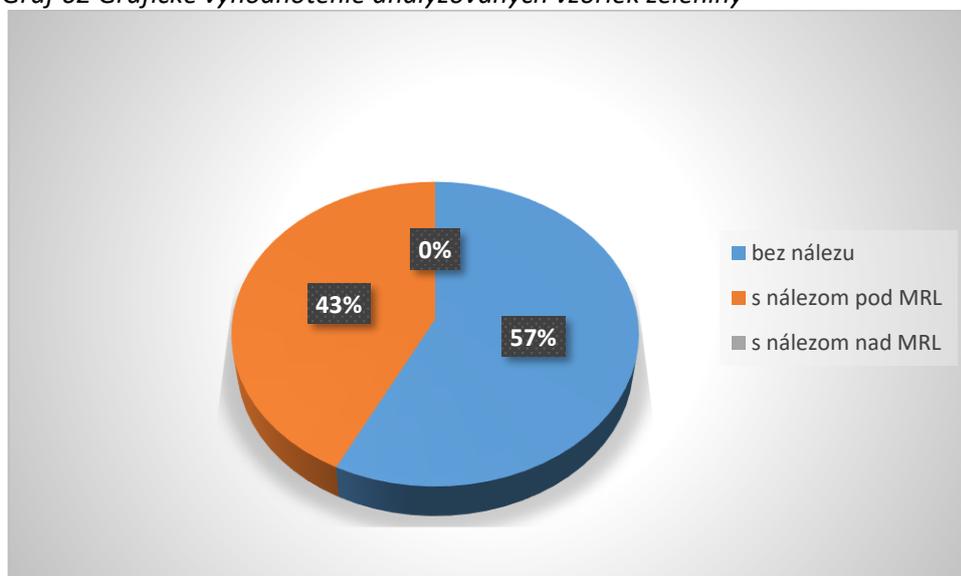
*vzorky sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo iných druhov analyzovaných potravín

**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

Graf 61 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia

Graf 62 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny

Uvedené grafy vyjadrujú skutočnosť, že pesticídy sa vo väčšom rozsahu aplikujú na ovocie ako na zeleninu, čo potvrdzuje vyššie % (viac ako 80 %) vzoriek ovocia s nálezom rezíduí pesticídov. V súlade s uvedeným sme v roku 2022 zaznamenali nižšie % vzoriek ovocia s nálezom nad MRL (4%) v porovnaní s rokom 2021 (8,3%). Na základe analýzy rizika k zvýšenému počtu nevyhovujúcich vzoriek v roku 2021 prispela zvýšená frekvencia odberu a analýzy vzoriek citrusových plodov pôvodom z Turecka. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme naopak u zeleniny nezaznamenali žiadne nálezy nevyhovujúcich vzoriek v porovnaní s rokom 2021, kedy bolo 1.5% vzoriek nevyhovujúcich.

Zistenia rezíduí pesticídov vo vzorkách niektorých skupín a druhov ovocia a zeleniny poskytujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka 98 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2022

Plodina	Počet vzoriek	Počet vzoriek s nálezom nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Citrusové ovocie	66	63	95.45	5
Jadrové ovocie	26	20	76.92	2
Kôstkové ovocie	23	16	69.57	0
Hrozno	27	22	81.48	0
Jahody	16	15	93.75	1
Drobné bobuľové ovocie	8	6	75.00	0
Exotické ovocie	14	6	42.86	0

*zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu nad LOQ (z množiny analyzovaných pesticídov v danej vzorke potraviny)

Tabuľka 99 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2022

Plodina	Počet vzoriek	Počet nálezov nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Zemiaky	6	4	66.67	0
Koreňová zelenina	5	4	80.00	0
Plodová zelenina	35	12	34.29	0
Hľúbová zelenina	22	8	36.36	0
Šaláty a vňate	47	23	48.94	0
Huby	5	1	20.00	0

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a iných potravín:

Plodina	pôvod	pesticíd	namerané množstvo
Mandarinky	Turecko	fenvalerat	0,135 mg/kg
Mandarinky	JAR	propiconazol	0,035 mg/kg
Rumanček – bylenný čaj	Poľsko	chlorpyrifos	0,025 mg/kg
Hrušky	Turecko	azoxystrobín	0,054 mg/kg
Jablká	Poľsko	mepiquat chlorid	0,013 mg/kg
Citróny	Turecko	chlorpyrifos-metyl	0,081 mg/kg
		fenvalerát	0,045 mg/kg
Citróny	Turecko	prochloraz	0,022 mg/kg
Ovos nahý	SR	chlorpyrifos	0,053 mg/kg
Pomaranče	Egypt	profenofos	0,037 mg/kg
Jahody mrazené	neudané	propamocarb	0,071 mg/kg
Fazuľa škvritná	Egypt	propoxur	0,16 mg/kg

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2022 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 15 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva. Odobraté a analyzované boli bioprodukty domáceho pôvodu ale aj z iných krajín, nakoľko tieto sa nachádzajú na našom trhu vo vyššom

podiele ako domáce BIO potraviny. V žiadnej z analyzovaných vzoriek bioproduktov nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov nad LOQ aplikovanej analytickej metódy.

14.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách

V roku 2022 vykonali RVPS odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu, vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov a vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Všetkých **55** vzoriek bolo analyzovaných na ŠVPÚ – VPÚ Košice skríningovou metódou DR CALUX.

Nadlimitné nálezy boli zistené v jednej vzorke hovädzieho mäsa (nález 6,9 pg /g tuku) a v jednej vzorke surového kravského mlieka (SKM) (nález 9,9 pg/g). Bolo zistené prekročenie obsahu maximálnej hodnoty sumy dioxínov a DL PCB a následnou konfirmačnou analýzou vzoriek na Slovenskej zdravotníckej univerzite metódou HRGC/HRMS potvrdený nadlimitný nález. Vzorky pochádzali od toho istého PPP a príslušná RVPS v súčinnosti s PPP vykonala legislatívou stanovené postupy, t.j. pravidelné monitorovanie obsahu dioxínov a DL PCB a vyšetrovanie zdroja kontaminácie. Vzorkované dávky boli zlikvidované.

V ďalších analyzovaných vzorkách, odobratých u dotknutého producenta, nebol zistený nadlimitný obsah dioxínov a DL PCB.

U ostatných analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného maximálneho limitu.

Tabuľka 100 Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2022

<i>Komodita</i>	<i>Počet vzoriek</i>	<i>Nameraná hodnota</i>		<i>Max.limit</i>	<i>Merná jednotka</i>
		<i>Min.</i>	<i>Max.</i>		
Mäso z hovädzieho dobytky	2	<LOQ	6.9	4.00	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	1	0.8	0.8	4.00	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	4	<LOQ	0.4	1.25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	8	<LOQ	1.3	3.00	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby	12	<LOQ	1.5	6.50	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky	3	<LOQ	0.8	6.50	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Trešcia pečeň (konzerva)	2	5	14.0	20.00	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Surové mlieko ovčie, kravské, kozie	18	<LOQ	9.9	5.50	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia slepačie čerstvé	4	<LOQ	2.1	5.00	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Rastlinné oleje a tuky	1	0.4	0.4	1.25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

15. Systém rychlého varování pro potraviny a krmivá

Bezpečnost potravin a krmiv patří mezi strategické zájmy veřejnosti. Prostřednictvím systému rychlého varování pro potraviny a krmivá (Rapid Alert for Food and Feed – „RASFF“) sa podporujú opatrenia členských štátov umožnením rýchlej výmeny informácií o rizikách, ktoré predstavujú potraviny alebo krmivá a o opatreniach, ktoré boli alebo majú byť prijaté ako reakcia na tieto riziká.

Tabuľka 101 Typy oznámení

	<p style="text-align: center;">Varovné oznámenie (rok/číslo)</p> <p style="text-align: center;"><i>je oznámenie rizika, ktoré si vyžaduje alebo by mohlo vyžadovať rýchle konanie v inej členskej krajine</i></p>
	<p style="text-align: center;">Informatívne oznámenie nevyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo)</p> <p style="text-align: center;"><i>je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sa vyskytuje iba v oznamujúcej členskej krajine alebo</i> ➤ <i>nebol uvedený na trh alebo</i> ➤ <i>už nie je na trhu</i> <p style="text-align: center;">Informatívne oznámenie vyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo)</p> <p style="text-align: center;"><i>je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej členskej krajine</i></p>
	<p style="text-align: center;">Oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (rok/číslo*)</p> <p style="text-align: center;"><i>je oznámenie o zamietnutí dávky, kontajnera alebo nákladu potravín alebo krmív podľa článku 50 ods.3 písm. c) nariadenia (ES) č.178/2002</i></p> <p style="text-align: center;"><small>*zmena od 1.1.2018 v označovaní oznámení</small></p>

15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2018 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ✓ ŠVPS SR - kontaktné miesto
- ✓ 40 RVPS
- ✓ 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- ✓ Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR)
- ✓ 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- ✓ Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)
- ✓ v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR

15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike

V roku 2022 zaslalo kontaktné miesto SR do Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá („RASFF“) 34 oznámení. 3 oznámenia boli zamietnuté EK z dôvodu nedostatočného preukázania priameho alebo nepriameho rizika pre zdravie spotrebiteľa, 1 oznámenie bolo na žiadosť EK preklasifikované z informatívneho oznámenia nevyžadujúceho ďalší postup na oznámenie varovné a 1 oznámenie bolo preklasifikované z varovného na oznámenie nevyžadujúce ďalší postup.

Z tohto počtu bolo:

16 varovných oznámení (47 %), 5 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup (15 %), 12 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup (35 %), 1 oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (3 %).

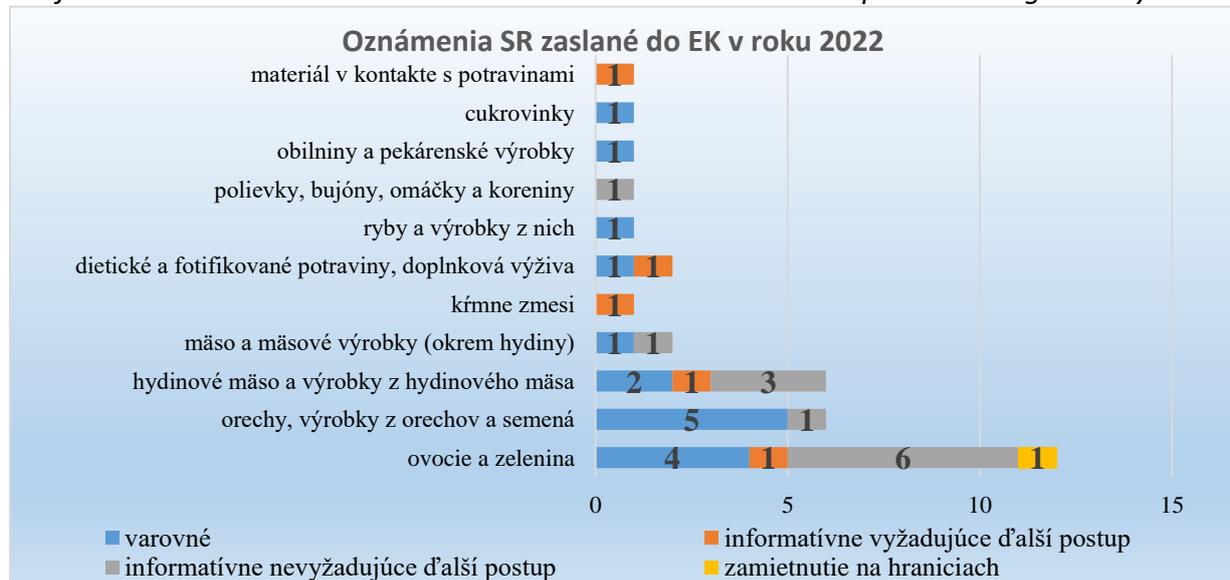
V 34 zaslaných oznámeniach boli najviac zastúpené potraviny, pričom výrobky rastlinného pôvodu – 21 oznámení (62 %) prevládali nad potravinami živočíšneho pôvodu - 9 oznámení (26 %), 2 oznámenia boli zaslané v kategórii dietickej, fortifikovanej potraviny a doplnková výživa (6 %), 1 oznámenie na materiál v kontakte s potravinami (3 %), 1 oznámenie bolo zaslané v kategórii krmne zmesi (3 %).

Z celkového počtu bolo 30 oznámení zaslaných na základe úradných kontrol na trhu, 1 oznámenie na základe kontroly na hraničnom prechode a 3 oznámenie na základe podnetu spotrebiteľa. Z celkového počtu 88 % oznámení zaslala ŠVPS SR (t. j. 30 oznámení na potraviny rastlinného a živočíšneho pôvodu), 9 % oznámení zaslal ÚVZ SR (t. j. 2 oznámenia na doplnkovú výživu a 1 oznámenie na materiál v kontakte s potravinami) a ÚKSÚP ako člen Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá zaslal 3 % (t. j. 1 oznámenie v kategórii krmne zmesi).

Zaslané oznámenia SR do EK – podľa kategórie výrobkov

Výrobky, ktoré boli predmetom hlásení patrili do 11 rôznych kategórií. Najviac oznámení bolo z kategórie „ovocie a zelenina“ (12 oznámení) ďalej z kategórie „orechy, výrobky nich a semená“ (6 oznámení) a rovnako z kategórie „hydina a výrobky z hydínového mäsa“ (6 oznámení). Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v oznámeniach v roku 2022 je znázornené v grafe č. 73.

Graf 73 Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2022 podľa kategórie výrobku

Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do EK cez RASFF

V roku 2022 bolo identifikovaných celkom 13 druhov rizík. Podrobnejšie informácie o výskyte jednotlivých druhov rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení sa nachádzajú v tabuľke č. 2.

Tabuľka 102 Druhy rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení

Druh rizika	Počet oznámení celkom	Varovné oznámenia	Zamietnuté na hraniciach	Informatívne oznámenia vyžadujúce ďalší postup	Informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup
patogénne mikroorganizmy	7	4	-	-	3
mykotoxíny	1	1	-	-	-
mikrobiálna kontaminácia	1	-	-	1	-
rezíduá pesticídov	5	-	-	-	5
nedeklarovaný alergén	4	1	-	1	2
nové potraviny	1	-	-	1	-
prídavné látky	1	-	1	-	-
kontaminanty	6	5	-	-	1
ťažké kovy	4	3	-	-	1
polycyklické aromatické uhľovodíky	1	1	-	-	-
chemická kontaminácia	1	-	-	1	-
rezíduá veterinárnych liečiv	1	-	-	1	-
biokontaminanty	1	1	-	-	-

Prehľad o všetkých zistených rizikách vo výrobkoch v zaslaných oznámeniach sa nachádza v tabuľke č.103.

Tabuľka 103 Druhy zistených rizík podľa krajiny pôvodu a kategórie výrobku

Druh rizika	Zistené riziko	Výrobok	Krajina pôvodu	Kategória výrobku
patogénne mikroorganizmy	Salmonella Enteritidis	chladené kuracie prsia 3x	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
		kuracie stehná hlbokozmrazené		
	Salmonella Typhimurium	mäsový prípravok	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny

	Cronobacter spp.	dojčenská výživa	ČR	dietetické potraviny, doplnková výživa a fortifikované potraviny
	Norovírus	mrazené jahody	Egypt	ovocie a zelenina
mykotoxíny	Ochratoxín A	múka	ČR	obilniny a pekárske výrobky
mikrobiálna kontaminácia	prítomnosť plesní Penicillium sp., Aspergillus sp., Mucor sp.	fazuľa biela	Poľsko	ovocie a zelenina
rezíduá pesticídov	chlórpyrifos a fenbutatín oxidu	grepy	Turecko	ovocie a zelenina
	chlórpyrifos a fenbutatín oxidu	citróny		
	nepovolená látka fenvalerát a chlórpyrifos-metyl	citróny		
	nepovolená látka chlórpyrifos-metyl	mandarínky 2x		
alergény	zeler	instantné rezance	Rusko	polievky, bujóny, omáčky a koreniny
	glutén	kebab	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
	sójový proteín	tlačienka	Poľsko	mäso a mäsové výrobky (okrem hydiny)
	orechy	fidorka	ČR	cukrovinky
nové potraviny	serrapeptáza	výživový doplnok	ČR	dietetické potraviny, doplnková výživa a fortifikované potraviny

prídavné látky	oxid siričitý	sušené marhule	Turecko	ovocie a zelenina
kontaminanty	kyselina kyanovodíková	marhuľové jadrá 6x	Pakistan Uzbekistan Tadžikistan Grécko	orechy, výrobky z orechov a semená
ťažké kovy	kadmium	mrkva	Poľsko	ovocie a zelenina
		petržlen	Poľsko	
	cín	marhule polené v sladkom náleve	Čína	
		mandarínkový kompót v sladkom náleve	Turecko	

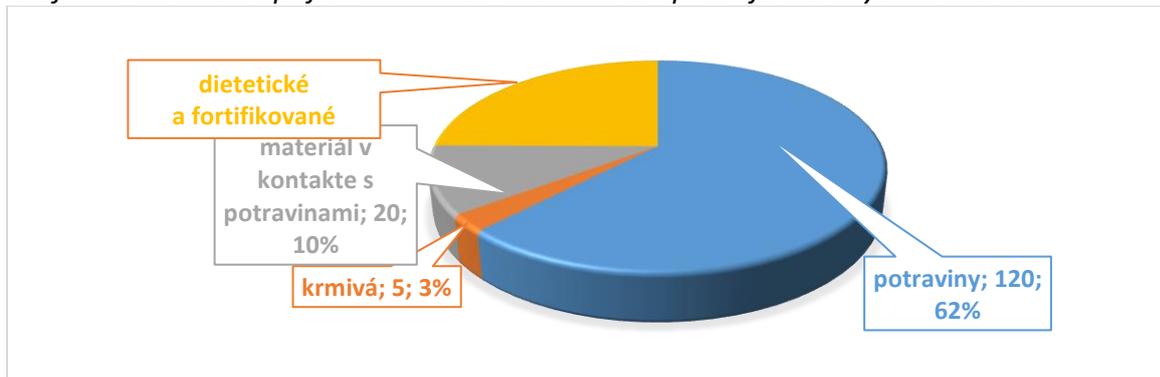
Hodnotenie rizika pre potreby RASFF

Hodnotenie rizika pre potreby Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2022 Výskumný ústav potravinársky (VÚP), ako rezortné pracovisko pre hodnotenie rizika, ktorý bol pre túto činnosť poverený MPRV SR. VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotil v 10 vzorkách ovocia a zeleniny rôzne nálezy rezíduí pesticídov. Posudzovaných bolo 7 vzoriek ovocia (mandarínky 2x, citróny 2x, pomaranče 1x, hrušky 1x, jablká 1x), 1 vzorka fazule a 1 vzorka pšenice. VÚP na základe správy EFSA zistil v 2 prípadoch, že nálezy rezíduí pesticídov môžu predstavovať zdravotné riziko pre deti a dospelých. Nálezy rezíduí pesticídov v ostatných posudzovaných prípadoch nepredstavovali riziko pre deti a dospelých.

Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z EK.

V roku 2022 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá 193 oznámení z EK - DG Sanco (Directorate G – Veterinary and International affairs, G4 – Food, Alert system and training). Z tohto počtu bolo 102 varovných oznámení, 42 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup, 43 informatívnych oznámení nevyžadujúce ďalší postup a 6 oznámení o zamietnutí na hraničnom prechode. V týchto oznámeniach bola Slovenská republika buď miestom distribúcie, tranzitu alebo krajinou pôvodu.

Graf 74 Oznámenia prijaté z EK v roku 2022 - zastúpenie jednotlivých komodít

V 120 prijatých oznámeniach o nebezpečných potravinách prevládali oznámenia na výroby rastlinného pôvodu (66 %), 34 % tvorili výroby živočíšneho pôvodu.

Vo všetkých 193 prijatých oznámeniach bolo 53 % výrobkov pôvodom z členských štátov EÚ (vrátane SR), 47 % výrobkov pochádzalo z tretích krajín (najväčší počet z Číny, India).

Ku všetkým prijatým oznámeniam boli vykonané úradné kontroly: 57 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ŠVPS SR, 42 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti MZ SR a 3 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ÚKSUP. Niektoré kontroly boli vykonané spoločne zodpovednými organizáciami. O výsledkoch kontrol Slovensko zaslalo informácie do EK formou následných oznámení.

Slovensko ako krajina pôvodu v oznámeniach z EK

V 12 prijatých oznámeniach z EK v roku 2022 sa Slovensko vyskytovalo ako krajina pôvodu:

Nepovolené prídavné látky vo výživovom doplnku. RASFF notifikáciu zaslalo Belgicko.

Nepovolená kyselina gama-aminomaslová vo výživovom doplnku. RASFF notifikáciu Fínsko.

Vysoký obsah tetrahydrocannabinolu vo výživovom doplnku. RASFF oznámenia zaslala Česká republika.

Chlorpyrifos v slnečnicových semenách. RASFF notifikáciu zaslalo Nemecko

Vysoký obsah amygdalínu vo výživovom doplnku. 3 oznámenia. RASFF notifikácie zaslala Česká republika.

Prítomnosť minerálneho oleja v hrozienuch. RASFF notifikáciu zaslala Česká republika.

Listeria monocytogenes v hotovom jedle. RASFF notifikáciu zaslalo Poľsko.

Cudzie teleso v kréme na varenie. RASFF notifikáciu zaslalo Nemecko.

Vysoký počet Bacillus Cereus v hotovom jedle. RASFF notifikáciu zaslalo Rakúsko.

Prítomnosť semien ambrózie v krmive pre papagáje. RASFF notifikáciu zaslalo Lotyšsko.

Tabuľka 103 Príklady oznámení podľa kategórie výrobku, rizika a krajiny pôvodu predávané v Slovenskej republike, ktoré prijala SR z EK v roku 2022.

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
obilniny a pekárske výrobky	ochratoxín A	cereálna kaša pre deti	Rakúsko
	aflatoxín B1	bio kukuričné lupienky	Nemecko
	nepovolená látka etylénoxid	zmes korenia z instantných cestovín	Thajsko
		bio bezlepkový chrumkavý chlieb s quinou	Česká republika
		prášok z jačmennej trávy	Čína
kakao a výrobky z kakaa, káva a čaj	perchlorát	bio mäťový čaj	Rakúsko
	lufenuron, nepovolená látka chlórpyrifos a imidacloprid	Kvety ruží, lupene ruží	Pakistan

	benzo(a)pyrén a PAU4 nadlimit	mletý čaj matcha	Čína
	Antrachinon nadlimit	zelený čaj	Hong Kong
	Salmonella Typhimurium monophasic	čokoládové výrobky Ferrero Kinder	Belgicko
	tetrahydrocannabinol	Čajová zmes s konopnými listami	Nemecko
cukrovinky	vysoký obsah a nepovolené farbivá	cukrárska modelovacia hmota	Taliansko
	3-MCPD a glycidylestery	marschmallow sušienky	Turecko
	nepovolená kyselina sorbová	tapiokové perly	Čína
	vysoký obsah E110 Sunset Yellow FCF	lízanka	
dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa	nepovolená látka sildenafil	výživový doplnok	Veľká Británia
	nepovolená látka sildenafil a tadalafil		
	nepovolené ožiarenie		Španielsko
	nepovolená nová zložka alpha glycerylphosphorylcholine (GPC)		USA
	chlórpyrifos		Rusko
	nepovolené látky toluén, xylén, ethylbenzén		Moldavsko
	prekročený obsah kurkumínu		Nemecko
	vysoký obsah tetrahydrocannabinolu		Švajčiarsko
	nepovolená látka a nesprávne označenie		Maďarsko
	kurkumín a piperin		Nemecko
nepovolená látka etylénoxid	Francúzsko		
mlieko a výrobky z mlieka	Listeria monocytogenes	syr	Poľsko
	riziko kovových častíc	kozí syr	Francúzsko
vajcia a výrobky z nich	Salmonella Enteritidis	vaječná zmes na prípravu palaciniiek	Bulharsko
krmivo	vysoký obsah semien ambrózie	cirok	Česká republika
	vysoký obsah Enterobacteriaceae	krmivo	Belgicko
	Salmonella		

ryby a výrobky z rýb	Listeria Monocytogenes	plátky údeného marlína	Španielsko
		rybie fašírky	Dánsko
		krevety	Vietnam
	prítomnosť kadmia	chobotnica	Taliansko
	vysoký obsah chlorečnanov	mrazené filety pangasia	Vietnam
kôrovce a výrobky z nich	cudzie teleso- skrutka	koktejlové krevety	Bangladéš
materiál v kontakte s potravinami	migrácia primárnych aromatických amínov	univerzálne kliešte do kuchyne	Čína
		lyžica na varenie	
		nylonová obracačka	
		obracačka	
	migrácia kadmia a olova	poháriky	
	migrácia olova	keramický tanier	
	obsah bambusových vlákien	plastový riad	
		šálky na kávu	
zvýšený obsah 3-MCPD	papierové slamky		
hlavonožce a výrobky z nich	neoznačený siričitan	chobotnica	Taliansko
lastúrniky a výrobky z nich	administratívne odchýlky-pôvod výrobku	Palourdes (Tapes Philippinrum)	Holandsko
ovocie a zelenina	neoznačený siričitan	sušené huby shiitake	Čína
	Salmonella Stanley	sušené huby	Vietnam
	Bisphenol-A (BPA) a cyclo-di-BADGE (CdB)	kokosový krém v plechovke	Thajsko
	nevyhovujúca mikrobiológia	Mrazený šalát z morských rias	Čína
	vírus hepatitídy A	mrazené ovocie	Belgicko
	rezídua pesticídov	liči	Čína
	chlorfenapyr and chlorpyrifos	avokádo	Kolumbia
	prítomnosť kadmia	bio avokádo	Peru
	chlórpyrifos	mini špargľa	Peru
	kadmium nadlimit	mrazená mrkva	Holandsko
	Shigatoxin-produkujúca Escherichia coli (STEC)	zmes hlávkového šalátu a červenej repy	Poľsko

	Listeria monocytogenes	huby enoki	Čína
bylinky a koreniny	Salmonella	sušené listy	India
	Salmonella Reading	senovky gréckej	
	PAU nadlimit	kurkuma	India
	rezídua pesticídov	rozmarín	Izrael
	rezídua pesticídov chlórpyrifos a malation	sušené listy mäty	Egypt
	Salmonella bareilly	mleté kari	India
	nepovolená látka thiamethoxam	mletý pór	Čína
	chlórpyrifos	rasca	India
mäso a výrobky z mäsa	enteropatogénna E. coli	hovädzie carpaccio	Česká republika
orechy, výrobky z orechov a semená	aflatoxíny	mandle určené do čokolády	Španielsko
		lieskovce	Azerbajdžan
	nepovolené látky chlorpyrifos a hexaconazol	semená koriandru	India
iné potravinové výrobky/zmiešané	neoznačené mlieko	nátierka na chlieb	Česká republika
	nepovolená látka etylén oxid	ryžové cestoviny	Vietnam
		rôzne polotovary pre potravinársky priemysel	-
	neoznačený arašidový proteín	bio smootie s proteínom	Nemecko
	neoznačený alergén zeler	bio vegetariánska náhrada mäsa	Nemecko
	nepovolené prídavné látky	Nu-FLOW, Nu-RICE and Nu-MAG	USA
nealkoholické nápoje	prítomnosť alkoholu	perlivý čaj	Dánsko
	zmenená chuť a vôňa	izotonický nápoj	Francúzsko
	vysoký obsah kyseliny benzoovej a kyseliny sorbovej	nealkoholické nápoje- Orient Drink Caïpirinha, Margarita, Pina Colada	Španielsko
alkoholické nápoje	neoznačený alergén- lieskovce	pivo	Dánsko
polievky, bujóny, omáčky a koreniny	bombáž	sladká čili omáčka	Holandsko
	3-MCPD	sójová omáčka	Filipíny
prídavné látky a ochucovadlá	neoznačené arašidy	sójový lecitín	India
	nepovolená prísada (extrakt z gardénie)	farbivá vyrobené z extraktu šafranu	Španielsko
	nepovolená látka etylén oxid	garcínia extrakt	India

		tamarind extrakt	
zmrzliny a dezerty	nepovolená látka etylénoxid	zložka do zmrzlín	Francúzsko
	kovový predmet	mrazený mandľový koláč	Švédsko
hydina a výrobky z hydiny	Salmonella enterica ser. Enteritidis	hydínové mäso	Poľsko
		hydínové diely	
		čerstvé hydínové mäso	
		čerstvé kuracie štvrte	
		mrazené kačacie prsia	
	Salmonella enterica serovar Infantis	hydínové mäso	Poľsko
		čerstvé kuracie diely	
		kurací kebab	
Salmonella Typhimurium	morčacie mäso	Maďarsko	
Rezídua tilmicosinu nad MRL		Poľsko	
Listeria ST155	hydínové párky	Taliansko	
hotové jedlá a snacky	nepovolená látka etylénoxid	instantné cestoviny	Vietnam
			Thajsko
		ázijské cestoviny	Južná Kórea
	iprodon	hotové jedlo	
	tropanové alkoaloidy	kukurličné lupienky	Nemecko

15.3. Informácie pre spotrebiteľov

V roku 2022 boli spotrebiteľia informovaní v reálnom čase aj o zistených nevyhovujúcich výrobkoch, ktoré sa vyskytli na slovenskom trhu prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/potraviny/informacie.asp>

16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce

Systém AAC (Administrative Assistance and Cooperation system) (ďalej „systém AAC“) je špecializovaný elektronický nástroj pre výmenu informácií v prípadoch, ktoré vyžadujú administratívnu pomoc. Systém pomáha členským štátom pri implementácii administratívnej pomoci a požadovanej spolupráci, pretože poskytuje technické prostriedky pre bezpečnú výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou.

AAC systém bol zriadený v zmysle Vykonávacieho Rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/1918 z 22. októbra 2015 a oficiálne začal fungovať v novembri roku 2015. Stanovuje pravidlá týkajúce sa zriadenia a používania systému administratívnej pomoci a spolupráce na podporu výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi nimi a Komisiou. Z

nariadenia (EÚ) č. 2017/625 vyplýva povinnosť pre členské štáty vzájomného poskytovania administratívnej pomoci, spolupráce a výmeny informácií s cieľom účinného riešenia cezhraničných prípadov porušenia predpisov a rovnako vyplýva povinnosť pre Komisiu, ktorej cieľom je koordinovať činnosť členských štátov v prípadoch, ak ide o rozšírené alebo opakované prípady porušenia predpisov, alebo ak sa členské štáty nedokážu dohodnúť na spôsobe riešenia týchto prípadov.

16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce

Styčným orgánom menovaným v súlade s článkom 35 ods. 1 nariadenia (ES) č. 882/2004 bolo v Slovenskej republike Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - odbor bezpečnosti potravín pre problematiku nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod do 1.3.2020. ŠVPS SR bola poverená MPRV SR funkciou špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Poverením ŠVPS SR výkonom funkcie styčného orgánu pre administratívnu pomoc a spoluprácu (AAC) začala od 1.3.2020 ŠVPS SR plniť aj funkciu kontaktného bodu pre AAC v Slovenskej republike. ŠVPS SR je tak jednotným kontaktným bodom (Single contact point-SCP) pre systémy RASFF, FF a AAC.

Predmetom systému AAC- non-compliance issues – je problematika nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod. Od mája 2019 boli vytvorené podmienky na integráciu AAC systému do RASFF systému. iRASFF platforma bola rozšírená o sekciu AAC. Nová verzia iRASFF sa stala spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre oba systémy, RASFF aj AAC od októbra 2019.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci Administratívnej asistencie a spolupráce sú:

- Administratívna pomoc/spolupráca na prípadoch nedodržovania predpisov bez podozrenia na potravinový podvod
- Rozširujúce sa a opakujúce sa prípady, kde je potrebná spolupráca vo viac ako jednom ČŠ

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - zaslané do AAC AA

V rámci problematiky nedodržovania predpisov zaslala ŠVPS do systému AAC 30 oznámení o nevyhovujúcich výrobkoch. Z toho 22 hlásení bolo zaslaných na základe oznámení prijatých od RVPS, 6 oznámení prijatých od ÚVZ a 2 oznámenia od ÚKSUP. V 17 prípadoch bolo krajinou pôvodu Poľsko, so zisteným nesúlalom prekročenia obsahu vody v hydinovom mäse a nedeklarované množstvo mäsa v mäsovom výrobku. Nepovolená nová zložka serapeptáza vo výživovom doplnku bola notifikovaná v dvoch oznámeniach, rovnako tak CBD vo výživových doplnkoch. V jednom prípade bol hlásený vysoký obsah zinku vo výživovom doplnku. ÚKSUP poslal na kontaktný bod 2 oznámenia o nevyhovujúcich krmivách, kde nesúlad spočíval v označení predmetných krmív. Česká republika ako krajina pôvodu bola notifikovaná v 7 oznámeniach.

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - prijaté z AAC AA.

V rámci problematiky nedodržovania predpisov prijala ŠVPS zo systému AAC celkovo 46 oznámení. Z hľadiska vecnej príslušnosti bolo pre ŠVPS zaslaných 30 oznámení, pre kontrolný orgán ÚVZ bolo zaslaných 10 oznámení, pre ÚKSUP 4 oznámenia. Požiadavka na prešetrenie sa požadovala v 21 prípadoch. V 20 prípadoch boli oznámenia prijaté len ako

informácia a v 4 prípadoch bolo predmetom oznámení dobrovoľné zodpovedanie položených otázok. Ako typ porušenia sa najčastejšie uvádzalo nesprávne označenie alebo tvrdenie, chýbajúce označenie, chýbajúca a nesprávna dokumentácia, chybné podmienky spracovania alebo skladovania prípadne išlo len o žiadosť o informáciu.

Konkrétne oznámenia prijaté zo systému AAC boli podnetom k vykonaniu kontroly príslušnými orgánmi úradnej kontroly. Nakoľko mnohé prípady sú ešte v štádiu riešenia, zasielajúce štáty sú o výsledkoch našich kontrol informované priebežne.

17. Systém potravinových podvodov (Food Fraud)

Predmetom systému Food Fraud – je problematika potravinových podvodov. Koncom roka 2020 EK začala uskutočňovať integráciu FF systému do RASFF systému. iRASFF platforma bude rozšírená o sekciu FF. Nová verzia iRASFF sa stala spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre všetky 3 systémy, RASFF, AAC a FF od marca 2021.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci potravinového podvodu (Food Fraud) sú:

- Úmyselné porušenie potravinového práva EÚ
- Ekonomický zisk/dopad
- Klamanie zákazníkov (spotrebiteľov, prevádzkovateľov)

Oznámenia zaslané Slovenskom do AAC FF - potravinový podvod

V roku 2022 zaslalo kontaktné miesto pre podvody v potravinách a krmivách v Slovenskej republike do systému Food Fraud 1 oznámenie s podozrením na podvodné praktiky. Predmetom oznámenia bol trstinový cukor pôvodom z Českej republiky. Predmetný výrobok nevyhovel požiadavkám Nariadenia EP a Rady (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách pre prítomnosť nepovoleného farbiva E150d- karamel. Pridaním tohto farbiva existuje podozrenie, že môže uvádzať spotrebiteľa do omylu, tým že sa nejedná o rafinovaný cukor. Kontaktný bod Českej republiky bol požiadaný o vykonanie kontroly v súvislosti s nevyhovujúcou potravinou a informovať nás o výsledku kontroly.

Oznámenia prijaté Slovenskom zo systému AAC FF - potravinový podvod

Prostredníctvom kontaktného miesta pre podvody v potravinách a krmivách prijala Slovenská republika 66 oznámení. Z toho 61 oznámení bolo adresovaných ŠVPS ako vecne príslušnému kontrolnému orgánu a 4 oznámenia pre ÚKSUP. Požiadavka na prešetrenie sa týkala 19 prípadov a 46 oznámení bolo prijatých len ako informácia pre orgány kontroly potravín, respektíve krmív. Predmetom 54 prijatých notifikácií bol transport živých zvierat (psy, mačky) a s tým súvisiace zistené nedostatky- nelegálna preprava zvierat, chýbajúce doklady, falšovanie pasov, certifikátov a iných dokladov. V prípade 4 oznámení o potravinách bol ako nedostatok zadefinovaná druhová zámena u spracovaných rýb, falšovanie pôvodu vajec, nepovolené postupy u slovenských vín. V prípade krmív sa jednalo o falšovanie pridaním nepovolených prísad.

Všetky povinnosti zadávania údajov pre všetky 3 systémy plní ŠVPS SR. Jej úlohou je informovať členské štáty EÚ o zisteniach v oblasti rýchleho výstražného systému, administratívnej spolupráce a oblasti podvodov. Zároveň je koordinátorom odovzdávania informácii prostredníctvom týchto systémov na zodpovedné orgány úradnej kontroly v SR.

Kontaktným bodom pre všetky 3 systémy v SR sú rovnakí pracovníci - kontaktné osoby pre RASFF z Odboru laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie.

18. Certifikácia

18.1. Politika kvality

Politikou kvality v podmienkach Európskej únie sa rozumie zabezpečenie ochrany poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov a potravín a podpora ich predaja s tým, že tieto potraviny spĺňajú určité kvalitatívne parametre, ktoré ich odlišujú od ostatných obdobných výrobkov svojimi presne definovanými požiadavkami na ich surovinové zloženie a technologický postup výroby.

Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 668/2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky sú uvedené symboly Únie pre:

- chránené označenie pôvodu, CHOP (Protected designation of origin, PDO)

- chránené zemepisné označenie, CHZO (Protected geographical indication, PGI)

- zaručená tradičná špecialita, ZTŠ (Traditional speciality guaranteed, TSG).

Štátna veterinárna a potravinová správa SR má vytvorený Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktorý je autorizovaný na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na trh a na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh na základe **Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 7054/2021-840 zo dňa 28.10.2021**. Certifikačný orgán získal splnením požiadaviek ISO/EC 17065:2012 spôsobilosť vykonávať certifikáciu/posudzovanie zhody poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. Akreditácia bola udelená Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) **Osvedčením č. P-025 zo dňa 30.07.2021 a platí do 31.10.2026**

Pracovníci certifikačného orgánu sa nezaoberajú žiadnymi aktivitami, ktoré by mohli znížiť dôveru v certifikačnú činnosť, popísané a zavedené postupy sú pre nich záväzné, dodržiavajú

ochranu vlastníckych práv žiadateľov a dôvernosc informácií. Pravidlá postupu a riadenia pre vykonanie posúdenia zhody sú popísané v Prírúčke kvality.

Služby, ktoré certifikačný orgán poskytuje sú určené na:

- overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ pred ich uvedením na trh,
- pravidelný dozor nad certifikovanými výrobkami, ktorý sa vykonáva raz za 12 mesiacov.

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR je jediným autorizovaným orgánom pre overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ v Slovenskej republike.

Certifikačný orgán zaznamenal v porovnaní s rokom 2020 a 2021 mierny pokles počtu nových klientov a nových žiadostí o kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov, potravín a liehovín. Certifikačný orgán v súčasnom období disponuje jedným certifikačným pracovníkom, ktorý je zároveň manažérom kvality. Certifikačný orgán poveril certifikačnou činnosťou ďalšieho zamestnanca odboru, ktorý je toho času v procese zaškolenia a bude vykonávať túto činnosť ako ďalšiu úlohu v rámci svojho pracovného zaradenia.

18.2. Vydané certifikáty

Na Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR bolo v roku 2022 doručených 6 žiadostí o certifikáciu výrobkov. V priebehu roka 2022 boli spolu vydané 4 nové certifikáty, čo je o 1 menej v porovnaní s rokom 2021.

Overovanie dodržiavania špecifikácie výrobku u dvoch výrobcov bolo ukončené začiatkom roka 2023. Obom výrobcom bol udelený certifikát.

Tabuľka 104 Certifikáty vydané certifikačným orgánom v roku 2022

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
001/2022	KEEO A SYNOVIA s.r.o., Hlavná 137, 980 51 Veľké Teriakovce	Klenovecký syrec Chránené zemepisné označenie
002/2022	PD Liptovské Revúce, 034 74 Liptovské Revúce 297	Ovčí hrudkový syr - salašnícky Zaručená tradičná špecialita
003/2022	Ján Fašang, 991 42 Hrušov 455	Hrušovský lepník chránené zemepisné označenie
004/2022	Berto sk, s.r.o., Hlavná 1, 900 66 Vysoká pri Morave	Pražská šunka Zaručená tradičná špecialita

18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami

V rámci plánu overovania dodržiavania špecifikácie certifikovaných výrobkov na rok 2022 bol vykonaný dozor u výrobcov nad 58 certifikovanými výrobkami, čo je o 3 viac v porovnaní s rokom 2021 a tiež o 29 viac v porovnaní s rokom 2020. Certifikačný orgán vydal potvrdenia platnosti certifikátov pre 55 certifikovaných výrobkov. U troch výrobcov bolo overovanie dodržiavania špecifikácie certifikovaného výrobku ukončené začiatkom roka 2023. Výrobcom bolo vydané potvrdenie platnosti certifikátu.

Pri dozore nad certifikovaným výrobkom u jedného výrobcu bola zistená nezhoda, ktorá bola riešená následnou kontrolou a výrobcovi bolo vydané potvrdenie platnosti certifikátu.

V roku 2022 certifikačný orgán vykonal mimoriadny dozor u 3 výrobcov z dôvodu zistenia nedostatkov, počas overovania dodržiavania špecifikácie certifikovaného výrobku. Výrobcovia nedostatky odstránili a bolo im vydané potvrdenie platnosti certifikátu. Mimoriadny dozor u jedného výrobcu bol ukončený začiatkom roka 2023.

Zoznam výrobkov, u ktorých platnosť certifikátu bola v roku 2022 potvrdená, je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 105 Platnosť certifikátov potvrdená v roku 2022

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
001/2017	04.01.2022	OSIVO a.s., Zvolen	Levický slad, CHZO
002/2020	24.01.2022	Mäsokombinát Púchov s.r.o., Púchov	Spišské párky, ZTŠ
004/2020	25.01.2022	Mäsokombinát Púchov s.r.o., Púchov	Liptovská saláma, ZTŠ
001/2015	23.02.2022	GVP, s.r.o., Humenné	Spišské párky, ZTŠ
015/2019	02.03.2022	BGV, s.r.o., Hniezde	Spišská borovička, CHZO
007/2020	10.03.2022	GAS FAMILIA, s.r.o., Stará Ľubovňa	Spišská borovička, CHZO
009/2018	06.04.2022	PEKATEKA, s.r.o., Most pri Bratislave	Bratislavský rožok, ZTŠ
005/2020	26.04.2022	SYRMIX s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
006/2020	26.04.2022	SYRMIX s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
009/2011	29.04.2022	Jakub Ilavský, s.r.o., Trenčín - Záblatie	Spišské párky, ZTŠ
014/2020	04.05.2022	Mäsokombinát NORD Svit, s.r.o., Svit	Spišské párky, ZTŠ
012/2020	04.05.2022	Mäsokombinát NORD Svit, s.r.o., Svit	Tradičné špekačky, ZTŠ
013/2020	04.05.2022	Mäsokombinát NORD Svit, s.r.o., Svit	Liptovská saláma, ZTŠ

009/2020	16.05.2022	SYPAZ s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
008/2020	16.05.2022	SYPAZ s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
001/2012	01.06.2022	ALTHAN, s.r.o., Humenné	Spišské párky, ZTŠ
015/2020	06.06.2022	Slovenský potravinársky priemysel a.s., Bratislava (YEME)	Bratislavský rožok, ZTŠ
003/2020	08.06.2022	SVAMAN spol. s.r.o., Myjava	Spišské párky, ZTŠ
010/2020	13.06.2022	ALBO SK, s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
011/2020	13.06.2022	ALBO SK, s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
015/2011	22.06.2022	Mäso Parížek s.r.o., Martin	Spišské párky, ZTŠ
004/2019	23.06.2022	Michal Rajček-Fa Emont, Kvetoslavov	Bratislavský rožok, ZTŠ
002/2019	07.07.2022	DALTON, s.r.o., Košice	Spišské párky, ZTŠ
017/2020	12.07.2022	MAMA GROUP, s.r.o., Holíč	Skalický trdelník, CHZO
016/2020	12.07.2022	Ing. Vojtech Gottschall BAGETA, Pezinok	Bratislavský rožok, ZTŠ
001/2013	29.07.2022	Hôrka, s.r.o., Trenčianska Teplá	Spišské párky, ZTŠ
018/2020	02.08.2022	ŠMV s.r.o., Stará Ľubovňa	Spišské párky, ZTŠ
002/2011	04.08.2022	TAURIS a.s., Rimavská Sobota	Spišské párky, ZTŠ
006/2018	10.08.2022	hamsal, s.r.o., Čadca	Tradičné špekačky, ZTŠ
024/2020	10.08.2022	Poľnohospodárske podielnícke družstvo Liptovská Teplička, Liptovská Teplička 566	Slovenská bryndza , CHZO
022/2020	07.09.2022	SYREX, s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
021/2020	07.09.2022	SYREX, s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO

011/2019	20.09.2022	CIMBALÁK s.r.o., Bardejov	Spišské párky, ZTŠ
019/2020	20.09.2022	Berto sk, s.r.o., Vysoká pri Morave	Spišské párky, ZTŠ
003/2019	26.09.2022	MECOM GROUP s.r.o., Humenné	Pražská šunka, ZTŠ
002/2021	29.09.2022	PD Liptovské Revúce, 034 74 Liptovské Revúce 297	Ovčí salašnícky údený syr, ZTŠ
001/2010	27.09.2022	SMM, s.r.o., Skalica	Skalický trdelník, CHZO
006/2019	13.10.2022	KA-AN, s.r.o., Skalica	Skalický trdelník, CHZO
003/2021	24.10.2022	Prievidzské pekárne a cukrárne, a.s., Prievidza	Bratislavský rožok, ZTŠ
009/2019	25.10.2022	F-K pekáreň s.r.o., Komárno	Bratislavský rožok, ZTŠ
001/2014	26.10.2022	MECOM GROUP s.r.o., Lučenec	Spišské párky, ZTŠ
004/2021	27.10.2022	Liptovská potravinárska spoločnosť, s.r.o., Ružomberok	Liptovské droby, CHZO
008/2018	03.11.2022	Hamsal, s.r.o., Čadca	Liptovská saláma, ZTŠ
013/2011	09.11.2022	Jinex, s.r.o., Žilina	Spišské párky, ZTŠ
002/2018	09.11.2022	Jinex, s.r.o., Žilina	Tradičné špekačky, ZTŠ
025/2020	29.11.2022	Róbert Gašparík – mäsovýroba s.r.o., Trnava	Spišské párky, ZTŠ
012/2019	29.11.2022	FantastiCo s.r.o., Bratislava	Bratislavský rožok, ZTŠ
013/2019	05.12.2022	Levické mliekárne a.s., Levice	Tekovský salámový syr, CHZO
003/2010	05.12.2022	Lark, s.r.o., Skalica	Skalický trdelník, CHZO
005/2017	06.12.2022	Lebeco s.r.o., Kolárovo	Bratislavský rožok, ZTŠ
023/2020	07.12.2022	Kluknavská mliekareň OOD, Jaklovce	Slovenská bryndza, CHZO
005/2021	09.12.2022	Štefan Tkáč-Gurmán, Liptovský Ondrej	Liptovské droby, CHZO
001/2020	12.12.2022	Mäspoma spol., s.r.o., Zvolen	Žitavská paprika, CHOP

001/2018	12.12.2022	Máatský potravinový spolok v Stupave (Ing. Peter Lachkovič, Stupava)	Stupavské zelé, CHOP
027/2020	14.12.2022	Bardejovská pekáreň s.r.o., Bardejov	Bratislavský rožok, ZTŠ

18.4. Zrušené certifikáty

V roku 2022 boli vydané 2 rozhodnutie o zrušení certifikátu.

Tabuľka 106 Zoznam zrušených certifikátov

č. certifikátu	Dátum zrušenia certifikátu	Výrobca	Výrobok	Dôvod zrušenia
005/2018	20.04.2022	LAPREMA Trnava s.r.o., Kukučínova 3/8430, 917 01 Trnava	Spišské párky, ZTŠ	Zrušená prevádzka
001/2021	26.07.2022	Liptovské pekárne a cukrárne VČELA –Lippek k.s., 1.mája 1919, 031 01 Liptovský Mikuláš	Bratislavský rožok, ZTŠ	Ukončenie výroby certifikovaného výrobku

Manažment certifikačného orgánu sa zaviazal k spracovaniu, zavedeniu a udržiavaniu účinného systému manažérstva kvality (SMK) na všetkých úrovniach riadenia a zodpovedá za trvalé vyhodnocovanie funkčnosti a účinnosti SMK a za prijímanie adekvátnych opatrení. Pri zabezpečovaní cieľov Politiky kvality boli v roku 2022 vykonané 3 interné audity SMK, ktorých výsledkom nebola zistená nezhoda. V roku 2022 boli ďalej uskutočnené 3 svedecké posúdenia zmluvných inšpektorov pri výkone overovania dodržiavania špecifikácie u klienta certifikačného orgánu a 1 horizontálny audit certifikačného pracovníka, ktorými boli zhodnotené viaceré kritériá na kompetentnosť pracovníkov zapojených do certifikačných činností, ako napr. odborné vedomosti, spôsobilosť na výkon overovania dodržiavania špecifikácie, objektívny, nestranný a nediskriminačný spôsob pri výkone certifikačných činností ako aj dôvernosť o získaných informáciách.

19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie

V roku 2022 sa Odbor informatiky prioritne zameriaval na zabezpečenie základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií, a to predovšetkým:

- zabezpečeniu elektronickej komunikácie medzi jednotlivými organizáciami v rámci ŠVPS SR a jej priamo riadenými organizáciami,

- zabezpečeniu informačnej bezpečnosti,
- vývoju nových informačných systémov,
- rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaní informácií v rámci svojich kompetencií.
- tvorbe nových užívateľských aplikácií a úprave a inovácii existujúcich užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov, legislatívnych zmien a z dôvodu úspory finančných a personálnych nákladov ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií.

Odbor informatiky v rámci zabezpečenia lepšej komunikácie a vzdelávania rozširoval nástroj MS Teams, ktorý slúži primárne na videokonferencie a zabezpečenie vzdelávania zamestnancov ŠVPS SR a podriadených organizácií. Súčasne sa rozširovalo technické zázemie na realizáciu vzdialenej komunikácie pre ŠVPS SR a podriadené organizácie.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. Správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských stolných počítačov a notebookov ŠVPS SR a podriadených organizácií.
2. Obnova a aktualizácie softvéru serverov, stolných počítačov a notebookov na ŠVPS SR a v podriadených organizáciách.
3. Správa aplikovaných IS z EU implementované v jednotlivých členských štátoch.
4. Aktívna účasť na pracovných skupinách EU v oblasti informačných systémov a spracovávaní dát.
5. Správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií:
 - *KIČ* – Kontrolná inšpekčná činnosť v oblasti potravinového dozoru,
 - *VIS* – Veterinárny informačný systém pre oblasť veterinárneho dozoru,
 - *Portál ŠVPS SR* – intranet ŠVPS SR
 - *ROTZ* – Register odchytených túlavých zvierat,
 - *Fabasoft eGOV-suite* – správa registratúry,
 - *CESKO1* – kontrola pohody zvierat počas prepravy,
 - *CESKO2* – kontroly zvierat na bitúnkoch a farmách,
 - *Krížové plnenie*- výkon kontrol krížového plnenia,
 - *Portál úradných kontrol* – Komplexný graficky orientovaný portál pre širokú verejnosť so zobrazením potravinových kontrol a zobrazovaním právoplatných rozhodnutí o kontrolách,
 - *AMO, KMO, Besnota* – evidencia a ekonomická kontrola záznamov AMO, KMO a Besnoty,
 - *Evidencia liekov* – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv,
6. Správa a údržba Microsoft Endpoint Configuration Manager v prostredí ŠVPS SR, RVPS (40x), HIS (3x) a na detašovaných pracoviskách v zmysle využívania licencií „software assurance“ k produktom spoločnosti Microsoft.
7. Metodické riadenie konfigurácií Firewallov a nastavení VPN ŠVPS SR a jednotlivých RVPS (40x), HIS (3x) a na detašovaných pracoviskách.
8. Správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS.
9. Správa a údržba webového sídla ŠVPS SR.
10. Správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov ŠVPS SR.
11. Správa a údržba antivírusových a antispamových systémov.
12. Rozvoj a administrácia sietí a IS priamo riadených organizácií.
13. Správa, údržba, tvorba a inovácia Intranetového Portálu ŠVPS SR s modulmi:

- Certifikácia - Veterinárna certifikácia zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ a na vývoz do tretích krajín,
- Cielené kontroly – evidencia a späva cielených kontrol,
- Service Desk - elektronické prijímanie a evidenciu požiadaviek a incidentov, inštalačné média pre programy používané na základe multilicencii MS Office, MS Windows, SAP, ESET, odporúčaná konfigurácia výpočtovej techniky, inštalácia programov,
- Zásielky – Informačný systém zriadený za účelom evidencie produktov živočíšneho pôvodu, nespracovanej zeleniny, ovocia a vedľajších živočíšnych produktov, ktoré sú predmetom obchodu s členskými štátmi EU, na úrovni ŠVPS SR a RVPS,
- Denník HIS – Evidencia a spracovanie zásielok na jednotlivých hraničných inšpekčných staniciach,
- Prípisy - Prípisy, metodické pokyny, usmernenia, smernice, manuály a ostatné dokumenty vydávané jednotlivými odbormi a oddeleniami na ŠVPS SR – spracovaná nová verzia,
- Rezervácia techniky - Rezervácia techniky ŠVPS pre služobné účely,
- Správa kolegov – kontakty - Správa užívateľov informačného systému PORTAL, úprava informácií o užívateľoch na úrovni ŠVPS SR a RVPS, správa kontaktov,
- Križové plnenie - Výkon kontrol križového plnenia, odbúranie manuálneho systému evidencie plnenia kontrol na RVPS pomocou emailov,
- KOBRA - aktualizácia a integrácia modulu KOBRA (Kontroly počas prepravy) do IS PORTAL,
- integrácia číselníka právnických subjektov získavaných zo Štatistického úradu do modulov IS PORTAL,
- Prevádzky RVPS – komplexná evidencia a správa prevádzok v pôsobnosti ŠVPS SR a RVPS,
- Pasportizácia – evidencia výpočtovej techniky na RVPS,
- Evidencia aplikovaných veterinárnych liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv.

V roku 2022 sa Odbor informatiky mimo zabezpečenia základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a jej priamo riadených organizácií podieľal aj na dopytovo-orientovaných projektoch „Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky“ a „Zlepšenia eGov služieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR“. Projekty boli vyhlásené v rámci operačného programu Integrovaná infraštruktúra Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky. V roku 2022 sa úspešne ukončili verejné obstarávania pre oba spomínané projekty a upravila sa alokácia nenávratného finančného príspevku dohromady pre oba projekty na výšku 2 562 078,27 EUR. Koncom prvého polroka začali projektové práce spustením aktivít analýzy a dizajnu v oboch projektoch výsledkom ktorých bol popis súčasného stavu procesov a návrh ich budúceho zlepšenia. V druhom polroku sa pokračovalo v aktivitách analýzy a dizajnu a spustila sa aktivita implementácia, v ktorej začali práce dodávateľa na vytváraní produktov v rozsahu, ktorý vyplynul z výsledkov analýz. Koncom roka 2022 sa realizoval nákup softvéru TALEND na prácu s dátami v projekte Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky. Po úspešnom ukončení oboch projektov bude výsledkom Komplexný veterinárny a potravinový informačný

system (KVEPIS), ktorý nahradí väčšinu doposiaľ používaných agendových systémov na ŠVPS SR a jej podriadených organizáciách.

Hlavnými cieľmi implementácie KVEPIS sú:

- Vybudovať centrálnu úložisko údajov.
- Zvýšiť početnosť ročne vykonaných úradných kontrol modernizáciou, optimalizáciou a čiastočnou automatizáciou procesov ŠVPS SR a súvisiacich organizácií prostredníctvom informačného systému KVEPIS.
- Zvýšiť kvalitu výkonu úradných kontrol s cieľom minimalizácie výskytu procesných chýb a s cieľom zabezpečiť vysoký štandard zdravia zvierat, vysokú úroveň bezpečnosti potravín, krmív a zvýšiť dôveru spotrebiteľov zavedením inovatívnych postupov.
- Skrátiť čas potrebný na výkon úradných kontrol elektronizáciou, integráciou a čiastočnou automatizáciou administratívnych procesov a činností spojených s koordináciou všetkých organizačných zložiek kontroly.
- Vybudovať a zaviesť procesy elektronickej ambulantnej knihy v podmienkach SR.
- Vybudovať a zaviesť procesy elektronickej bitúnkovej knihy v podmienkach SR.
- Občanom, firmám, poľnohospodárom a potravinárom zjednodušiť dostupnosť služieb a odstrániť zbytočnú administratívnu záťaž vybudovaním kvalitných elektronickej služieb KVEPIS.

Cieľom projektov je tiež podporiť a usmerniť aktivity, ktoré zabezpečia nastavenie systematického manažmentu údajov ŠVPS SR, ich zdieľanie a publikovanie vo forme referenčných a otvorených údajov, využívanie dát v rámci procesov ŠVPS SR, ako aj aktivity čistenia údajov pre dosiahnutie požadovanej kvality dát.

20. Rozpočet organizácie

20.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vrátane vlastnej činnosti ŠVPS SR

Tabuľka 107 Prehľad príjmov a výdavkov k 31.12.2022

ukazovateľ	Fc	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2022	neplnenie	%
PRÍJMY celkom		4 500 000,00	4 327 032,94	4 187 404,62	139 628,32	
rozpočtové		4 500 000,00	4 314 103,00	4 174 474,68	139 628,32	96,76
mimorozpočtové			12 929,94	12 929,94	0,00	
ukazovateľ	Fc	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2022	nedočerpanie FP	%
VÝDAVKY celkom		27 643 363,00	34 795 694,26	34 789 016,82	6 677,44	99,98
podľa kategórií		27 643 363,00	34 795 694,26	34 789 016,82	6 677,44	99,98
610	042 1	12 610 484,00	14 927 020,00	14 926 296,49	723,51	100,00
620	042 1	4 665 879,00	5 609 058,63	5 607 842,52	1 216,11	99,98
630		9 967 000,00	11 168 401,70	11 166 484,29	1 917,41	99,98
640	042 1	400 000,00	593 623,67	590 876,18	2 747,49	99,54
700	042 1	0,00	2 277 105,49	2 277 034,33	71,16	100,00
700	013 2	0,00	220 484,77	220 483,01	1,76	100,00
podľa prvku		27 643 363,00	34 795 694,26	34 789 016,82	6 677,44	99,98
0900801	042 1	22 176 363,00	28 643 495,95	28 637 126,37	6 369,58	99,98

0900802	042 1	2 500 000,00	3 069 251,71	3 068 946,35	305,36	99,99
08W0102	042 1	20 000,00	20 000,00	19 999,50	0,50	100,0 0
0900803	042 1	2 000 000,00	1 777 884,83	1 777 884,83	0,00	100,0 0
08W010I	041 1	0,00	23 860,00	23 860,00	0,00	100,0 0
0EKOK03	013 2	947 000,00	1 261 201,77	1 261 199,77	2,00	100,0 0
podľa zdroja		27 643 363,0 0	34 795 694,2 6	34 789 016,8 2	6 677,44	99,98
111		27 643 363,00	32 567 770,23	32 561 164,12	6 606,11	99,98
11UA		0,00	5 114,77	5 114,77	0,00	100,0 0
131K		0,00	190 235,08	190 229,08	6,00	100,0 0
131L		0,00	2 032 574,18	2 032 508,85	65,33	100,0 0

20.2. Plnenie príjmov štátneho rozpočtu k 31.12.2022

20.2.1. Príjmy štátneho rozpočtu

V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli rozpísané záväzné ukazovatele príjmov štátneho rozpočtu pre ŠVPS SR na rok 2022 v celkovej výške 4 500 000 Eur.

V dôsledku doznievajúcej pandémie COVID-19 zápasila ŠVPS SR s výpadkom inšpektorov, ktorí vykonávajú kontroly v obchodných reťazcoch a s tým súvisiacim zníženým výberom pokút.

V zmysle ustanovenia § 18 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli ŠVPS SR upravené záväzné ukazovatele príjmov štátneho rozpočtu na rok 2022 na celkovú výšku 4 314 103 Eur.

Celkové plnenie príjmov k 31.12.2022 bolo vo výške 4 174 474,68 eur, z toho 12 929,94 eur v kategórii mimorozpočtové príjmy (zdroj 72e).

Celkové záväzné ukazovatele príjmov ŠVPS SR boli v roku 2022 plnené na 96,76 % k upravenému rozpočtu (bez mimorozpočtových príjmov).

Tabuľka 108

ukazovateľ	schválený	upravený	skutočnosť	%
	rozpočet	rozpočet	k 31.12.2022	
PRÍJMY CELKOM	4 500 000,00	4 327 032,94	4 187 404,62	
rozpočtové	4 500 000,00	4 314 103,00	4 174 474,68	96,76
rozpočtové - z vlastníctva (210)	100 000,00	102 258,00	103 278,03	
rozpočtové - ostatné (221)	0,00	0,00	0,00	
rozpočtové - pokuty (222)	0,00	2 255 023,00	2 255 028,53	
rozpočtové – poplatky (223)	4 300 000,00	1 914 860,00	1 773 922,26	
kapitálové	0,00	3 425,00	3 425,00	
iné nedaňové príjmy	100 000,00	38 537,00	38 820,86	
mimorozpočtové				
poistné plnenie (72e)	0,00	12 929,94	12 929,94	

20.2.2. Kapitálové príjmy

V roku 2022 odpredala ŠVPS SR prebytočný huteľný majetok vo výške 3 425,00 Eur.

Tabuľka 109

	skutočnosť k 31.12.2022
RVPS Rimavská Sobota	750,00
RVPS Prešov	2 285,00
RVPS Humenné	390,00
Spolu	3 425,00

20.2.3. Príjmy z poistných udalostí

V roku 2022 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu príjmov – príjmy z náhrad z poistného plnenia vo výške 12 929,94 Eur.

- zdroj 72e - poistné udalosti
 - príjmová časť - skutočnosť 12 929,94 Eur
 - výdavková časť – skutočnosť 12 929,94 Eur

20.2.4. Príjmy z EÚ

Na základe rozhodnutia Rady 90/424/EHS z 26. júna 1990 o výdavkoch na veterinárnom úseku sú ŠVPS SR na základe predkladaných hlásení o realizácii výdavkov priebežne poukazované finančné prostriedky z DG SANTE na eradikáciu určitých chorôb zvierat. V roku 2022 prijala ŠVPS SR finančný príspevok z EÚ v sume 1 684 308,42 eur.

V roku 2022 bol schválený rozpočet príjmov od medzinárodnej organizácie

- granty programov EÚ 2 000 000,00 Eur
- plnenie z EÚ 1 684 308,42 Eur

Tabuľka 110 zdroj 36

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
AMR rezistencia	31 408,89
Aviárna influenza	17 952,51
TSE - scrapie	79 468,82
KMO	35 000,00
Modrý jazyk	0,00
Salmonella	314 518,38
Besnota	399 865,71
AMO	806 094,11
PRÍJEM CELKOM	1 684 308,42

20.2.5. Príjmy – duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

ŠVPS SR ako koordinátor projektu podpísala spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom v Dolnom Kubíne (ďalej len „ŠVPÚ“) grantovú dohodu za účelom realizácie Projektu č. 811210 - CONS – CPC – 2017 Slovakia. ŠVPS SR v roku 2022 neprijala žiadny nenávratný finančný príspevok na financovanie projektu od poskytovateľa grantu, ktorým je Európska komisia zastúpená Consumer, Health, Agriculture and Food Executive Agency. K 31.12.2022 bol zostatok finančných prostriedkov z nenávratného finančného príspevku v sume 3 469,99 eur.

20.2.6. Príjmy – Model CAF (Common Assessment Framework)

ŠVPS SR ako jedna z partnerských organizácií sa zapojila do implementácie národného projektu „Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy“ (ITMS č. 314011R809), ktorý riadi v spolupráci s Európskou komisiou, Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Model CAF (Common Assessment Framework), ktorý je prvý európsky nástroj manažérstva kvality vyvinutý verejným sektorom, je špeciálne prispôsobený pre potreby organizácií verejnej správy. Model patrí do skupiny modelov komplexného manažérstva kvality /TQM – Total Quality Management/. Cieľom modelu CAF je stať sa katalyzátorom komplexného procesu zlepšovania v rámci organizácie. Účelom je poskytovať lepšie služby občanom, pretože práve implementácia modelu CAF pomáha zvyšovať kvalitu služieb pre zákazníkov, a tým aj zvyšuje spokojnosť občanov.

ŠVPS SR participuje na projekte od 01.09.2020. Projekt modelu CAF bol ukončený v septembri 2022, a to poslednou fázou v implementácii modelu CAF posúdením ESC a udelením titulu ECU. ŠVPS SR prijala v roku 2022 finančné prostriedky, ktoré predstavujú oprávnené výdavky projektu v celkovej výške 111 470,66 eur, z toho prostriedky na spolufinancovanie projektu na zdroji 3AC3 vo výške 20 446,30 eur, na zdroji 3AC2 vo výške 13 653,66 eur a prostriedky Európskej únie na zdroji 3AC1 vo výške 77 370,70 eur.

20.2.7. Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR – 0EJ0D05

V zmysle výzvy OPII-2019/7/6-DOP Manažment údajov inštitúcie verejnej správy Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako sprostredkovateľského orgánu Operačného programu Integrovaná infraštruktúra sa ŠVPS SR v roku 2022 zapojila do projektu s názvom Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Účelom projektu je podporiť a usmerniť aktivity, ktoré zabezpečia nastavenie systematického manažmentu údajov v rámci, ich zdieľanie a publikovanie vo forme referenčných a otvorených údajov, využívanie dát v rámci procesov, ako aj aktivity čistenia údajov pre dosiahnutie požadovanej kvality dát.

V rámci projektu bude vybudovaná konsolidovaná údajová základňa Komplexného veterinárneho a potravinového informačného systému KVEPIS, ktorá s využitím nástrojov Platformy integrácie údajov zabezpečí správu údajových registrov ŠVPS SR, ich konsolidáciu, čistenie a následné poskytovanie kvalitných údajov. Informačný systém bude postavený tak, aby sa v budúcnosti stal integračnou údajovou základňou pre agendové služby informačného systému KVEPIS. ŠVPS SR v roku 2022 neprijala žiadne finančné prostriedky.

20.2.8 Zlepšenie eGov služieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR – OEJ0D06

V zmysle výzvy OPII-2019/7/5-DOP Malé zlepšenia eGOV služieb Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako sprostredkovateľského orgánu Operačného programu Integrovaná infraštruktúra sa ŠVPS SR v roku 2022 zapojila do projektu s názvom Zlepšenia eGOV služieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Účelom projektu je elektronizácia hlavných procesov ŠVPS SR. Projekt prispeje k zlepšeniu zdravia spotrebiteľov, zvýšeniu bezpečnosti potravín tak na slovenskom, ako aj na európskom trhu (zrýchlenie procesov varovaní a výmeny dát), zníženie rizika zavlčenia a rozšírenia rôznych nákaz zvierat, zlepšenie zdravotného stavu chovaných zvierat a lepšia kontrola nakladania s vedľajšími živočíšnymi produktami a zlepšenie kontroly používania liekov a to predovšetkým u potravinových zvierat a zníženie rizika výskytu rezíduí.

Rovnako je možné očakávať aj výrazné zníženie motivácie k porušovaniu predpisov zo strany všetkých subjektov zapojených v celom chovateľskom a potravinárskom reťazci (výrazné zvýšenie kontrol s ich následným zverejňovaním bude mať aj silný preventívny účinok. Výsledkom bude napr. zníženie rizika, že sa na trh dostane výrobok z rezíduami liekov alebo zakázaných látok z liečeného zvierata a pod.).

ŠVPS SR ako prijímateľovi nenávratného finančného príspevku boli v roku 2022 poskytnuté finančné prostriedky vo výške 128.160 Eur. Finančné prostriedky boli použité na úhradu výdavkov súvisiacich s realizáciou hlavných aktivít projektu.

20.2.9 Pohľadávky z príjmov RO

POHLADÁVKY CELKOM	21 706 357,39
poplatky z veterinárnych kontrol	218 176,22
pokuty	21 488 181,17
zhoda	0,00
pohľadávky z minulých rokov	19 280 898,94
poplatky z veterinárnych kontrol	101 053,40
pokuty	19 179 845,54
zhoda	0,00
rok 2022	2 361 290,91

poplatky z veterinárnych kontrol	124 346,82
pokuty	2 236 944,09
zhoda	0,00

20.3. Čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2022

20.3.1. Program 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť

V rámci bežných výdavkov na programe 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť schválený rozpočet ŠVPS SR na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol v roku 2022 v objeme 12 610 484,00 eur. V priebehu roka bol rozpočet upravený na sumu 14 927 020,00 eur.

Poistné a príspevky do poisťovní, ktoré sú viazané na vyplatené mzdy, boli schválené v objeme 4 665 879,00 eur. V priebehu roka bol objem prostriedkov na zdroji 111 upravený na 5 609 058,63 eur.

Rozpočet na tovary a služby na zdroji 111 bol v roku 2022 schválený vo výške 4 500 000,00 eur, v priebehu roka bol objem prostriedkov upravený na sumu 5 236 688,16 Eur.

V rámci kategórie bežné transfery bol rozpočet schválený v objeme 400 000,00 eur a v priebehu roka bol upravený na objem 593 623,67 eur.

20.3.1.1. Prehľad o čerpaní bežných výdavkov

ŠVPS SR čerpala na bežné výdavky v roku 2022 finančné prostriedky v celkovom objeme 26 360 092,04 Eur, z toho na mzdy 14 926 296,49 Eur, na odvody 5 607 842,52 Eur, na prevádzkové náklady 5 235 076,85 Eur a na bežné transfery 590 876,18 Eur.

Tabuľka 111 zdroj 111

Program 0900801	Finančná položka	skutočnosť k 31.12.2022
mzdy	610	14 926 296,49
odvody	620	5 607 842,52
prevádzka	630	5 235 076,85
transfery	640	590 876,18
spolu		26 360 092,04

Bežné výdavky boli v roku 2022 čerpané na **99,98 %**, nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **6 298,42€**, v tom na kategórii:

- 610 723,51
- 620 1 216,11
- 630 1 611,31
- 640 2 747,49

20.3.1.2. Výdavky súvisiace s COVID – opatreniami

V záujme predchádzania vzniku a šírenia respiračného ochorenia vyvolaného novým koronavírusom COVID-19 prijalo ŠVPS SR viaceré opatrenia na zaistenie ochrany života, zdravia a bezpečnosti zamestnancov na pracovisku v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov. K takýmto opatreniam patrí povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi potrebné a účinné osobné ochranné pracovné prostriedky chrániace zamestnanca pred biologickými nebezpečenstvami (napr. ochranné rúška a respirátory na ochranu dýchacích orgánov, ochranné rukavice, dezinfekčné prostriedky na ochranu rúk a pod.).

Zamestnanci ŠVPS SR a jej 41 podriadených organizácií vykonávajú svoju prácu nielen v interiéri – v kancelárskych priestoroch, ale hlavne v exteriéri pri výkone kontrolnej činnosti v rôznych druhoch prevádzok, skladov a v potravinárskych prevádzkach. ŠVPS SR preto musela v roku 2022 zabezpečiť nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov, najmä nákup rúšok, respirátorov, rukavíc, ochranných odevov a dezinfekčných prípravkov z dôvodu prevencie pred možným ochorením a ochrany inšpektorov pri výkone rizikovej činnosti pri zabezpečovaní kontrol potravinovej bezpečnosti a kontrol na farmách a bitúnkoch. ŠVPS SR čerpala v roku 2022 finančné prostriedky na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID – 19 v celkovej sume 2 895,67 Eur.

20.3.1.3. Prehľad o čerpaní transferových výdavkov - kategória 640

ŠVPS SR v roku 2022 čerpala finančné prostriedky na bežné transfery v celkovom objeme 590 876,18 eur, v tom sú zahrnuté výdavky na odchodné, odstupné, nemocenské dávky, príplatky a príspevky, príspevky jednotlivcovi na stravovanie, z čoho najväčší objem bol vyčerpaný na odchodné vo výške 205 394,50 eur a na nemocenské dávky vo výške 189 834,15 eur.

Tabuľka 112 zdroj 111

Finančná položka		skutočnosť k 31.12.2022
642012	odstupné	43 519,75
642013	odchodné	205 394,50
642014	jednotlivcovi	141 929,52
642015	náhrady DPN	189 834,15
642030	príplatky a príspevky	10 198,26
Spolu		590 876,18

20.3.1.4 Výdavky – humanitárna pomoc Ukrajina

súvislosti s priamou vojenskou inváziou Ruskej federácie na zvrchovanom území Ukrajiny, ŠVPS SR v roku 2022 vynaložila finančné prostriedky na zmiernenie humanitárnej krízy v sume 5.114,77 Eur.

V zmysle Zmluvy o poskytnutí finančnej pomoci č. 692/2022/MPRV SR-201 (ÚV SR – 769/2022) uzatvorenej medzi Úradom vlády SR a MPRV SR boli ŠVPS SR refundované vynaložené výdavky (náklady) na humanitárnu pomoc súvisiacu s vojnovým konfliktom na Ukrajine na pohonné hmoty, nákup krmiva pre zvieratá a tuzemské pracovné cesty súvisiace s kontrolnou činnosťou vo výške 2 553,99 Eur.

20.3.1.5. Prehľad o čerpaní výdavkov na nariadené kontroly

Na základe Programu zvýšenia efektívnosti úradných kontrol zdravia a ochrany zvierat, potravín a zabránenie dovozu nekvalitných a zdraviu škodlivých potravín z iných členských štátov EÚ a tretích krajín na Slovensko a z dôvodu ochrany spotrebiteľov pred ich zavádzaním a zvýšením informovanosti spotrebiteľov o predaji nekvalitných a zdraviu škodlivých potravín ŠVPS SR vykonala 5 613 nariadených kontrol. V rámci nariadených kontrol ŠVPS SR čerpala na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania finančné prostriedky v objeme 235 284,30 Eur, na poistné a príspevky do poisťovní, ktoré sú viazané na vyplatené mzdy 82 231,86 Eur, na cestovné výdavky 12 116,60 Eur, na pohonné hmoty 4 225,89 Eur a na nákup materiálu 1 824,41 Eur.

Tabuľka 113 zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
Počet osôb, ktoré kontroly vykonali	2583
Počet nadčasových hodín a hodín pohotovosti	31 224,66
Výdavky	335 683,06
mzdy	235 284,30
odvody	82 231,86
cestovné výdavky (doprava, stravné)	12 116,60
všeobecný materiál	1 824,41
pohonné hmoty – služobné vozidlá	4 225,89

20.3.2. Program 0900802 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola

V rámci programu 0900802 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 3 068 946,35 Eur na výkon monitoringu a nového monitoringu, výkon analýz, kontrol, realizácie vyšetrení, laboratórnej diagnostiky, odberov, skladovanie a transportu vzoriek na vyšetrenie a ostatných nevyhnutných úkonov vykonávaných v súvislosti so zabezpečením veterinárnej a potravinovej ochrany a kontroly.

20.3.2.1. Prehľad o čerpaní výdavkov na programe 0900802

Tabuľka 114 zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
AMR NAP 2022	39 885,90
cielené ryby	621,20
došetrovanie VPO	32,60
došetrovanie MLZ	657,60
IBR	276 507,54
monitoring AMR	67 075,40
mor včelieho plodu	6 112,70
NPKR 2022 navýšenie EK	132 192,60
odber vzoriek HIS	1 163,10
pesticídy	151 775,90
rádiohygienická kontrola	30 076,80
salmonela brojlery	1 814,90

salmonela ostatné	46,80
sťažnosť vajcia	1 740,20
školské mlieko a ovocie	3 812,60
trichinelóza diviakov	20 801,50
trichinelóza líšok	4 818,50
trichinely	42 319,00
VPO krmivá VŽP	522,05
VPO krmivá	943,80
AMO dezinfekcia	2 610,58
Oprava účtovania	-4 153,20
Spolu	781 378,07

20.3.2.2. Prehľad o čerpaní výdavkov na VPO

Tabuľka 115 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
Služby súkromných veterinárnych lekárov (SVL)	737 717,97
Vyšetovanie krmív	110 284,61
Krmivá vedľajších živočíšnych produktov	24 662,09
Národný program kontroly reziduí (NPKR)	106 468,89
Monitoring poľovnej zveri (MPZ)	31 409,57
BSE – služby SVL	477 438,21
Africký mor ošípaných-materiál	510 905,62
VŽP - § 29a)	1254,35
Mor včelieho plodu	259 621,15
Pepsín	12 444,61
Aviárna influenza	2 281,38
Antrax	13 079,83
celkom	2 287 568,28

20.3.3. Program 08W0102 – potravinový dozor

ŠVPS SR v zmysle § 37 ods. 4 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve vykonáva kontrolu vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov. ŠVPS SR vykonáva kontrolu kvality, zdravotnej neškodnosti, označovania, balenia a výsledovateľnosti vinárskych produktov určených na uvádzanie na trh u vinárov, obchodníkov, maloobchodníkov a vína dovezeného v spotrebiteľskom balení z tretích krajín, kontrolu kvality, zdravotnej neškodnosti, označovania a výsledovateľnosti vinárskych produktov určených na ďalšie spracovanie, vykonáva kontrolu kvality, označovania a zdravotnej neškodnosti sudového vína, vykonáva kontrolu dodržiavania hygienických požiadaviek podľa osobitného predpisu (Nariadenie (ES)č. 852/2004).

20.3.3.1. Prehľad o čerpaní výdavkov – SOT víno

Tabuľka 116 Zdroj 111

ukazovateľ	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2022
Program 08W0102	20 000,00	20 000,00	19 999,50

20.3.4. Program 0900803 – eradikácia chorôb

Na programe 0900803 – eradikácia chorôb ŠVPS SR v roku 2022 čerpala finančné prostriedky v objeme 1 777 884,83 Eur na zabezpečenie monitoringu, kontroly, eradikácie zvierat a ostatných činností vykonávaných v súvislosti s výskytom chorôb ako africký mor ošípaných, brucelóza, vtáčia chrípka a ďalších zdravotne závažných chorôb.

20.3.4.1. Prehľad o čerpaní výdavkov na eradikačné choroby

Tabuľka 117 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
Africký mor ošípaných	474 706,00
AMO - CK	62 280,40
Besnota	386 964,75
Chovné krdle	90 543,50
KMO	51 581,10
Krdle nosníc	292 630,58
Modrý jazyk	24 833,60
Salmonela morky	811,20
Salmonela ostatné	15,60
Scrapie	21 177,00
Vtáčia chrípka	35 575,50
Zástrelné za diviaky a líšky	336 766,00
spolu	1 777 884,83

20.3.5. Programe 08W010I – Odborná činnosť pre bezpečnosť potravín

Na programe 08W010I boli ŠVPS SR účelovo určené finančné prostriedky v celkovom objeme 23 860,00 Eur na plnenie projektov hodnotenia rizika NKB – rozširovanie sa škodlivých organizmov z hľadiska zdravia zvierat.

V rámci projektu Prevalencia a štúdium génov rezistencie a virulentného faktora izolátov MRSA (*Staphylococcus aureus*) získaných z mäsa odobraného z obchodnej siete boli čerpané finančné prostriedky v objeme 9 000,00 Eur.

Na odber vzoriek a analýzy hodnotenia rizika *Toxoplasma gondii* v potravinovom reťazci a v prírodných rezervoároch ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 6 500,00 Eur.

Na odber vzoriek v súvislosti s výskytom verotoxinogénnych baktérií *Escherichia coli* v spotrebiteľsky obľúbených surových zeleninových a ovocných šalátoch a nepasterizovaných

šťavách určených na priamu spotrebu ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 4 448,00 Eur.

Na zavedenie a validáciu analytickej metódy na stanovenie etylénoxidu v rastlinných matriciach a zavedenie a validáciu analytických metód na stanovenie pesticídov v mede a živočíšnych matriciach metódou HPLC/MS, GC/MS boli čerpané finančné prostriedky v objeme 3 912,00 Eur.

Tabuľka 118 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
MRSA	9 000,00
Toxoplazma gondii	6 500,00
E coli	4 448,00
Validácia analytickej metódy	3 912,00
spolu	23 860,00

20.3.6. Program OEKOK03 – podporná infraštruktúra

Na programe OEKOK03 čerpala ŠVPS SR v roku 2022 finančné prostriedky v objeme 1 261 199,77 Eur, z toho na zdroji 111 vo výške 1 080 065,77, na zdroji 131K vo výške 93 717,00 Eur a na zdroji 131L vo výške 87 417,00 Eur. Finančné prostriedky boli použité na úhradu poplatkov za komunikačnú infraštruktúru a telekomunikačné služby z dôvodu zabezpečenia plynulého chodu ŠVPS SR, podriadených organizácii RVPS a ÚŠKVBL, na zabezpečenie nákupu a obmenu výpočtovej a telekomunikačnej techniky na ústredí ŠVPS SR, v podriadených organizáciách RVPS, ÚŠKVBL.

Tabuľka 119 Zdroj 111

ukazovateľ	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2022
632004	52 839,00	62 939,01	62 939,01
632005	165 850,00	168 557,59	168 557,58
633002	232 676,00	348 734,76	348 734,54
633003	500,00	36 449,08	36 449,07
633013	0,00	62 280,00	62 280,00
633 018	144 000,00	29 000,00	29 000,00
633019	0,00	1 060,39	1 060,39
635002	212 320,00	41 768,21	41 768,21
635003	420,00	7 519,76	7 519,76
635004	100,00	0,00	0,00
635009	58 295,00	41 815,13	41 815,13
635010	0,00	21 749,36	21 749,36
636008	0,00	134,71	134,71
637040	80 000,00	124 992,00	124 992,00
711004	0,00	55 000,00	55 000,00
713002	0,00	71 583,00	71 583,00
713006	0,00	6 484,00	6 483,01
Spolu	947 000,00	1 080 067,00	1 080 065,77

Tabuľka zdroj 131K

ukazovateľ	rozpočet	rozpočet	skutočnosť
	schválený	upravený	k 31.12.2022
633002	0,00	93 717,00	93 717,00

Tabuľka zdroj 131L

ukazovateľ	rozpočet	rozpočet	skutočnosť
	schválený	upravený	k 31.12.2022
713002	0,00	87 417,77	87 417,00

20.3.7. Kapitálové výdavky

ŠVPS SR čerpala v roku 2022 finančné prostriedky na kapitálové výdavky v objeme 2 497 590,26 Eur. Kapitálové výdavky v objeme 29 452,49 Eur (zdroj 131L, 131K) boli čerpané na nákup a inštaláciu nových klimatizačných zariadení. ŠVPS SR v roku 2022 dočerpala finančné prostriedky z roku 2021 na nákup chladiacich boxov AMO pre poľovníkov v objeme 1 496 088,00 Eur (zdroj 131L). V súvislosti so schválenou novelou zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré sú nevyhnutné na výkon dozoru nad kvalitou veterinárnych liekov uvádzaných na trh SR ako súčasť dozoru nad kvalitou veterinárnych liekov uvádzaných na trh SR Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv čerpal účelovo určené finančné prostriedky na nákup laboratórnej techniky v objeme 99 552,00 Eur (zdroj 131L). ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky na nákup prístroja na usmrcovanie zvierat v objeme 39 999,60 (zdroj 131L) a zdvíhacieho zariadenia k mobilnej jednotke na usmrcovanie zvierat, tzv. hydraulickú ruku v objeme 81 444,00 Eur (zdroj 131K). V súvislosti s implementáciou centrálného ekonomického systému ŠVPS SR čerpala zvýšené finančné prostriedky na nákup servera v objeme 117 000,00 (zdroj 131L), licencie v objeme 55 000,00 Eur (zdroj 111), switchov v objeme 6 483,01 Eur (zdroj 111) a diskového poľa v objeme 42 000,00 Eur (zdroj 131L). Pod zdrojom 111 a 131L vo výške 530 498,24 eur boli čerpané finančné prostriedky na nákup osobných motorových vozidiel.

Tabuľka 120

názov	Upravený	skutočnosť	Viazanie KV
	rozpočet		
Klimatizácia	29 452,49	29 452,49	3 615,59
Chladiace boxy AMO	1 496 088,00	1 496 088,00	0,00
Osobné automobily	530 499,00	530 498,24	0,00
Licencie	55 000,00	55 000,00	0,00
Server	117 000,77	117 000,00	0,00
Prístroj na usmrcovanie zvierat	40 000,00	39 999,60	0,00
Laboratórna technika	99 616,00	99 552,00	0,00
Switche	6 484,00	6 483,01	0,00
Zdvíhacia ruka	81 450,00	81 444,00	0,00
Dochádzkový systém	0,00	0,00	50 000,00
Diskové pole	42 000,00	42 000,00	58 000,00
Spolu	2 497 590,26	2 497 517,34	111 615,59

V zmysle § 8 ods. 4 a 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách ŠVPS SR požiadala o presun kapitálových výdavkov do nasledujúceho roka v objeme 111 615,59 eur.

20.4. Výdavky na samostatných účtoch ŠVPS SR

20.4.1. Zdroj 36 – program 0900803

ŠVPS SR, ktorá je príjemcom finančných prostriedkov poskytovaných EÚ na základe rozhodnutia Rady 90/424/EHS z 26. júna 1990 o výdavkoch na veterinárnom úseku zabezpečila v roku 2022 pokrytie výdavkov spojených s monitorovaním chorôb a to ASF - africký mor ošípaných, besnota, KMO – klasický mor ošípaných, Salmonela, AI – vtáčia chrípka, modrý jazyk, TSE - scrapie a tiež vakcináciu eradikačných chorôb. Celková suma vynaložených prostriedkov z účtu ES predstavovala výšku 870 052,83 eur

Tabuľka 121 Zdroj 36

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2022
Vtáčia chrípka	7 010,50
Monitoring AMR	165,00
KMO	24 201,30
Modrý jazyk	24 799,50
Salmonela krdle nosníc	136 474,15
Salmonela chovné krdle	73 294,32
Salmonela morky	825,30
Besnota	203 985,55
AMO	320 968,00
Ostatné (AMO CK)	22 217,50
Zástrelné za diviaky	33 991,00
SOT víno	2 929,90
Vratka	19 190,81
Spolu	870 052,83

20.4.2. Zdroj 11P1

Duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

ŠVPS SR ako koordinátor projektu podpísala spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom v Dolnom Kubíne (ďalej len „ŠVPÚ“) grantovú dohodu za účelom realizácie Projektu č. 811210 - CONS – CPC – 2017 Slovakia.

V roku 2022 bola ŠVPS SR vyzvaná na vrátenie čiastky 19.190,81 eur z dôvodu, že poskytovateľ financií EUROPEAN COMMISSION, EUROPEAN INNOVATION COUNCIL AND SMES EXECUTIVE AGENCY identifikoval niektoré výdavky, ktoré boli požadované zo strany Veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava za neoprávnené a tieto čiastky neboli zaplatené. V záverečnej monitorovacej správe od poskytovateľa bolo konštatované, že celkové čerpanie financií formou poskytovaných záloh prekročilo vo výške 19.190,81 Eur nárokovateľné položky a tieto peniaze museli byť vrátené.

20.4.3. Krížové kontroly

V zmysle dokumentu „Systém krížového plnenia č. 1511/2017-640 z 20.4.2017, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č.640/2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 ŠVPS SR neprijala v roku 2022 žiadne finančné prostriedky na samostatný účet „Krížové plnenie ŠVPS SR“ vedený v Štátnej pokladnici. K 31.12.2022 bol zostatok na samostatnom účte Krížového plnenia ŠVPS SR 13,71 eur.

20.4.4. Prehľad o mimorozpočtových účtoch

Tabuľka 122

	zostatky k 31.12.2022
účet ES úročený	3 483 089,76
krížové kontroly	13,71
depozit	537 062,46
sociálny fond	50 700,48

20.5. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2021.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v procese verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupuje v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ si plní povinnosť plne elektronickej komunikácie prostredníctvom certifikovaného informačného systému, ktorý musí spĺňať od 19.10.2018 požiadavky stanovené v § 20 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Od 1.8.2022 ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ používa elektronický prostriedok zapísaný v zozname ÚVO v zmysle veľkej novely podľa zákona č. 395/2021 Z. z.

ŠVPS SR realizuje proces verejného obstarávania od jeho prípravy, určenia a vykonania správneho postupu verejného obstarávania až po dodanie tovaru, poskytnutie služby alebo uskutočnenia stavebnej práce tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného vzťahu a aby vynaložené finančné prostriedky na obstaranie predmetu zákazky boli primerané požadovanej kvalite a cene. Dodržiava určené postupy pri vyhlásených verejných súťažiach, plní oznamovacie a informačné povinnosti voči Úradu pre verejné obstarávanie a Publikačnému úradu Európskej únie.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ volí postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané základné princípy verejného obstarávania a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

20.5.1. Realizované verejné súťaže

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2022 realizoval tieto verejné súťaže:

Tabuľka 123

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím ERANET	dodanie tovaru	Dodanie chladiacich boxov na uloženie ulovených tiel zveri.
2.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím ERANET	dodanie tovaru	Dodanie vakcíny na orálnu imunizáciu líšok a psíkov medvedíkovitých proti besnote.
3.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím ERANET	poskytnutie služby	Letecké polozenie vakcíny na orálnu imunizáciu líšok a psíkov medvedíkovitých proti besnote.
4.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Zabezpečovanie komplexných služieb BOZP a OPP pre ŠVPS SR a organizácie v jej priamom riadení.
5.	zákazka s nízkou hodnotou s použitím EKS	poskytnutie služby	Stravovacie karty.
6.	Zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Technická podpora VIS.
7.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Služby externého projektového riadenia pre projekt Zlepšenie eGov služieb ŠVPS SR.
8.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Služby externého projektového riadenia pre projekt Manažment údajov ŠVPS SR.
5.	zákazka s nízkou hodnotou s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie serverov.
6.	zákazka s nízkou hodnotou s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie diskového poľa SAN switchov.
7.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie kancelárskej výpočtovej techniky, príslušenstva.
8.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie prenosnej výpočtovej techniky.
9.	zákazka s nízkou hodnotou použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie softvérových licencií.
10.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Zvýšenie úrovne kybernetickej bezpečnosti ŠVPS SR.

ŠVPS SR v roku 2022 uzatvorením Čiastkovej zmluvy o poskytovaní mobilných telekomunikačných a dátových služieb pristúpila k Rámcovej dohode MPRV SR o poskytovaní mobilných telekomunikačných a dátových služieb, poskytovateľ Orange, a.

20.5.2. Finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov

- **Zlepšenie E-GOV služieb ŠVPS SR.**
Nenávratný finančný príspevok vo výške 4 997 007,99 s DPH.
- v roku 2022 bola realizovaná verejná súťaž na hlavné aktivity projektu – uzatvorená zmluva o dielo a dodatok č. 1 a č. 2 k zmluve o dielo.
- **Manažment údajov ŠVPS SR.**
Nenávratný finančný príspevok vo výške 2 653 004,00 s DPH.
- v roku 2022 bola realizovaná verejná súťaž na hlavné aktivity projektu - uzatvorená zmluva o dielo a dodatok č. 1 a č. 2 k zmluve o dielo.

21. Personálne otázky

21.1. Zamestnanci ŠVPS SR a jej podriadených organizácií

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR. V jej riadiacej pôsobnosti je celkom 41 štátnych rozpočtových organizácií a 2 príspevkové organizácie (ŠVPÚ a IVVL), zriaďovateľom ktorých je MPRV SR. Celkový evidenčný počet zamestnancov ŠVPS SR je **1 232** zamestnancov, z toho v ŠVPS SR a riadených rozpočtových organizáciách celkom **971** zamestnancov a v príspevkových organizáciách celkom **261** zamestnancov.

21.2. Národný plán vzdelávania

Ako po každom roku, aj v priebehu celého roku 2022 prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania vo vzdelávacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) je vzdelávacie a kongresové zariadenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR primárne zamerané na rozvoj ľudských zdrojov. Dôraz je kladený na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, zahraničných vzťahov, dovozoch a vývozech, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, rýchleho výstražného systému, certifikácie a laboratórnej diagnostiky. IVVL v sledovanom období vykonával činnosti podľa Zriaďovacej listiny a Štatútu organizácie.

IVVL v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a v zmysle vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 480/2007 Z. z. o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií v roku 2022 **zrealizoval 52 vzdelávacích aktivít pre 5519 zamestnancov štruktúry ŠVPS SR** (Tab. xxxx, body 1. - 11.).

Obsahová náplň školení aktuálne reagovala na nové vedecké poznatky a požiadavky na výkon všetkých odborných činností.

Celoživotné vzdelávanie vo veterinárnej oblasti a v oblasti kontroly potravín sa v sledovanom období opieralo o platnú legislatívu, a to najmä o čl. 5 nariadenia EP a Rady č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín. Kontinuálne celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR je napĺňaním Stratégie vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva SR.

V posudzovanom roku hlavnou činnosťou IVVL v oblasti celoživotného vzdelávania bola realizácia Národného programu vzdelávania (ďalej len „NP“).

Celkovo k 31.12.2022 bolo zrealizovaných 115 aktivít s účasťou 6937 osôb.

Tabuľka 124

Por. č.	Názov vzdelávacej aktivity	Počet aktivít	Počet účastníkov
I. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR			
A: Národný program vzdelávania podľa odborných činností			
1.	Zdravie a ochrana zvierat	4	383
2.	Zahraničné vzťahy, dovozy a vývozy	2	278
3.	Kontrola krmív, ekológia a veterinárna farmácia	9	955
4.	Hygiena produktov živočíšneho pôvodu	10	1144
5.	Kontrola potravín rastlinného pôvodu	12	1067
6.	Legislatíva a právo	2	193
7.	Odbor kontroly a auditu	2	789
8.	Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie	4	590
<i>Spolu Národný program:</i>		45	5399
B: Ďalšie vzdelávanie			
9.	Atestačná príprava 1. stupňa	<i>V rámci bodu A</i>	44
10.	Atestačná príprava 2. stupňa Práca s databázami, Písanie atestačnej práce	<i>V rámci bodu A</i> 3	36
11.	Atestačné skúšky 1. stupňa	4	40
<i>Spolu Ďalšie vzdelávanie:</i>		7	120
<i>Spolu A + B: Zamestnanci organizácií ŠVPS SR</i>		52	5519
II. Vzdelávacie aktivity pre ostatné cieľové skupiny			
12.	Ochrana zvierat pri preprave	15	139
13.	Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí	10	257

14.	Skúšky poľovníkov	20	251
15.	Preškolenie poľovníkov	12	529
16.	Ochrana zvierat počas usmrcovania	2	31
17.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely – teoretická časť	1	63
18.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely – preškolenie	1	47
19.	Odchyt túlavých zvierat	2	101
<i>Spolu Ostatné cieľové skupiny:</i>		63	1418
Spolu počet aktivít a počet účastníkov k 31.12.2022		115	6937

Národný program vzdelávania

V posudzovanom roku hlavnou činnosťou IVVL v oblasti celoživotného vzdelávania bola realizácia **Národného programu vzdelávania** (ďalej len „NP“) (Tab. 1, bod 1.-8.), v rámci ktorého boli odprednášané témy navrhnuté jednotlivými odborníkmi a odsúhlasené vedením ŠVPS SR.

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR pripravil školenia pokrývajúce praktický výkon a implementáciu platnej legislatívy, pričom sa pokračovalo v jednotnom výklade postupov kontrolnej činnosti pre oblasť pohody zvierat a kontroly identifikácie a registrácie zvierat. Nosnými témami boli monitorovanie, eradikácia a zdoľovanie chorôb a nákaz zvierat, udržanie štatútu Slovenska bez výskytu nákaz a zabránenie zavlečenia nákaz na územie SR. Mimoriadne dôležitým okruhom bol opäť Africký mor ošípaných (AMO) a vývoj situácie, vydávanie a uplatňovanie opatrení, zabránenie šírenia vírusu do chovov domácich ošípaných a celkový manažment diviacej zveri. Školenia sa venovali aj kontrolám karanténnych staníc a útulkov, odchytu túlavých zvierat i aktuálnemu centrálnemu registru spoločenských zvierat. V neposlednom rade sa školenia zamerali aj na okruh ochrany zvierat počas prepravy, registrovania/schvaľovania a premiestňovania rýb a odzneli aj novinky a zmeny v problematike nebezpečných zvierat.

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov ŠVPS SR obsah školení upriamil na systém TRACES NEW TECHNOLOGY a Certifikáciu hospodárskych zvierat a vedľajších živočíšnych produktov.

Odbor kontroly krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR rozdelil vzdelávacie aktivity do niekoľkých oblastí s dôrazom na aktuálne platnú legislatívu, pričom v oblasti vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odbor upriamil pozornosť na Metodický pokyn na výkon úradných kontrol pri nakladaní s VŽP podľa zákona č. 39/2007 Z. z. – 1/2022/260 a podľa zákona č. 152/1995 Z. z. – 14/2021/260. Inšpektori ďalej získali informácie z hľadiska riešenia problematiky pri odbere vzoriek krmív, oboznámili sa s postupmi pri riešení nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení. V rámci školení sa preberali aj aktuálne informácie k problematike TSE (Transmisívne spongiformné encefalopatie) v zmysle EÚ legislatívy a vyhodnotenia a zistenia z úradných kontrol monitoringu v roku 2021. V oblasti veterinárnej farmácie odznela Novela zákona 362/2011 Z. z. - zákon č. 532/2021 Z. z. – zmeny týkajúce sa výkonu farmaceutického dozoru vykonávaného inšpektormi RVPS ako aj podrobnosti o tlačivách veterinárneho lekárskeho predpisu. Aj tento rok bolo školenie venované monitoringu rezíduí so zameraním na postup pri šetrení nevyhovujúcich nálezov a nevyhnutnej dokumentácie k nevyhovujúcim

vzorkám. Odprezentovalo sa vyhodnotenie auditu EK v oblasti rezíduí 7202/2021 ako aj vyhodnotenie plánov odberu vzoriek za rok 2021.

Odbor hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR rozdelil školiace bloky podľa jednotlivých sektorov s primárnym zameraním na veterinárne a úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu a plánovanie a odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu v roku 2022. Školenia prebiehali v sektore produktov rybolovu, v sektore čerstvého mäsa domácich kopytníkov, v sektore mäsových výrobkov, v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, v sektore zverina, v sektore čerstvé hydinové mäso a vajcia a v sektore med. V rámci jednotlivých sektorov odzneli správy z auditov, inšpektori sa oboznámili z aktuálnymi informáciami na úrovni Európskej komisie a primárne boli odprezentované vyhodnotenia veterinárnych a úradných kontrol pre jednotlivé sektory. Školení za zúčastnili aj zástupcovia IT odboru ŠVPS SR a to v súvislosti s pripravovaným informačným systémom KVEPIS. Koncom roka odzneli novinky v označovaní potravín, novinky v Systéme rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá, v Systéme pre podvody v potravinách a krmivách (FF systém) a v Systéme administratívnej pomoci a spolupráce (AAC systém). Odbor vzdeláva aj úradných veterinárnych asistentov a v uplynulom roku školenie upriamil na aktuálnu situáciu na úseku zabíjania domácich ošípaných so zameraním k AMO, vyhodnotenie auditu DG (SANTE) 2020 - 7463 v SR, výkon prehliadky ante mortem a post mortem domácich kopytníkov a hydiny v súlade s platnou legislatívou.

Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR pripravil školenia zahrňujúce aktuálne informácie týkajúce sa úradnej kontroly potravín neživočíšneho pôvodu z hľadiska plánovania úradných kontrol v obchodnej sieti a vo výrobe. V rámci školení zazneli témy zamerané na úradné kontroly potravín dovážaných z tretích krajín, internetový predaj potravín neživočíšneho pôvodu, kontrola krížového plnenia ako aj požiadavky na označovanie potravín a najčastejšie problémy pri výkone úradnej kontroly potravín neživočíšneho pôvodu. V troch cykloch odbor školil inšpektorov pripravujúcich sa na autorizáciu na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny. V Modre a Dudinciach sa konalo školenie pre inšpektorov oddelenia kontroly vína a laboratórnych pracovníkov.

Odbor legislatívny a právny ŠVPS SR realizoval samostatné školenia v oblasti správneho konania a priestupkového konania s poukazaním na aktuálne problémy vo veciach potravinového práva a úradnej kontroly potravín.

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR uskutočnil školenia v aplikácii zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám. Súčasťou školení bola prezentácia novej Smernice ŠVPS SR na prijímanie, evidenciu a vybavovanie podaní a prezentácia novej Smernice ŠVPS SR na prijímanie, evidenciu a vybavovanie žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z..

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie ŠVPS SR realizoval školenia zamerané na kontrolu rezíduí pesticídov v potravinách v roku 2022, zamerané sa aj na nedostatky a problémy pri výkone úradnej kontroly pesticídov v potravinách a vyhodnotil úradné kontroly rezíduí pesticídov za rok 2021. Uskutočnil školenie inšpektorov spolupracujúcich s certifikačným orgánom, oboznámil inšpektorov s plánom monitoringu antimikrobiálnej rezistencie a s jeho výsledkami za predchádzajúci rok.

Všetky témy, ktoré odzneli v školeniach v rámci NP boli odprednášané na vysokej odbornej úrovni. Súčasťou viacerých školení boli aj porady jednotlivých odborov ŠVPS SR. V prvom polroku 2022 sa väčšina školení realizovala formou videokonferencií a to s využitím platformy Microsoft Teams za výdatnej pomoci Odboru informatiky ŠVPS SR a najmä ochoty

a erudovanosti pracovníkov ŠVPS SR, RVPS a ŠVPÚ, ktorí pôsobili ako lektori vzdelávacích aktivít.

Okrem NP sa zamestnanci štruktúry ŠVPS SR zúčastňovali aj na ďalšom vzdelávaní, ktoré v roku 2022 zahŕňalo atestačnú prípravu na atestačnú skúšku 1. a 2. stupňa a atestačnú skúšku 1. stupňa.

Atestačnú skúšku 1. stupňa absolvovalo v roku 2022 v 4 termínoch spolu 40 frekventantov, z toho v odbore Hygieny produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosť potravín 20 zamestnancov, v odbore Zdravie zvierat a ochrana zvierat 10 zamestnancov, v odbore Kontrola krmív, veterinárna ekológia, VŽP a veterinárna farmácia 10 atestantov. Jeden atestan získal atestáciu v odbore Laboratórna diagnostika. (Tejto téme sa venuje samostatný príspevok na inom mieste tohoto časopisu).

IVVL realizuje aj **vzdelávacie programy pre ostatné cieľové skupiny**, kde v rámci **63 vzdelávacích aktivít** sa v roku 2022 **vyškolilo 1 418 účastníkov školení**. Boli to tieto školenia:

- **Ochrana zvierat pri preprave**, vychádzajúca z Nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc bola v sledovanom roku realizovaná v 15 termínoch, počas ktorých sa vyškolilo 139 účastníkov. Najviac účastníkov sa vyškolilo v module „Podmienky prepravy domácich nepárnokopytníkov, hovädzieho dobytku, domácich oviec, domácich kôz a ošípaných“ v počte 87 vyškolených osôb. Druhým frekventovaným modulom „Podmienky prepravy domácich mačiek, domácich psov, iných cicavcov, vtákov, iných stavovcov a studenokrvných živočíchov“ sa vyškolilo 35 osôb a modulom „Podmienky prepravy hydiny, domáceho vtáctva a domácich králikov“ sa vyškolilo 18 osôb.

- **Ochrana zvierat počas usmrcovania**, v rámci nariadenia na ochranu zvierat počas usmrcovania a vyplývajúcej povinnosti usmrcovať zvieratá len vyškolenou osobou, sa v sledovanom roku uskutočnili školenia v dvoch termínoch, pričom sa vyškolilo spolu 31 osôb. V module „Párnokopytníky a nepárnokopytníky“ 19 osôb a v module „Hydina, domáce vtáctvo“ 12 osôb. Osvedčenie o absolvovaní vzdelávacieho programu bolo vydané k jednotlivým modulom v troch kategóriách: Súvisiace úkony (zaobchádzanie so zvieratami pred ich znehybnením), Odborné činnosti (omračovanie, vykrvovanie) a Pracovník zodpovedný za dobré podmienky zvierat.

Ochrana zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely, vzdelávací program určený najmä pre zamestnancov výskumných a vedeckých inštitúcií, ktorí sa podieľajú na experimentoch, postupoch a používajú zvieratá na vedecké účely alebo vzdelávacie účely. Vzdelávací program zahŕňa tri moduly: A - Vykonávanie postupov v zariadení a usmrcovanie zvierat, B - Navrhovanie postupov a projektov, C - Starostlivosť o zvieratá a ich usmrcovanie. V súlade s nariadením na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely a novelou zákona o veterinárnej starostlivosti č. 65/2021 Z. z., k získaniu odbornej spôsobilosti bolo vzdelávanie osôb rozdelené na teoretickú časť, praktickú výuku a záverečný test. Školenie sa uskutočnilo v jednom termíne a zúčastnilo sa ho 63 osôb, pričom školenie prebehlo online formou.

Ochrana zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely – preškolenie po 4 rokoch v súlade s príslušnou legislatívou a §37 b), bod 4 zákona o veterinárnej starostlivosti. V sledovanom roku bolo online formou preškolených 47 osôb v jednom termíne.

Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí, cieľom ktorého je získanie odbornej spôsobilosti na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste podľa § 6 ods. 2 písm. ao) zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. V uplynulom roku bolo v 10 termínoch vyškolených 257 osôb. V rámci preškolenia už

vyškolených osôb po piatich rokoch sa zrealizovalo 12 preškolení s účasťou 529 osôb. Základná legislatíva vychádza z Nariadenia (ES) č. 853/2004 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, ďalších nariadení EÚ, Vyhlášky MPRV SR č. 13/2012 a Metodického pokynu ŠVPS SR č. 09/2020/330.

Súčasťou štruktúry IVVL je aj **Špecializované senzorické laboratórium**, ktoré bolo poskytnuté UULF v Košiciach k výučbe 227 študentov v 11 termínoch v rámci predmetov Meat Hygiene and Technology III. – senzorické hodnotenie mäsa a mäsových výrobkov, Senzorickej analýzy potravín a Všeobecnej hygieny a analýzy potravín.

Celkovo bolo zrealizovaných 115 vzdelávacích aktivít s počtom účastníkov 6937. Podiel vzdelávacích aktivít podľa cieľových skupín znázorňuje nasledujúci graf.

Graf 75

Všetky vyššie uvedené vzdelávacie aktivity organizačne zabezpečovali traja pracovníci s vysokoškolským vzdelaním, vrátane riaditeľa organizácie. Z celkového počtu 17 zamestnancov k 31. 12. 2022 boli dvaja zamestnanci na polovičný úväzok.

IVVL prostredníctvom vyššie uvedených vzdelávacích aktivít operatívne reagoval na novovzniknuté legislatívne zmeny a potreby uskutočniť vzdelávanie v týchto oblastiach. Realizácia vzdelávacích aktivít sa uskutočnila v požadovanom rozsahu a kvalite najmä vďaka 70 erudovaným lektorom z radov zamestnancov ŠVPS SR a jej podriadených organizácií, ktorí vykonávajú prednáškovú činnosť v rámci NP bez nároku na honorár. V oblasti vzdelávania ostatných cieľových skupín pôsobilo 29 lektorov. Za ich nezastupiteľnú činnosť v procese postgraduálneho vzdelávania vyjadrujeme všetkým lektorom, aspoň touto formou, úprimnú vďaku.

Rok 2023 je jubilejným rokom 65. výročia založenia našej vzdelávacej inštitúcie a inštitucionalizovaného postgraduálneho vzdelávania veterinárnych lekárov a ďalších pracovníkov štátnej veterinárnej správy na Slovensku. Aj tieto výročia nás zaväzujú zvyšovať úroveň vzdelávania, a tak prispieť k odbornému rastu zamestnancov organizácií ŠVPS SR.

22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti

22.1. Interné audity

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonával v roku 2022 vnútorný audit riadených organizácií podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona NR SR č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 39/2007 Z.z.“) a § 23 ods. 7 zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 152/1995 Z.z.“) a v súlade s článkom 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (ES) č. 2017/625“).

ŠVPS SR programovala interný audit v roku 2022 so siedmimi kvalifikovanými internými audítormi na úseku:

- dovozné kontroly podliehajúce veterinárnej kontrole,
- dovozné kontroly potravín a produktov neživočíšneho pôvodu,
- veterinárnej certifikácie zásielok živých zvierat a vybraných produktov živočíšneho pôvodu a živočíšnych vedľajších produktov,
- úradných kontrol v rámci monitoringu zdravia zvierat – africký mor ošípaných,
- ochrany zvierat v čase ich zabíjania,
- ochrany zvierat chovaných na farmárske účely – ochrana ošípaných,
- úradných kontrol potravín uvádzaných na trh priamym predajom a dodávaním malého množstva prvotných produktov rastlinného pôvodu konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam (malé množstvá)
- úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu – rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov,
- úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu a zmiešaných potravín,
- úradných kontrol potravín v obchodnej sieti,
- úradných kontrol živočíšnych vedľajších produktov,
- úradných kontrol na úseku hygieny krmív – príprava, uvádzanie na trh a používanie medikovaných krmív,
- úradných kontrol potravín v obchodnej sieti,
- laboratórnej diagnostiky.

Cieľom interných auditov bolo:

- vyhodnotenie dodržiavania všeobecných a špecifických požiadaviek na úradné kontroly
- vyhodnotenie účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému plánovania a výkonu úradnej kontroly a iných úradných činností vykonávaných príslušnými orgánmi

- overenie účinnosti plánovaných opatrení a posúdenie vhodnosti plánovaných opatrení na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni.

Dodatočným cieľom jedného dištančného auditu bolo aj získanie podkladov pre plnenie budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol.

V priebehu programového obdobia roku 2022, ŠVPS SR zdokumentovaným spôsobom upravila z rôznych prevádzkových dôvodov Program auditov deviatimi schválenými revíziami Program auditov.

22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programme auditov plánovala vykonať šesť interných auditov podľa zákona č. 152/1995 Z.z., počas ktorých ŠVPS SR mala preveriť systém úradných kontrol a iných úradných činností na úseku:

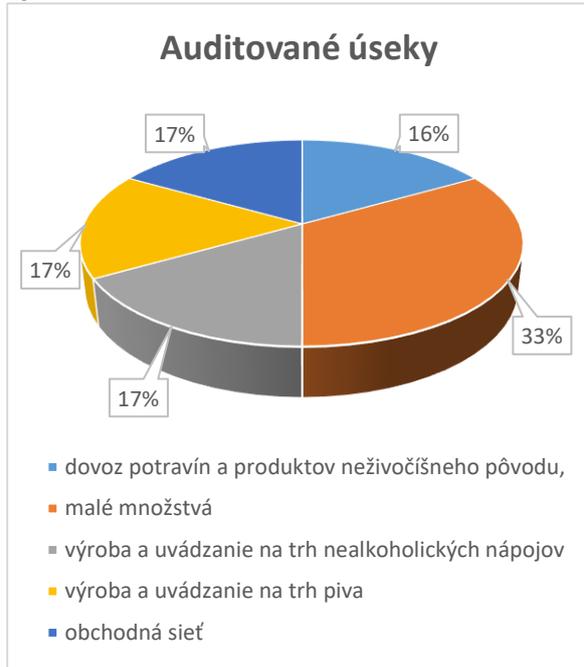
- úradných kontrol dovozu potravín a produktov neživočíšneho pôvodu,
- úradných kontrol potravín uvádzaných na trh priamym predajom a dodávaním malého množstva prvotných produktov rastlinného pôvodu konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam (malé množstvá),
- úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu a zmiešaných potravín – výroba a uvádzanie na trh nealkoholických nápojov iných ako balené vody
- úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu a zmiešaných potravín – výroba a uvádzanie na trh piva,
- úradných kontrol potravín v obchodnej sieti.

V priebehu roka 2022, ŠVPS SR realizovala všetkých šesť interných auditov zaradených do Programu auditov na vzorke deviatich regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len „RVPS“), čo predstavuje celkom 22,5% RVPS v SR. Jeden z interných auditov ŠVPS SR realizovala dištančnou formou prostredníctvom dotazníka a video konferenčných stretnutí cez MS TEAMS.

ŠVPS SR realizovala interné audity podľa zákona č. 152/1995 Z.z. v nasledovných oblastiach:

- 1x úradných kontrol dovozu potravín a produktov neživočíšneho pôvodu,
- 2x úradných kontrol potravín uvádzaných na trh priamym predajom a dodávaním malého množstva prvotných produktov rastlinného pôvodu konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam (malé množstvá),
- 1x úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu a zmiešaných potravín – výroba a uvádzanie na trh nealkoholických nápojov iných ako balené vody
- 1x úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu a zmiešaných potravín – výroba a uvádzanie na trh piva,
- 1x úradných kontrol potravín v obchodnej sieti.

Graf 76

Graf 77

22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programe auditov plánovala vykonať 15 interných auditov podľa zákona č. 39/2007 Z.z. na úseku:

- dovozné kontroly podliehajúce veterinárnej kontrole,
- veterinárnej certifikácie zásielok živých zvierat a vybraných produktov živočíšneho pôvodu a živočíšnych vedľajších produktov,
- úradných kontrol v rámci monitoringu zdravia zvierat – africký mor ošípaných,
- ochrany zvierat v čase ich zabíjania,
- ochrany zvierat chovaných na farmárske účely – ochrana ošípaných,
- úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu – rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov,
- úradných kontrol živočíšnych vedľajších produktov,
- úradných kontrol na úseku hygieny krmív – príprava, uvádzanie na trh a používanie medikovaných krmív,
- laboratórnej diagnostiky.

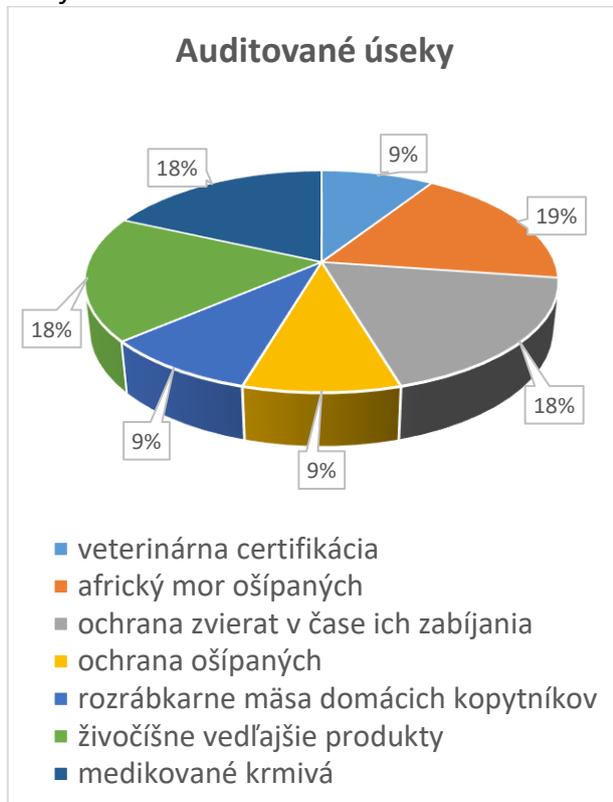
ŠVPS SR v roku 2022 realizovala jedenásť z pätnástich interných auditov zaradených v programe auditov na vzorke jedenástich RVPS, čo predstavuje celkom 27,5% RVPS v SR.

ŠVPS SR v roku 2022 realizovala interné audity podľa zákona č. 39/2007 Z.z. v nasledovných oblastiach:

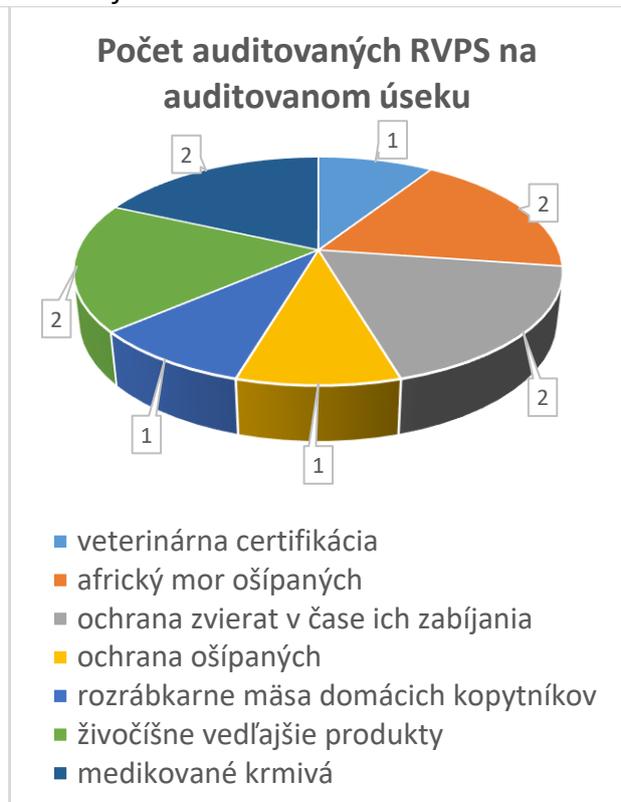
- 1x veterinárnej certifikácie zásielok živých zvierat a vybraných produktov živočíšneho pôvodu a živočíšnych vedľajších produktov,
- 2x úradných kontrol v rámci monitoringu zdravia zvierat – africký mor ošípaných,
- 2x ochrany zvierat v čase ich zabíjania,
- 1x ochrany zvierat chovaných na farmárske účely – ochrana ošípaných,
- 1x úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu – rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov,
- 2x úradných kontrol živočíšnych vedľajších produktov,

2x úradných kontrol na úseku hygieny krmív – príprava, uvádzanie na trh a používanie medikovaných krmív.

Graf 78

Graf 79

22.2. Vnútorne kontroly

Vnútorne kontroly zabezpečujú jednotlivé odbory ŠVPS SR v spolupráci a/alebo za koordinácie Odboru auditu a kontroly ŠVPS SR v súlade s polročnými plánmi kontrolnej činnosti.

22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.

ŠVPS SR v roku 2022 z dôvodu realizácie projektu „Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR“ a „Zlepšenie eGov služieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR“, a z toho dôvodu potreby zabezpečenia ľudských a expertných kapacít na riešenie projektov, nevypracovala žiadny záväzný plán vnútorných kontrol, ale plánovanie vedenie ŠVPS SR ponechalo na úrovni jednotlivých odborných úsekov ŠVPS SR podľa ich potrieb.

Vo svetle uvedeného, v roku 2022 ŠVPS SR realizovala celkom 20 vnútorných kontrol podriadených organizácií. Celú polovicu vnútorných kontrol realizovali odborníci z odboru hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR na základe vlastnej iniciatívy a potreby, päť vnútorných kontrol ŠVPS SR realizovala na základe iniciatívy iných odborných úsekov ŠVPS SR a päť vnútorných kontrol realizovala ŠVPS SR na základe podnetu.

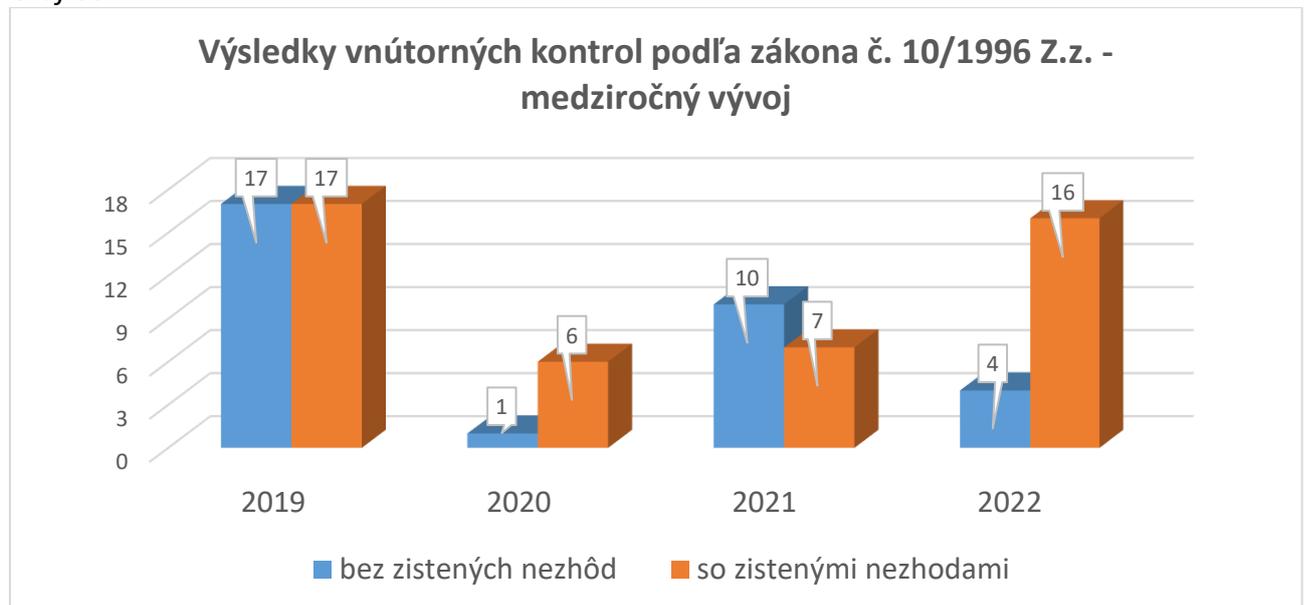
Z celkového počtu 20 realizovaných vnútorných kontrol bolo 16 vnútornými kontrolami identifikované zistenia o rôznom stupni nedodržania všeobecne záväzných právnych predpisov, ale najmä interných riadiacich predpisov. Päť RVPS v SR bolo zodpovedných za

zistenie až 150 rôznych administratívnych odchýlok od interných riadiacich predpisov na úseku hygieny krmív, vedľajších živočíšnych produktov, ekológie, veterinárnej farmácie a transmisívnych spongiformných encefalopátií. V jednom prípade, zistenie porušenia ustanovení vyhlášky Úradu vlády Slovenskej republiky č. 400/2019 Z.z., ktorou sa vydáva Etický kódex štátneho zamestnanca, bolo neskôr orgánmi činnými v trestnom konaní klasifikované ako trestný čin.

Vnútorne kontroly:

- celkom 20
- bez zistených nezhôd 4
- so zistenými nezhodami 16

Graf 80

Vzhľadom na obmedzenú kontrolnú činnosť a na dôvody pre vykonanie vnútorných kontrol je medziročné vyhodnotenie výsledkov za rok 2022 výrazne poznamenané. Skreslenie výsledkov vnútornej kontroly je spôsobené aj výrazným počtom nezhôd identifikovaných jedným organizačným úsekom, ktoré predstavujú viac ako 3/4 zistení zdokumentovaných počas 1/4 vnútorných kontrol¹ ŠVPS SR.

V prípadoch zistenia nesúladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s internými predpismi pracovníci kontroly v zmysle zákona č. 10/1996 Z.z a v súlade s internou Smernicou vypracovali Protokol o výsledku kontroly a o jeho prerokovaní vypracovali Zápisnicu o prerokovaní protokolu, v ktorej nariadili kontrolovanému subjektu opatrenia v zmysle zákona č. 10/1996 Z.z. Kontrolované organizácie prijali termínované opatrenia na odstránenie zistených nezhôd, z ktorých väčšina už bola posúdená dokumentačnou kontrolou ako vyhovujúce. Opatrenia, ktorých vyhodnotenie vyžaduje opakovanou kontrolou na mieste budú vyhodnotené počas nasledovnej vnútornej kontroly alebo iným kontrolným mechanizmom ŠVPS SR (napr. interný audit).

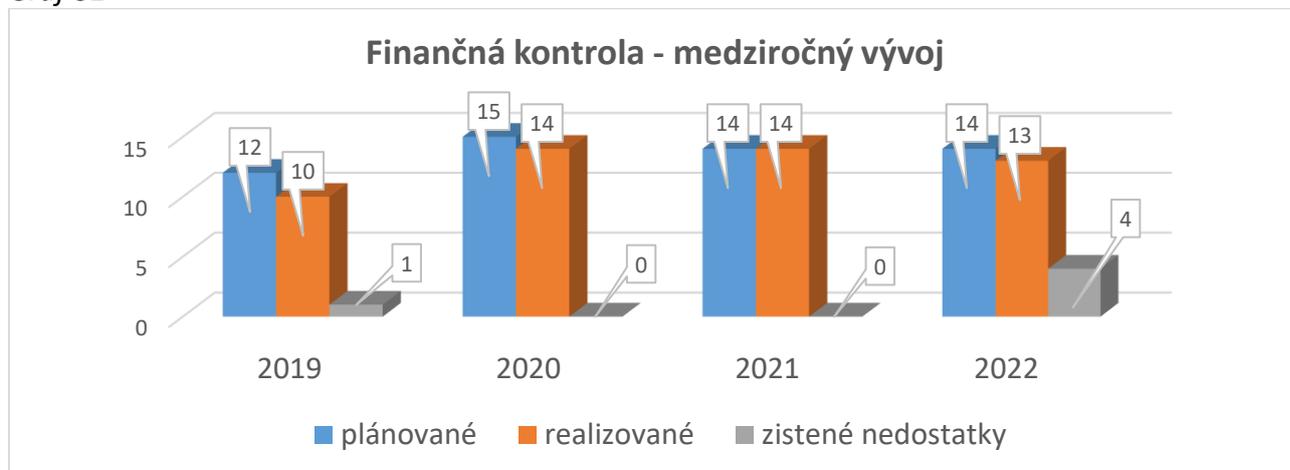
¹ Výsledky vnútorných kontrol sú predmetom obmedzenia prístupu k informáciám podľa § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, z uvedených dôvodov ŠVPS SR nespístupňuje bližšie informácie o výsledkoch vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z.z.

22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 357/2015 Z.z.

Sekcia ekonomiky ŠVPS SR vykonáva vnútorné kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu v súlade so zákonom č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 357/2015 Z.z.“).

Z celkového počtu 14 plánovaných vnútorných kontrol podľa zákona č. 357/2015 Z.z. sekcia ekonomiky ŠVPS SR v roku 2022 vykonala 13 kontrol, rozdelené na úseky odboru rozpočtu a financovania a odbor správy majetku štátu a investícií.

Graf 81

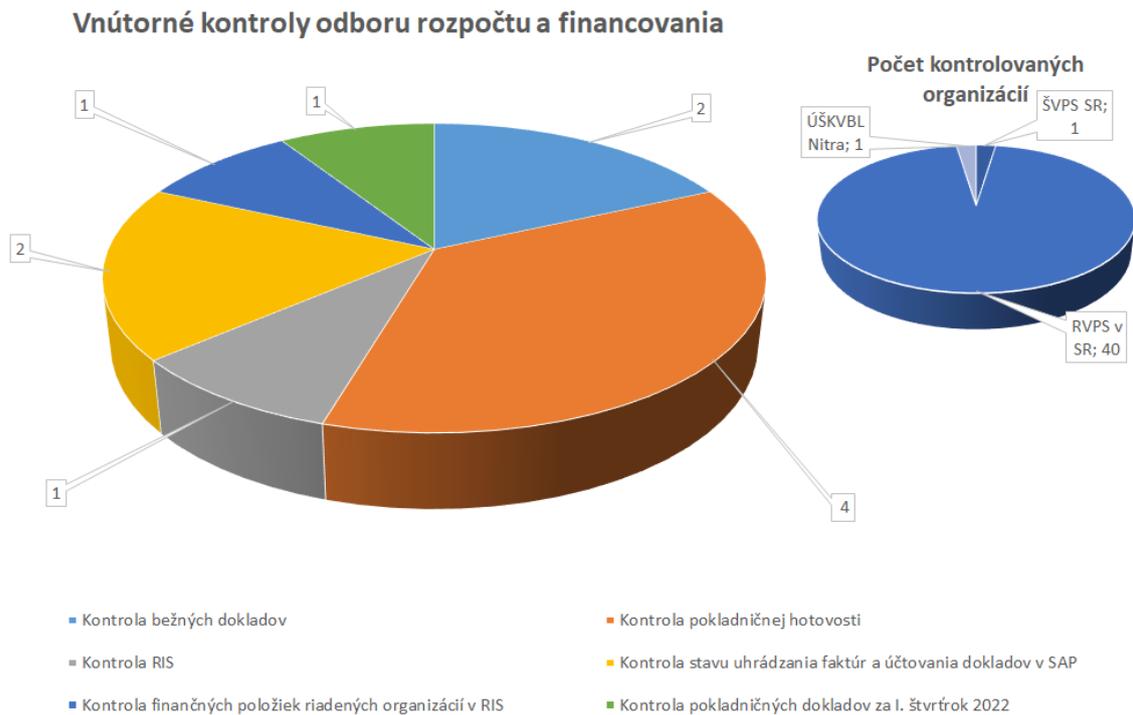

Vnútorne kontroly – odbor rozpočtu a financovania:

V roku 2022 boli vykonané tieto kontroly:

- Kontrola bežných dokladov za II. polrok 2021 a za I. polrok 2022
- Kontrola pokladničnej hotovosti – 4 x
- Kontrola RIS – tvorba a realizácia ELÚROV ŠP a SAP – 1 x
- Kontrola stavu uhrádzania faktúr a účtovania dokladov v SAP – 2 x
- Kontrola finančných položiek v RIS-e vo všetkých RVPS a ÚŠKVBL Nitra
- Kontrola pokladničných dokladov za I. štvrtrok 2022

Graf 81

Vnútorné kontroly - odbor správy majetku štátu a investícií :

V roku 2022 boli vykonané tieto vnútorné kontroly:

- kontrola zmlúv o prevode správy hnuiteľného majetku štátu – chladiace boxy
- kontrola stavu používaných pečiatok zamestnancami ŠVPS SR a likvidácia nepoužiteľných pečiatok – neplatné, poškodené a nečitateľné úradné pečiatky.

Pri vnútorných kontrolách boli zistené nasledovné nedostatky:

- chýbajúce podpisy zodpovedných osôb,
- chýbajúce pečiatky,
- úhrada faktúr po dátume splatnosti.

Všetky zistené nedostatky, okrem úhrad faktúr po dátume splatnosti, boli počas kontroly odstránené.

22.3. Iné podania, sťažnosti, petície a prístupovanie informácií.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2022 prijali, riešili alebo odstúpili inému príslušnému orgánu štátnej/verejnej správy podania, sťažnosti, petície a žiadosti o prístupovanie informácií v celkovom počte **4084**:

- **3866 podnetov,**
- **21 sťažností** podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 9/210 Z.z.“),
- **3 petície** podľa zákona č. 85/1990 Z.z. o petičnom práve v znení neskorších predpisov,
- **194 žiadostí o informácie** podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 211/2000 Z.z.“).

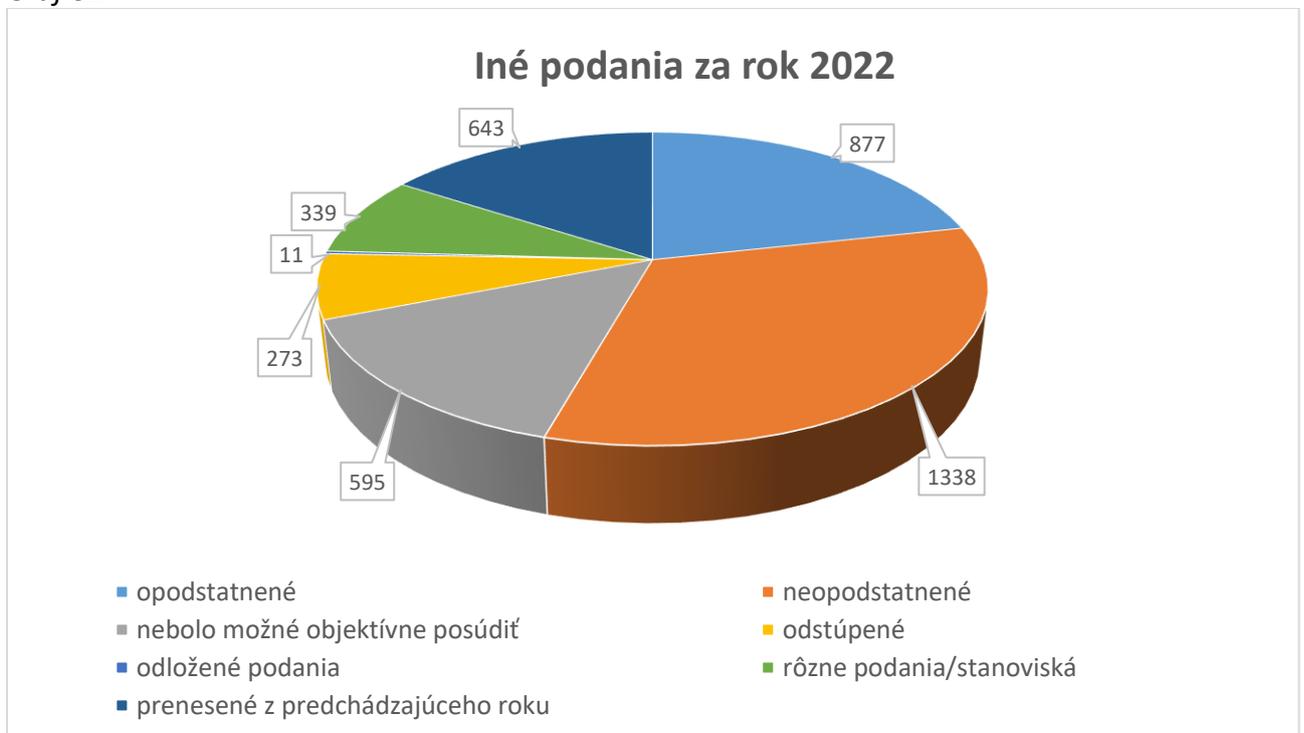
A. Iné podania

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2022 prijali, riešili alebo odstúpili 3866 podnetov, z ktorých bolo 3223 prijatých v roku 2022 a 643 prenesených z roku 2021.

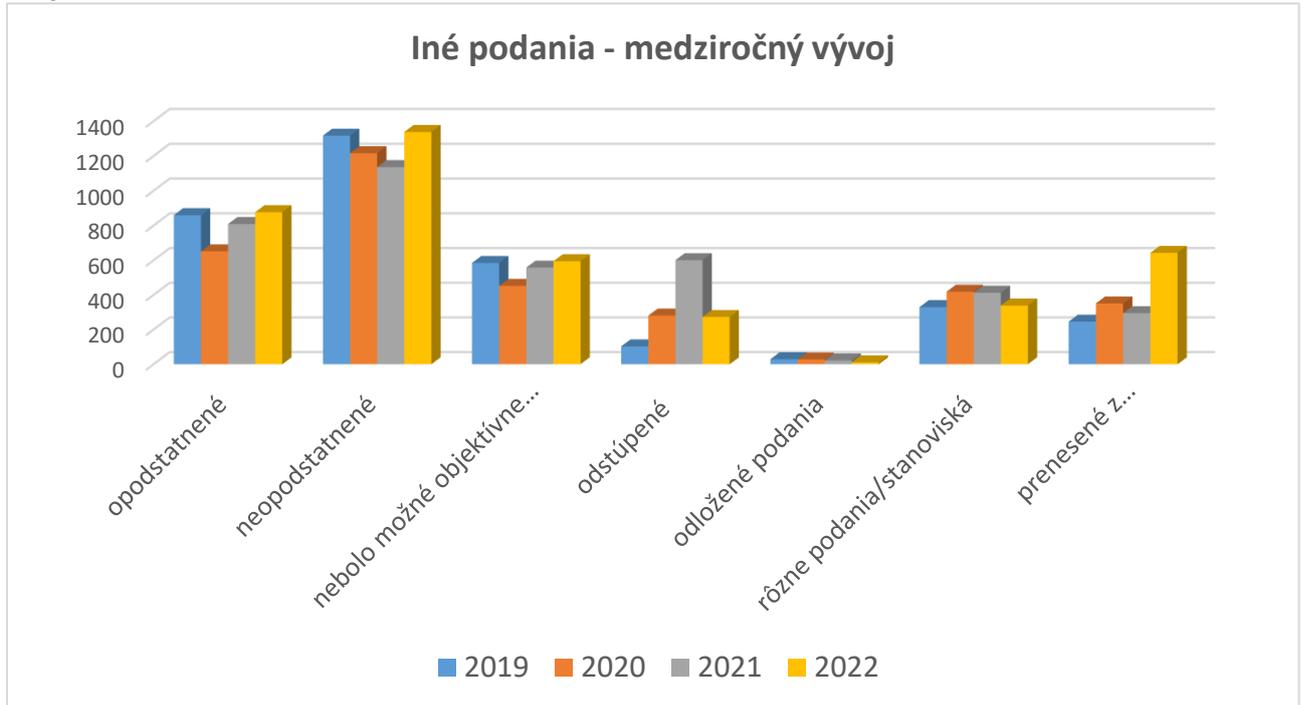
Iné podania boli vybavené nasledovne:

• opodstatnené	877
• neopodstatnené	1338
• nebolo možné objektívne posúdiť	595
• odstúpené	273
• odložené podania	11
• rôzne podania so žiadosťou o stanovisko/informáciu	339
• prenesené z roku 2021	643

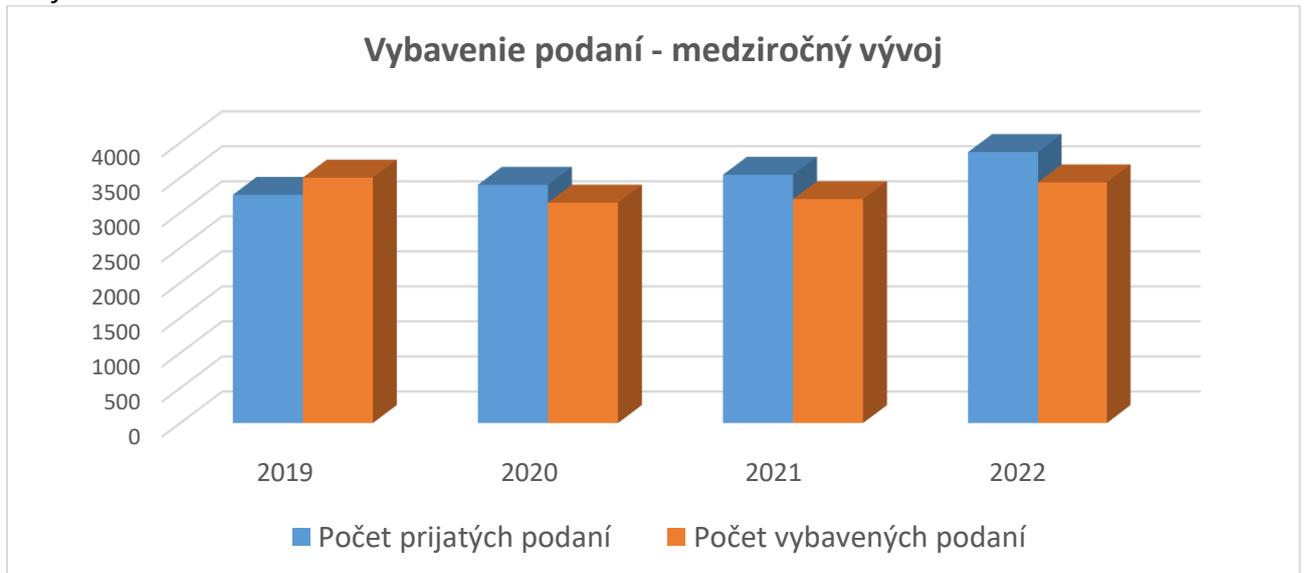
Graf 82

Graf 83

Graf 84

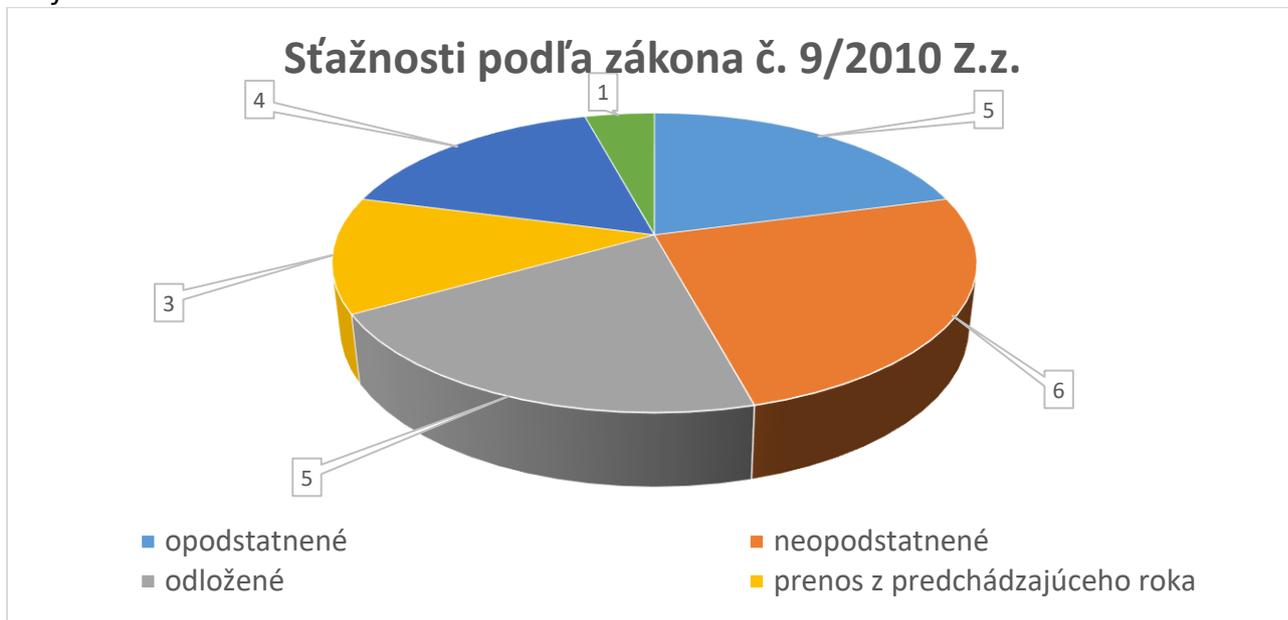
B. Sťažnosti

ŠVPS SR a jej podriadené organizácie v roku 2022 prijali osemnásť sťažností a vybavili sedemnásť sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených organizácií, vrátane troch sťažností prenesených z roku 2021. Štyri sťažnosti prijaté v roku 2022 neboli ku dňu 31.12.2022 vybavené. Pri všetkých vybavených sťažnostiach bolo postupované v súlade so zákonom č. 9/2010 Z.z. a sťažnosti a boli vybavené nasledovne:

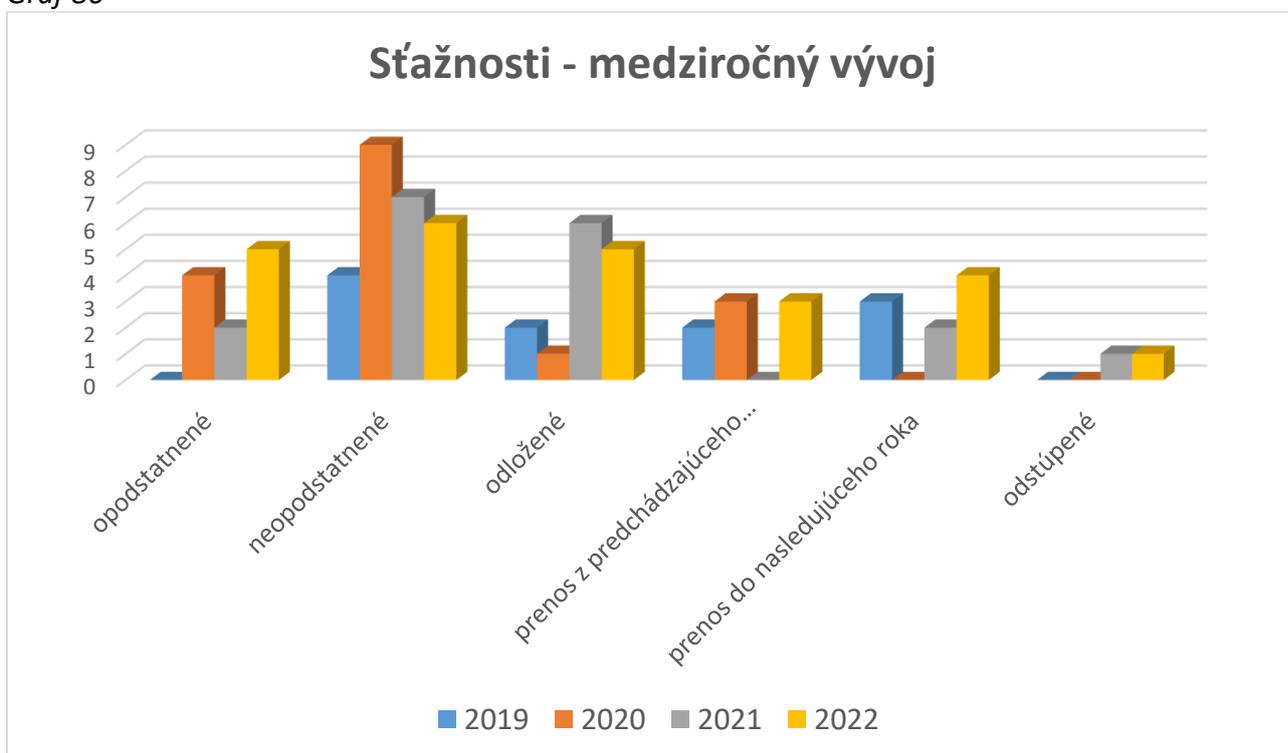
- opodstatnené 5
- neopodstatnené 6

- odložené 5
- prenos z roku 2021 3
- nevybavené k 31.12.2022 4
- odstúpené 1

Graf 85

Graf 86

C. Petície

ŠVPS SR a riadené organizácie v roku 2022 prijali tri petície, z ktorých dve boli v roku 2022 vybavené. V jednom prípade prešetrením petície a v druhom prípade postúpením petície

orgánu príslušnému na jej vybavenie. Pri vybavení petícií orgány veterinárnej správy postupovali v súlade so zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve.

D. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z.z.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2022, podľa údajov evidovaných Odborom auditu a kontroly ŠVPS SR, prijali a vybavili 194 žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“). Žiadosti o sprístupnenie informácií ŠVPS SR a jej riadené organizácie vybavili v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. a spôsobom uvedeným v prehľade „Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.“.

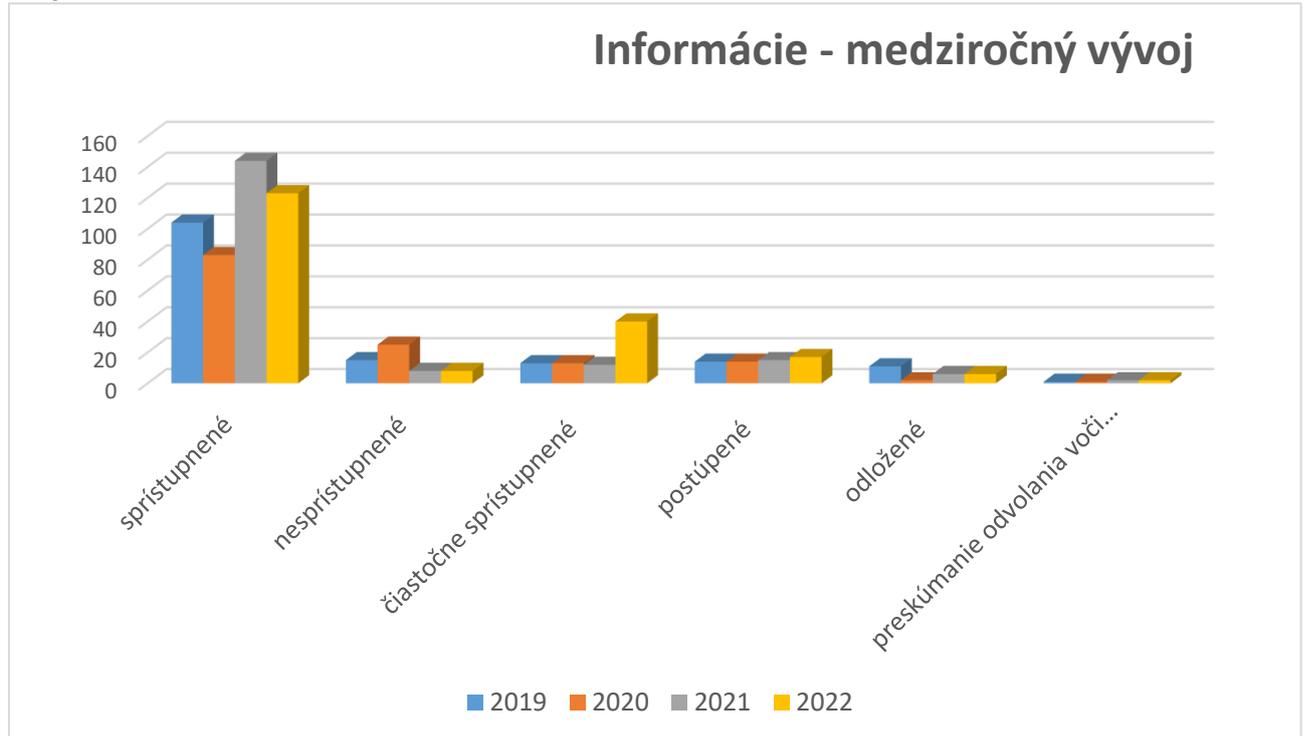
Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

• sprístupnené	123
• nesprístupnené	8
• čiastočne sprístupnené	40
• postúpené	17
• odložené	6
• preskúmanie odvolania voči nesprístupneniu informácií	2
• nevybavené k 31.12.2023	1

Graf 87

Graf 88

ŠVPS SR analýzou výsledkov vyhodnotenia miery sprístupňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. zistila, že sa za ostatné dva roky výrazne zmenil pomer medzi sprístupnením/čiastočným sprístupnením a nesprístupnením/odložením informácií a to v pomere 11,39 : 4,02. Medzi faktory, ktoré mohli ovplyvniť tento pozitívny posun možno považovať zlepšenie distribúcie získaných skúseností medzi jednotlivými povinnými osobami ako i zlepšenie formulovania žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. samotnými žiadateľmi.

HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI

Výsledky sú určené pre:

1. orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR,
2. chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky,
3. podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu,
4. širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR.

ZÁVER

Bezpečnosť potravín je jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín, a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho a rastlinného pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti**.

Rok 2022 boli v súvislosti situácie na Ukrajine uplatňované mnohé aktivity a zavedené nové pravidlá a opatrenia.

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR.